

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, 142 34 Νέα Ιωνία

www.eoppep.gr

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

The Hellenic Qualifications Framework

European
Qualifications
Framework

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Παρακαλούμε να αναφέρετε αυτή τη δημοσίευση ως εξής:

Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (2016). Ελλάδα. Έκθεση Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Αυτή η δημοσίευση είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο και προσβάσιμη μέσω του εξυπηρετητή Europa

<https://ec.europa.eu/ploteus/documentation>

Πνευματικά δικαιώματα © Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), 2016

Όλα τα δικαιώματα είναι κατοχυρωμένα.

Περίληψη

1. Περιγραφή ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	15
2. Η διαδικασία ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	35
3. Ανταπόκριση στα δέκα (10) κριτήρια για την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων	50
3.1 Κριτήριο 1	50
3.2 Κριτήριο 2	53
3.3 Κριτήριο 3	56
3.4 Κριτήριο 4	59
3.5 Κριτήριο 5	59
3.6 Κριτήριο 6	63
3.7 Κριτήριο 7	64
3.8 Κριτήριο 8	65
3.9 Κριτήριο 9	65
3.10 Κριτήριο 10.....	66
4. Σχεδιασμός για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.....	67
5. Επικύρωση από τους διεθνείς εμπειρογνώμονες	68
Βιβλιογραφικές Αναφορές	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	73
Παράρτημα 1. Σύγκριση των περιγραφικών δεικτών των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και των περιγραφικών δεικτών των επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.....	74
Παράρτημα 2. Ορισμοί.....	77
Παράρτημα 3. Συγκρότηση ομάδων εργασίας για την ανάλυση των «Τύπων Προσόντων» του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την ανάπτυξη των Προδιαγραφών των «Τύπων Προσόντων».....	78
Παράρτημα 4. Προδιαγραφές των «Τύπων Προσόντων» του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	80
Παράρτημα 5. Πίνακας των προσόντων «παλαιού τύπου» με κατάταξη στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.....	94
Παράρτημα 6. Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)	95
Παράρτημα 7. Θεσμικό πλαίσιο και διαδικασίες αξιολόγησης των εκπαιδευομένων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	96
Παράρτημα 8. Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση	101
Παράρτημα 9. Παρακολούθηση και αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.....	109
Παράρτημα 10. Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.....	113
Παράρτημα 11. Τομείς και ειδικότητες των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) στην δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση.....	115

Παράρτημα 12. Μη τυπική εκπαίδευση: Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση - Ειδικότητες των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.).....	117
Παράρτημα 13. Μη τυπική εκπαίδευση: Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση - Ειδικότητες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.).....	119
Παράρτημα 14. Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.)	122
Παράρτημα 15. Η διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.).....	124
Παράρτημα 16. Το πεδίο της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης και η ανάλυση των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας των χορηγούμενων προσόντων	130

Περίληψη

Στόχος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού και κατανοητού συστήματος κατάταξης όλων των προσόντων, που προέρχονται από την τυπική, μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση στην Ελλάδα. Αυτό θα γίνει σταδιακά. Αρχική επιδίωξη είναι η κατάταξη των προσόντων που αποκτώνται εντός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας. Σε μεταγενέστερο στάδιο θα αναπτυχθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Ε.Π.) σύστημα κατάταξης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης.

Υπό το πρίσμα της κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία στοχεύει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και η αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων προσφέρει ένα εργαλείο «μετάφρασης» και συγκρισιμότητας των προσόντων και αποσκοπεί στο να αποτελέσει μία ευκαιρία για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και των εργαζομένων ανάμεσα στην Ελλάδα και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εποπτεύει τη διαμόρφωση και τη λειτουργία του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και συντονίζει τα εμπλεκόμενα μέρη με το Πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α' /21-9-2010) «*Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις*» και του νόμου 4115/2013 (ΦΕΚ 24/Α' /30-01-2013) «*Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις*».

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Ε.Π.) είναι ο αρμόδιος φορέας για τη δημιουργία και την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπό την εποπτεία και το συντονισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Το έργο «Ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων» υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - Ε.Κ.Τ.) και από Εθνικούς Πόρους. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης ήταν η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Η πρώτη προσπάθεια ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων έγινε με τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης τον Ιούνιο του 2008, η οποία συγκροτήθηκε εκ νέου το Μάιο του 2009 με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας¹. Το σημείο εκκίνησης για αυτή την απόφαση ήταν η Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Απριλίου 2008 σχετικά με τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων για τη διά βίου μάθηση.

Το Μάρτιο του 2010, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πραγματοποίησε την πρώτη δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου για την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Στη συνέχεια πληροφοριακό υλικό δημοσιεύθηκε σε έντυπη μορφή και αναπτύχθηκε επίσης η ιστοσελίδα (www.nqf.gov.gr) για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, για να ενημερωθεί το κοινό, ενώ, ταυτόχρονα, διεξήχθησαν δέκα (10) συνεδριάσεις, έξι (6) ενημερωτικές εκδηλώσεις και τέσσερα (4) τεχνικά σεμινάρια, τόσο στην Αθήνα όσο και σε άλλες πόλεις και νομούς της χώρας, όπως στη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, το Ηράκλειο της Κρήτης, την Πάτρα και τον Πειραιά.

Οι συναντήσεις διεξήχθησαν με στόχο την ενημέρωση σχετικά με το Ευρωπαϊκό και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων εστιάζοντας στη χρήση των προσόντων σε τομείς εργασίας που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις τοπικές κοινωνίες.

Μετά τον σχεδιασμό, τη δημόσια διαβούλευση, τη θεσμική κατοχύρωση και την ενδεδειγμένη προετοιμασία, η Ελλάδα ολοκληρώνει την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Η διαδικασία ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων υπήρξε μακρά και επίπονη².

¹ Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33 του νόμου 3699/2008 (199/ Α' /2-10-2008).

² Βλ. Κεφάλαιο 2.2 της παρούσας Έκθεσης Αντιστοίχισης.

Φάσεις Ανάπτυξης

1η Φάση (2009-2010):

Σχεδιασμός, Δημόσια Διαβούλευση και Θεσμική κατοχύρωση.

Δράσεις:

- Συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης.
- Κείμενο εργασίας για τις βασικές αρχές, τα προτεινόμενα επίπεδα και τους γενικούς περιγραφικούς δείκτες.
- Δημόσια διαβούλευση (διάρκειας έξι μηνών) επί του κειμένου εργασίας από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.
- Θεσμική κατοχύρωση σχετικά με την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Νόμος 3879/2010).
- 10 ημερίδες έξι (6) Ενημερωτικές Ημερίδες και τέσσερα (4) Τεχνικά Σεμινάρια εκτός από την Αθήνα και σε άλλες πόλεις της χώρας όπως τη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, το Ηράκλειο Κρήτης, την Πάτρα και τον Πειραιά.

2η Φάση (2010-2013):

Διαδικασία Ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και Αντιστοίχισης με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Δράσεις:

- Ίδρυση του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)
- Δημιουργία βάσης δεδομένων με τίτλους που απονέμονται στο πλαίσιο της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Συγχώνευση των τριών εθνικών Οργανισμών: του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Διά Βίου Μάθησης (Ε.Κ.Ε.Π.Ι.Σ.), του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.) και του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.).
- Συγκρότηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής για την υποστήριξη του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στη διαδικασία ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Σχεδιασμός της αρχιτεκτονικής δομής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Υποβολή της πρότασης του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. τον Μάρτιο του 2013 σχετικά με την αρχιτεκτονική δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στη Γνωμοδοτική Επιτροπή, σε μια επιτροπή με συμβουλευτικό χαρακτήρα, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, της εκπαιδευτικής ακαδημαϊκής κοινότητας, των κοινωνικών εταίρων, καθώς και εμπειρογνώμονες.
- Θετική εισήγηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής. Λήψη απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και υποβολή στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Ανακοίνωση της αρχιτεκτονικής δομής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων στις 10 Ιουλίου 2013.
- Σχεδιασμός κι εφαρμογή των μεθοδολογικών εργαλείων για την κατάταξη των προσόντων της τυπικής εκπαίδευσης στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Κατάταξη τίτλων σπουδών που απονέμονται από το τυπικό ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Σχεδιασμός της διαδικασίας αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Σύσταση της Επιτροπής Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Αντιστοίχιση των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.
- Σύνταξη της έκθεσης αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

3η φάση (2014-2016):

Αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επικαιροποίηση της Έκθεσης Αντιστοίχισης.

Ο στόχος της τρίτης φάσης είναι να ενισχυθεί η λειτουργικότητα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ελλάδα, διασφαλίζοντας τη δυναμική και τις προοπτικές του. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου με καταληκτική ημερομηνία τον Δεκέμβριο 2015, αποφασίστηκαν μια σειρά πολιτικών και μέτρων. Αυτές οι πολιτικές έλαβαν υπόψη την ευρωπαϊκή συζήτηση και τις διεθνείς εξελίξεις όσον αφορά στην αναδιοργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος και τη σχέση του με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Δράσεις κατά τα έτη 2014-2016:**2014****Η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.**

- Στις 24 Ιανουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) Συνάντηση Διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους των εμπλεκόμενων μερών για την αντιστοίχιση του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επίσης, έλαβε χώρα η τέταρτη συνεδρίαση της επιτροπής Αντιστοίχισης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 27 Φεβρουαρίου 2014, η Έκθεση Αντιστοίχισης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων παρουσιάστηκε κατά την 23η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στην πόλη Μπέρμιγχαμ του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Στις 31 Μαρτίου 2014, κατά την 24η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στην πόλη Λευεν του Βελγίου, η ελληνική πλευρά (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) έδωσε απαντήσεις στις εισηγήσεις που έγιναν από την Συμβουλευτική Ομάδα για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων σχετικά με την αντιστοίχιση του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Με τον νόμο 4283/2014 θεσμοθετήθηκε η κατάταξη στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων των παρακάτω τίτλων εκπαίδευσης και κατάρτισης (προσόντων):

α1. Καθιερώνονται οι ακόλουθοι τίτλοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης:

- α. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3, που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση,
- β. Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4, που χορηγείται στους αποφοίτους των Γενικών Λυκείων (Γ.Ε.Λ.),
- γ. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 (ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου), που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις,
- δ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 4, που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις,
- ε. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση,
- στ. Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση.

Τίτλος χωρίς κατάταξη στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:

- ζ. Βεβαίωση Επάρκειας, που χορηγείται σε επαγγελματίες οι οποίοι παρακολουθούν σε Κέντρο Δια Βίου Μάθησης πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης συμβατό με το εκάστοτε ισχύον επαγγελματικό περίγραμμα, προκειμένου να εκσυγχρονίσουν ή αναβαθμίσουν γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες του επαγγέλματος».

2015**Ανάπτυξη των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων**

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ανέπτυξε μεθοδολογία για την ανάπτυξη και το σχεδιασμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, χρησιμοποιώντας τους ορισμούς του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Σχετικά αξιοποιήθηκε η εμπειρογνομosύνη του καθηγητή Mile Dželalija, του οποίου η συμβολή για την ανάπτυξη του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχσή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπήρξε πολύτιμη. Σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη της προσέγγισης των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων, η Ελλάδα λαμβάνει υπόψη πρόσφατες μελέτες και έρευνες (π.χ. του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop)) καθώς και τα αποτελέσματα έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε.

Εξωτερική αξιολόγηση

Η Δράση με τίτλο «Εξωτερική αξιολόγηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων» ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2015. Τρεις Ομάδες Εστίασης συνέβαλαν στην εν λόγω αξιολόγηση:

Ομάδα Εστίασης Α: Εκπρόσωποι της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανωτάτη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.).
Ομάδα Εστίασης Β: Εκπρόσωποι της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Ομάδα Εστίασης Γ: Εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων (εργοδοτών και εργαζομένων).

Τα κριτήρια αξιολόγησης ήταν τα εξής:

- Συμβολή, αποτελεσματικότητα και προστιθέμενη αξία του έργου «Ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων», ως έργου εθνικής σημασίας.
- Παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, εμπόδια και προτάσεις βελτίωσης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης υποβλήθηκαν στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και είναι χρήσιμα για την περαιτέρω εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Το Εθνικό Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Τέθηκε από τις 11 έως τις 18 Δεκεμβρίου 2015 σε δημόσια διαβούλευση το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση (π³) και ο οδηγός εφαρμογής του. Το εν λόγω Πλαίσιο πρόκειται να θεσμοθετηθεί ως πλαίσιο για την αυτοαξιολόγηση των δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 της με αρ. Υ.Α. 5954/2014 (ΦΕΚ 1807/Β/2014) «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)».

Το προτεινόμενο πλαίσιο εξειδικεύει τον ορισμό της ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση. Αξιοποιεί υφιστάμενες και θέτει νέες εξειδικευμένες αρχές ποιότητας, ενώ παράλληλα παρέχει μετρήσιμους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για την αξιολόγηση της εφαρμογής των αρχών ποιότητας από τους εμπλεκόμενους Φορείς.

Η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

Κατά την 32^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Οκτώβριο 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία εξέφρασε τη θέση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Κατά την 33^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Δεκέμβριο 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία παρουσίασε τις εξελίξεις σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων εγκρίθηκε.

2016

Εθνικό Μητρώο Προσόντων

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., ως ο αρμόδιος φορέας για τη δημιουργία και ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπό την εποπτεία και τον συντονισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ανέπτυξε το **Μητρώο Προσόντων (Τίτλων Σπουδών)** της χώρας, το οποίο μπορεί να αναζητηθεί στην ελληνική και αγγλική γλώσσα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://proson.eoppep.gr>

<http://proson.eoppep.gr/en>

Οι τίτλοι σπουδών/τα προσόντα που έχουν καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων και έχουν αντιστοιχιστεί στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), αφορούν πληροφορίες που βασίζονται σε ένα ενιαίο πρότυπο περιγραφής, το οποίο προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ομοιογένεια στη δομή των πληροφοριών σχετικά με τα προσόντα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Οι τίτλοι σπουδών/ τα προσόντα που έχουν καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων έχουν διασυνδεθεί με την ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη για τα προσόντα (qualifications) και τις ευκαιρίες μάθησης (learning opportunities) και μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/ploteus>.

Πρόκειται για μία εφαρμογή που υπόκειται στη δυναμική της συνεχούς ενημέρωσης και του εμπλουτισμού. 674 τίτλοι σπουδών (προσόντα) που έχουν αποσταλεί από τα εκπαιδευτικά Ιδρύματα στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. περιλαμβάνονται ήδη στο Μητρώο Προσόντων και μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/national-qualifications-registry-greece>

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. βρίσκεται σε διαδικασία συνεχούς ενημέρωσης του Μητρώου. Κατά τα έτη 2017-2018 έχει προγραμματιστεί για τους φορείς, οι οποίοι χορηγούν τους τίτλους σπουδών (τα προσόντα) να αποκτήσουν πρόσβαση στο Μητρώο Προσόντων, κατόπιν αδείας από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με στόχο την άμεση ενημέρωση των προσόντων, τα οποία χορηγούν και την προσθήκη νέων προσόντων. Σύμφωνα με την σχετική οδηγία για τη διασύνδεση των Εθνικών Μητρώων Προσόντων με την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμαμάτων (ESCO), έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. προκειμένου να διασυνδεθεί το Εθνικό Μητρώο Προσόντων με την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμαμάτων (ESCO). Στις 21 και 22 Μαρτίου 2016 στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus +, εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισκέφθηκαν την Ελλάδα με στόχο την παροχή βοήθειας για την αξιολόγηση της ανάπτυξης του Εθνικού Μητρώου Προσόντων και της διασύνδεσής του με την ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη για τα προσόντα (qualifications) και τις ευκαιρίες μάθησης (learning opportunities) καθώς και τη διαδικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμαμάτων (ESCO). Η επίσκεψη αυτή έλαβε χώρα στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Ο στόχος της δράσης αυτής είναι να καταστεί δυνατή η παρουσίαση των προσόντων, ως μέρος ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στις ευρωπαϊκές διαδικτυακές πύλες, για τη βελτίωση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των εθνικών προσόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και Μαθητεία

Τον Απρίλιο 2016 δημοσιεύθηκε το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και μαθητείας από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Τον Ιούνιο 2016 ξεκίνησε ένα πιλοτικό πρόγραμμα μαθητείας για πενήντα (50) κατόχους πτυχίου του Δευτεροβάθμιου Κύκλου Σπουδών του ΕΠΑ.Λ., οι οποίοι ούτε παρακολουθούσαν πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ούτε εργάζονταν¹ και επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν την «Πιλοτική Τάξη Μαθητείας»² σε δύο (2) ειδικότητες: Σύγχρονη επιχειρηματική γεωργία και Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις. Η «Πιλοτική Τάξη Μαθητείας» βασίζεται στη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης και του ΟΑΕΔ με τις Περιφέρειες Αττικής και Κ. Μακεδονίας και τις επιχειρήσεις.

Διασφάλιση Ποιότητας των παρόχων ιδιωτικής εκπαίδευσης

Η Ελλάδα αντιμετώπισε κατά την παρελθούσα δεκαετία σοβαρά ζητήματα νομιμότητας και διαφάνειας σχετικά με τις διαδικασίες απόκτησης τίτλων σπουδών στην ιδιωτική εκπαίδευση και τη γενική λειτουργία των παρόχων ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Η πρόσφατη νομοθεσία (Νόμος 4415/2016 «Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 159/Α/6-9-2016)), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι το αποτέλεσμα συνεργασίας με τις ευρωπαϊκές αρχές και εκτενούς διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους. Η εν λόγω νομοθεσία υπήρξε πρωτοβουλία του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και διασφαλίζει τόσο την ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται, όσο και τη νομιμότητα των τίτλων σπουδών που εκδίδονται από τους παρόχους της ιδιωτικής εκπαίδευσης. Επίσης, εξασφαλίζει συνθήκες αμεροληψίας και διαφάνειας στην απονομή των πτυχίων και των επαγγελματικών προσόντων στη χώρα, προκειμένου να σταματήσουν φαινόμενα τίτλων σπουδών που έχουν εκδοθεί παρά τον νόμο και βάσει αυτών εκατοντάδες των κατόχων τους εργάζονται στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Τέλος, ο συγκεκριμένος Νόμος θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του ευρέως διαδεδομένου φαινομένου της αδήλωτης εργασίας και της φοροδιαφυγής ιδιωτικών σχολείων, φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών.

Δημοσιότητα

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 πραγματοποιήθηκε ημερίδα στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, προκειμένου να γνωστοποιηθεί στο κοινό το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και η αντιστοίχσή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων η επικαιροποιημένη Έκθεση Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Ευρύ κοινό συμμετείχε στην ημερίδα: Εκπρόσωποι φορέων εκπαίδευσης, κατάρτισης, απασχόλησης, κοινωνικών εταίρων, σπουδαστές, σύμβουλοι σταδιοδρομίας, εργοδότες και εργαζόμενοι. Η συμμετοχή του κοινού υπήρξε ενδεικτική για την ποιότητα της ημερίδας.

Για τη διασφάλιση μιας σταθερής και ασφαλούς βάσης για την ανάπτυξη και αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, οι ενέργειες του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) επικεντρώθηκαν στα εξής:

- Α. Στον καθορισμό της αρχιτεκτονικής του πλαισίου (επίπεδα, μαθησιακά αποτελέσματα, περιγραφικοί δείκτες προσόντων, τύποι προσόντων).
- Β. Στην καταγραφή και ανάλυση «παλαιότερων» και υφιστάμενων προσόντων.
- Γ. Στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεθοδολογικών εργαλείων για την κατάταξη των προσόντων της τυπικής εκπαίδευσης στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Δ. Στην αντιστοίχιση των επιπέδων αυτών με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

A. Αρχιτεκτονική δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Η αρχιτεκτονική δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι απλή και κυρίως λειτουργική:

Επίπεδα – Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιγραφικοί Δείκτες – Τύποι Προσόντων.

Κατά τον σχεδιασμό του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες ανάγκες της χώρας καθώς και οι σχετικές ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις.

- Τα **8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων** καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προσόντων από την υποχρεωτική έως την ανώτατη εκπαίδευση. Κάθε επίπεδο προσδιορίζεται από ένα σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που καθορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα για αυτό το επίπεδο.
- Τα **μαθησιακά αποτελέσματα**, δηλαδή όλα όσα ένα άτομο γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανό να χειριστεί μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας, κατατάσσονται σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Τα προσόντα αυτά έχουν τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων τα οποία κατατάσσονται σε επίπεδα.
- Οι **περιγραφικοί δείκτες των επιπέδων** είναι το προσδιοριστικό στοιχείο της δομής και θα αποτελέσουν το μηχανισμό για την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Παρουσιάζονται

3 Στην Ελλάδα και στην Ιταλία καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά των νέων που δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης: <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained> Δεδομένα Ιουλίου 2016.

4 Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών: (α) τον «Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» που διαρκεί τρία έτη και (β) το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας», που αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών», διαρκεί ένα έτος, είναι προαιρετικό και μπορούν να το παρακολουθήσουν οι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ. Η διοικητική διαχείριση της μαθητείας πραγματοποιείται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.

σε Πίνακα στο Παράρτημα 24. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου προσδιορίζονται από περιγραφικούς δείκτες, οι οποίοι καθορίζονται από την ποιοτική και ποσοτική βαθμολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων.

- Οι **Τύποι Προσόντων** είναι το εργαλείο που θα επιτρέψει την κατάταξη των ελληνικών τίτλων σε διάφορα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, καθώς επίσης τη σύγκριση μεταξύ τους. Κάθε Τύπος προσόντων θα έχει μια Προδιαγραφή του Τύπου, που θα περιγράφει τα χαρακτηριστικά των προσόντων αυτού του τύπου. Οι Τύποι προσόντων μπορεί να αποτελέσουν τη βάση για την μετέπειτα ανάπτυξη νέων τίτλων στο μέλλον.

Δεδομένου ότι οι Περιγραφικοί Δείκτες και οι Τύποι Προσόντων εξυπηρετούν διαφορετικές λειτουργίες, διαθέτουν αντιστοίχως και διαφορετικά χαρακτηριστικά:

- Οι περιγραφικοί δείκτες δίνουν μια σχετικά σύντομη περιγραφή, είναι γενικοί και εντελώς ανεξάρτητοι από τον τομέα της μάθησης.
- Οι τύποι προσόντων είναι σχετικά εκτεταμένοι. Εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των περιγραφικών δεικτών για να παρέχουν περιγραφές των μαθησιακών αποτελεσμάτων για κάθε τύπο. Επιπλέον, περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά των προσόντων του κάθε τύπου, όπως ο σκοπός, η διαδικασία της μάθησης, οι μεταβατικές ρυθμίσεις, καθώς και η σύνδεση με την απασχόληση.

Β. Σχεδιασμός και εφαρμογή μεθοδολογικών εργαλείων για την κατάταξη των προσόντων της τυπικής εκπαίδευσης στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει στη διάθεση του ένα πλήθος εξειδικευμένων εργαλείων για την περιγραφή και κατηγοριοποίηση των Τύπων Προσόντων. Ο κάθε Τύπος Προσόντος προσδιορίζεται από μία προδιαγραφή, η οποία περιλαμβάνει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

Τίτλος: Αναφέρεται σε συγκεκριμένη ονοματοθεσία, η οποία θα υιοθετηθεί για κάθε Τύπο, π.χ. Απολυτήριο Λυκείου

Επίπεδο: Αναφέρεται στο επίπεδο του Τύπου Προσόντων μέσα στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.

Συνοπτική περιγραφή: Αναφέρεται σε περιληπτική περιγραφή του Τύπου και αποβλέπει στη διευκόλυνση της κατανόησής και χρήσης του.

Εύρος: Λαμβάνοντας υπόψη ότι βασική λειτουργία των Πλαισίων είναι η περιγραφή και η σύγκριση των προσόντων, είναι σημαντικό να μπορεί να περιγραφεί το «εύρος» (volume) των μαθησιακών αποτελεσμάτων που συνδέονται με τον Τύπο των Προσόντων. Όμως, κανένα μέσο ή τεχνική δεν έχει εφευρεθεί μέχρι σήμερα για τη μέτρηση του εύρους των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Για τις ανάγκες του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να υιοθετηθεί ένα μετρικό σύστημα που θα διευκολύνει έναν κατά προσέγγιση υπολογισμό. Αυτό συνεπάγεται ότι κάθε Τύπος Προσόντων θα έχει μία «αξία», η οποία θα αποτιμάται σε πιστωτικές μονάδες και θα βασίζεται σε εκτίμηση της συνολικής προσπάθειας που απαιτείται από έναν εκπαιδευόμενο για να την αποκτήσει. Βασική προϋπόθεση είναι ο προσδιορισμός ενός νοητού «μέσου όρου» που ο εκπαιδευόμενος απαιτείται να διαθέσει για μάθηση. Το προτεινόμενο μετρικό σύστημα βασίζεται στην απόδοση 60 πιστωτικών μονάδων ως την «αξία» για ένα «έτος εκπαίδευσης-κατάρτισης» 1500 ωρών. Υπό την έννοια αυτή, μια πιστωτική μονάδα αντιπροσωπεύει το αποτέλεσμα 25 ωρών μάθησης.

Στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, το ίδιο μετρικό σύστημα θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την καταγραφή του εύρους κάθε Τύπου Προσόντων σε όλα τα επίπεδα του Πλαισίου. Ορισμένοι Τύποι Προσόντων μπορούν ίσως να περιλαμβάνουν έναν αριθμό Προσόντων, των οποίων το εύρος δύναται να ποικίλλει. Για το λόγο αυτό, οι συγκεκριμένοι Τύποι προσόντων θα μπορούσαν πιθανόν αντί μιας συγκεκριμένης «αξίας» σε πιστωτικές μονάδες να καθορίζονται από ένα εύρος πιστωτικών μονάδων. Σε κάθε περίπτωση όμως, η διαδικασία απόδοσης πιστωτικών μονάδων θα αποτελεί αρμοδιότητα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον αντίστοιχο φορέα πιστοποίησης. Βεβαίως, αναγνωρίζεται ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση μπορεί να δημιουργήσει δυσκολίες σε κάποιους φορείς, όμως, η υιοθέτηση αυτού του μετρικού συστήματος διασφαλίζει ότι οι ελληνικοί τίτλοι σπουδών θα μπορούν εύκολα να αντιστοιχιστούν, στη συνέχεια, με πολλά εθνικά και διεθνή μετρικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Μονάδων (ECTS), το οποίο έχει νομοθετηθεί και εφαρμόζεται στην Ελλάδα από το 2005 και του αναπτυσσόμενου ECVET.

Σκοπός: Η Προδιαγραφή των Τύπων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων περιλαμβάνει, επίσης, κατηγοριοποίηση με βάση το σκοπό ή τον τομέα στον οποίο απευθύνεται ο συγκριμένος Τύπος ως εξής:

Τα **«Βασικά»** προσόντα αντανακλούν μια συνεκτική δέσμη μαθησιακών αποτελεσμάτων, συνήθως μεγάλου εύρους. Σηματοδοτούν την «ολοκλήρωση» είτε σε σχέση με ένα στάδιο μιας μαθησιακής διαδικασίας (π.χ. το Απολυτήριο Λυκείου σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), είτε σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο μάθησης (π.χ. «Δεξιότητες διοίκησης γραφείου»), είτε σε σχέση με ένα επάγγελμα (π.χ. Αρχιτέκτονας).

Τα **«Συμπληρωματικά»** προσόντα απονέμονται για μαθησιακό επίτευγμα το οποίο προστίθεται σε ένα προηγούμενο προσόν. Συνδέονται με την αναβάθμιση και την επικαιροποίηση γνώσεων ή/και δεξιοτήτων ή τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (π.χ. ένα προσόν σε νέα εφαρμογή του ΦΠΑ το οποίο προσδίδει προστιθέμενη αξία ενός Βασικού προσόντος στη λογιστική).

Τα προσόντα **«Ειδικού σκοπού»** αφορούν μια δέσμη μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία σχηματοποιούν ένα διακριτό επίτευγμα που μπορεί να συνδέεται μόνο με ορισμένα από τα συστατικά στοιχεία των μαθησιακών αποτελεσμάτων (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που προσδιορίζουν ένα επίπεδο. Τα προσόντα αυτά συνδέονται συχνά με επαγγελματικές προδιαγραφές και έχουν σχετικά περιορισμένο σκοπό (π.χ. πιστοποιητικό υγιεινής και ασφάλειας στο τομέα των κατασκευών). Χαρακτηρίζονται από σχετικά μικρό όγκο σε σύγκριση με τα Βασικά προσόντα.

Όλοι οι αρχικοί Τύποι Προσόντων μπορεί να κατηγοριοποιηθούν ως «Βασικοί». Όμως, προβλέπεται ότι μελλοντικά, είναι δυνατόν να αναδειχθούν διαφορετικοί Τύποι στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, ιδιαίτερα στην προοπτική της κατάταξης προσόντων τα οποία θα συνδέονται αφενός με την αναγνώριση της μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης και αφετέρου με προσόντα που απονέμονται από 'κλαδικούς' φορείς πιστοποίησης.

Εκπαιδευτικός τομέας: Η Προδιαγραφή του Τύπου θα υποδεικνύει επίσης ποιος τομέας του εκπαιδευτικού συστήματος συνδέεται με τον Τύπο προσόντων χρησιμοποιώντας τους τομείς: «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση», «Γενική Εκπαίδευση», «Ανώτατη Εκπαίδευση». Ένας μικρός αριθμός Τύπων Προσόντων εντάσσεται σε μία ενδιάμεση κατηγορία στην οποία συνδυάζονται η «Επαγγελματική Εκπαίδευση» και η «Γενική Εκπαίδευση».

Σχέση με την απασχόληση: Παρέχει ένα σύντομο περίγραμμα της φύσης και του εύρους των δυνατοτήτων απασχόλησης, οι οποίες συνδέονται με τα προσόντα του Τύπου. Το περίγραμμα αυτό θα αναφέρεται και στα επαγγελματικά δικαιώματα, εάν υπάρχουν.

Πρόσβαση/ Δυνατότητες εξέλιξης: Κάθε Τύπος προσόντων θα παρέχει την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες πρόσβασης σε προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση των προσόντων αυτού του Τύπου (συμπεριλαμβανομένης προηγούμενης παρακολούθησης, όπου απαιτείται) αλλά και τις δυνατότητες εξέλιξης των κατόχων των προσόντων μέσω ευκαιριών μάθησης οι οποίες οδηγούν είτε σε προσόντα στο ίδιο επίπεδο είτε σε ανώτερο επίπεδο.

Γ. Ανάλυση και κατάταξη των υφιστάμενων προσόντων

Η δομή για την κατάταξη των προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων βασίζεται στη σύνδεση των προσόντων με Τύπους Προσόντων, οι οποίοι κατατάσσονται σε επίπεδα πλαίσιο ανάλογα με την περίπτωση. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους Τύπους Προσόντων που χορηγούνται και για τους οποίους έχουν προσδιοριστεί σχετικές προδιαγραφές.

Πίνακας: Τύποι Προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΘΝΙΚΟΥ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΩΝΤΩΝ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
1		ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
2		ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
3	<p>ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 3 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Σ.Ε.Κ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ)</p> <p>-----</p> <p>*ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ: I (Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση – Μεταγυμνασιακό Επίπεδο)</p>		
4	<p>‘ΠΤΥΧΙΟ’ ΕΠΑ.Σ. (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑΣ)</p> <p>-----</p> <p>‘ΠΤΥΧΙΟ’** ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 4 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ.</p> <p>-----</p> <p>ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ (ΕΠΑ.Λ.) ΕΠΙΠΕΔΟΥ 4 (ΙΣΟΤΙΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ), (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ</p>	ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ	
5	<p>‘ΠΤΥΧΙΟ’** ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 5 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ.</p> <p>-----</p> <p>ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 5 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ Ι.Ε.Κ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ</p> <p>-----</p> <p>ΔΙΠΛΩΜΑ/ΠΤΥΧΙΟ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)</p>		
6			ΠΤΥΧΙΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
7			ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
8			ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ

* Ο τίτλος έχει καταργηθεί και αντιστοιχεί στο «ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 3» που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Ε.Κ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4186/2013.

** Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η λέξη «πτυχίο», όταν χρησιμοποιείται εντός εισαγωγικών, αποδίδεται απευθείας η ορολογία στην ελληνική γλώσσα, όπως αποτυπώνεται στην ελληνική νομοθεσία (πτυχίο). Στην ελληνική γλώσσα, η λέξη Πτυχίο χρησιμοποιείται για τίτλους σπουδών διαφορετικών επιπέδων εκπαίδευσης (τριτοβάθμια, δευτεροβάθμια κλπ). Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να συγχέεται με τη χρήση του όρου «πτυχίο» στην αγγλική γλώσσα, στην οποία η λέξη «πτυχίο» αναφέρεται σε ανώτερο τίτλο σπουδών π.χ. «Bachelor».

Για τα προσόντα, τα οποία έχουν καταταχθεί στο επίπεδο 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, την ευθύνη έχει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Για την διασφάλιση ποιότητας των προσόντων που χορηγούνται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπεύθυνη είναι η Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.)⁵. Για τα προσόντα των επιπέδων 5-8 υπεύθυνοι είναι οι φορείς χορήγησής τους. Η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)⁶ είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ασκεί την εποπτεία και έχει τον συντονισμό όλων των διαδικασιών αξιολόγησης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (επίπεδα 6, 7 και 8).

Αναφορικά με την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι αρμόδιος για τη διενέργεια των Εξετάσεων Πιστοποίησης: α) Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.), στους οποίους, αφού ολοκληρώσουν επιτυχώς τις εξετάσεις πιστοποίησης, χορηγείται Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3 και β) Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), στους οποίους, αφού ολοκληρώσουν επιτυχώς τις εξετάσεις πιστοποίησης, χορηγείται Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5.

Δ. Αντιστοίχιση των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Αντιστοίχιση είναι η διαδικασία η οποία καταλήγει στην καθιέρωση μιας σχέσης μεταξύ των επιπέδων των Εθνικών Πλαισίων Προσόντων και των αντίστοιχων επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Κατά τη διαδικασία, οι υπεύθυνες εθνικές αρχές για την πιστοποίηση προσόντων σε συνεργασία με τους φορείς, οι οποίοι εμπλέκονται στην ανάπτυξη και διασφάλιση ποιότητας των χορηγούμενων προσόντων, προσδιορίζουν την αντιστοίχιση μεταξύ των εθνικών συστημάτων πιστοποίησης προσόντων με τα οκτώ (8) επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων⁷.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ως Εθνικό Σημείο Συντονισμού για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι ο αρμόδιος φορέας για την οργάνωση της διαδικασίας αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Στόχος της διαδικασίας είναι να αποδείξει με τρόπο **διαφανή** και **αξιόπιστο** την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, και κατά συνέπεια των τίτλων σπουδών/ των προσόντων της Ελλάδας, με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. εγκρίνει στις 27 Αυγούστου 2013 την πρόταση για τη Διαδικασία Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, η οποία εμπεριέχει τη σύνθεση της **Επιτροπής Αντιστοίχισης**⁸ (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων καθώς και τη συμβολή δύο διεθνών εμπειρογνομόνων, ως μελών της ως άνω Επιτροπής⁹. Το έργο της Επιτροπής είναι: α. να καθοδηγεί τη σύνταξη της Έκθεσης Αντιστοίχισης και β. να διασφαλίσει ότι όλα τα κριτήρια αντιστοίχισης έχουν απαντηθεί.

Το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας Αντιστοίχισης (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων καθώς και της σύνταξης της Έκθεσης Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι το εξής:

5 <http://www.adippde.gr/>

6 <http://www.adip.gr/en/index.php>

7 REFERENCING NATIONAL QUALIFICATIONS LEVELS TO THE EQF, European Qualifications Framework Series: Note 3, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011.

8. Βλ. κριτήριο 6 και κριτήριο 7.

9 Η υπ'αρ. πρωτ. ΔΠ/29961 /27.8.2013 Απόφαση της 79ης/27.08.2013 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. θέμα 5ο: «Έγκριση Πρότασης για τη διαδικασία αντιστοίχισης του Ελληνικού Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων» στο πλαίσιο του έργου με τίτλο «Ανάπτυξη Εθνικού Πλαισίου Προσόντων», με κωδικό MIS 383574 (Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»).

- Στις 20 Σεπτεμβρίου 2013 πραγματοποιείται η 1^η συνεδρίαση της Επιτροπής Αντιστοίχισης (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 19 Νοεμβρίου 2013 πραγματοποιείται η 2^η συνεδρίαση της Επιτροπής Αντιστοίχισης (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 25 Νοεμβρίου 2013 πραγματοποιείται η 3^η συνεδρίαση της Επιτροπής Αντιστοίχισης (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 27 Νοεμβρίου 2013 αποστέλλεται από την πλευρά του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. το σχέδιο της Έκθεσης Αντιστοίχισης προς τη Συμβουλευτική Ομάδα για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF Advisory Group).
- Στις 11 Δεκεμβρίου 2013 το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Cedefop διατυπώνουν σχόλια επί του σχεδίου της Έκθεσης Αντιστοίχισης. Τα εν λόγω σχόλια ενσωματώνονται στο κείμενο της Έκθεσης Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 16 και 17 Δεκεμβρίου 2013 παρουσιάζεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σχέδιο της Έκθεσης Αντιστοίχισης στη Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (Advisory Group EQF) στις Βρυξέλλες.
- Στις 24 Ιανουαρίου 2014 λαμβάνει χώρα συνάντηση διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και σημαντικούς εμπλεκόμενους φορείς στο Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια πραγματοποιείται η 4^η συνεδρίαση της Επιτροπής Αντιστοίχισης (Steering Committee for the EQF Referencing Report of Greece) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης παρουσιάστηκαν στους εμπλεκόμενους φορείς το σχέδιο της Έκθεσης Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και τα σχόλια επί του σχεδίου της Έκθεσης Αντιστοίχισης. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.), της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημόσιων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), της Συνόδου Πρυτάνεων & Προέδρων Διοικουσών Επιτροπών των Ελληνικών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, της Συνόδου Προέδρων και Αντιπροέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Ελλάδας, της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.Δ.Ι.Π.), του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης & Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.Ν.Γ.) και άλλων σημαντικών φορέων.
- Στις 31 Ιανουαρίου 2014 απεστάλη από την πλευρά του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. η Έκθεση Αντιστοίχισης προς τη Συμβουλευτική Ομάδα για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF Advisory Group).
- Στις 27 Φεβρουαρίου 2014 παρουσιάζεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. η τελική Έκθεση Αντιστοίχισης στη Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF Advisory Group) στην πόλη Birmingham του Ην. Βασιλείου.
- Στις 31 Μαρτίου 2014, κατά την 24^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, στην πόλη Leuven του Βελγίου, παρουσιάστηκαν από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) απαντήσεις στα ζητήματα που είχαν τεθεί από την πλευρά της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Κατά την 32^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Οκτώβριο 2015, η ελληνική αποστολή από την πλευρά του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. εξέφρασε την θέση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Κατά την 33^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Δεκέμβριο 2015, η ελληνική αποστολή από την πλευρά του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. παρουσίασε τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η αντιστοίχιση του Εθνικού

Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων εγκρίθηκε.

Το έτος 2016 επικαιροποιείται η Έκθεση Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Στις 30 Νοεμβρίου 2016, στο πλαίσιο ενημερωτικής ημερίδας στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, παρουσιάζεται η επικαιροποιημένη Έκθεση Αντιστοίχισης.

<http://www.eorpep.gr/index.php/el/events>, <https://www.minedu.gov.gr/eidiseis/25704-30-11-16-kai-episimos-i-antistoixisi-ellinikon-titlon-spoudon-me-evropaikou>

Ε. Η χρησιμότητα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Σύμφωνα με έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για την Ελλάδα το 2016¹⁰, η φτώχεια έχει αυξηθεί σημαντικά λόγω της έκρηξης της κρίσης του χρέους στις αρχές του 2010 και επηρεάζει περισσότερο από το ένα τρίτο του πληθυσμού. Μετά από μία βαθιά ύφεση, στη διάρκεια της οποίας το πραγματικό ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) μειώθηκε κατά 26%, η οικονομία αναμένεται να βρει πορεία ανάκαμψης και πάλι κατά τη διάρκεια του 2016 και 2017, αλλά μία πλήρης ανάκαμψη θα απαιτήσει χρόνο. Η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ στο 25,6% τον Μάρτιο 2015, και τρεις στους τέσσερις ανέργους αναζητούν εργασία για περισσότερο από ένα έτος. Οι νέοι έχουν πληγεί σημαντικά από την οικονομική κρίση και σχεδόν το 50% των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών του εργατικού δυναμικού είναι άνεργοι, πάνω από τρεις φορές από τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ. Επιπλέον, το 27% των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών, το 2014 ήταν εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (NEET). Ο αυξημένος ανταγωνισμός στον χώρο εργασίας, καθώς και η αύξηση του χρόνου της ανεργίας οδηγεί ένα μεγάλο μέρος του οικονομικά ανενεργού πληθυσμού σε αναζήτηση, μεταξύ άλλων, νέων προσόντων - τίτλων σπουδών, προκειμένου να εμπλουτίσουν το βιογραφικό τους.

ΣΤ. Περαιτέρω ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Ως μέρος της μεταρρύθμισης της γενικής εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που πραγματοποιείται στην Ελλάδα στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης» και της «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την Μαθητεία», το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αποτελεί ένα δυναμικό εργαλείο που λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις που έχουν αυτές οι μεταρρυθμίσεις.

- Το 2017 ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. αναμένεται να προβεί στην ανάπτυξη μεθοδολογίας για την κατάταξη στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, των προσόντων (γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων) που αποκτήθηκαν μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Το 2017-2018 σχεδιάζεται η πρόσβαση των φορέων χορήγησης τίτλων σπουδών-προσόντων στο μητρικό προσόντων κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με σκοπό την επικαιροποίηση των προσόντων που χορηγούν και την προσθήκη νέων προσόντων.
- Το 2017 αναμένεται η αξιολόγηση της εφαρμογής και η επικαιροποίησή του.
- Το 2017 αναμένεται η θεσμοθέτηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με Προεδρικό Διάταγμα.
- Το 2018 αναμένεται η παρουσίαση της επικαιροποίησης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Ο στόχος της ελληνικής κυβέρνησης είναι να λειτουργήσει πλήρως το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων, όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 1.2 Μεταρρυθμίσεις και πολιτικές εξελίξεις.

¹⁰ OECD Economic Surveys: Greece 2016. http://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-greece-2016_eco_surveys-grc-2016-en

1. Περιγραφή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

1.1 Εισαγωγή

Η Ελλάδα είναι μια χώρα της Ν. Ευρώπης με έκταση 131.957 τ.μ. και πληθυσμό, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011, 10.815.197 άτομα. Το 75,1% είναι αστικός πληθυσμός και το 24,9% είναι αγροτικός πληθυσμός. Τα υψηλότερα ποσοστά πληθυσμού συγκεντρώνονται στην Περιφέρεια Αττικής (35,4%) και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (17,4%). (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2011, Η Ελλάδα με αριθμούς 2013. ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2013).

Οι κύριες δημογραφικές τάσεις είναι η σταδιακή γήρανση του πληθυσμού και η αλλαγή στη σύνθεση του πληθυσμού μέσω της μετανάστευσης. Σύμφωνα με μελέτη του ΟΟΣΑ (2011)¹¹ ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα αναμένεται να μειωθεί περίπου κατά 12% έως το 2050. Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης μειώνονται δεδομένης της μείωσης του εργατικού δυναμικού, ενώ το κράτος δαπανά περισσότερα για την κοινωνική ασφάλιση και το σύστημα υγείας. Ταυτόχρονα με την αύξηση του αριθμού των μεταναστών, ιδιαίτερα από τρίτες χώρες, ανακύπτουν ζητήματα που αφορούν την ένταξη τους στην εκπαίδευση και την απασχόληση¹².

Μετανάστευση - Πρόσφυγες

Η Ελλάδα αναπτύσσει έναν μηχανισμό διαχείρισης της μεγαλύτερης προσφυγικής κρίσης των τελευταίων δεκαετιών. Οικονομική Έρευνα του ΟΟΣΑ για την Ελλάδα (Μάρτιος, 2016 Επισκόπηση) ανέφερε ότι η προσφυγική κρίση θα μπορούσε να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα για την ελληνική οικονομία. Εκτιμάται ότι το κόστος της εισροής των προσφύγων ανέρχεται σε περίπου 0,4% επί του ΑΕΠ το 2015. Οι διαστάσεις προσφυγικής κρίσης δεν είναι μόνο ανθρωπιστικές, αλλά θα μπορούσαν να εγείρουν ζητήματα στον τομέα της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας (δηλαδή την αναγνώριση των τίτλων σπουδών, την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην απασχόληση). Η ενσωμάτωση στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ζωτικής σημασίας για τα παιδιά των προσφύγων, δεδομένου ότι όχι μόνο πρέπει να μάθουν την ελληνική γλώσσα, αλλά και να αναπληρώσουν τον χαμένο χρόνο από την εκπαίδευσή τους. Υποτροφίες και προγράμματα μαθητείας είναι σημαντικά για τα παιδιά των προσφύγων, ώστε να συνεχίσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση τους. Η εκπαίδευση είναι καθοριστικός παράγοντας για τις μεταγενέστερες εξελίξεις της αγοράς εργασίας και μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική ένταξη.

Οικονομικές συνθήκες

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Ελλάδα έχει υποφέρει από μια πολύπλευρη και βαθιά οικονομική κρίση, η οποία εμφανίζεται με τη μορφή της κρίσης χρέους, κάτω από την πίεση της οποίας, η χώρα εισήγαγε και εφαρμόζει μέτρα φορολογικής προσαρμογής. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει μια μακρά και σωρευτική μείωση του ΑΕΠ. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) στην Ελλάδα συρρικνώθηκε 1,30 τοις εκατό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2016 σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα κυμαίνεται κατά μέσο όρο 0,86 τοις εκατό από το 1996 μέχρι το 2016, φθάνοντας στον υψηλότερο όλων των εποχών 6,90 τοις εκατό, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2004 και τον ιστορικά χαμηλότερο -10,70 τοις εκατό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011. Το ετήσιο ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ αναφέρεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή¹³.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει μακροοικονομικές προβλέψεις για την ΕΕ και τα κράτη μέλη, τρεις φορές τον χρόνο, την άνοιξη (Μάιο), το φθινόπωρο (Νοέμβριο) και τον χειμώνα (Φεβρουάριο). Τα στοιχεία που ακολουθούν δημοσιεύτηκαν στις 3 Μαΐου 2016.

11 OECD (2011). Help wanted? Sizing up the challenge ahead: future demographic trends and long-term care costs. In: OECD (ed.). *Help wanted? Providing and paying for long-term care*. Paris: OECD, pp. 61-84.

12 Cedefop (2014). Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα. Συνοπτική περιγραφή, σελ. 7.

13 <http://www.tradingeconomics.com/greece/gdp-growth-annual>

Κύρια χαρακτηριστικά των εκτιμήσεων για την Ελλάδα

Έτος	Growth rate						
	1996-2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Μεταβολή Ετήσιου ΑΕΠ	1,6	-7,3	-3,2	0,7	-0,2	-0,3	2,7

Πίνακας 1: ΑΕΠ ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα

Πηγή: 3 Μαΐου 2016, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Institutional Papers 25 | 2016

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/greece_en.htm

Εκπαίδευση

Στην Ελλάδα, η εκπαιδευτική πολιτική ασκείται, κυρίως, από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Σε μερικές περιπτώσεις που αφορούν στην επαγγελματική κατάρτιση, εκτός από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αρμόδια είναι και άλλα Υπουργεία.

Η εποπτεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ασκείται σε κεντρικό επίπεδο υπό την ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ενώ η διοίκηση ασκείται σε περιφερειακό επίπεδο από τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αλλά είναι αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η εποπτεία των δημόσιων και ιδιωτικών παρόχων της «μη τυπικής εκπαίδευσης»¹⁴ και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου ανήκει στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η αρμοδιότητα πιστοποίησης των «εισροών» των δημόσιων και ιδιωτικών παρόχων της «μη τυπικής εκπαίδευσης» (πιστοποίηση των δομών, των επαγγελματικών περιγραμμάτων, των προγραμμάτων των φορέων της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα της μη τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων) ανήκει στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η αρμοδιότητα πιστοποίησης των «εκροών» των δημόσιων και ιδιωτικών παρόχων της «μη τυπικής εκπαίδευσης» (πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.), πιστοποίηση συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοίτων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.)) ανήκει στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (Νόμος 4186/2013, άρθρο 17, παρ. 2).

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται στατιστικά δεδομένα για την Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ.

¹⁴ Ο όρος «μη τυπική εκπαίδευση» περιλαμβάνεται στην ελληνική νομοθεσία και δεν έχει την ίδια σημασία με τον όρο «μη τυπική μάθηση», όπως ορίζεται στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης του έτους 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (2012/C 398/01), όπως επικαιροποιήθηκε το έτος 2015 (βλέπε κεφάλαιο 1.2).

1. Βασικοί δείκτες και σημεία αναφοράς

		Ελλάδα 2011 2014		Μέσος όρος ΕΕ 2011 2014	
Εκπαιδευτική φτώχεια και περικοπές δαπανών: προκλήσεις για τον εκπαιδευτικό τομέα					
Ποσοστό 15χρονων με χαμηλές επιδόσεις σε:	Ανάγνωση • Μαθηματικά • Φυσικές επιστήμες •	: 22.6% ¹² : 35.7% ¹² : 25.5% ¹²		: 17.8% ¹² : 22.1% ¹² : 16.6% ¹²	
Επενδύσεις στην εκπαίδευση	Δημόσιες επενδύσεις στην εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕγχΠ Δημόσιες επενδύσεις στην εκπαίδευση ως ποσοστό των συνολικών δημόσιων δαπανών	4.4% 4.5% ¹³ 8.2% 7.6% ¹³		5.1% 5.0% ¹³ 10.5% 10.3% ¹³	
Επίπεδο ολοκλήρωσης σπουδών των νέων σε ολόκληρη την Ευρώπη					
Νέοι που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση (ηλικίας 18-24)	Άνδρες Γυναίκες Σύνολο •	15.9% 11.5% ^u 10.0% 6.6% ^u 12.9% 9.0% ^u		15.2% 12.7% 11.5% 9.5% 13.4% 11.1%	
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας 30-34)	Άνδρες Γυναίκες Σύνολο •	26.8% 32.9% 31.5% 41.6% 29.1% 37.2%		31.0% 33.6% 38.7% 42.3% 34.8% 37.9%	
Μοχλοί πολιτικής για συμμετοχή όλων, ποιότητα και συνάφεια					
Προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΕC ΕC) (από την ηλικία των 4 ετών έως την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης) •		76.0% 76.4% ^{13p}		93.2% 93.9% ¹³	
Συμμετοχή δασκάλων σε κατάρτιση	Κάθε θέμα (σύνολο) Ειδική αγωγή και εκπαίδευση Πολυπολιτισμικό περιβάλλον Δεξιότητες ΤΠΕ για διδασκαλία	: : ¹³ : : ¹³ : : ¹³ : : ¹³		84.6% ¹³ 32.4% ¹³ 13.2% ¹³ 51.0% ¹³	
Εκμάθηση ξένων γλωσσών	Ποσοστό σπουδαστών σε επίπεδο ISCED 2 που μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες	97.2% 95.8% ¹²		63.0% : ¹²	
Ποσοστό σπουδαστών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε επίπεδο ISCED 3		31.7% 33.7% ¹³		50.4% 48.9% ¹³	
Ποσοστό απασχόλησης νέων αποφοίτων κατά μορφωτικό επίπεδο (ηλικίας 20-34 ετών που εγκατέλειψαν την εκπαίδευση 1-3 έτη πριν από το έτος αναφοράς)	ISCED 3-4 ISCED 5-8 ISCED 3-8 (σύνολο)	46.1% 52.8% 50.4%	38.8% 47.4% 44.3%	71.3% 82.5% 77.1%	70.8% 80.5% 76.1%
Μαθησιακή κινητικότητα	Κινητικότητα εισερχόμενων αποφοίτων (bachelor) Κινητικότητα εισερχόμενων αποφοίτων (master)	: : ¹³ : : ¹³		: : ¹³ : : ¹³	
Συμμετοχή ενηλίκων στη διά βίου μάθηση (ηλικίας 25-64)	ISCED 0-8 (σύνολο)	2.5% 3.0%		8.9% 10.7%	

Πίνακας 2: Στατιστικά δεδομένα για την Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ.

Πηγές: Eurostat (LFS, UOE, GFS)· ΟΟΣΑ (PISA, TALIS). Σημειώσεις: • σημείο αναφοράς ΕΚ 2020· τα στοιχεία αναφέρονται στον σταθμισμένο μέσο όρο της ΕΕ, καλύπτοντας διαφορετικό αριθμό κρατών μελών ανάλογα με την πηγή· b= διακοπή στη χρονική σειρά, d= διαφορετικός ορισμός, p= προσωρινό, u= χαμηλή αξιοπιστία, 12= 2012, 13= 2013. Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στην αντίστοιχη ενότητα του τόμου 1 (http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_el.htm).

Το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ σε τρία πεδία που εξετάστηκαν (ανάγνωση, μαθηματικά και επιστήμη), και είναι σημαντικά υψηλότερο όσον αφορά στην ανάγνωση (ΟΟΣΑ 2013). Το 2015, η Ελλάδα στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, αναγνώρισε την ανάγκη για ένα στρατηγικό πλαίσιο ως προς την αντιμετώπιση του ζητήματος, εστιάζοντας στην έρευνα και στις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (Ελληνική Κυβέρνηση 2015).

Προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΠΕΦ): Η συμμετοχή των παιδιών ηλικίας 4-6 ετών στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΠΕΦ) είναι χαμηλή. Το 2013, το 76,4% των παιδιών σε αυτή την ηλικιακή ομάδα δεν πήρε μέρος στην ΠΕΦ, σε σύγκριση με το μέσο όρο του 93,9% της ΕΕ.

Η ικανότητα των πολιτών να επικοινωνούν σε τουλάχιστον δύο γλώσσες πέραν της μητρικής τους γλώσσας έχει

επισημανθεί ως βασική προτεραιότητα στο πλαίσιο ΕΚ 2020 της ΕΕ. Με τον πίνακα 2 καταδεικνύεται ότι το 2011, το 97,2% των μαθητών στο επίπεδο ISCED 2 στην Ελλάδα μαθαίνουν δύο ή περισσότερες ξένες γλώσσες, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 63,0% της ΕΕ.

Οι δαπάνες γενικής κυβέρνησης για την εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕγχΠ είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ. Η αναλογία των δαπανών για την εκπαίδευση στο σύνολο των δημοσίων δαπανών είναι η μικρότερη στην ΕΕ, ανέρχεται στο 7,6%, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 10,3% της ΕΕ.

Σύμφωνα με σχετικά πρόσφατα στοιχεία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2014), ο προϋπολογισμός για την εκπαίδευση το 2014 ανέρχεται σε 5,71 δισεκατομμύρια ευρώ (3,16% του ΑΕΠ), έναντι 5,92 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2013 (μείωση της τάξης του 3,5%).

Οι ελληνικές εθνικές αρχές αναφέρουν ακόμη χαμηλότερες δαπάνες:

Έτος/ Ποσό	2015 προβλεπόμενο	2014 εκτιμώμενο	2013 καταβληθέν	2012 καταβληθέν	2011 καταβληθέν	2010 καταβληθέν	2009 καταβληθέν	2008 καταβληθέν
% ΑΕγχΠ	2,3	2,6	2,7	2,8	3,0	2,8	2,9	2,7

Πίνακας 3: Δαπάνες γενικής κυβέρνησης για την εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕγχΠ.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών (2015)

Στον πίνακα που ακολουθεί καταδεικνύονται τα ποσοστά ανεργίας των ανθρώπων ανάλογα με το εκπαιδευτικό επίπεδό τους: Κάτω από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ανώτερη δευτεροβάθμια και όχι τριτοβάθμια εκπαίδευση και τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ο δείκτης αυτός μετρά το ποσοστό των ανέργων ηλικίας 25-64 ετών επί του συνόλου του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών.

Ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα σε σχέση με το εκπαιδευτικό επίπεδο (2014)

Εκπαιδευτικό επίπεδο	Ποσοστό ανεργίας ατόμων ηλικίας 25-64 ετών
Κάτω από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	27,7%
Ανώτερη δευτεροβάθμια και όχι τριτοβάθμια εκπαίδευση	19,1%
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	27,6%

Πίνακας 4: Ποσοστά ανεργίας ανθρώπων σε σχέση με το εκπαιδευτικό τους επίπεδο (Ελλάδα 2014).

Πηγή: ΟΟΣΑ. Προοπτικές απασχόλησης. Δημοσίευση (2015). <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rates-by-education-level.htm>

1.2 Μεταρρυθμίσεις και πολιτικές εξελίξεις

Στο Μνημόνιο Κατανόησης, το οποίο συνήφθη τον Αύγουστο του 2015 η εκπαίδευση αποτελεί μέρος της μελλοντικής εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής¹⁵. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διασφαλίσουν τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης σύμφωνα με τις καλές πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΟΣΑ, και αυτό θα ενισχύσει τη σχεδιαζόμενη ευρύτερη αναπτυξιακή στρατηγική. Οι αρμόδιες αρχές με την υποστήριξη του ΟΟΣΑ, ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και ενός παρατηρητή από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οφείλουν να προβούν στην αξιολόγηση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Το αρχικό στάδιο της συνεργασίας με τον ΟΟΣΑ επικεντρώνεται στα ακόλουθα θέματα:

- α) Προϋπολογισμός των δαπανών για την εκπαίδευση.
- β) Τρόποι ενίσχυσης της αυτονομίας των σχολείων και των πανεπιστημίων και άλλων ιδρυμάτων μετά την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παράμετρος η οποία θα επηρεάσει την λειτουργία και τη διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και την αξιολόγηση και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα.
- γ) Ανάπτυξη των ολοήμερων σχολείων.
- δ) Διασύνδεση των ερευνητικών ιδρυμάτων, των πανεπιστημίων και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
- ε) Διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος θα καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της διασύνδεσης μεταξύ της έρευνας και της εκπαίδευσης και της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων, των ερευνητικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων για την ενίσχυση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Μεταξύ άλλων, η αξιολόγηση θα αναλύσει την αποτελεσματικότητα και την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας, τις δυνατότητες περαιτέρω εξορθολογισμού (τάξεων, σχολείων και πανεπιστημίων), τη λειτουργία και τη διακυβέρνηση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, την αποτελεσματικότητα και την αυτονομία των δημόσιων εκπαιδευτικών μονάδων, την αξιολόγηση και τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα. Μέσω της αξιολόγησης θα αποτιμηθεί η επάρκεια των πόρων για την εκπαίδευση στην Ελλάδα στο πλαίσιο των περιορισμών του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ).

Η αξιολόγηση θα εφαρμοστεί σε δύο στάδια:

Πρώτο Στάδιο: Θα παρέχει τεκμηριωμένα στοιχεία σχετικά με βασικές προκλήσεις μεταρρύθμισης και υλοποίησης και θα παρέχει ανάλυση, επιλογές πολιτικής και συστάσεις.

Στη συνέχεια, με βάση τις συστάσεις της αξιολόγησης της πρώτης φάσης και μετά την ολοκλήρωση του Εθνικού και Κοινωνικού Διαλόγου για την Εκπαίδευση¹⁶, οι αρχές θα έχουν μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2016, προετοιμάσει τριετές σχέδιο δράσης για την εκπαίδευση και, σε συμφωνία με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, θα εγκρίνουν τις ενέργειες αυτές, για να τεθούν σε ισχύ εγκαίρως για το ακαδημαϊκό έτος 2016/2017.

Ειδικότερα, οι αρχές δεσμεύονται για την επίτευξη, το αργότερο στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019, του εξορθολογισμού της αναλογίας των ωρών διδασκαλίας ανά εκπαιδευτικό, των μαθητών ανά τάξη και των μαθητών ανά εκπαιδευτικό, υιοθετώντας τις καλές πρακτικές χωρών του ΟΟΣΑ. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων θα είναι συμβατή με το γενικό σύστημα αξιολόγησης της δημόσιας διοίκησης. Οι αρχές θα εξασφαλίσουν δίκαιη μεταχείριση όλων των φορέων παροχής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ιδρυμάτων, με την καθιέρωση προτύπων ποιότητας σε όλους τους φορείς παροχής εκπαίδευσης και με ένα κοινό πλαίσιο κανόνων που δεν επιτρέπει διακρίσεις, διασφαλίζοντας υψηλές προδιαγραφές ή ελέγχους ποιότητας από ανεξάρτητες δημόσιες αρχές.

Δεύτερο Στάδιο: Θα πραγματοποιηθεί διεξοδική ανάλυση των πολιτικών σχετικά με τα προαναφερθέντα θέματα και θα επιδιωχθεί η συμμετοχή ευρέος φάσματος ενδιαφερομένων. Κατά τα έτη 2015-2016 τα βήματα που γίνονται έχουν ως στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα.

¹⁵ Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης του 2015 Ελλάδα, σελ. 3, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015.

¹⁶ http://dialogos.minedu.gov.gr/wp-content/uploads/2016/04/PORISMATA_DIALOGOU_2016.pdf

Οι προγραμματισμένες παρεμβάσεις του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων επικεντρώνονται στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της κατάρτισης, στις καινοτομίες σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, στην εδραίωση των σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων και στη χρήση των ΤΠΕ σε όλες τις πτυχές των εκπαιδευτικών διαδικασιών. Η Ελλάδα θα εφαρμόσει Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας για ιδιωτικούς παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως έχει δεσμευτεί. Με τις διατάξεις της παρ. 1, του άρθρου 12 του ν. 4283/2014 καθιερώνονται οι τίτλοι της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που κατατάσσονται στα επίπεδα 3, 4 και 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Μη τυπική εκπαίδευση: Ο όρος «μη τυπική εκπαίδευση» αποδίδει τον αντίστοιχο ορισμό στην ελληνική νομοθεσία και δεν ταυτίζεται εννοιολογικά με τον όρο «μη τυπική μάθηση» όπως αποτυπώνεται στη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και στην επικαιροποίηση των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, τον Δεκέμβριο 2015.

Η μη τυπική εκπαίδευση σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3879/2010, και παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4386/2016) περιλαμβάνει:

1. Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση
2. Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση
3. Γενική Εκπαίδευση Ενηλίκων
4. Το «Μεταλυκειακό Έτος – η Τάξη Μαθητείας» αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» για τους αποφοίτους των Επαγγελματικών Λυκείων και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Όσον αφορά την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι αρμόδιος για την διενέργεια των Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.).

Όσον αφορά την Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι αρμόδιος για την διενέργεια των Εξετάσεων Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης των Αποφοίτων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.).

Όσον αφορά το «Μεταλυκειακό Έτος – την Τάξη Μαθητείας», ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι αρμόδιος για την διενέργεια των Εξετάσεων Πιστοποίησης Προσόντων των αποφοίτων του «Μεταλυκειακού Έτους - της «Τάξης Μαθητείας».

Αρμοδιότητες

Η εποπτεία των φορέων της μη τυπικής εκπαίδευσης, δημόσιων και ιδιωτικών και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου ανήκει στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ενώ η πιστοποίηση των «εισορών» τους (πιστοποίηση των δομών, των επαγγελματικών περιγραμμάτων, των προγραμμάτων των φορέων της αρχικής και της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα της μη τυπικής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, πιστοποίηση των φορέων συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών και των φορέων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και η χορήγηση άδειας λειτουργίας των φορέων αυτών, όπου αυτό απαιτείται) στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και των «εκκρών» τους (η ανάπτυξη συστήματος αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, η πιστοποίηση των προσόντων αυτών και η αντιστοίχισή τους στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, η πιστοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων, των στελεχών συνοδευτικών υποστηρικτικών εργασιών και των στελεχών παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και η αδειοδότηση, ο έλεγχος και η εποπτεία της λειτουργίας φορέων πιστοποίησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης) στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4186/2013).

Επίπεδο 3 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Η Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης παρέχει αρχική επαγγελματική κατάρτιση στους απόφοιτους της υποχρεωτικής τυπικής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι τριετούς διάρκειας.

Στη Σ.Ε.Κ. λειτουργούν οι Α΄, Β΄ και η Τάξη Μαθητείας. Στην Α΄ τάξη εγγράφονται χωρίς εξετάσεις, οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου, στη Β΄ τάξη εγγράφονται οι προαγόμενοι από την Α΄ τάξη και στην Τάξη Μαθητείας εγγράφονται οι προαγόμενοι από τη Β΄ τάξη της Σ.Ε.Κ. Μαθητές άνω των είκοσι (20) ετών εγγράφονται στις Εσπερινές Σ.Ε.Κ. Η διάρκεια φοίτησης σε αυτές είναι τετραετής.

Οι Ομάδες Προσανατολισμού με τις αντίστοιχες Ειδικότητες της Σχολής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης είναι οι εξής:

α) Ομάδα Προσανατολισμού Γεωπονίας, Τεχνολογίας, Τροφίμων και Διατροφής, β) Ομάδα Προσανατολισμού Τεχνολογικών Εφαρμογών, γ) Ομάδα προσανατολισμού εφαρμοσμένων τεχνών και καλλιτεχνικών σπουδών και δ) Ομάδα προσανατολισμού επαγγελματιών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας.

Στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση, χορηγείται Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3. Οι απόφοιτοι της Σ.Ε.Κ. δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 16 β) του άρθρου 66 του ν. 4386/2016, όπως ισχύει, οι δημόσιες και ιδιωτικές Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) καταργούνται οριστικά στις 31.8.2019

Αναγνώριση και επικύρωση της μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης

Προσωπικό Ιδιωτικής Ασφάλειας

35.307 Επαγγελματίες που δεν διαθέτουν αναγνωρισμένο επαγγελματικό τίτλο της ειδικότητας «Προσωπικό Ιδιωτικής Ασφάλειας» έχουν πιστοποιηθεί από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. κατά τα τελευταία πέντε χρόνια.

Εκπαιδευτές Ενηλίκων

Μετά από την επιτυχή συμμετοχή σε Εξετάσεις Πιστοποίησης εκπαιδευτικής επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης έχουν πιστοποιηθεί περίπου 17.000 και έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Οι Εκπαιδευτές Ενηλίκων που διαθέτουν πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια μπορούν να διδάξουν σε προγράμματα της μη τυπικής εκπαίδευσης

Εξετάσεις Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης των Αποφοίτων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.).

Το 2017 αναμένεται να θεσμοθετηθεί το Σύστημα Πιστοποίησης της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) επιπέδου 1 και επιπέδου 2, οι οποίοι παρακολουθούν πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης συμβατό με το εκάστοτε ισχύον επαγγελματικό περίγραμμα. Αφού θεσμοθετηθεί θα εφαρμοσθεί το ως άνω Σύστημα Πιστοποίησης.

Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι αρμόδιος για την εφαρμογή του Συστήματος Πιστοποίησης Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης των Αποφοίτων των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.)». Στους αποφοίτους επαγγελματίες, οι οποίοι παρακολουθούν σε Κέντρο Διά Βίου Μάθησης πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης συμβατό με το εκάστοτε ισχύον επαγγελματικό περίγραμμα, προκειμένου να εκσυγχρονίσουν ή αναβαθμίσουν γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες του επαγγέλματος, χορηγείται Βεβαίωση Επάρκειας από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (παρ. 1ζ του άρθρου 12 του ν. 4283/2014).

Πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων

Σύστημα πιστοποίησης της μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης έχει θεσπιστεί στην Ελλάδα από το 2006 για την εκπαιδευτική επάρκεια των εκπαιδευτών ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης. Το σύστημα πιστοποίησης των

εκπαιδευτών ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης σχεδιάστηκε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και ολοκληρώθηκε το 2012 με τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης έτσι ώστε τα τελευταία χρόνια να εφαρμόζεται πλήρως. Με τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 83/Α' /11-05-2016) οι διαδικασίες πιστοποίησης είναι επί του παρόντος ανοικτές σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια. Το επικαιροποιημένο σύστημα πιστοποίησης προβλέπει τρεις διαδρομές:

- α) Απευθείας πιστοποίηση εκπαιδευτικής επάρκειας υπό προϋποθέσεις και βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.
- β) Απευθείας συμμετοχή σε διαδικασία πιστοποίησης εκπαιδευτικής επάρκειας και ακολούθως πιστοποίηση.
- γ) Συμμετοχή σε διαδικασία πιστοποίησης Εκπαιδευτικής Επάρκειας μετά από παρακολούθηση πιστοποιημένου προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

Ο ν. 4327/2015 «Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 50/Α' /14-05-2015) επαναφέρει σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που περιλαμβάνουν τον περιορισμό των εξουσιών των πανεπιστημιακών συμβουλίων και διατάξεις για την επανεγγραφή φοιτητών που απώλεσαν τη φοιτητική τους ιδιότητα. Η δημόσια διαβούλευση για τον προαναφερθέντα νόμο ολοκληρώθηκε στις 29 Ιουνίου 2015.

Ο εθνικός και κοινωνικός διάλογος για την παιδεία

Ο Εθνικός και Κοινωνικός Διάλογος για την Παιδεία έχει σημαντική προστιθέμενη αξία. Τα αποτελέσματα του διαλόγου δημοσιοποιήθηκαν τον Απρίλιο του 2016 και αφορούν, μεταξύ άλλων, τον σχεδιασμό του εθνικού σχολικού προγράμματος σπουδών, την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη λειτουργία της, την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, την αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα κυριότερα σημεία των προτάσεων της Ελληνικής Επιτροπής Εθνικού και Κοινωνικού Διαλόγου για τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος αναφέρονται στα εξής: (α) Ενδυνάμωση και αυτονομία του σχολείου και υιοθέτηση ενός ευέλικτου και φιλικού προς τον μαθητή, προγράμματος σπουδών, (β) Εκπαίδευση εκπαιδευτικών καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, (γ) Διετείς κύκλοι σπουδών στο Λύκειο και Εθνικό Απολυτήριο για την εισαγωγή αποφοίτων ενιαίου λυκείου στην ανώτατη εκπαίδευση, (δ) Αλλαγή της υφιστάμενης διαδικασίας επιλογής και των απαιτήσεων εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση και (ε) Εισαγωγή της έρευνας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η Επιτροπή Εθνικού και Κοινωνικού Διαλόγου για την Παιδεία προτείνει επίσης την ενίσχυση των ψηφιακών εκπαιδευτικών μεθόδων καθώς και την αξιοποίηση των εργαλείων της οπτικοακουστικής επικοινωνίας. Γενικά, υφίστανται προβλήματα που προκλήθηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης και μακροχρόνια προβλήματα που υπήρχαν και πριν από την κρίση.

Γίνεται μία κοινή προσπάθεια με τον ΟΟΣΑ για τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με καλές πρακτικές στην ΕΕ. Ειδικότερα, η έκθεση επικεντρώνεται στον προϋπολογισμό των δαπανών για την εκπαίδευση, την αυτονομία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, τη διαφάνεια, τη λειτουργία και τη διοίκηση των πανεπιστημίων, τη γενίκευση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων, την κατάρτιση και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού, τη διασύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μεταρρυθμίσεων. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι η παρούσα οικονομική κρίση και οι δημοσιονομικοί περιορισμοί του ελληνικού προγράμματος έχουν επιπτώσεις στις προσπάθειες εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου

Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ήταν 9% το 2014, με την Ελλάδα να σημειώνει σημαντικά καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (11,1%). Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου υποχώρησε κατά 5,3 ποσοστιαίες μονάδες κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, σε σύγκριση με το 14,3% του 2007. Επίσης, η Ελλάδα έχει ήδη επιτύχει τον εθνικό στόχο του 9,7% στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»¹⁷. Η εφαρμογή του εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου βασίζεται σε εμπειρικά δεδομένα, καλύπτει τους σχετικούς εκπαιδευτικούς τομείς, εστιάζει στις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες πλη-

¹⁷ http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR16_16/SR_EDUCATION_EL.pdf

θυσμού, περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αποζημίωσης, περιλαμβάνει όλους τους τομείς της πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων που συμμετέχουν στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.

Ανάπτυξη του συστήματος συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου για την υποστήριξη στοχευμένων πολιτικών

Το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ι.Τ.Υ.Ε.)¹⁸ ολοκληρώνει την υλοποίηση της σχετικής εφαρμογής του Πληροφοριακού Συστήματος MySchool και εκσυγχρονίζει τη διαδικασία συλλογής δεδομένων, σύμφωνα με τις συστάσεις του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.). Στο Ι.Ε.Π. το «Παρατηρητήριο για τα θέματα καταγραφής και αντιμετώπισης της μαθητικής διαρροής» αναλύει τα δεδομένα και τους δείκτες για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Στόχος είναι να ληφθούν αντισταθμιστικά μέτρα σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.)

Οι Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας εφαρμόζονται σε περιοχές οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες, με χαμηλή συνολική μαθησιακή επίδοση, με υψηλά ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και με χαμηλά ποσοστά επιτυχίας στην ανώτατη εκπαίδευση. Αφορά όλες τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας. Διάφορες δράσεις υλοποιούνται ως εξής:

- Αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας των επαναπατριζόμενων και αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό σχολείο, μέσω της διασφάλισης, στο μέτρο του δυνατού, ίσων ευκαιριών μάθησης και κοινωνικής ένταξης για τους μαθητές που ανήκουν σε Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (Ρομά, Αλλοδαποί, Παλιννοστούντες, Πρόσφυγες κλπ.).
- Υλοποίηση δραστηριοτήτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της ενίσχυσης της διακρατικής συνεργασίας, μέσω των Τάξεων Υποδοχής ΖΕΠ και της διδακτικής υποστήριξης μαθητών που προέρχονται από Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες (Αλλοδαπούς, επαναπατριζόμενους, Ρομά, Μουσουλμάνους κλπ.).
- Εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα Δημοτικά Σχολεία με ιδιαίτερη έμφαση στον πολιτισμό και την υποστήριξη της ένταξης των μαθητών που ανήκουν σε Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες.

Εκπαιδευτικοί στην πρωτοβάθμια και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Όσον αφορά την ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση των εκπαιδευτικών, αναλήφθηκε σειρά δράσεων. Οι προσπάθειες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για τη βελτίωση της διασφάλισης της ποιότητας σε όλους τους τομείς έχουν επεκταθεί και στην επαγγελματική εκπαίδευση. Σε συνεργασία με τους τρεις θεσμούς (ΔΝΤ, ΕΚΤ, ΕΕ) έχει συμφωνηθεί σημαντική αναδιάρθρωση του συστήματος της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές αρχές του «π3». Είναι σημαντικό να αναφέρουμε εδώ ότι μέρος της αναδιάρθρωσης της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στοχεύει στον επανασχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης, υιοθετώντας την προσέγγιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2015 θεωρεί ότι η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών αποτελεί μέρος της βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης.

Ωστόσο, φαίνεται ότι το πολυνομοσχέδιο που ψηφίστηκε τον Μάιο του 2015 επαναφέρει μία σειρά βασικών αλλαγών στον τομέα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως όσον αφορά την αυτονομία των σχολείων και την ανάγκη για εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση σχολείων και εκπαιδευτικών.

¹⁸ Το Ι.Τ.Υ.Ε. «Διόφαντος» είναι ερευνητικός και τεχνολογικός φορέας με σκοπό την έρευνα και την αποτελεσματική αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της εκπαίδευσης, με την ανάπτυξη και εφαρμογή των συμβατικών & ψηφιακών μέσων στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, την έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού, τη διοίκηση και διαχείριση του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, καθώς και την υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των ηλεκτρονικών υποδομών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και όλων των εκπαιδευτικών μονάδων.

Εξορθολογισμός και βελτίωση της πρόσβασης σε ευκαιρίες διά βίου μάθησης

Η συμμετοχή ατόμων ηλικίας 25-64 ετών στη διά βίου μάθηση είναι χαμηλή. Το 2014 το 3% αυτής της ηλικιακής ομάδας έλαβε μέρος στην Διά Βίου Μάθηση σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ που ήταν 10,7%. Στόχος είναι να αυξηθεί το ποσοστό συμμετοχής στη διά βίου μάθηση και να διευρυνθεί το ποσοστό των δικαιούχων. Η διευκόλυνση της πρόσβασης σε ευκαιρίες διά βίου μάθησης επιδιώκεται με την ενίσχυση του δικτύου των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης μέσω της συμμετοχής των περιφερειών, των περιφερειακών ενοτήτων, των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Ειδικότερα, στόχος είναι να διευρυνθεί η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση μέσω πιο αποτελεσματικών και στοχευμένων δράσεων. Πιο συγκεκριμένα, οι ενέργειες αυτές διευκολύνουν τη συμμετοχή μειονεκτούντων ατόμων, ατόμων με χαμηλή εξειδίκευση, ανέργων, ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, ηλικιωμένων εργαζομένων, μεταναστών, με έμφαση σε όσους προέρχονται από μειονότητες.

Το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη διά βίου μάθηση περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για:

- Την υποστήριξη της ανάπτυξης της διά βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της και της πρόβλεψης για τη συμμετοχή και τη συνεργασία των ενδιαφερομένων.
- Την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των διαφόρων ομάδων στόχου, οι οποίες ορίζονται ως ομάδες προτεραιότητας στο εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής,
- Τη διεύρυνση της πρόσβασης στην διά βίου μάθηση, μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής των εργαλείων για την προώθηση της διαφάνειας (π.χ. το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση).

Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Μαθητεία

Η συμμετοχή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι σταθερά χαμηλή. Το 2014, το 33,7% των μαθητών-σπουδαστών συμμετέχουν στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, σε σύγκριση με το 48,9% που αποτελεί τον μέσο όρο της ΕΕ. Τον Απρίλιο του 2016 ολοκληρώθηκε και συμφωνήθηκε με τα θεσμικά όργανα το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Μαθητείας.¹⁹

Η εφαρμογή του εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης περιλαμβάνει μέτρα για:

- την αναμόρφωση των προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με σκοπό να είναι πιο συμβατά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας,
- την ενίσχυση της συμβατότητας των συστημάτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, σε στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς,
- τη βελτίωση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω της καθιέρωσης εθνικού συστήματος για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Να αυξηθεί ο αριθμός των σπουδαστών / απόφοιτων που συμμετέχουν σε προγράμματα μαθητείας με:

- την αναμόρφωση των Προγραμμάτων Μαθητείας για 150 ειδικότητες / επαγγέλματα,
- την βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, του αναλυτικού προγράμματος και του περιεχομένου των βιβλίων όλων των ειδικοτήτων,
- την διασφάλιση πρακτικής κατάρτισης σε Ναυτικές Ακαδημίες,

¹⁹ <https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/>

- την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων μαθητείας για τους απόφοιτους των Επαγγελματικών Λυκείων και των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης,
- το σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων μαθητείας,
- την αναβάθμιση της ποιότητας και την παρακολούθηση της Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης.²⁰

Το Υπουργείο Εργασίας με την υποστήριξη του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και των αρμόδιων φορέων αναπτύσσει, εγκρίνει το πλαίσιο και δρομολογεί σειρά σημαντικών εταιρικών σχημάτων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, στα οποία συμμετέχουν φορείς εκπροσώπησης των εργοδοτών, των κοινωνικών εταίρων, προκειμένου να υποστηριχθούν οι εργοδότες στην προσφορά θέσεων μαθητείας και να διασφαλισθεί η βιωσιμότητα της μαθητείας για τα ακαδημαϊκά έτη 2016-17 και 2017-18.

Επιπλέον, η κυβέρνηση, περιλαμβάνοντας τη διάσταση του ανθρώπινου κεφαλαίου στην εθνική αναπτυξιακή στρατηγική, υιοθετεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, το οποίο θα υποστηρίζεται από τη Μεταρρύθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Οκτώβριος 2016).

Εξορθολογισμός και εκσυγχρονισμός της ανώτατης εκπαίδευσης

Το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι αρκετά υψηλό.

Το 2014, το 37,2% των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών έχει υψηλότερα προσόντα, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ των 28 (37,9%). Επίσης, η Ελλάδα υπερβαίνει κατά πολύ τον στόχο του 32% της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ωστόσο, η Ελλάδα εξακολουθεί να εμφανίζει πολύ χαμηλά επίπεδα απασχολησιμότητας των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με ποσοστό μόλις 47,4% το 2014, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 80,5% της ΕΕ.

Το σύστημα της ανώτατης εκπαίδευσης θα πρέπει να αξιοποιήσει συστήματα που παρακολουθούν την κατάσταση της αγοράς εργασίας (π.χ. το σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», το σύστημα διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας) προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη αντιστοίχιση των εκροών της ανώτατης εκπαίδευσης με τις μελλοντικές ανάγκες ελληνικής οικονομίας σε δεξιότητες και προκειμένου να δημιουργηθούν ευκαιρίες μέσω της ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση ήταν η συμμετοχή 8.500 πτυχιούχων Πανεπιστημίων και Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σε προγράμματα κατάρτισης και πρακτικής άσκησης που υλοποιήθηκε από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Οι συνέργειες μεταξύ ανώτατης εκπαίδευσης και έρευνας μπορούν να αντιστρέψουν την τάση των νέων επιστημόνων και ερευνητών να αναζητήσουν εργασία εκτός των εθνικών συνόρων και να αποτρέψουν τη διαρροή του επιστημονικού δυναμικού στο εξωτερικό (φαινόμενο διαρροής εγκεφάλων - brain drain). Για τον σκοπό αυτό έχει προγραμματιστεί η υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος για την πρόσληψη μεταδιδακτορικών υποτρόφων, διδακτικού προσωπικού και ερευνητών σε σημαντικά Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα.

Μηχανισμός διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας

Έτσι, καθώς η απόσταση μεταξύ της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και των αναγκών της αγοράς εργασίας παραμένει, θεσμοθετήθηκε ο Μηχανισμός Διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας με στόχο την πρόβλεψη σε δεξιότητες. Ο μηχανισμός αυτός βασίζεται σε έναν αποτελεσματικό τρόπο προσδιορισμού των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και βάσει αυτού του προσδιορισμού θα αναπτύσσονται προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Σύμφωνα με αυτό το θεσμικό πλαίσιο, οι κοινωνικοί εταίροι θα διαδραματίσουν σημαντικό συμβουλευτικό ρόλο. Ο ολοκληρωμένος μηχανισμός για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας που αναπτύχθηκε με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα εφαρμοστεί πλήρως από τον Δεκέμβριο του 2016.

²⁰ Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων του 2016 συντονίστηκε από το Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομητόνων του Υπουργείου Οικονομικών σε συνεργασία με τα Υπουργεία Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Τουρισμού και το Υπουργείο Εργασίας, Απρίλιος 2016, σελ. 33-41.

Διαμόρφωση προϋποθέσεων

Μεσοπρόθεσμα θα ενισχυθεί η θεσμική ικανότητα (συμπεριλαμβανομένων του Υπουργείου Εργασίας, καθώς και όλων των αρμόδιων φορέων και οργανισμών υλοποίησης) που αφορά στη χάραξη πολιτικών, την εφαρμογή και την παρακολούθηση μεταρρυθμίσεων στην κοινωνική πρόνοια, στις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και στην αξιοποίηση των πόρων των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων. Ως πρώτο βήμα, έως τον Νοέμβριο του 2016 προσδιορίζονται οι ανάγκες σε θεσμικές παρεμβάσεις που αφορούν ζητήματα της αγοράς εργασίας. Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) θα αναδιαρθρωθεί και θα ενισχυθεί με την ολοκλήρωση της πρωτοβουλίας της νέας διοικητικής διάρθρωσής του μέχρι το τέλος του 2016.

Τεχνική βοήθεια

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων που αφορούν την αγορά εργασίας, την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, οι αρχές θα χρησιμοποιήσουν τεχνική βοήθεια και θα αξιοποιήσουν, μεταξύ άλλων, την εμπειρογνωμοσύνη διεθνών οργανισμών όπως του ΟΟΣΑ και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (International Labour Organization).

1.3 Δομή του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος - Επίπεδα Εκπαίδευσης

Πρέπει να επισημανθεί αρχικά ότι η ανάγκη διεθνούς συγκρισιμότητας των στατιστικών για την εκπαίδευση οδηγεί τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διευκολύνουν τις κατατάξεις που έχουν αναπτυχθεί ώστε να είναι συμβατές με την αναθεωρημένη Διεθνή Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (International Standard Classification of Education) ISCED 2011 (εφεξής «ISCED 2011»), όπως εγκρίθηκε από τα κράτη μέλη της UNESCO κατά την 36η γενική διάσκεψη του Νοεμβρίου 2011²¹. Συνεπώς, όλα τα επίπεδα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που περιγράφονται παρακάτω θα αναφέρονται στην αναθεωρημένη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2011²².

Σε σχέση με τη δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που περιγράφεται σε αυτό το κεφάλαιο, είναι σημαντικό να κατανοηθεί ότι έχουν υλοποιηθεί σημαντικές μεταρρυθμίσεις μετά τη σχετική νομοθεσία κατά τα έτη 2015-2016. Οι αλλαγές που συντελούνται αφορούν κυρίως την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, αλλά και την γενική εκπαίδευση. Το παρόν κεφάλαιο της έκθεσης δεν φιλοδοξεί να προσφέρει μία περιεκτική περιγραφή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Επικεντρώνεται στα πεδία του συστήματος που αφορούν προγράμματα σπουδών, τα οποία οδηγούν στη χορήγηση τίτλων σπουδών (προσόντων), με στόχο να εξηγηθεί το πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να κατανοηθούν αυτά τα προσόντα.

21 Ο κανονισμός της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ) Νο 912/2013 στις 23 Σεπτεμβρίου του 2013 εφαρμόζει τον κανονισμό (ΕΚ) Νο 452/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάπτυξη στατιστικών στην εκπαίδευση και στη διά βίου μάθηση.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:252:FULL:EL:PDF>

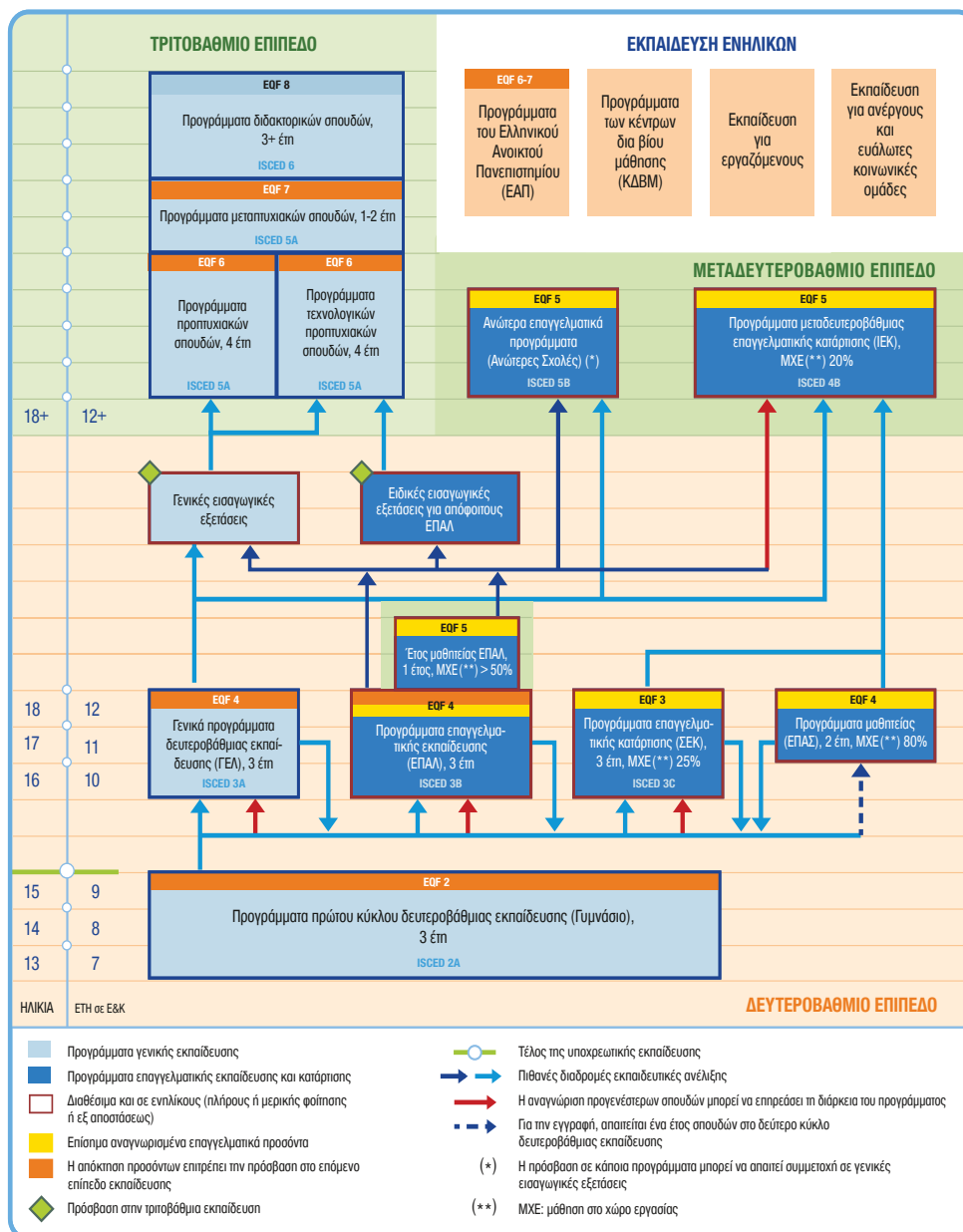
22 Ο κανονισμός της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥ) Νο 317/2013 της 8ης Απριλίου 2013, για την τροποποίηση των παραρτημάτων των κανονισμών (ΕΚ) Νο 1983/2003, (ΕΚ) Νο 1738/2005, (ΕΚ) Νο 698/2006, (ΕΚ) Νο 377/2008 και (ΕΥ) Νο 823/2010, που αφορούν τη διεθνή τυποποιημένη ταξινόμηση της εκπαίδευσης.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:099:0001:0010:EL:PDF>

Επισκόπηση του εκπαιδευτικού συστήματος

Επίπεδα εκπαίδευσης

Γράφημα: Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

NB: Τα επίπεδα του ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων (EOF) είναι σύμφωνα με την έκθεση αναπαισίας EOF-NOF του Ιανουαρίου 2014.

Στο διάγραμμα χρησιμοποιήθηκαν επίπεδα ISCED 1997. Η μετατροπή σε επίπεδα ISCED 2011 βρίσκεται σε εξέλιξη.

Πηγή: Cedefop.

Στην Ελλάδα η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι δεκαετής και καλύπτει τις ηλικίες από 5 έως 15 ετών. Η υποχρεωτική εκπαίδευση περιλαμβάνει την προσχολική (Νηπιαγωγείο, διάρκειας ενός έτους), την πρωτοβάθμια (Δημοτικό, διάρκειας έξι ετών) και την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο, διάρκειας τριών ετών). Για μαθητές άνω των 14 ετών που εργάζονται λειτουργούν Εσπερινά Γυμνάσια.

Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων αναμένεται έως το 2020 να επεκταθεί η υποχρεωτική εκπαίδευση και να είναι 14ετής, συμπεριλαμβανομένης και της προσχολικής εκπαίδευσης.

Με την αποφοίτηση από την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ολοκληρώνεται η υποχρεωτική εκπαίδευση και οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν εάν θα συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Γενικό ή στο Επαγγελματικό Λύκειο. Τα λύκεια είναι τριετούς φοίτησης. Το Γενικό Λύκειο έχει ακαδημαϊκό προσανατολισμό και το Επαγγελματικό Λύκειο παρέχει γενική παιδεία και τεχνική επαγγελματική γνώση. Τα Εσπερινά Γενικά Λύκεια και τα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια είναι τετραετούς φοίτησης για μαθητές που εργάζονται. Οι μαθητές εγγράφονται στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (λύκειο) σε ηλικία 15 ετών και αποφοιτούν σε ηλικία 18 ετών.

Κατά το πρώτο έτος του Επαγγελματικού Λυκείου τα μαθήματα είναι γενικής παιδείας, προσανατολισμού και επιλογής, κατά το δεύτερο έτος τα μαθήματα είναι γενικής παιδείας, τεχνολογικά και επαγγελματικά και κατά το τρίτο έτος τα μαθήματα είναι γενικής παιδείας και ειδικοτήτων ανά ομάδα προσανατολισμού.

Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων αναμένεται η θεσμοθέτηση αλλαγών στο Γενικό Λύκειο. Κατά το πρώτο έτος, τα μαθήματα αναμένεται να είναι γενικής παιδείας, κατά το δεύτερο έτος, τα υποχρεωτικά μαθήματα αναμένεται να είναι η Γλώσσα, τα Μαθηματικά, η Ιστορία, τα Θρησκευτικά, η Φυσική Αγωγή και οι Δημιουργικές Δραστηριότητες. Τα μαθήματα επιλογής αναμένεται να είναι η Πληροφορική, οι Νέες Τεχνολογίες, οι Ξένες Γλώσσες, η Φυσική και η Χημεία, τα Αρχαία κ.ο.κ. Κατά το τρίτο έτος και για την απόκτηση του Απολυτηρίου Λυκείου, οι μαθητές αναμένεται να εξετάζονται σε τέσσερα (4) μαθήματα: Γλώσσα + 2 επιλεγόμενα προσανατολισμού + 1 ελεύθερης επιλογής.

1.3.1 Υποχρεωτική εκπαίδευση

Προσχολική Εκπαίδευση (Νηπιαγωγείο): Η φοίτηση στο Νηπιαγωγείο διαρκεί δύο έτη, αρχίζοντας από την ηλικία των 4 ετών. Ωστόσο, μόνο το δεύτερο έτος ανήκει στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Έτσι, η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για παιδιά ηλικίας πέντε ετών. Αυτό θα μπορούσε να εξηγήσει το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής των μαθητών στην προσχολική εκπαίδευση (76,4%). Όπως ορίζεται στον νόμο 1566/1985, ο σκοπός του νηπιαγωγείου είναι να φροντίζει για την φυσική, συναισθηματική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του νηπίου. Οι δραστηριότητες στο Νηπιαγωγείο θα πρέπει να συμβάλλουν στην καλλιέργεια των αισθήσεων των νηπίων, στη διαμόρφωση εμπειριών, στην ανάπτυξη της ικανότητας να κατανοούν και να εκφράζονται, χρησιμοποιώντας την γλώσσα, τα μαθηματικά και την δημιουργική σκέψη και στην ανάπτυξη της ικανότητας δημιουργίας διαπροσωπικών σχέσεων.

Επίπεδο 1 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Δημοτικό): Σκοπός του δημοτικού σχολείου είναι η «πολύπλευρη πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών», σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167/Α' /30.09.1985). Μεταξύ άλλων, οι ειδικοί στόχοι περιλαμβάνουν την κατανόηση του περιεχομένου των βασικών εννοιών, την απόκτηση της ικανότητας ορθής χρήσης του προφορικού και γραπτού λόγου, τη βελτίωση της σωματικής και ψυχικής υγείας, την εξοικείωση με τις ηθικές και ανθρωπιστικές αξίες και την καλλιέργεια του κριτηρίου της αισθητικής των μαθητών, ώστε να μπορούν να εκτιμούν τα έργα της τέχνης και να εκφράζονται ανάλογα, μέσα από τα δικά τους καλλιτεχνικά δημιουργήματα. Στο Ολοήμερο Πρόγραμμα του Δημοτικού Σχολείου εντάσσεται καθημερινά και για μία (1) διδακτική ώρα επιλεγόμενο διδακτικό αντικείμενο από τα αναφερόμενα: Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας, Αγγλικά, Αθλητισμός, Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή και Πολιτιστικοί Όμιλοι Δραστηριοτήτων.

Η φοίτηση στο Δημοτικό Σχολείο διαρκεί 6 έτη, αρχίζοντας από την ηλικία των 6 ετών, είναι υποχρεωτική και παρέχεται δωρεάν στα δημόσια σχολεία. Τα ιδιωτικά σχολεία υπολογίζονται λιγότερα από το 5% όλων των δημοτικών σχολείων. Τα προγράμματα σπουδών για το Δημοτικό Σχολείο αναπτύσσονται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

(Ι.Ε.Π.)²³ και εγκρίνονται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Αυτά τα προγράμματα σπουδών εφαρμόζονται σε κάθε σχολείο της χώρας. Η ολοκλήρωση του Δημοτικού Σχολείου οδηγεί άμεσα στην εγγραφή στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην απονομή του **Απολυτηρίου Δημοτικού Σχολείου**. Πρόκειται για προσόντα επιπέδου 1.

Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση χωρίζεται σε δύο κύκλους: Υποχρεωτική κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και μη υποχρεωτική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

Επίπεδο 2 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο): Μετά την ολοκλήρωση του Δημοτικού Σχολείου, οι μαθητές υποχρεούνται να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Γυμνάσιο. Η ηλικία των μαθητών κυμαίνεται από 12 έως 15 ετών. Η φοίτηση διαρκεί τρία χρόνια και έχει ως στόχο την «ολοκληρωμένη ανάπτυξη των μαθητών ανάλογα με τις ικανότητές τους σε αυτή την ηλικία και τις αντίστοιχες απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής». Οι στόχοι της φοίτησης περιλαμβάνουν την κατανόηση εννοιών και φαινομένων, την ορθή έκφραση των σκέψεων, προφορικά και γραπτά, τον εμπλουτισμό του συστήματος αξιών, την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων, την εξοικείωση με διάφορες μορφές τέχνης, την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας και την αξιοποίηση των ικανοτήτων και ταλέντων τους. Στα Γυμνάσια οι μαθητές παρακολουθούν ένα κοινό αναλυτικό πρόγραμμα σχετικά με όλα τα μαθήματα, εκτός από τα αγγλικά, τα οποία παραδίδονται σε πολλά σχολεία σε δύο ξεχωριστά επίπεδα, ανάλογα με το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών στις ξένες γλώσσες. Τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών για το Γυμνάσιο αναπτύσσονται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) και εφαρμόζονται σε όλη τη χώρα. Παράλληλα με το επίσημο πρόγραμμα σπουδών εισήχθησαν και υλοποιήθηκαν καινοτόμα προγράμματα που καλύπτουν τομείς όπως ο προσανατολισμός της σταδιοδρομίας, η κατάρτιση στην υγεία, η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η επιχειρηματικότητα των νέων, κλπ. Οι σπουδές στο Γυμνάσιο δεν παρέχουν εξειδίκευση σε συγκεκριμένο τομέα. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένοι τύποι Γυμνασίων, οι οποίοι, παράλληλα με τα μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, παρέχουν εκπαίδευση στον ευρύτερο τομέα του πολιτισμού που μπορεί να σχετίζεται με μελλοντική επαγγελματική δραστηριότητα. Τέτοια σχολεία είναι τα μουσικά, τα καλλιτεχνικά, τα εκκλησιαστικά και τα αθλητικά σχολεία.

Στο τέλος αυτής της τριετούς φοίτησης, χορηγείται απολυτήριο Γυμνασίου, το οποίο, αφενός, πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση της υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και, αφετέρου, παρέχει πρόσβαση σε βαθμίδες της μη υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Τα προσόντα είναι επιπέδου 2.

Υπάρχει επίσης μια σειρά εξειδικευμένων τύπων σχολείων κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κι αυτά είναι τα εξής:

- Πειραματικά Γυμνάσια λειτουργούν σε συνεργασία με ένα πανεπιστήμιο κι εφαρμόζουν καινοτόμα προγράμματα σπουδών και ωρολόγια προγράμματα.
- Εσπερινά Γυμνάσια λειτουργούν με στόχο τη διευκόλυνση των μαθητών που εργάζονται (άνω των 15 ετών).
- Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια λειτουργούν με στόχο την φοίτηση και ένταξη των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Πειραματικά Σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης λειτουργούν με στόχο την κάλυψη των μαθησιακών και κοινωνικών αναγκών του μαθητικού συνόλου με πολυπολιτισμικό χαρακτήρα.
- Ευρωπαϊκά Σχολεία λειτουργούν με στόχο την εκπαίδευση μαθητών από διάφορες χώρες, οι οποίοι ζουν σε μια κοινή χώρα υποδοχής²⁴.

23 Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Ως επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στα θέματα που αφορούν την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και τη μετάβαση από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, γνωμοδοτεί ή εισηγείται, ύστερα από σχετικό ερώτημα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ή αυτεπαγγέλτως αντίστοιχα.

24 Στο πλαίσιο του θεσμού των Ευρωπαϊκών Σχολείων, λειτουργεί στο Ηράκλειο Κρήτης σχολείο γενικής εκπαίδευσης με τίτλο «Σχολείο Ευρωπαϊκής Παιδείας (Σ.Ε.Π.)», για την παροχή προσχολικής αγωγής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα τέκνα των

- Εκκλησιαστικά Γυμνάσια λειτουργούν με σκοπό τη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των νέων που ενδιαφέρονται να στελεχώσουν την Εκκλησία.
- Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας λειτουργούν στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, με βάση τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η διάρκεια φοίτησης είναι δύο έτη. Απευθύνονται σε ενήλικες που εγκατέλειψαν το εκπαιδευτικό σύστημα πριν ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση. Μετά την επιτυχή φοίτηση χορηγείται στους απόφοιτους τίτλος ισότιμος του απολυτηρίου Γυμνασίου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ελληνική υποχρεωτική εκπαίδευση επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των οκτώ (8) βασικών ικανοτήτων, όπως περιγράφονται στα ευρωπαϊκά κείμενα.

(http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice./documents/thematic_reports/145EL.pdf).

1.3.2. Μη υποχρεωτική Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η μη υποχρεωτική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση διακρίνεται σε Γενική, η οποία παρέχεται από τα Γενικά Λύκεια (ΓΕΛ) και Επαγγελματική, η οποία παρέχεται από τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και τις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.).

Το Επαγγελματικό Λύκειο και η Επαγγελματική Σχολή ανήκουν στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Επίπεδο 4 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Γενικό Λύκειο

Γενική Εκπαίδευση παρέχεται στα Γενικά Λύκεια (ΓΕΛ) και η φοίτηση είναι τριετής. Στόχος του Γενικού Λυκείου είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή ποιοτικής γενικής εκπαίδευσης που θα συμβάλει στην ισορροπημένη γνωστική, συναισθηματική, πνευματική και σωματική ανάπτυξη όλων των μαθητών. Στο τέλος της τριετούς φοίτησης, χορηγείται μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4, στους αποφοίτους των Γενικών Λυκείων (ΓΕ.Λ.).

Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων αναμένεται η θεσμοθέτηση αλλαγών στο Γενικό Λύκειο.

Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) και Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑ.Σ.)²⁵

Οι δύο τύποι σχολείων παρέχουν προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το Επαγγελματικό Λύκειο και οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) λειτουργούν στο πλαίσιο της ανώτερης δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑ.Σ.)

Οι κάτοχοι τουλάχιστον Ενδεικτικού Α΄ τάξης Γενικού ή Επαγγελματικού Λυκείου ηλικίας 16 έως 23 ετών έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν στην 1η τάξη της Επαγγελματικής Σχολής (ΕΠΑ.Σ.). Η φοίτηση στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) είναι διετής και περιλαμβάνει τις τάξεις Α΄ και Β΄, οι οποίες οργανώνονται σε τμήματα ειδικότητας. Στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού ΟΑΕΔ) λειτουργούν συνολικά 51 Επαγγελματικές Σχολές ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας, με Μ.Ο. ετήσιων εγγραφών 10.000 μαθητές, ανάλογα με τη σχετική ετήσια ανακοίνωση. Τα μαθήματά τους διαρκούν δύο σχολικά έτη (τέσσερα εξάμηνα). Οι μαθητές των ΕΠΑ.Σ. το πρώι πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση σε επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα σε θέσεις συναφείς με την ειδικότητά τους και με τους όρους που καθορίζονται στο σχετικό Συμφωνητικό Μαθητείας, ενώ το απόγευμα παρακολουθούν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις επιδοτούνται.

υπαλλήλων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3376/2005 (ΦΕΚ 191/Α/2.8.2005). Το σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων είναι διακυβερνητικό και βασίζεται σε διεθνή σύμβαση που ανάγεται στο 1953.

25 Το Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) και η Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑ.Σ.) ανήκουν στην επαγγελματική εκπαίδευση. Για τη συνεκτικότητα του κειμένου παρουσιάζονται σε αυτό το σημείο και όχι στην επόμενη ενότητα που αφορά στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση.

Οι απόφοιτοι των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) έχουν την επιλογή:

- α. Να λάβουν άδεια άσκησης επαγγέλματος (μετά την ολοκλήρωση των εξετάσεων)
- β. Να εγγραφούν στη δεύτερη τάξη του ΕΠΑ.Λ.
- γ. Να εγγραφούν σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) σε συναφή ειδικότητα.

Σύμφωνα με τον ν. 4386/2016 η λειτουργία των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) του ΟΑΕΔ παρατάθηκε μέχρι τα έτη 2020-2021. Οι διαφορές μεταξύ των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) και των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) είναι ότι οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση σε ειδικότητες που δεν παρέχονται στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.). Στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) δίδεται βαρύτητα στην πρακτική άσκηση και όχι στις θεωρητικές γνώσεις, ώστε οι απόφοιτοί τους να εντάσσονται άμεσα στην αγορά εργασίας ως ειδικευμένοι τεχνίτες.

Μόνο οι απόφοιτοι του Γενικού Λυκείου ή του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ) έχουν πρόσβαση σε Σχολές, Τμήματα και Εισαγωγικές κατευθύνσεις Τμημάτων των Τ.Ε.Ι., ΑΣΠΑΙΤΕ, των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπ/σης (ΑΣΤΕ), των Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, της Σχολής Αστυφυλάκων, της Σχολής Πυροσβεστών, των Σχολών της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), και για ειδικό ποσοστό θέσεων 1% επί του αριθμού των θέσεων ανά Τμήμα σε τμήματα σχολών των Πανεπιστημίων με τις Πανελλαδικές Εξετάσεις Επαγγελματικού Λυκείου. Οι απόφοιτοι των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.) δεν έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) χορηγείται μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση των ενδοσχολικών εξετάσεων, Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 (ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου) και Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 4. Στους αποφοίτους της Β΄ Τάξης των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑ.Σ.), χορηγείται μετά από την επιτυχή ολοκλήρωση των ενδοσχολικών εξετάσεων, Πτυχίο²⁶, το οποίο έχει καταταχθεί στο επίπεδο 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Τέλος, όλα τα προγράμματα δευτεροβάθμιας τυπικής εκπαίδευσης το 2017-2018 θα επανασχεδιαστούν με βάση την προσέγγιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να αναζητηθούν στο κριτήριο 3).

Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ)

Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών ως εξής:

- α. Τον «Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών», που ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και
- β. το «Μεταλυκειακό έτος – η τάξη μαθητείας», που αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τα προγράμματα του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) διακρίνονται ως ακολούθως :

- Α) Σε προγράμματα για την τριετή φοίτηση στα Ημερήσια Επαγγελματικά Λύκεια και την τετραετή φοίτηση στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια.
- Β) Σε προγράμματα για αποφοίτους των ΕΠΑ.Λ. που αφορούν στην μονοετή φοίτηση στο «Μεταλυκειακό Έτος- στην Τάξη Μαθητείας».

Η φοίτηση στα Ημερήσια Επαγγελματικά Λύκεια είναι τριετής. Η διάρκεια φοίτησης στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια είναι τετραετής, φοιτούν δε σε αυτά είτε εργαζόμενοι, είτε άνεργοι με κάρτα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ., είτε άλλες κατηγορίες μαθητών, οι οποίοι αδυνατούν να φοιτήσουν στα Ημερήσια Επαγγελματικά Λύκεια.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Α΄ Τάξης των Ημερήσιων ΕΠΑ.Λ. περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα προσανατολισμού και επιλογής. Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Β΄ Τάξης των Ημερήσιων ΕΠΑ.Λ. περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας και τεχνολογικά- επαγγελματικά μαθήματα. Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Γ΄ Τάξης των Ημερήσιων ΕΠΑ.Λ. περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα ανά ειδικότητα, τομέα ομάδας προσανατολισμού. Το Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των

²⁶ Η χρήση του όρου «πτυχίο» για τίτλους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν συνδέεται με την έννοια του όρου «πτυχίο» που χρησιμοποιείται στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις, είναι ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου. Οι απόφοιτοι των ΕΠΑ.Λ. έχουν τις εξής δυνατότητες:

- α. Να έχουν πρόσβαση για εισαγωγή σε Σχολές, Τμήματα και Εισαγωγικές κατευθύνσεις Τμημάτων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι), της Ανωτάτης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙ-ΤΕ), των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπ/σης (ΑΣΤΕ), των Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων (ΑΣΣΥ), της Σχολής Αστυφυλάκων, των Σχολών της Αστυνομικής Ακαδημίας, της Σχολής Πυροσβεστών των Σχολών Πυροσβεστικής Ακαδημίας, των Σχολών της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), και για ειδικό ποσοστό θέσεων 1% επί του αριθμού των θέσεων ανά Τμήμα σε τμήματα σχολών των Πανεπιστημίων με την επιτυχή συμμετοχή τους στις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Τα γνωστικά αντικείμενα των Σχολών και Τμημάτων στα οποία έχουν πρόσβαση είναι αντίστοιχα ή συναφή με τους τομείς των ΕΠΑ.Λ.
- β. Να λαμβάνουν άδεια άσκησης επαγγέλματος (μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των ενδοσχολικών εξετάσεων).
- γ. Να εγγράφονται σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.).
- δ. Να εγγράφονται στο «Μεταλυκειακό Έτος-στην Τάξη Μαθητείας» και μετά την αποφοίτηση μπορούν να συμμετέχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης.

Επίπεδο 5 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Το «Μεταλυκειακό Έτος- η Τάξη Μαθητείας» είναι προαιρετικό. Προϋπόθεση εγγραφής στο «Μεταλυκειακό Έτος-στην Τάξη Μαθητείας» είναι απολυτήριο και πτυχίο του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών των ΕΠΑ.Λ. καθώς και παλαιότερων τύπων σχολείων Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ισότιμων με το ΕΠΑ.Λ. Το «Μεταλυκειακό Έτος- η Τάξη Μαθητείας» έχει διάρκεια ένα σχολικό έτος.

Στους αποφοίτους του «Μεταλυκειακού Έτους - της Τάξης Μαθητείας» μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης, οι οποίες διεξάγονται ετησίως από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) χορηγείται Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5. Οι απόφοιτοι των Εσπερινών Επαγγελματικών Λυκείων δεν έχουν υποχρέωση παρακολούθησης του «Μεταλυκειακού έτους - της Τάξης Μαθητείας» για την προσέλευσή τους στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων, εφόσον έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τριακόσια (300) ημερομίσθια στην ειδικότητα που αποφοιτούν.

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των διαδικασιών πιστοποίησης προσόντων, για τη χορήγηση Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5, στους αποφοίτους της «Τάξης Μαθητείας». Κατά περίπτωση, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. δύναται να αιτηθεί της συνδρομής από Υπουργεία που χορηγούν αντίστοιχες άδειες ασκήσεως επαγγέλματος, για όσες ειδικότητες υπάρχει τέτοιου είδους απαίτηση, ως προς την οργάνωση και διεξαγωγή των εξετάσεων πιστοποίησής τους. Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις πιστοποίησης, παράλληλα με το προβλεπόμενο Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, αποκτούν και την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

1.3.3 Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση

Φορείς Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Επίπεδο 3 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Η Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) παρέχει αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε αποφοίτους της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα ΣΕΚ είναι τριετούς διάρκειας.

Για τους σπουδαστές που είναι άνω των 20 ετών ή εργάζονται η διάρκεια φοίτησης είναι τετραετής. Στη Σ.Ε.Κ. λειτουργούν Α΄ τάξη, Β΄ τάξη, Τάξη Μαθητείας ή πραγματοποιείται Πρακτική Άσκηση. Στην Α΄ τάξη εγγράφονται χωρίς εξετάσεις, οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου, στη Β΄ τάξη εγγράφονται οι προαγόμενοι από την Α΄ τάξη και οι προαγόμενοι από τη Β΄ τάξη της Σ.Ε.Κ. εγγράφονται στην Τάξη Μαθητείας ή δύναται να πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση

Οι ειδικότητες των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) κατανέμονται σε πέντε (5) ομάδες προσανατολισμού:

- A. Ομάδα Προσανατολισμού Γεωπονίας, Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής.
- B. Ομάδα Προσανατολισμού Τεχνολογικών Εφαρμογών.
- Γ. Ομάδα Προσανατολισμού Εφαρμοσμένων Τεχνών.
- Δ. Ομάδα Προσανατολισμού Επαγγελματών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας.
- Ε. Επιμέρους Τομείς και Επαγγέλματα

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των εξετάσεων πιστοποίησης στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) χορηγείται Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3.

Οι απόφοιτοι των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γενικό και Επαγγελματικό Λύκειο), στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.), στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4386/2016, η Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) θα καταργηθεί τελικά στις 31 8 2019.

Επίπεδο 5 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) παρέχει υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε αποφοίτους δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μη υποχρεωτικής τυπικής εκπαίδευσης ή σε αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) ή ανώτατης εκπαίδευσης²⁷.

Οι απόφοιτοι και οι καταρτιζόμενοι των Ι.Ε.Κ., καθώς οι απόφοιτοι δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης δύνανται να κατατάσσονται σε συναφείς ειδικότητες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) απαλλασσόμενοι από τα μαθήματα τα οποία ήδη έχουν διδαχθεί ή να κατατάσσονται σε εξάμηνο πέραν του Α' και σε συναφείς ειδικότητες Ι.Ε.Κ., σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα σπουδών και ύστερα από έγκριση της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.Ν.Γ.). Με απόφαση της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.Ν.Γ.) καθορίζονται, με βάση τη συνάφεια των ειδικοτήτων και το περιεχόμενο των σπουδών, η κατάταξή τους σε εξάμηνο, η διάρκεια φοίτησης, οι προϋποθέσεις, οι όροι και η διαδικασία για τη μετάβαση από ένα επίπεδο κατάρτισης σε άλλο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ειδικότερο, τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα θέμα.

Η φοίτηση στα Ι.Ε.Κ. ξεκινά κατά το χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, διαρκεί πέντε (5) συνολικά εξάμηνα και επιμερίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης συνολικής διάρκειας έως 1.200 διδακτικές ώρες, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα σπουδών, και σε ένα (1) εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης ή Μαθητείας συνολικής διάρκειας 960 ωρών²⁸. Η Πρακτική Άσκηση ή Μαθητεία μπορεί να πραγματοποιείται και τμηματικά μετά την ολοκλήρωση των δύο πρώτων εξαμήνων.

Οι σπουδαστές που ολοκληρώνουν με επιτυχία όλα τα εξάμηνα μπορούν να συμμετάσχουν στις Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Πρακτικού και Θεωρητικού Μέρους) αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), οι οποίες διεξάγονται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.). Στους επιτυχόντες στις Εξετάσεις Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Πρακτικού και Θεωρητικού Μέρους) αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) χορηγείται Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5.

1.3.4 Μεταδευτεροβάθμια και όχι ανώτατη εκπαίδευση

Επίπεδο 5 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης παρέχονται από σχολές που ανήκουν στην ανώτερη και όχι στην ανώτατη μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι Ανώτερες Σχολές είναι διετούς ή υπερδιετούς κύκλου σπουδών. Στις περισσό-

²⁷ Στην περίοδο της οικονομικής κρίσης απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιλέγουν ένα πρόγραμμα σπουδών σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), προκειμένου να αποκτήσουν περισσότερες τεχνικές ικανότητες σε γνωστικό αντικείμενο συναφές ή μη συναφές με τις προηγούμενες σπουδές τους, προκειμένου να καταστήσουν ελκυστικότερη την εικόνα τους στην αγορά εργασίας.

²⁸ Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4386/2016, όπως ισχύει.

τερες περιπτώσεις στη φοίτηση στις ως άνω Σχολές περιλαμβάνεται περίοδος πρακτικής άσκησης στον χώρο εργασίας, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις σπουδές. Σε ορισμένες περιπτώσεις η εισαγωγή σε Ανώτερες Σχολές πραγματοποιείται με την επιτυχία στις πανελλαδικές εξετάσεις, ενώ σε άλλες περιπτώσεις η εισαγωγή σε Ανώτερες Σχολές πραγματοποιείται με ειδικές εξετάσεις. Οι Ανώτερες Σχολές λειτουργούν υπό την εποπτεία των αρμόδιων υπουργείων.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας, η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος και με σχολές ανώτερης βαθμίδας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρία χρόνια, όπως προβλέπεται ειδικότερα από το νόμο, που ορίζει και τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων αποφοιτούν από τις σχολές αυτές. Τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στις Ανώτερες Σχολές αφορούν τη θρησκεία, την υγεία, τον στρατό, το εμπορικό ναυτικό, το Λιμενικό Σώμα, τα Σώματα Ασφαλείας και εν γένει τη Δημόσια Τάξη, την τέχνη, τον τουρισμό και την κοινωνική εργασία. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

Ανώτερες Σχολές Διετούς Κύκλου Σπουδών (Σχολές Μονίμων Υπαξιωματικών κ.ά.).

Ανώτερες Σχολές Υπερδιετούς Κύκλου Σπουδών (Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές, Ανώτερη Σχολή Αστυφυλάκων, Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης, Ανώτερες σχολές χορού και δραματικής τέχνης κ.ά.). Στις Ανώτερες Σχολές περιλαμβάνονται και οι ιδιωτικές σχολές δραματικής τέχνης καθώς και εκείνες που παρέχουν προγράμματα κινηματογραφικών σπουδών σχετικά με τη σκηνοθεσία, την ηχοληψία, την εικονοληψία και τη φωτογραφία, εφόσον η διάρκεια των σπουδών είναι τριετής και οι απόφοιτοι έχουν επιτύχει στις σχετικές κρατικές εξετάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι τίτλοι που χορηγούνται στους αποφοίτους των Ανώτερων Σχολών ποικίλλουν.

Οι τίτλοι σπουδών /τα προσόντα που χαρακτηρίζονται ως Δίπλωμα ή Πτυχίο Ανώτερης Σχολής²⁹ έχουν καταταχθεί στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και αφορούν προγράμματα σπουδών που παρέχονται από διάφορους πάροχους εκπαίδευσης.

Διασφάλιση ποιότητας (επίπεδα 1-5)

Για τη διασφάλιση της ποιότητας σε σχέση με τα προσόντα που έχουν καταταχθεί στα επίπεδα 1-5 αναπτύσσονται μεθοδολογίες από τις αρμόδιες αρχές (περισσότερες λεπτομέρειες μπορούν να αναζητηθούν στα κριτήρια 5 και 6).

1.3.5 Ανώτατη εκπαίδευση

Η οργάνωση και η λειτουργία των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα, σε μεγάλο βαθμό, καθορίζεται από το άρθρο 16 του Συντάγματος. Στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. Συγχώνευση ή κατάτμηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει και κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, όπως νόμος ορίζει».

Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα και τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο διακριτούς παράλληλους τομείς, τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.):

- α) τον πανεπιστημιακό τομέα, που περιλαμβάνει, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών,
- β) τον τεχνολογικό τομέα, που περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.).

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής αποστολής τους, τα Α.Ε.Ι. παρέχουν ποιοτική και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις τάσεις της σύγχρονης επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής. Στο πλαίσιο αυτό, τα Τ.Ε.Ι. εστιάζουν στις εφαρμογές των σύγχρονων επιστημών, της τεχνολογίας και των

²⁹ Η χρήση του όρου «πτυχίο» για τίτλους που χορηγούνται από Ανώτερες Σχολές δεν συνδέεται με την έννοια του όρου «πτυχίο» που χρησιμοποιείται στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

τεχνών συνδυάζοντας την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με την υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση.

Συνολικά η ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα περιελάμβανε 40 ιδρύματα (24 Πανεπιστήμια και 16 Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ως την άνοιξη του 2013. Μέσω της αναδιάρθρωσης του δικτύου, γνωστής ως «σχέδιο Αθηνά», η ανώτατη εκπαίδευση περιλαμβάνει 36 Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: 22 Πανεπιστήμια και 14 Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα). Το σχέδιο Αθηνά 2012-2014 δεν έφερε τα προσδοκώμενα αποτελέσματα τόσο με ακαδημαϊκά όσο και με οικονομικά κριτήρια, καθώς πολλά τμήματα που συγχωνεύθηκαν είχαν ελάχιστους φοιτητές και διδάσκοντες. Τα τέσσερα πανεπιστήμια που καταργήθηκαν έχουν συγχωνευθεί στην πράξη με άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2016). Τον Ιούνιο του 2016, οι ελληνικές αρχές παρουσίασαν μια νέα στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση για τα έτη 2016-2020 (Ελληνική κυβέρνηση 2016). Η στρατηγική περιλαμβάνει αρκετά σημαντικά στοιχεία, όπως τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, την ενίσχυση της ισότητας και της πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση από όλες τις κοινωνικές ομάδες³⁰.

Οι πανεπιστημιακές σπουδές διαρθρώνονται σε τρεις κύκλους: Ο πρώτος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και ολοκληρώνεται με την απονομή διδακτορικού τίτλου.³¹

Οι σπουδές στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) περιλαμβάνουν τον πρώτο και δεύτερο κύκλο σπουδών και ως προς τον τρίτο κύκλο σπουδών καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την οργάνωση διδακτορικών σπουδών από Τμήματα των Τ.Ε.Ι. με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων βάσει εισήγησης αρμόδιας επιτροπής.

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από πρόταση της Συγκλήτου, ιδρύεται σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.). Η πρόταση της Συγκλήτου αναγράφει το ευρύτερο πλαίσιο στρατηγικής και δραστηριοτήτων εντός του οποίου διοργανώνονται τα εκπαιδευτικά ή επιμορφωτικά προγράμματα του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ

Η Σύγκλητος των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων χαράσσει τη στρατηγική, αναπτύσσει και εξειδικεύει τις αναγκαίες δράσεις για την ανάπτυξη του Ιδρυματος σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ύστερα από εισήγηση του Πρυτανικού Συμβουλίου. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται θέματα εσωτερικής λειτουργίας του οικείου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρυματος και μεταξύ άλλων η δυνατότητα παροχής επιλεγόμενων μαθημάτων σε ξένη γλώσσα. Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σε ξένη γλώσσα μπορεί να διοργανώνονται, συνολικά ή εν μέρει, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε. και μόνο σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.).

Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (Πρώτος κύκλος σπουδών - Bachelor)

Τα Τμήματα των Ιδρυμάτων κατατάσσονται σε τέσσερα Επιστημονικά Πεδία, που ορίζονται ως εξής: 1ο Επιστημονικό Πεδίο: Ανθρωπιστικές, Νομικές και Κοινωνικές Επιστήμες, 2ο Επιστημονικό Πεδίο: Θετικές και Τεχνολογικές Επιστήμες, 3ο Επιστημονικό Πεδίο: Επιστήμες Υγείας και Ζωής και 4ο Επιστημονικό Πεδίο: Επιστήμες Οικονομίας και Πληροφορική. Οι συντονιστές των Ομάδων Διδακτικού Προσωπικού (Ο.Δ.Π.) που συγκροτούν ένα προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών αποτελούν την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.), η οποία συντονίζει την ακαδημαϊκή οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος. Τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά και προαιρετικά. Παράλληλα, και ανάλογα με το πρόγραμμα σπουδών, υπάρχουν εργαστήρια και πρακτικές ασκήσεις. Το ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται σε δύο εξάμηνα.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα εφαρμόζουν το Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)). Για κάθε εξάμηνο σπουδών αποδίδονται τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες και για κάθε ακαδημαϊκό έτος αποδίδονται εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες.

³⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016). Παρακολούθηση εκπαίδευσης και κατάρτισης του 2016. Ελλάδα.

³¹ Τα Πανεπιστήμια έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν θέσεις μεταδιδακτορικής έρευνας για κατόχους αναγνωρισμένου διδακτορικού διπλώματος.

Η εισαγωγή στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας πραγματοποιείται με πανελλαδικές εξετάσεις και είναι αποτέλεσμα συνδυασμού α) της βαθμολογίας που συγκεντρώνουν οι υποψήφιοι από τα μαθήματα που εξετάζονται γραπτά σε επίπεδο σχολικής μονάδας και τα μαθήματα που εξετάζονται γραπτά στις πανελλαδικές εξετάσεις, β) τη σειρά προτίμησης που δηλώνουν οι υποψήφιοι ως προς τα Τμήματα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και γ) τις διαθέσιμες θέσεις στα Τμήματα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Ειδικές ρυθμίσεις προβλέπονται για την εισαγωγή υποψηφίων που ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες (όπως πολύτεκνοι, ομογενείς, αλλοδαποί). Επίσης, γίνονται δεκτοί κατόπιν ειδικών κατατακτήριων εξετάσεων απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ή Σχολών. Με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη και γνώμη του Πρυτανικού Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται ο Εσωτερικός Κανονισμός κάθε Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται μεταξύ άλλων οι όροι και οι προϋποθέσεις κατάταξης των πτυχιούχων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων σε Τμήμα του Ιδρύματος, τα εξεταζόμενα μαθήματα, το εξάμηνο κατάταξης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία εξετάσεων κατάταξης και τη διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων. Στο πλαίσιο των μεταρρυθμίσεων αναμένεται η θεσμοθέτηση αλλαγών στον τρόπο εισαγωγής στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας έχουν το δικό τους σύστημα επιλογής φοιτητών. Από το σύστημα των πανελλαδικών εξετάσεων εξαιρούνται οι υποψήφιοι που ενδιαφέρονται να φοιτήσουν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.). Αποστολή του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου είναι η εξ αποστάσεως παροχή πτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, με την ανάπτυξη και αξιοποίηση κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και μεθόδων διδασκαλίας. Εάν ο αριθμός των υποψηφίων ανά πρόγραμμα σπουδών είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των παρεχόμενων θέσεων, προηγούνται όσοι έχουν συμπληρώσει το 23ο έτος της ηλικίας τους.

Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας δεν παρέχει προγράμματα προπτυχιακών, αλλά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στην αγγλική γλώσσα κι απευθύνεται σε φοιτητές του εξωτερικού που ενδιαφέρονται να σπουδάσουν στην Ελλάδα, αλλά και σε Έλληνες φοιτητές που αναζητούν διεθνείς προοπτικές. Τα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών παρέχονται δωρεάν, με εξαίρεση αυτών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου για την παρακολούθηση των οποίων οι φοιτητές επιβαρύνονται με την καταβολή οικονομικής συμμετοχής. Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου μπορεί να διοργανώνονται, συνολικά ή εν μέρει, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε. και μόνο σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.), σε ξένη γλώσσα, με απόφαση της Συγκλήτου, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων. Ζητήματα λειτουργίας του προγράμματος, επιλογής, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των φοιτητών, διδασκαλίας, εκπαιδευτικού προσωπικού και οικονομικής συμμετοχής ρυθμίζονται με υπουργική απόφαση βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου (ν. 3391/2005) για το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας.

Τα μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός εάν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Εκτός από τα μέλη διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορεί να προσληφθεί έκτακτο εκπαιδευτικό προσωπικό για τη διδασκαλία και τις πρακτικές και εργαστηριακές ασκήσεις των φοιτητών με εξαμηνιαίες συμβάσεις ή ως ωρομίσθιο προσωπικό, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.) (για ξένες γλώσσες, την ελληνική ως ξένη γλώσσα, καθηγητές φυσικής αγωγής, καλών και εφαρμοσμένων τεχνών), το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ).

Ο τύπος των εξετάσεων ανά μάθημα εξαρτάται από τις επιλογές του υπεύθυνου καθηγητή. Συχνά είναι ένας συνδυασμός τελικών γραπτών εξετάσεων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (ασκήσεις, σχέδια κλπ.). Με τον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Ανώτατου Εκπαιδευτικών Ιδρύματος ρυθμίζονται θέματα αναγνώρισης και απόδοσης πιστωτικών μονάδων. Η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας δεν είναι υποχρεωτική σε όλα τα Τμήματα ανώτατης εκπαίδευσης ούτε η πρακτική άσκηση, αν και υπάρχει μια τάση γενίκευσης. Η ελάχιστη υποχρεωτική διάρκεια φοίτησης για τα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών ορίζεται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών. Η επιτυχής ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου προπτυχιακών σπουδών, οδηγεί στη λήψη πτυχίου, το οποίο αποτελεί έναν κοινό «Τύπο προσόντος» για τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) ο οποίος έχει καταταχθεί στο επίπεδο 6 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δεύτερος κύκλος σπουδών – Master's degree program)

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ιδρύονται με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση ίδρυσης καθορίζονται ο τίτλος του προγράμματος και του απονεμόμενου διπλώματος, οι ειδικεύσεις, το Τμήμα που το οργανώνει, το γνωστικό αντικείμενο, η γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος, η διάρκεια φοίτησης, οι πιστωτικές μονάδες, η διάρκεια της λειτουργίας του, καθώς και τα τυχόν τέλη φοίτησης.

Η κανονική διάρκεια φοίτησης σε Π.Μ.Σ. είναι κατ' ελάχιστο δύο (2) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος που απαιτείται για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών καθορίζεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Τα μαθήματα κάθε Π.Μ.Σ. αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, που οργανώνεται σε Τμήματα Α.Ε.Ι. και διαρκεί κατ' ελάχιστον δέκα (10) ακαδημαϊκά εξάμηνα (υποχρεωτικά εξάμηνα για τη λήψη πτυχίου ή διπλώματος σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών), οδηγεί στην απονομή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master) στην ειδικότητα του Τμήματος, εάν στο πρόγραμμα σπουδών:

α) περιλαμβάνονται μαθήματα ώστε να διασφαλίζεται:

αα) η θεμελίωση στις βασικές επιστήμες και τέχνες, ββ) η ανάπτυξη των μαθημάτων κορμού της ειδικότητας σε όλο το εύρος του σχετικού γνωστικού αντικειμένου, γγ) η εμπάθυνση και η εμπέδωση σε υψηλό επίπεδο των γνώσεων στο εύρος του γνωστικού αντικειμένου της ειδικότητας,

β) προβλέπεται η εκπόνηση πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας διάρκειας ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου κατ' ελάχιστον.

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών που χορηγείται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας έχει καταταχθεί στο επίπεδο 7 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Διδακτορικές σπουδές (τρίτος κύκλος σπουδών)

Ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και ολοκληρώνεται με την απονομή διδακτορικού τίτλου. Ο τρίτος κύκλος σπουδών οργανώνεται σε Τμήματα Πανεπιστημίων, αυτοδύναμα ή μη, και οι διδακτορικοί τίτλοι απονέμονται από το Πανεπιστήμιο στο οποίο ανήκει το Τμήμα. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες για την οργάνωση διδακτορικών σπουδών από Τμήματα των Τ.Ε.Ι., βάσει εισήγησης της αρμόδιας Επιτροπής.

Η Συνέλευση κάθε Τμήματος Α.Ε.Ι., αφού λάβει υπόψη τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, τις κατηγοριοποιεί με βάση την συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου, και ορίζει ανά κατηγορία αιτήσεων, μία τριμελή επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, η οποία μετά την εξέταση των αιτήσεων υποβάλλει αναλυτικό υπόμνημα. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα της επιτροπής και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου. Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον προτεινόμενο επιβλέποντα, την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, με αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της. Κατά την περίοδο της εκπόνησης του διδακτορικού ο υποψήφιος παρακινείται για τη συμμετοχή του σε σεμινάρια, σε συνέδρια ή άλλες δραστηριότητες (π.χ. δημοσιεύσεις).

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της. Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών μπορεί να προβλέπονται πρόσθετες προϋποθέσεις για τη δυνατότητα δημόσιας υποστήριξης της διατριβής. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση του υποψηφίου, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος ζητώντας τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διδακτορικής διατριβής. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

Στις αρμοδιότητες της Συγκλήτου κάθε Α.Ε.Ι. ανήκει να αποφασίζει, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος, την οργάνωση προγραμμάτων δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών σε συνεργασία με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα της αλλοδαπής. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου κύκλου

σπουδών χορηγείται Με την ολοκλήρωση του Τρίτου Κύκλου Σπουδών, χορηγείται στους επιτυχόντες Διδακτορικό Δίπλωμα, το οποίο ως προσόν έχει καταταχθεί στο επίπεδο 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Διασφάλιση ποιότητας

Η πολιτική και οι διαδικασίες Διασφάλισης Ποιότητας των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, όπως και των ακαδημαϊκών τους μονάδων (Σχολών, Τμημάτων κλπ.), αξιολογούνται και πιστοποιούνται περιοδικά - τόσο εσωτερικά, με ευθύνη της Μονάδας Διασφάλισης της Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.), όσο και εξωτερικά, με ευθύνη της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.) (βλ. Παράρτημα 14), η οποία είναι η ανεξάρτητη εθνική Αρχή που είναι επιφορτισμένη με αυτό το έργο. Η αξιολόγηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας στοχεύει στη βελτίωση τους και βασίζεται σε δύο στάδια, στην εσωτερική αξιολόγηση (αυτοαξιολόγηση) και την εξωτερική από πενταμελή Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης. Η εξωτερική αξιολόγηση των Α.Ε.Ι. είναι μια από τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και έχει περιοδικό χαρακτήρα (κάθε τέσσερα χρόνια). Είναι εναρμονισμένη με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Πραγματοποιείται είτε για την αξιολογική αποτίμηση του έργου των ΑΕΙ είτε για την πιστοποίηση της ποιότητας της λειτουργίας τους. Η όλη διαδικασία βασίστηκε στα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΝQA). Τα προγράμματα που παρέχονται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν αξιολογηθεί και έχει διαπιστωθεί ότι πληρούν τις απαιτήσεις των επιπέδων 6, 7 και 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Οι ετήσιες Εκθέσεις της Α.ΔΙ.Π. μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα <http://www.adip.gr/gr/hqa-annual-reports.php>

Τον Ιανουάριο του 2015, η Ευρωπαϊκή Ένωση Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΝQA) αξιολόγησε το έργο της Α.ΔΙ.Π. επιτοπίως στην Αθήνα. Τον Ιούνιο 2015, η Α.ΔΙ.Π. ανακηρύχτηκε ως πλήρες μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Διασφάλισης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΝQA).

<http://www.enqa.eu/index.php/reviews/review-reports-and-decisions>

Τον Ιούνιο 2016, η Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.) ολοκλήρωσε την αξιολόγηση των 36 Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας. Η Α.ΔΙ.Π. προετοιμάζεται για ένα νέο έργο που είναι η πιστοποίηση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας των Α.Ε.Ι. και η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών.

2. Η Διαδικασία Ανάπτυξης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων

2.1 Ορόσημα

Το 2006 στις συνεδριάσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων Υπουργών Εργασίας και Παιδείας οι αρμόδιοι υπουργοί της χώρας μας συναίνεσαν στην ανάπτυξη ενός συστήματος πιστοποίησης προσόντων και στη σύνδεση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, υπήρχε μεγάλος κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων που αφορούν τα παραπάνω θέματα, σε διαφορετικούς Οργανισμούς και Υπουργεία.

Τον Ιούνιο του 2008 συστάθηκε η Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης η οποία ενεργοποιήθηκε **το Μάιο του 2009** με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Τον Μάρτιο του 2010, το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων έθεσε σε πρώτη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση τη δημιουργία του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων. Η διαβούλευση (στην ιστοσελίδα του υπουργείου: <http://www.opengov.gr/ypereh/?p=43>) είχε εξάμηνη διάρκεια - από τις 5 Μαρτίου μέχρι της 5 Σεπτεμβρίου 2010. Οι πολίτες είχαν στη διάθεσή τους το κείμενο της πρότασης με επεξηγηματικά σχόλια για το ευρωπαϊκό και το εθνικό πλαίσιο προσόντων, καθώς και 23 συμπληρωματικές ερωτήσεις-απαντήσεις για την κατανόηση του κοινού. Στη διαβούλευση συμμετείχαν ενεργά εκπρόσωποι φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικοί εταίροι, επιμελητήρια, άλλοι επαγγελματικοί φορείς και πολίτες. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση της διαβούλευσης αναρτήθηκαν 496 σχόλια ενώ, παράλληλα, κατατέθηκαν παρεμβάσεις υπό μορφή κειμένου.

Σε αυτήν την πρώτη φάση ανάπτυξης του ΕΠΠ, ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και απόψεων αναδείχθηκαν και εστάλησαν σημαντικά μηνύματα.

Κατά κύριο λόγο αυτά εστιάζουν:

- στα θέματα που σχετίζονται με τη δομή και τις διαδικασίες ανάπτυξης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), οι οποίες θα πρέπει να είναι ευρείας αποδοχής, να αντανakλούν τις απόψεις και αντιλήψεις ενός ευρέως φάσματος ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβάνοντας όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, τους κοινωνικούς εταίρους και τους εκπαιδευόμενους.
- στην κατάταξη, στο ΕΠΠ, του συνόλου των προσόντων, δηλαδή των προσόντων που αποκτώνται μέσω της τυπικής, της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης.
- στο ότι αρχικά το ΕΠΠ θα πρέπει να μπορεί να διαφοροποιεί αποτελεσματικά τα προσόντα που χορηγούνται στην Ελλάδα. Μια ενδιαφέρουσα άποψη προς αυτή την κατεύθυνση ήταν ότι τα 8 προτεινόμενα επίπεδα ίσως να μην επαρκούν για το σκοπό αυτό (υπό την έννοια ότι δεν είναι επαρκή αριθμητικά και σαφή) και προτάθηκε η λύση των υπό-επιπέδων.
- στην αναγκαιότητα να ενταχθούν στο ΕΠΠ τα προσόντα που θα αντανakλούν/συνδυάζουν τόσο τη μάθηση από εμπειρία όσο και τις γνώσεις και δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί μέσα από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.
- στο ζήτημα της πιθανότητας απρόβλεπτων επιπτώσεων / συγχύσεων που μπορεί να προκαλέσει η ανάπτυξη ενός εθνικού πλαισίου, αναφορικά με την ήδη γνωστή και καθιερωμένη συσχέτιση μεταξύ των τίτλων σπουδών και των επαγγελματών. Από την άλλη πλευρά, υπήρχαν παρατηρήσεις ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα βοηθήσει στην αποσαφήνιση αυτού του συσχετισμού.
- στην αναγκαιότητα το έργο της αντιστοίχισης του ΕΠΠ στο EQF να λάβει υπόψη του την εμπειρία άλλων χωρών, οι οποίες έχουν ήδη ολοκληρώσει αυτήν τη διαδικασία καθώς, επίσης, ότι η σχετική διαδικασία θα πρέπει να βασιστεί στη συμμετοχή ενός ευρέως φάσματος ενδιαφερομένων μερών.

Ακολούθως, για την ενημέρωση του κοινού, δημοσιεύθηκε έντυπο ενημερωτικό υλικό και αναπτύχθηκε μια ιστοσελίδα (www.nqf.gov.gr) για το Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων, ενώ ταυτόχρονα διεξήχθησαν δέκα (10) συνεδριάσεις, έξι (6) ενημερωτικές εκδηλώσεις και τέσσερα (4) τεχνικά σεμινάρια, τόσο στην Αθήνα όσο και σε άλλες πόλεις και νομούς της χώρας, όπως στη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, το Ηράκλειο της Κρήτης, την Πάτρα και τον Πειραιά.

Οι συναντήσεις διεξήχθησαν με στόχο την ενημέρωση σχετικά με το Ευρωπαϊκό και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων εστιάζοντας στη χρήση των προσόντων σε τομείς εργασίας που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις τοπικές κοινωνίες.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη ήταν οι τοπικές αρχές, οι αναπτυξιακές οργανώσεις / επιχειρήσεις, τα επιμελητήρια κάθε κατηγορίας, τα τοπικά συνδικάτα (δευτεροβάθμια), πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης, φορείς (διευθύνσεις και γραφεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώσεις γονέων, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, Φοιτητές), τους φορείς παροχής άτυπης εκπαίδευσης (φορείς γενικής γραμματείας δια βίου μάθησης, ινστιτούτα επαγγελματικής κατάρτισης (IEK), κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης (ΚΕΚ), κοινωνικούς εταίρους.

2.2 Νομοθετικές προβλέψεις για την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Θεσμικό Πλαίσιο)

Ο Νόμος 3879/2010 (Α' 163/21-9-2010) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης στην Ελλάδα» θέτει μία σειρά από κριτήρια για τη σχεδίαση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) και ορίζει τα εξής:

Εντός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται είναι οι εξής:

«Περιγραφικοί δείκτες»: Οι δείκτες που προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου.

«Κλαδικό περιγραφικό δείκτης»: εξειδικευμένοι κατά κλάδο περιγραφικοί δείκτες των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, οι οποίοι προσδιορίζουν τα κλαδικά μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα του συγκεκριμένου κλάδου οικονομικής δραστηριότητας.

«Κλαδικό προσόν»: Το προσόν που απονέμεται ως αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης, ύστερα από διαπίστωση από τον αρμόδιο κλαδικό φορέα ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές. Αν ο αρμόδιος κλαδικός φορέας έχει διεθνή υπόσταση, το προσόν ονομάζεται «διεθνές κλαδικό προσόν».

Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 του Νόμου, ορίζεται ότι:

1. Μέσω του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, τα μαθησιακά αποτελέσματα όλων των μορφών τυπικής εκπαίδευσης, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης εκπαίδευσης αναγνωρίζονται και αντιστοιχούνται, έτσι ώστε να πιστοποιηθούν και να ταξινομηθούν σε επίπεδα, σε αντιστοιχία με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.
2. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων μπορεί να εξειδικεύεται σε κλαδικά πλαίσια προσόντων.
3. Οι όροι διαμόρφωσης και εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και, ιδίως, τα θέματα που αφορούν την αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και με διεθνή κλαδικά προσόντα και τη δημιουργία κλαδικών περιγραφικών δεικτών θα καθοριστούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ίδιο Νόμο, με προεδρικό διάταγμα. Τα Π.Δ. εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

2.3 Η Στρατηγική Ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Στόχος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι η δημιουργία ενός συνεκτικού και κατανοητού συστήματος κατάταξης όλων των προσόντων, που προέρχονται από την τυπική, μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση στην Ελλάδα. Αυτό θα γίνει σταδιακά. Ο βασικός στόχος είναι η ταξινόμηση των προσόντων εντός του συστήματος τυπικής εκπαίδευσης της χώρας. Σε μεταγενέστερο στάδιο θα αναπτυχθεί σύστημα κατάταξης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης.

Υπό το πρίσμα της κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία στοχεύει στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και η αντιστοιχία του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων προσφέρει ένα εργαλείο «μετάφρασης» και συγκρισιμότητας των προσόντων και στοχεύει στο να αποτελέσει ευκαιρία για την προώθηση της κινητικότητας εκπαιδευομένων και απασχολούμενων μεταξύ της Ελλάδας και των Ευρωπαϊκών χωρών.

Υπηρετώντας τις Αρχές της Διαφάνειας και της Διασφάλισης Ποιότητας, σύμφωνα με τις καλές Πρακτικές της Ευρώπης, η αρχιτεκτονική δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αναπτύχθηκε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία των φορέων διαμόρφωσης εκπαιδευτικών πολιτικών, εκπροσώπους από την εκπαιδευτική και ακαδημαϊκή κοινότητα, τους κοινωνικούς εταίρους και εμπειρογνώμονες με διεθνή εμπειρία στην ανάπτυξη Εθνικών Πλαισίων Προσόντων.

Μετά το σχεδιασμό, τη δημόσια διαβούλευση, τη θεσμική κατοχύρωση και την ενδεδειγμένη προετοιμασία, η Ελλάδα ολοκλήρωσε, το έτος 2013, την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Φάσεις ανάπτυξης

1η Φάση (2009-2010):

Σχεδιασμός, Δημόσια Διαβούλευση και θεσμική κατοχύρωση.

Δράσεις:

- Συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης.
- Κείμενο εργασίας για τις βασικές αρχές, τα προτεινόμενα επίπεδα και τους γενικούς περιγραφικούς δείκτες.
- Δημόσια διαβούλευση (διάρκειας έξι μηνών) επί του κειμένου εργασίας από το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.
- Θεσμική κατοχύρωση σχετικά με την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Νόμος 3879/2010).
- 10 ημερίδες (έξι (6) Ενημερωτικές Ημερίδες και τέσσερα (4) Τεχνικά Σεμινάρια) εκτός από την Αθήνα και σε άλλες πόλεις της χώρας όπως τη Θεσσαλονίκη, το Βόλο, το Ηράκλειο Κρήτης, την Πάτρα και τον Πειραιά.

2η Φάση (2010-2013):

Διαδικασία Ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και Αντιστοίχισης με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Δράσεις:

- Ίδρυση του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)
- Δημιουργία βάσης δεδομένων με τίτλους που απονέμονται στο πλαίσιο της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Συγχώνευση των τριών εθνικών Οργανισμών: του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Διά Βίου Μάθησης (Ε.Κ.Ε.Π.Ι-Σ.), του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.) και του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.).
- Συγκρότηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής για την υποστήριξη του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στη διαδικασία ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Σχεδιασμός της αρχιτεκτονικής δομής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Υποβολή της πρότασης του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. τον Μάρτιο του 2013 σχετικά με την αρχιτεκτονική δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στη Γνωμοδοτική Επιτροπή, σε μια επιτροπή με συμβουλευτικό χαρακτήρα, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, της εκπαιδευτικής ακαδημαϊκής κοινότητας, των κοινωνικών εταίρων, καθώς και εμπειρογνώμονες.
- Θετική εισήγηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής. Λήψη απόφασης από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και υποβολή στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Ανακοίνωση της αρχιτεκτονικής δομής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων στις 10 Ιουλίου 2013.
- Σχεδιασμός κι εφαρμογή των μεθοδολογικών εργαλείων για την κατάταξη των προσόντων της τυπικής εκπαίδευσης στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Κατάταξη τίτλων σπουδών που απονέμονται από το τυπικό ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- Σχεδιασμός της διαδικασίας αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Σύσταση της Επιτροπής Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Αντιστοίχιση των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.
- Σύνταξη της έκθεσης αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

3η φάση (2014-2016):**Αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επικαιροποίηση της Έκθεσης Αντιστοίχισης.**

Ο στόχος της τρίτης φάσης είναι να ενισχυθεί η λειτουργικότητα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ελλάδα, διασφαλίζοντας τη δυναμική και τις προοπτικές του. Για την υλοποίηση αυτού του στόχου με καταληκτική ημερομηνία το Δεκέμβριο 2015, αποφασίστηκαν μια σειρά πολιτικών και μέτρων. Αυτές οι πολιτικές έλαβαν υπόψη την ευρωπαϊκή συζήτηση και τις διεθνείς εξελίξεις όσον αφορά στην αναδιοργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος και τη σχέση του με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Δράσεις κατά τα έτη 2014-2016:**2014****Η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.**

- Στις 24 Ιανουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) Συνάντηση Διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους των εμπλεκόμενων μερών για την αντιστοίχιση του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επίσης, έλαβε χώρα η τέταρτη συνεδρίαση της επιτροπής Αντιστοίχισης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Στις 27 Φεβρουαρίου 2014, η Έκθεση Αντιστοίχισης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων παρουσιάστηκε κατά την 23η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στην πόλη Μπέρμιγχαμ του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Στις 31 Μαρτίου 2014, κατά την 24η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στην πόλη Leuven του Βελγίου, η ελληνική πλευρά (Ε.Ο.Π.Ε.Π.) έδωσε απαντήσεις στις εισηγήσεις που έγιναν από την Συμβουλευτική Ομάδα για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων σχετικά με την αντιστοίχιση του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Με τον νόμο 4283/2014 θεσμοθετήθηκε η κατάταξη στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων των παρακάτω τίτλων εκπαίδευσης και κατάρτισης (προσόντων) :

- α. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3, που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση,
- β. Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4, που χορηγείται στους αποφοίτους των Γενικών Λυκείων (ΓΕ.Λ.),
- γ. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 (ισότιμο με το Απολυτήριο Γενικού Λυκείου), που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις,
- δ. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 4, που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις,
- ε. Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση,
- στ. Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση.

2015

Κατά την 32^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Οκτώβριο 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία εξέφρασε τη θέση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Κατά την 33^η Συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Ομάδας για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Δεκέμβριο 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία παρουσίασε τις εξελίξεις σχετικά με την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων εγκρίθηκε.

Ανάπτυξη των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ανέπτυξε μεθοδολογία για την ανάπτυξη και το σχεδιασμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, χρησιμοποιώντας τους ορισμούς του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Σχετικά αξιολογήθηκε η εμπειρογνωμοσύνη του καθηγητή Mile Dželalija, του οποίου η συμβολή για την ανάπτυξη του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπήρξε πολύτιμη. Σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη της προσέγγισης των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων, η Ελλάδα λαμβάνει υπόψη πρόσφατες μελέτες και έρευνες (π.χ. του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop)) καθώς και τα αποτελέσματα έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε.

Εξωτερική αξιολόγηση

Η Δράση με τίτλο «Εξωτερική αξιολόγηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων» ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2015. Τρεις Ομάδες Εστίασης συνέβαλαν στην εν λόγω αξιολόγηση:

Ομάδα Εστίασης Α: Εκπρόσωποι της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανωτάτη Εκπαίδευση (Α.Δι.Π.).

Ομάδα Εστίασης Β: Εκπρόσωποι της Δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Ομάδα Εστίασης Γ: Εκπρόσωποι των κοινωνικών εταίρων (εργοδοτών και εργαζομένων).

Τα κριτήρια αξιολόγησης ήταν τα εξής:

- Συμβολή, αποτελεσματικότητα και προστιθέμενη αξία του έργου «Ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων», ως έργου εθνικής σημασίας.
- Παράγοντες για την επιτυχή εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, εμπόδια και προτάσεις βελτίωσης. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης υποβλήθηκαν στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και είναι χρήσιμα για την περαιτέρω εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Το Εθνικό Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Από τις 11 έως τις 18 Δεκεμβρίου 2015, τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση (π³) και ο οδηγός εφαρμογής του. Το εν λόγω Πλαίσιο πρόκειται να θεσμοθετηθεί ως πλαίσιο για την αυτοαξιολόγηση των δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 της με αρ. Υ.Α. 5954/2014 (ΦΕΚ 1807/Β/2014) «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)».

Το προτεινόμενο πλαίσιο εξειδικεύει τον ορισμό της ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση. Αξιοποιεί υφιστάμενες και θέτει νέες εξειδικευμένες αρχές ποιότητας, ενώ παράλληλα παρέχει μετρήσιμους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για την αξιολόγηση της εφαρμογής των αρχών ποιότητας από τους εμπλεκόμενους Φορείς.

2016

Εθνικό Μητρώο Προσόντων

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., ως ο αρμόδιος φορέας για τη δημιουργία και ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπό την εποπτεία και τον συντονισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ανέπτυξε το **Μητρώο Προσόντων (Τίτλων Σπουδών)** της χώρας, το οποίο μπορεί να αναζητηθεί στην ελληνική και αγγλική γλώσσα στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://proson.eoppep.gr>

<http://proson.eoppep.gr/en>

Οι τίτλοι σπουδών/τα προσόντα που έχουν καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων και έχουν αντιστοιχιστεί στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), αφορούν πληροφορίες που βασίζονται σε ένα ενιαίο πρότυπο περιγραφής, το οποίο προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ομοιογένεια στη δομή των πληροφοριών σχετικά με τα προσόντα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Οι τίτλοι σπουδών/ τα προσόντα που έχουν καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων έχουν διασυνδεθεί με την ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη για τα προσόντα (qualifications) και τις ευκαιρίες μάθησης (learning opportunities) και μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/ploteus>.

Πρόκειται για μία εφαρμογή που υπόκειται στη δυναμική της συνεχούς ενημέρωσης και του εμπλουτισμού. 674 τίτλοι σπουδών (προσόντα) που έχουν αποσταλεί από τα εκπαιδευτικά Ιδρύματα στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. περιλαμβάνονται ήδη στο Μητρώο Προσόντων και μπορούν να αναζητηθούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/national-qualifications-registry-greece>

Τρέχουσα κατάσταση του Ελληνικού Μητρώου Επαγγελματικών Προσόντων

ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΓΓΡΑΦΕΙ ΣΤΗΝ ΕΓΓΡΑΦΗ
Απολυτήριο Δημοτικού Σχολείου	1	1
Απολυτήριο Κατώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	2	1
Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης Επιπέδου 1 – ΙΕΚ	3	20
Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Σχολής (ΕΠΑΣ)	4	34
Πιστοποιητικό Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	4	1
Πιστοποιητικό Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ)	4	1
Απολυτήριο Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - ΕΠΑΛ	4	19
Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας ΙΕΚ	5	185
Απολυτήριο Μεταδευτεροβάθμιας αλλά όχι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	5	4
Πτυχίο Bachelor	6	220
Μεταπτυχιακό	7	151
Διδακτορικό	8	37
ΣΥΝΟΛΟ		674

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. βρίσκεται σε διαδικασία συνεχούς ενημέρωσης του Μητρώου. Κατά τα έτη 2017-2018 έχει προγραμματιστεί για τους φορείς, οι οποίοι χορηγούν τους τίτλους σπουδών (τα προσόντα) να αποκτήσουν πρόσβαση στο Μητρώο Προσόντων, κατόπιν αδειάς από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με στόχο την άμεση ενημέρωση των προσόντων, τα οποία χορηγούν και την προσθήκη νέων προσόντων. Σύμφωνα με την σχετική οδηγία για τη διασύνδεση των Εθνικών Μητρώων Προσόντων με την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων (ESCO), έχουν γίνει οι απαραίτητες ενέργειες από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. προκειμένου να διασυνδεθεί το Εθνικό Μητρώο Προσόντων με την Ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων (ESCO). Στις 21 και 22 Μαρτίου 2016 στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus +, εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισκέφθηκαν την Ελλάδα με στόχο την παροχή βοήθειας για την αξιολόγηση της ανάπτυξης του Εθνικού Μητρώου Προσόντων και της διασύνδεσής του με την ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη για τα προσόντα (qualifications) και τις ευκαιρίες μάθησης (learning opportunities) καθώς και τη διαδικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων (ESCO). Η επίσκεψη αυτή έλαβε χώρα στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Ο στόχος της δράσης αυτής ήταν να καταστεί δυνατή η παρουσίαση των προσόντων, ως μέρος ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στις ευρωπαϊκές διαδικτυακές πύλες, για τη βελτίωση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των εθνικών προσόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και Μαθητεία

Τον Απρίλιο 2016 δημοσιεύθηκε το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και μαθητείας από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Τον Ιούνιο 2016 ξεκίνησε ένα πιλοτικό πρόγραμμα μαθητείας για πενήντα (50) κατόχους πτυχίου του Δευτεροβάθμιου Κύκλου Σπουδών του ΕΠΑ.Λ., οι οποίοι ούτε παρακολουθούσαν πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ούτε εργάζονταν¹ και επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν την «Πιλοτική Τάξη Μαθητείας»² σε δύο (2) ειδικότητες: Σύγχρονη επιχειρηματική γεωργία και Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις. Η «Πιλοτική Τάξη Μαθητείας» βασίζεται στη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης και του ΟΑΕΔ με τις Περιφέρειες Αττικής και Κ. Μακεδονίας και τις επιχειρήσεις.

32. Στην Ελλάδα και στην Ιταλία καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά των νέων που δεν εργάζονται και δεν παρακολουθούν πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης: <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained> Δεδομένα Ιουλίου 2016.

33. Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών: (α) τον «Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» που διαρκεί τρία έτη και (β) το «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας», που αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών», διαρκεί ένα έτος, είναι προαιρετικό και

Περαιτέρω Ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Το 2017 ο ΕΟΠΠΕΠ θα προχωρήσει στην ανάπτυξη μεθοδολογίας για την κατάταξη των προσόντων (γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων) που αποκτήθηκαν μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης εκπαίδευσης στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Το 2017-2018 σχεδιάζεται η δυνατότητα απευθείας πρόσβασης των φορέων απονομής προσόντων στο Εθνικό Μητρώο Προσόντων, μετά από έγκριση του ΕΟΠΠΕΠ, ώστε να ενημερώνουν το Μητρώο με νέα προσόντα ή να επικαιροποιούν τα ήδη καταταγμένα προσόντα.

Το 2017 θα διενεργηθεί αξιολόγηση του ΕΠΠ και στη συνέχεια γίνεται η επικαιροποίηση του.

Το 2017 το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αναμένεται να νομοθετηθεί με Προεδρικό Διάταγμα.

Το 2018 αναμένεται να ολοκληρωθεί η επικαιροποίηση του ΕΠΠ και να παρουσιαστεί η αναβαθμισμένη έκδοση του.

Ένας ευρύτερος, μακροπρόθεσμος στόχος είναι να παγιωθεί το ΕΠΠ ως ο κύριος μοχλός όλων των προσπαθειών για την αναδιάρθρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η προσδοκία είναι ότι το ΕΠΠ θα εξελιχθεί έτσι σε ένα εργαλείο μεταρρύθμισης, δηλ από ένα «επικοινωνιακό ΕΠΠ» σε ένα «μεταρρυθμιστικό NQF».

2.4 Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Ελλάδας και το Πλαίσιο Προσόντων στον Ευρωπαϊκό Χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Σημειώνεται ότι οι περισσότερες χώρες που υλοποιούν Εκθέσεις Αντιστοίχισης των Εθνικών Πλαισίων Προσόντων τους στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων αναλαμβάνουν επίσης τη διαδικασία της διαπίστωσης της συμβατότητας με το Πλαίσιο Προσόντων για την Ανώτατη Εκπαίδευση (QF – EHEA): είτε υλοποιώντας δύο παράλληλες διαδικασίες αντιστοίχισης είτε μια ενιαία διαδικασία σε μια κοινή Έκθεση Αντιστοίχισης.

Η αντιστοίχιση του ΕΠΠ στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων αναφέρεται σε όλα τα προσόντα του Ελληνικού τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, συμπεριλαμβάνοντας και τους τρεις τύπους προσόντων που απονέμονται στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

2.5 Συνοπτικά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της Ελλάδας

Ο σκοπός αυτής της ενότητας είναι να επιτρέψει στους αναγνώστες να αποκτήσουν μια εικόνα των βασικών χαρακτηριστικών του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων της Ελλάδας. Επεξηγεί τη λογική και τους στόχους που διέπουν το σχεδιασμό του, τις βασικές υποκείμενες έννοιες, την αρχιτεκτονική του πλαισίου καθώς και τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των διάφορων φορέων κατά τη διαδικασία της ανάπτυξης του.

2.5.1. Σκοπός και Στόχος Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Τόσο από την πρώτη φάση διαβούλευσης όσο και από την καταγεγραμμένη εμπειρία άλλων χωρών στην ανάπτυξη των Εθνικών τους Πλαισίων, έχουν προσδιοριστεί μια σειρά σημαντικών προϋποθέσεων/κριτηρίων για την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού για την χώρα μας Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Οι προϋποθέσεις αυτές επικεντρώνονται στην αναγκαιότητα

- σχεδιασμού μιας σαφούς και ενιαίας μεθοδολογίας για την περιγραφή και σύγκριση των τίτλων
- ανάπτυξης ενός συνεκτικού και «ανοικτού» – με την έννοια της δυνατότητας ένταξης (inclusive) - Πλαισίου για την κατάταξη των τίτλων που απονέμονται σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης
- ενός Πλαισίου το οποίο θα συμπεριλαμβάνει τίτλους οι οποίοι θα χορηγούνται για μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία έχουν επιτευχθεί μέσα από την τυπική, μη τυπική και άτυπη μαθησιακή διαδικασία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω χαρακτηριστικά, έχει αναπτυχθεί το Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων το οποίο φιλοδοξεί να αποτελέσει τη μοναδική, ενιαία δομή μέσα από την οποία όλοι οι ελληνικοί τίτλοι θα μπορούν να

μπορούν να το παρακολουθήσουν οι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ. Η διοικητική διαχείριση της μαθητείας πραγματοποιείται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.

καταγραφούν, να περιγραφούν και να προσδιορίζουν ταυτόχρονα τη σχέση μεταξύ τους. Βασική λειτουργία του είναι να παρέχει ένα πλαίσιο αναφοράς για όλους τους υπάρχοντες τίτλους της χώρας. Επιπλέον, εκτός από την κατάταξη Ελληνικών προσόντων για την εξυπηρέτηση εθνικών σκοπών, το ΕΠΠ, θα αποτελεί ένα εργαλείο αναφοράς για την αντιστοίχιση και τη σύγκριση των προσόντων του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος με τα προσόντα εκπαιδευτικών συστημάτων της αλλοδαπής, συμπεριλαμβάνοντας και την αντιστοίχιση με μετα-πλαίσια, όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Το ΕΠΠ, επίσης, είναι δυναμικό και παρέχει τη δυνατότητα, να αποτελέσει τη βάση, για το σχεδιασμό νέων προσόντων. Ωστόσο, στην πρώτη φάση της ανάπτυξής του προτείνεται ως ένα «επικοινωνιακό εργαλείο» περισσότερο, παρά ως ένα «εργαλείο μεταρρυθμίσεων».

Σκοπός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Η πολιτική ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων επικεντρώθηκε αρχικά στην ανάλυση και τη συμπερίληψη ολόκληρου του εύρους των προσόντων που απονέμονται επί του παρόντος από το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα· αυτό είναι το εύρος των προσόντων που περιλαμβάνονται στην αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων προς το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Στρέφοντας το βλέμμα προς το μέλλον, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων περιέχει στοιχεία ειδικά σχεδιασμένα ώστε να διευκολύνουν τη μελλοντική συμπερίληψη των προσόντων τα οποία απονέμονται μέσα από τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση – για παράδειγμα, η δομή του Πλαισίου είναι σχεδιασμένη με τρόπο που της επιτρέπει να συμπεριλάβει προσόντα που απονέμονται μετά από σχετικά περιορισμένη ή στενά εστιασμένη μάθηση. Εντός του 2017-2018 θα καθοριστούν οι διαδικασίες για την επέκταση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων προς αυτή την κατεύθυνση. Ένα σημαντικό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι η ανάπτυξη των κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση της ποιότητας των προσόντων που απονέμονται σε περιβάλλοντα μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Επίσης, ειδικότερα σε σχέση με την αναγνώριση της άτυπης μάθησης, οι νέες διαδικασίες για την αξιολόγηση και τους τύπους των προσόντων ίσως χρειαστεί να αναπτυχθούν από τους σχετικούς φορείς απονομής τίτλων.

2.5.2 Βασικές έννοιες που διέπουν το Ελληνικό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων

Το Ελληνικό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων ενσωματώνει μια σειρά βασικών εννοιών που καταγράφονται στο σύνολο των ορισμών που ακολουθούν παρακάτω. Η κεντρική έννοια είναι η κατανόηση ότι τα προσόντα μπορούν να περιγραφούν με όρους «μαθησιακών αποτελεσμάτων».

Η ανάπτυξη του ΕΠΠ με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα σηματοδοτεί μια σημαντική αλλαγή στην τρέχουσα εκπαιδευτική πρακτική στην Ελλάδα, η οποία συνδέει την απονομή ενός τίτλου/προσόντος με τις «εισροές» του εκπαιδευτικού συστήματος (π.χ. πρόγραμμα σπουδών, μέθοδοι διδασκαλίας, εκπαιδευτές) ή / και τον απαιτούμενο χρόνο για την ολοκλήρωση μιας διαδικασίας εκμάθησης. Η παρακάτω ορολογία αναφέρεται διεθνώς σχετικά με τις πολιτικές και τα κριτήρια ανάπτυξης του ΕΠΠ:

«Προσόν» είναι το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης (π.χ. Πιστοποιητικό, Απολυτήριο, Πτυχίο), ύστερα από διαπίστωση από τον αρμόδιο φορέα ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές, ανεξαρτήτως του τρόπου που αυτές έχουν επιτευχθεί.

«Εθνικό πλαίσιο προσόντων» είναι ένα εργαλείο κατάταξης προσόντων, με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με ένα σύνολο κριτηρίων επίτευξης επιπέδων μάθησης

Το **«επίπεδο»** αναφέρεται σε ένα δομικό στοιχείο του Πλαισίου Προσόντων. Αποτελεί τμήμα μίας σειράς διαδοχικών σταδίων και περιγράφεται με τα μαθησιακά αποτελέσματα που απαιτούνται για την κτήση ενός προσόντος.

«Περιγραφικοί δείκτες» είναι οι δείκτες που προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου. Οι περιγραφικοί δείκτες οριοθετούν τα επίπεδα του Πλαισίου Προσόντων.

«Μαθησιακά αποτελέσματα»: είναι δηλώσεις/ διατυπώσεις σχετικά με το τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανός να εφαρμόσει ένας εκπαιδευόμενος μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Κατηγοριοποιούνται σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

«Γνώση» σημαίνει το αποτέλεσμα της αφομοίωσης και της κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών διαμέσου της δι-

αδικασίας μάθησης. Η γνώση είναι το σύνολο των γεγονότων, των αρχών, των θεωριών και των πρακτικών που αφορούν ένα πεδίο μελέτης ή εργασίας.

«**Δεξιότητες**» είναι η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και τεχνογνωσίας για την επίτευξη ενός καθήκοντος ή/ και την επίλυση ενός προβλήματος.

«**Ικανότητες**» είναι η αποδεδειγμένη ικανότητα αξιοποίησης των γνώσεων, δεξιοτήτων και των προσωπικών, κοινωνικών ή/ και οργανωτικών ικανοτήτων του ατόμου στο πεδίο των σπουδών, της εργασίας, της επαγγελματικής ή / και της προσωπικής ανάπτυξης του.

«**Τύπος Προσόντων**» Είναι μία κατηγορία προσόντων, τα οποία διαθέτουν κοινά χαρακτηριστικά και κατατάσσονται στο ίδιο επίπεδο.

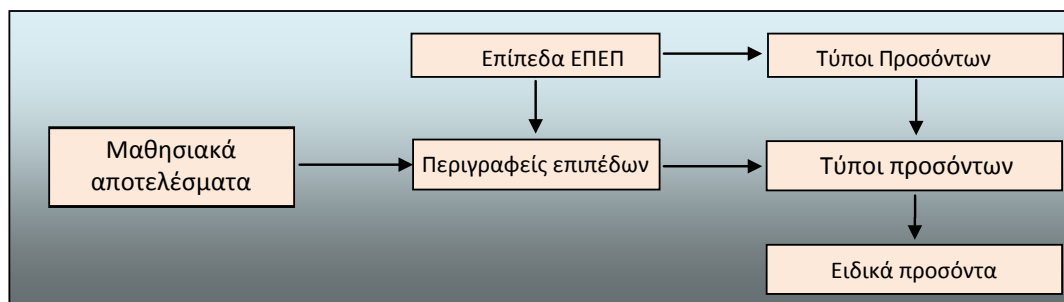
«**Φορείς απονομής**»: Είναι φορείς που λειτουργούν στην Ελλάδα και είναι εξουσιοδοτημένοι με νόμο ή με άλλη διαδικασία να θέτουν προδιαγραφές για προσόντα ή/και να χορηγούν προσόντα, αφού βεβαιωθούν ότι οι προδιαγραφές αυτές έχουν επιτευχθεί.

2.5.3 Η Αρχιτεκτονική του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων

Η αρχιτεκτονική του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων είναι βασικά απλή. Βασίζεται σε μια δομή **8 επιπέδων** και σε **τύπους προσόντων** που αναπτύσσονται για κάθε επίπεδο. Μια σειρά εργαλείων ταξινόμησης υποστηρίζει αυτά τα δύο στοιχεία, έτσι ώστε να μπορεί να προσδιοριστεί και να περιγραφεί κάθε προσόν που απονέμεται μέσω του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτή η δομή πλαισίου έχει επίσης τη δυνατότητα, σε μελλοντικό στάδιο, να αποτελέσει τη βάση για το σχεδιασμό του νέων προσόντων. Σύμφωνα με αυτό το σκεπτικό, το μοντέλο του ΕΠΠ περιέχει δύο βασικά εργαλεία:

- **Τα οκτώ επίπεδα** του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων είναι το θεμέλιο πάνω στο οποίο κατασκευάζεται ολόκληρο το πλαίσιο. Οι περιγραφές επιπέδων είναι το προσδιοριστικό στοιχείο της δομής και θα παράσχει τον μηχανισμό για την αναφορά του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων. Οι περιγραφές επιπέδου ΗQF περιγράφονται με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα. Αναφέρονται παρακάτω στο παράρτημα 1 αυτής της ενότητας.
- **Οι τύποι προσόντων** είναι το μέσο που επιτρέπει την ταξινόμηση των ελληνικών προσόντων στα επίπεδα του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, καθώς και τη δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ τους. Κάθε τύπος προσόντων έχει προδιαγραφή που περιγράφει τα χαρακτηριστικά των προσόντων αυτού του τύπου. Οι τύποι προσόντων μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη νέων προσόντων στο μέλλον.

Η δομή του Ελληνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων

Το διάγραμμα απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο τα συγκεκριμένα προσόντα που βασίζονται σε θέματα, σχετίζονται με τα επίπεδα του ΕΠΕΠ μέσω της πρώτης ταξινόμησης σε τύπους προσόντων. Οι τύποι παράγουν τις προδιαγραφές τους από τους Περιγραφές επιπέδων, οι οποίοι καθορίζονται με όρους μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Επίπεδα και Τύποι Προσόντων

Γεδομένου ότι οι περιγραφικοί δείκτες επιπέδων και οι προδιαγραφές των τύπων εξυπηρετούν διαφορετικές λειτουργίες, καθορίζονται και από διαφορετικά χαρακτηριστικά:

- Οι περιγραφικοί δείκτες επιπέδων είναι σχετικά σύντομοι στην περιγραφή, γενικοί και απόλυτα ανεξάρτητοι από πεδίο μάθησης (π.χ. διοίκηση, οικονομία)
- Οι προδιαγραφές των Τύπων είναι αρκετά εκτεταμένες. Εμπλουτίζουν το περιεχόμενο των περιγραφικών δεικτών ώστε να παρέχουν περιγραφές των μαθησιακών αποτελεσμάτων για τον συγκεκριμένο Τύπο. Επιπλέον, περιγράφουν κυρίως χαρακτηριστικά των τίτλων του Τύπου όπως τον σκοπό, τη μαθησιακή διαδικασία, την πρόσβαση και τις δυνατότητες εξέλιξης καθώς και τη σύνδεση του με την απασχόληση.

Επίπεδα και δείκτες επιπέδων

Η δομή του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων αποτελείται από 8 επίπεδα. Ακολουθώντας το μοντέλο το οποίο καθιερώθηκε με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, κάθε επίπεδο προσδιορίζεται από τα μαθησιακά αποτελέσματα που απαιτούνται για την απόκτηση ενός τίτλου που χορηγείται στο συγκεκριμένο επίπεδο και τα οποία εκφράζονται με βάση τον συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Η δέσμη των μαθησιακών αποτελεσμάτων τα οποία προσδιορίζουν το επίπεδο είναι οι περιγραφικοί δείκτες του επιπέδου (παρ. 1). Όπως προαναφέρθηκε, οι δείκτες είναι πολύ γενικοί ως προς το περιεχόμενο και τα επίπεδα προσδιορίζονται χωρίς καμία αναφορά σε κάποιο ιδιαίτερο πεδίο μάθησης.

Τύποι Προσόντων

«Τύπος Προσόντων» είναι μια ομάδα προσόντων τα οποία μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά και ανταποκρίνονται στον ίδιο «περιγραφικό δείκτη». Η χρήση των Τύπων Προσόντων διευκολύνει στην κατηγοριοποίηση των τίτλων οι οποίοι κατατάσσονται στο ίδιο επίπεδο αλλά είναι σημαντικά διαφορετικοί μεταξύ τους.

Κατά την τρέχουσα φάση ανάπτυξης του ΕΠΠ, μια ανασκόπηση του εύρους των τίτλων/προσόντων τα οποία έπρεπε να καταταχθούν, ανέδειξε ότι δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί μια αποτελεσματική κατηγοριοποίηση με τη χρήση μόνο των Επιπέδων. Η δυσκολία αυτή προέκυψε από την απόφαση ότι το ΕΠΠ θα αποτελείται από 8 επίπεδα ενώ το εύρος των προσόντων το οποίο θα πρέπει να καταταχθεί, διαπιστώθηκε ότι απαιτεί περισσότερα επίπεδα ή υπο-επίπεδα. Η δυσκολία αυτή εντοπίστηκε και κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης με τους πολίτες, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις τους. Ως λύση για το συγκεκριμένο ζήτημα, προτάθηκε η υιοθέτηση ενός αριθμού «Τύπων Προσόντων», ως επιπρόσθετο στοιχείο της δομής των επιπέδων. Οι «Τύποι» αντιπροσωπεύουν ομάδες προσόντων που είναι ευρέως αναγνωρισμένα στην ελληνική κοινωνία. Αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα κατάσταση στην αγορά εργασίας. Τα Επίπεδα σε συνδυασμό με τους Τύπους Προσόντων σχηματίζουν αφενός ένα ιδιαίτερα ευέλικτο μηχανισμό αναγνώρισης και αντιστοίχισης οποιουδήποτε μαθησιακού επιτεύγματος και αφετέρου διευκολύνουν καθοριστικά μία εκ των βασικών αρχών του ΕΠΠ, την δυνατότητα δηλαδή πρόσβασης, μεταφοράς και εξέλιξης των εκπαιδευομένων μέσα στο σύστημα.

Η ταυτοποίηση των απαιτούμενων «Τύπων Προσόντων» και η ανάπτυξη των «Προδιαγραφών των Τύπων» υλοποιήθηκε με την υποστήριξη ομάδων εργασίας ειδικών εμπειρογνομώνων που ορίστηκαν από τους αρμόδιους φορείς απονομής τίτλων/προσόντων. Δώδεκα ομάδες εργασίας ορίστηκαν και συνεργάστηκαν με τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (Λίστα των φορέων περιλαμβάνεται στο Παράρτημα 3). Μία αρχική λίστα Τύπων Προσόντων οριστικοποιήθηκε, μεταξύ των οποίων 11 είναι «κατηργημένοι» τίτλοι. (Παράρτημα 5 κατηργημένοι Τίτλοι)

Μεθοδολογία για την κατάταξη των Τύπων Προσόντων στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου προσόντων

Η κατάταξη των ελληνικών Τύπων προσόντων στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων έγινε βάσει δύο σχετικών μεταξύ τους διαδικασιών:

- τον προσδιορισμό ενός κατάλληλου εύρους Τύπων, και
- την ανάπτυξη προδιαγραφών για κάθε Τύπο και την εξέταση καθενός Τύπου με σκοπό την εξασφάλιση της τοποθέτησής του στο ορθό επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Για τις παραπάνω διαδικασίες ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., με την ιδιότητα της συντονιστικής αρχής, επωφελήθηκε από τη συνεργασία με τους σχετικούς φορείς απονομής τίτλων, καθώς οι φορείς αυτοί αποτελούν πηγή εμπειρογνωμοσύνης και πληροφοριών για τους Τύπους προσόντων. Σχηματίστηκαν ομάδες εργασίας, όπως αναφέρεται στο Παράρτημα 3, παρακάτω. Τα μέλη των ομάδων, τα οποία ορίστηκαν από τους φορείς απονομής, ήταν ειδικοί σε τομείς όπως είναι το αναλυτικό πρόγραμμα, η ανάπτυξη προγράμματος, ο έλεγχος και η αξιολόγηση προγράμματος, η αξιολόγηση και οι εξετάσεις, καθώς και η διασφάλιση ποιότητας. Στην περίπτωση ορισμένων προσόντων, κάποια ή και όλα τα μαθησιακά αποτελέσματα που απαιτούνταν για έναν τίτλο ήταν ήδη προσδιορισμένα. Για τα περισσότερα, ωστόσο, προσόντα που συναντώνται στο ελληνικό σύστημα στάθηκε απαραίτητος ο προσδιορισμός των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσα από εξέταση, ή από άλλες πληροφορίες σχετικές με το προσόν – συνήθως μέσα από μαθησιακές δραστηριότητες και προγράμματα που οδηγούν σε προσόντα, από αναλυτικά προγράμματα, από μελέτη των διαδικασιών αξιολόγησης και εξετάσεων, και μετά από συνυπολογισμό των τρόπων πρόσβασης και προόδου των μαθητών εντός του εκπαιδευτικού συστήματος για κάθε προσόν. Πρέπει να επισημανθεί ότι η ανάλυση συμπεριέλαβε πολλά «προηγούμενα» προσόντα που δεν απονέμονται πλέον, βρίσκονται όμως ακόμη σε χρήση στην ελληνική αγορά εργασίας. Η πληροφόρηση για κάποια από αυτά τα παλαιότερα προσόντα ήταν λιγότερο πλήρης σε σχέση με αυτήν που είναι διαθέσιμη για τα σύγχρονα προσόντα τα οποία απονέμονται επί του παρόντος.

Πρώτο έργο ήταν ο προσδιορισμός ενός κατάλληλου εύρους Τύπων προσόντων. Η προσέγγιση που επιλέχθηκε ήταν να προσδιοριστεί ο ελάχιστος αριθμός Τύπων για την ακριβή ταξινόμηση όλων των προσόντων που βρίσκονται σε χρήση στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Κάθε φορέας απονομής τίτλων εξέτασε το εύρος των προσόντων που απονέμονται υπό την αρμοδιότητά του, και πρότεινε ομαδοποιήσεις προσόντων βάσει παρατηρουμένων ομοιοτήτων. Σε πολλές περιπτώσεις, μέσα από περαιτέρω ανάλυση προέκυψε ότι ομάδες προσόντων που φαίνονταν καταρχήν διακριτές μπορούσαν, τελικά, να ταξινομηθούν μαζί. Μέσα από επαναληπτικές διαδικασίες και συζητήσεις, προέκυψε ένα εύρος ομαδοποιήσεων, ή «Τύπων», το οποίο ήταν επαρκές για την ταξινόμηση όλων των προσόντων μέσα στο σύστημα.

Δεύτερο έργο των ομάδων εργασίας ήταν η ανάπτυξη προδιαγραφών για καθέναν από του Τύπους προσόντων που προσδιορίστηκαν. Υιοθετήθηκε ένα πρότυπο το οποίο επέτρεψε τη συνάθροιση παρόμοιων κατηγοριών σε σχέση με έναν Τύπο, όπως περιγράφεται στην επόμενη ενότητα. Το βασικό στοιχείο σε κάθε προδιαγραφή είναι η περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Σε κάθε προδιαγραφή, αυτά τα μαθησιακά αποτελέσματα προέκυψαν μέσα από τον σχετικό δείκτη περιγραφής επιπέδου του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Όπου δύο ή περισσότεροι Τύποι βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τα μαθησιακά αποτελέσματα στις προδιαγραφές Τύπου. Ωστόσο, έγινε φανερό ότι δύο Τύποι του επιπέδου 3 περιγράφουν ταυτόσημα αποτελέσματα – αυτοί οι Τύποι ταξινομούν προσόντα απονεμόμενα από διαφορετικούς φορείς απονομής τίτλων, συνδεδεμένα με τυπικά προγράμματα διαφορετικών διάρκειών, και σχετιζόμενα με διαφορετικές ευκαιρίες προόδου όσο αφορά την εργασία και τις σπουδές.

Καθώς αναπτυσσόταν κάθε προδιαγραφή Τύπου, η ομάδα εργασίας τον εξέταζε συγκριτικά με τους περιγραφικούς δείκτες επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, ώστε να διασφαλίσει ότι ήταν τοποθετημένος ορθά εντός της γενικής δομής. Αρχικά συγκρίνονταν τα μαθησιακά αποτελέσματα της προδιαγραφής με εκείνα του δείκτη, για το επικρατέστερο επίπεδο. Στη συνέχεια, τα μαθησιακά αποτελέσματα συγκρίνονταν με εκείνα των αμέσως παραπάνω και παρακάτω επιπέδων εντός της γενικής δομής. Οποιοσδήποτε ασυνέπεια παρατηρήθηκε μέσα από αυτή τη διαδικασία σύγκρισης οδήγησαν σε αναθεώρηση της προδιαγραφής και, εάν αυτό κρινόταν απαραίτητο, σε κατάλληλη προσαρμογή.

Εκτός από τα μαθησιακά αποτελέσματα του Τύπου, κάθε προδιαγραφή Τύπου εντός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων προσφέρει και έναν αριθμό επιπλέον πληροφοριών σχετικών με τον Τύπο, όπως καταδεικνύεται στην ακόλουθη ενότητα. Τα στοιχεία αυτά έχουν περισσότερο περιγραφικό παρά οριστικό χαρακτήρα, αποτελούν όμως σημαντικά εργαλεία προσδιορισμού της τοποθεσίας συγκεκριμένων προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων εντός της ταξινόμησης Τύπων.

Θα ήταν χρήσιμο να τονιστεί ότι ένας φορέας απονομής τίτλων/προσόντων έχει πάντα τη δυνατότητα να προτείνει την κατάταξη νέων τύπων προσόντων στο ΕΠΠ καθώς τα κριτήρια εφαρμογής του ΕΠΠ με την Προδιαγραφή Τύπου Προσόντων)

Κάθε Τύπος Προσόντων προσδιορίζεται από μια Προδιαγραφή η οποία θέτει τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με το προσόν και παράλληλα παρέχει επιπλέον πληροφόρηση που περιλαμβάνει:

- το μέγεθος (size) ή τον όγκο (volume) των μαθησιακών αποτελεσμάτων που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο Τύπο,
- το σκοπό (purpose) του Τύπου προσόντος (βλ. παρακάτω κατάταξη με βάση τον σκοπό),
- τον εκπαιδευτικό τομέα που συνδέεται με τον Τύπο,
- τις δυνατότητες πρόσβασης και εξέλιξης που συνδέονται με τον Τύπο,
- τη σύνδεση του Τύπου με την απασχόληση.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα που περιγράφονται στην Προδιαγραφή του Τύπου επεκτείνονται λαμβάνοντας ως βάση τον περιγραφικό δείκτη του αντίστοιχου επιπέδου.

Οι Τύποι του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (π.χ. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης-ΜΔΕ, Απολυτήριο Λυκείου) δε συνδέονται με κάποιο ειδικό πεδίο μάθησης. Η Προδιαγραφή του Τύπου χρησιμοποιείται από τον φορέα απονομής για να αναπτύξει αριθμό προσόντων για κάθε Τύπο, σχετικό με ένα εξειδικευμένο πεδίο μάθησης. Για παράδειγμα, ένα Πανεπιστήμιο μπορεί να χορηγεί ένα αριθμό από Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης όπως, για παράδειγμα, ΜΔΕ στην Διοίκηση Επιχειρήσεων ή ΜΔΕ στην Φιλοσοφία.

Οι προδιαγραφές για τους Τύπους Προσόντων που απονέμονται σήμερα παρατίθενται στο Παράρτημα 4.

Διαδικασία κατάταξης των Προδιαγραφών των Τύπων Προσόντων

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα έχει στην διάθεση του ένα πλήθος εξειδικευμένων μέσων/εργαλείων για την περιγραφή και κατηγοριοποίηση των Τύπων Προσόντων. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Τύπος προσδιορίζεται από μία προδιαγραφή, η οποία περιλαμβάνει τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

Τίτλος: Αναφέρεται σε συγκεκριμένη ονοματολογία, η οποία θα υιοθετηθεί για κάθε Τύπο, π.χ. Απολυτήριο Γενικού Λυκείου.

Επίπεδο: Αναφέρεται στο επίπεδο του Τύπου μέσα στο ΕΠΠ.

Φορέας Πιστοποίησης: Αναφέρεται στον εξουσιοδοτημένο (με νόμο ή με άλλη διαδικασία) φορέα να θέτει προδιαγραφές για τα Προσόντα αυτού του Τύπου και να χορηγεί στους εκπαιδευόμενους Προσόντα, αφού επιβεβαιωθεί ότι οι προδιαγραφές αυτές έχουν επιτευχθεί.

Συνοπτική περιγραφή: Αναφέρεται σε περιληπτική περιγραφή του Τύπου και αποβλέπει στη διευκόλυνση της χρήσης και κατανόησής του.

Όγκος: Λαμβάνοντας υπόψη ότι βασική λειτουργία των Πλαισίων είναι η περιγραφή και η σύγκριση των προσόντων, είναι σημαντικό να μπορεί να περιγραφεί το «ποσό» (amount) ή ο «όγκος/βαρύτητα» (volume) των μαθησιακών αποτελεσμάτων που συνδέονται με τον Τύπο των Προσόντων. Όμως, κανένα μέσο ή τεχνική δεν έχει εφευρεθεί μέχρι σήμερα για την άμεση μέτρηση του όγκου/βαρύτητας των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Για τις ανάγκες του ΕΠΠ και για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να υιοθετηθεί ένα μετρικό σύστημα που θα διευκολύνει έναν κατά προσέγγιση υπολογισμό. Αυτό συνεπάγεται ότι κάθε Τύπος Προσόντων θα έχει μία «αξία», η οποία θα αποτιμάται σε πιστωτικές μονάδες και θα βασίζεται σε εκτίμηση της συνολικής προσπάθειας που απαιτείται από έναν εκπαιδευόμενο για να την αποκτήσει. Βασική προϋπόθεση είναι ο προσδιορισμός ενός νοητού «μέσου όρου» που ο εκπαιδευόμενος απαιτείται να διαθέσει για μάθηση σε πλήρη βάση μάθησης (full time). Το προτεινόμενο μετρικό σύστημα βασίζεται στην απόδοση 60 πιστωτικών μονάδων ως την «αξία» για ένα «έτος μάθησης» 1500 ωρών. Υπό την έννοια αυτή, μια πιστωτική μονάδα αντιπροσωπεύει το αποτέλεσμα 25 ωρών μάθησης.

Στον βαθμό που αυτό είναι δυνατό, το ίδιο μετρικό σύστημα θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί υποδεικνύοντας τον όγκο/βαρύτητα κάθε Τύπου Προσόντων σε όλα τα επίπεδα του Πλαισίου. Ορισμένοι Τύποι Προσόντων ίσως να περιλαμβάνουν έναν αριθμό ειδικών Προσόντων των οποίων ο όγκος διαφοροποιείται/ποικίλει. Για τον λόγο αυτό, ίσως, αντί μιας συγκεκριμένης «αξίας» σε πιστωτικές μονάδες να καθορίζονται από ένα εύρος πιστωτικών μονάδων. Η διαδικασία απόδοσης πιστωτικών μονάδων θα αποτελεί αρμοδιότητα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον αντίστοιχο φορέα πιστοποίησης. Βεβαίως, αναγνωρίζεται ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση μπορεί

να δημιουργεί δυσκολία σε κάποιους φορείς, όμως, η υιοθέτηση αυτού του μετρικού συστήματος διασφαλίζει ότι οι ελληνικοί τίτλοι θα μπορούν εύκολα να αντιστοιχηθούν, στη συνέχεια, με πολλά εθνικά και διεθνή μετρικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Μονάδων (ECTS) και του αναπτυσσόμενου ECVET.

Σκοπός: Η Προδιαγραφή των Τύπων του ΕΠΠ περιλαμβάνει, επίσης, κατηγοριοποίηση με βάση τον σκοπό ή τον τομέα στον οποίο απευθύνεται ο συγκεκριμένος Τύπος ως εξής:

- Τα **«Βασικά»** προσόντα αντανακλούν μια συνεκτική δέσμη μαθησιακών αποτελεσμάτων, συνήθως, μάλλον μεγάλου όγκου/εμβέλειας. Δίδουν την αίσθηση της «ολοκλήρωσης» είτε σε σχέση με κάποιο στάδιο μιας μαθησιακής διαδικασίας (π.χ. το Απολυτήριο Λυκείου σηματοδοτεί την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης), είτε σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο μάθησης (π.χ. «Δεξιότητες διοίκησης γραφείου»), είτε σε σχέση με ένα επάγγελμα (π.χ. Αρχιτέκτονας).
- Τα **«Συμπληρωματικά»** προσόντα απονέμονται για μαθησιακό επίτευγμα το οποίο προστίθεται σε ένα προηγούμενο προσόν. Συνδέονται με την αναβάθμιση και επικαιροποίηση γνώσεων ή/και δεξιοτήτων ή συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (π.χ. ένα προσόν σε νέα εφαρμογή του ΦΠΑ το οποίο επεκτείνει την αξία ενός Βασικού προσόντος στη λογιστική.)
- Τα προσόντα **«Ειδικού σκοπού»** χορηγούνται για μια δέσμη μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία σχηματοποιούν ένα διακριτό επίτευγμα που μπορεί να συνδέεται μόνο με κάποια από τα συστατικά στοιχεία των μαθησιακών αποτελεσμάτων (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που προσδιορίζουν ένα επίπεδο. Τα προσόντα αυτά συνδέονται συχνά με επαγγελματικές προδιαγραφές και έχουν σχετικά περιορισμένο σκοπό (π.χ. πιστοποιητικό υγιεινής και ασφάλειας στο τομέα των κατασκευών). Χαρακτηρίζονται από σχετικά μικρό όγκο σε σύγκριση με τα Βασικά προσόντα.

Όλοι οι αρχικοί Τύποι Προσόντων μπορεί να κατηγοριοποιηθούν ως «βασικοί». Όμως, προβλέπεται ότι, μελλοντικά, είναι δυνατόν να αναδειχθούν διαφορετικοί Τύποι στο ΕΠΠ, ιδιαίτερα ενόψει της κατάταξης πολλών προσόντων τα οποία θα συνδέονται αφενός με την αναγνώριση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και αφετέρου με προσόντα που απονέμονται από μη θεσμικά εξουσιοδοτημένους φορείς πιστοποίησης.

Εκπαιδευτικός τομέας: Η Προδιαγραφή του Τύπου θα υποδεικνύει επίσης ποιος τομέας του εκπαιδευτικού συστήματος συνδέεται με τον κάθε Τύπο προσόντων χρησιμοποιώντας τους τομείς: «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση», «Γενική Εκπαίδευση», «Ανώτατη Εκπαίδευση».

Μαθησιακά αποτελέσματα: Κάθε Προδιαγραφή του Τύπου θα παρέχει μια περιγραφή των των μαθησιακών αποτελεσμάτων τα οποία σχετίζονται με τα προσόντα του Τύπου. Αυτά θα αρχίζουν με τον αντίστοιχο περιγραφικό δείκτη επιπέδου και θα αναλύονται/εμπλουτίζονται ώστε να παρέχουν μια πιο λεπτομερή περιγραφή των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Όμως, οι περιγραφές αυτές δεν θα αναφέρονται σε καμία περίπτωση σε συγκεκριμένα πεδία μάθησης.

Σχέση με την απασχόληση: παρέχει μια σύντομη περιγραφή της φύσης και του εύρους των δυνατοτήτων απασχόλησης, οι οποίες συνδέονται με τα προσόντα του Τύπου. Η περιγραφή θα αναφέρεται και στα επαγγελματικά δικαιώματα, εάν υπάρχουν.

Πρόσβαση/ Δυνατότητες εξέλιξης: Κάθε Τύπος προσόντων θα παρέχει την απαραίτητη πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες πρόσβασης σε προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση των προσόντων αυτού του Τύπου (συμπεριλαμβανομένης προηγούμενης παρακολούθησης, όπου απαιτείται)

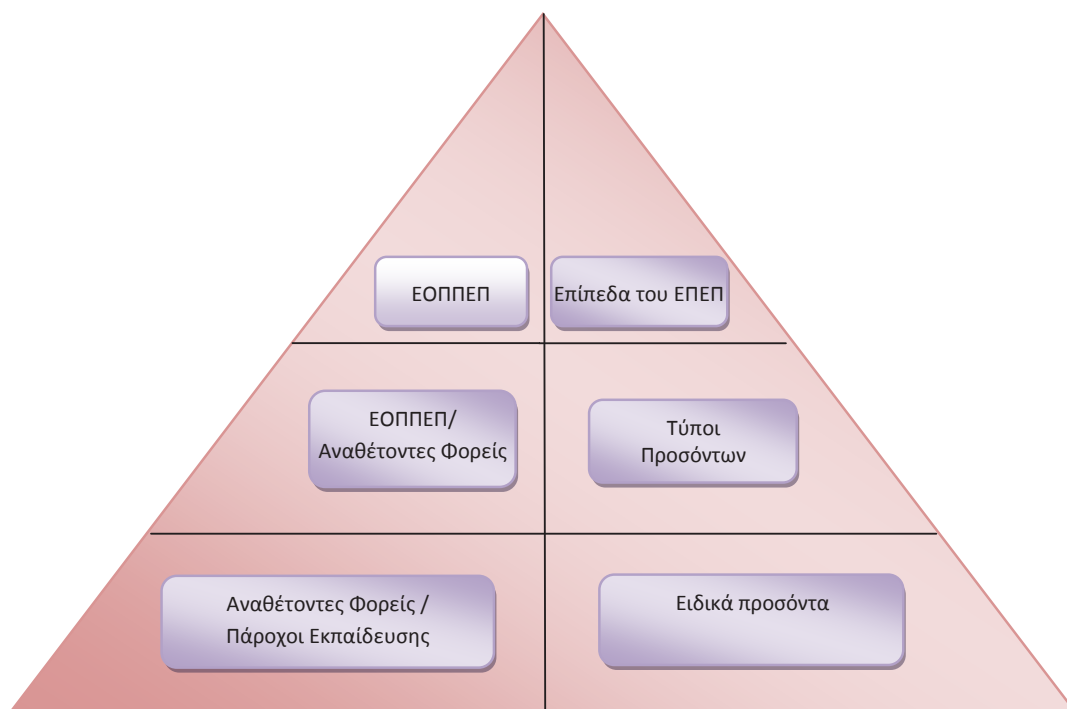
2.5.4 Ρόλοι και ευθύνες των οργανισμών

Η ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η εισαγωγή του στο σύστημα προσόντων στην Ελλάδα απαιτεί τη συνεργασία και συνέργεια ενός ευρέως φάσματος Οργανισμών. Οι συμφωνίες διακυβέρνησης για το ΕΠΠ περιγράφονται σύμφωνα με το Κριτήριο 1 (βλ. παρακάτω)- σε σχέση με την πραγματική λειτουργία του ΕΠΠ, οι ρόλοι και οι υποχρεώσεις των επιμέρους οργανισμών είναι οι εξής:

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι ο αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Επίσης αποτελεί τον φορέα που εκπροσωπεί την Ελλάδα ως το Εθνικό Σημείο Συντονισμού για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF-NCP-National Coordination Point) και είναι αρμόδιος για την αντιστοίχιση του ΕΠΠ με το Ευρωπαϊκό

Πλαίσιο Προσόντων. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι επίσης ο φορέας απονομής προσόντος σε σχέση με δύο Τύπους Προσόντων του Ελληνικού ΕΠΠ.

Ο σχεδιασμός της δομής του ΕΠΠ και η ανάπτυξη των επιπέδων του πλαισίου κατευθύνθηκε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σε διαβούλευση με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών. Η ανάπτυξη των προδιαγραφών των Τύπων Προσόντων είναι συναρμοδιότητα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και των σχετικών φορέων απονομής. Το έργο του προσδιορισμού και της περιγραφής των μαθησιακών αποτελεσμάτων για ειδικά προσόντα κάθε τύπου θα είναι ευθύνη των σχετικών φορέων απονομής προσόντων – σε μερικές περιπτώσεις, με την υποστήριξη των παρόχων εκπαίδευσης. Αυτοί οι διαφορετικοί ρόλοι απεικονίζονται στο παρακάτω σχεδιάγραμμα:

Φορείς Απονομής Τίτλων/Προσόντων

Οι φορείς απονομής Τίτλων/Προσόντων αναδεικνύονται σε σημαντικούς παράγοντες εφαρμογής του ΕΠΠ. Αυτοί είναι φορείς που ιδρύθηκαν στη χώρα μας είτε με νόμο ή με άλλη διαδικασία, και έχουν το δικαίωμα να θέτουν τις προδιαγραφές τίτλων και να χορηγούν τίτλους σε εκπαιδευόμενους οι οποίοι διαπιστώνεται ότι έχουν επιτύχει τις παραπάνω προδιαγραφές. Ένας φορέας απονομής μπορεί να είναι αρμόδιος μόνο για το σχεδιασμό και τη χορήγηση κάποιου/ων τίτλου/ων (π.χ. το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) ή μπορεί να είναι ταυτόχρονα και φορέας παροχής εκπαίδευσης. Τα πανεπιστήμια ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία, είναι δηλαδή φορείς εκπαίδευσης και απονομής.

Οι φορείς απονομής προσόντων των οποίων οι τίτλοι εντάχθηκαν στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι:

- το Υπουργείο Έρευνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού,
- το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας,
- το Υπουργείο Τουρισμού,
- το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.,
- τα Πανεπιστήμια και τα Ανώτατα Τεχνολογικά Ιδρύματα.

Για την ανάγκη ολοκλήρωσης της ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. συνεργάστηκε με εκπροσώπους των Κοινωνικών Εταιρών, του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εκπροσώπους της Συνόδου των Πρυτάνεων και της Συνόδου των Προέδρων ΤΕΙ, της Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ), δύο διεθνείς εμπειρογνώμονες και εξειδικευμένους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

2.5.5. Περιγραφικοί δείκτες των 8 Επιπέδων

ΓΝΩΣΕΙΣ	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ
Επίπεδο 1		
Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που σχετίζονται με το εργασιακό του περιβάλλον που μπορούν να του χρησιμεύσουν και ως είσοδος σε διαδρομές διά βίου μάθησης.	Μπορεί να εφαρμόσει βασικές γνώσεις και να εκτελέσει ένα συγκεκριμένο εύρος απλών εργασιών. Διαθέτει βασικές και επαναλαμβανόμενες κοινωνικές δεξιότητες.	Μπορεί να επιτελέσει απλές και επαναλαμβανόμενες εργασίες εφαρμόζοντας βασικές γνώσεις και δεξιότητες υπό άμεση επίβλεψη σε δομημένο πλαίσιο.
Επίπεδο 2		
Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που σχετίζονται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής που του επιτρέπουν να αντιλαμβάνεται τις διαδικασίες εφαρμογής βασικών καθηκόντων και οδηγιών	Μπορεί να εφαρμόσει βασικές γνώσεις και να εκτελέσει ένα εύρος σύνθετων εργασιών σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες.	Μπορεί να επιτελέσει εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής υπό περιορισμένη επίβλεψη ή/και με κάποια αυτονομία σε δομημένο πλαίσιο.
Επίπεδο 3		
Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που του επιτρέπουν να κατανοεί τη σχέση της θεωρητικής γνώσης και πληροφορίας με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Κατανοεί τα στοιχεία και τις διαδικασίες εφαρμογής σύνθετων καθηκόντων και οδηγιών.	Μπορεί να επιδείξει εύρος ανεπτυγμένων γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων στην επιτυχή εκτέλεση σύνθετων καθηκόντων τόσο σε οικεία όσο και σε μη οικεία πλαίσια. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες και δυνατότητες επίλυσης προβλημάτων μέσω της επιλογής και εφαρμογής βασικών μεθόδων, εργαλείων, υλικών και πληροφοριών.	Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής. Έχει τη δυνατότητα να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις ανάγκες επίλυσης προβλημάτων. Παίρνει πρωτοβουλίες σε καθορισμένα πεδία εργασίας ή σπουδής και εποπτεύεται σε περιπτώσεις ανάγκης εφαρμογής διαδικασιών έλεγχου ποιότητας.
Επίπεδο 4		
Αποκτά ευρύ φάσμα θεωρητικών γνώσεων και ανάλυσης πληροφοριών που του επιτρέπουν να κατανοεί το πεδίο εργασίας ή σπουδής και να εφαρμόζει στοιχεία και διαδικασίες σε ένα γενικό πλαίσιο.	Μπορεί να χρησιμοποιήσει με ευχέρεια τις γνώσεις και την ικανότητα να εφαρμόσει ένα φάσμα τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες σε επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής.	Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης.

ΓΝΩΣΕΙΣ	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ
Επίπεδο 5		
Διαθέτει ευρείες, εξειδικευμένες, αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και έχει επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών.	Κατέχει ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα.	Μπορεί να διαχειρίζεται και να επιβλέπει στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. Μπορεί να αναθεωρεί και να αναπτύσσει τόσο την προσωπική του απόδοση όσο και άλλων ατόμων.
Επίπεδο 6		
Διαθέτει προχωρημένες γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής, οι οποίες συνεπάγονται κριτική κατανόηση θεωριών και αρχών.	Κατέχει προχωρημένες δεξιότητες και έχει τη δυνατότητα να αποδείξει την απαιτούμενη δεξιότητα και καινοτομία για την επίλυση σύνθετων και απρόβλεπτων προβλημάτων σε εξειδικευμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής.	Μπορεί να διαχειρίζεται σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες ή σχέδια εργασίας, με ανάληψη ευθύνης για τη λήψη αποφάσεων σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων.
Επίπεδο 7		
Διαθέτει πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες είναι γνώσεις αιχμής σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και που αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη. Διαθέτει κριτική επίγνωση των ζητημάτων γνώσης σε ένα πεδίο και στη διασύνδεσή του με διαφορετικά πεδία.	Κατέχει εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες απαιτούνται στην έρευνα ή/και στην καινοτομία προκειμένου να αναπτυχθούν νέες γνώσεις και διαδικασίες και να ενσωματωθούν γνώσεις από διαφορετικά πεδία.	Μπορεί να διαχειρίζεται και να μετασχηματίζει περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα και απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνεισφορά στις επαγγελματικές γνώσεις και πρακτικές ή/και για την αξιολόγηση της στρατηγικής απόδοσης ομάδων.
Επίπεδο 8		
Διαθέτει γνώσεις στα πλέον προχωρημένα όρια ενός πεδίου εργασίας ή σπουδής και στη διασύνδεσή του με άλλα πεδία.	Κατέχει πλέον προχωρημένες και εξειδικευμένες δεξιότητες και τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης και της αξιολόγησης, που απαιτούνται για την επίλυση κρίσιμων προβλημάτων στην έρευνα ή/και την καινοτομία για τη διεύρυνση και τον επαναπροσδιορισμό των υφιστάμενων γνώσεων ή της υφιστάμενης επαγγελματικής πρακτικής.	Επιδεικνύει ουσιαστικό κύρος, καινοτομία, αυτονομία, επιστημονική και επαγγελματική ακεραιότητα και σταθερή προσήλωση στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών στην πρωτοπορία πλαισίων εργασίας ή σπουδής, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας.

3. Συμμόρφωση με τα Κριτήρια Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Στην ενότητα αυτή περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων σχετίζεται με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη Διά Βίου Μάθηση, μέσα από την ανάλυση των δέκα Κριτηρίων Αντιστοίχισης που έχουν οριστεί για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.

Πεδίο και παράμετροι της αντιστοίχισης

Αναμένεται ότι τα Προσόντα που απονέμονται στη μη τυπική και άτυπη μάθηση θα συμπεριληφθούν στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων το 2018, ενώ θα αποτελέσουν αντικείμενο για περαιτέρω αντιστοίχιση σε εύθετο χρόνο. Η ανάπτυξη διαδικασιών ενσωμάτωσης των ανωτέρω προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα ξεκινήσει εντός του 2018.

Κριτήριο 1

Οι αρμοδιότητες ή/και η νομική ικανότητα όλων των σχετικών εθνικών οργανισμών που συμμετέχουν στη διαδικασία αντιστοίχισης, συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Σημείου Συντονισμού, καθορίζονται σαφώς και δημοσιεύονται από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές.

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων καθιερώθηκε στη χώρα μας με το νόμο 3879/2010 (ΦΕΚ 163Α/21-9-2010) «Ανάπτυξη της Δια Βίου μάθησης στην Ελλάδα». Ο νόμος επιδιώκει να λάβει μέτρα για να ενισχυθεί η συμμετοχή πολιτών στη δια βίου μάθηση (για περισσότερες πληροφορίες και μια συνοπτική ιστορική επισκόπηση δείτε το κεφάλαιο 2).

Συγκεκριμένα, ο σκοπός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι η αναγνώριση και ο συσχετισμός των μαθησιακών αποτελεσμάτων όλων των μορφών τυπικής, μη-τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης έτσι ώστε να πιστοποιούνται και να ταξινομούνται σε επίπεδα που αντιστοιχούν στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα αναπτυχθεί βαθμιαία, εκκινώντας από την τυπική εκπαίδευση.

Με το προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται βάσει της πρότασης του Υπουργού Παιδείας, με τη σύσταση του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι όροι της διατύπωσης και της εφαρμογής του Εθνικών Πλαισίου Προσόντων και, ιδιαίτερα, των ζητημάτων σχετικών με την αντιστοίχιση στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και τα διεθνή κλαδικά προσόντα με τη δημιουργία των σχετικών κλαδικών δεικτών. Ένα σχέδιο προεδρικού διατάγματος έχει ετοιμαστεί και προταθεί από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ώστε να υποβληθεί στον Υπουργό Παιδείας κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2017.

Ευθύνες

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3879/2010 (ΦΕΚ 163Α/21-9-2010) «Ανάπτυξη της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα» και του νόμου 4115/2013 (ΦΕΚ 24^Α/30-1-2013) «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις», οι εμπλεκόμενοι φορείς για την εποπτεία, διαμόρφωση, λειτουργία και τον συντονισμό του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχισή του στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, είναι οι ακόλουθοι:

Εμπλεκόμενοι φορείς

Α. Υπουργείο Παιδείας

Η παράγραφος 3 του άρθρου 16 του νόμου 3879/2010 (Α 163/2192010) ««ενίσχυση της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα», όπως εφαρμόζεται, δηλώνει ότι:

Η εποπτεία της διαμόρφωσης και της λειτουργίας του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και ο συντονισμός εκείνων που περιλαμβάνονται σε αυτό το πλαίσιο, όπως οι αντιπρόσωποι στα εθνικά και κοινοτικά συλλογικά όργανα, οι 54 εκπαιδευτικοί οργανισμοί, κοινωνικοί εταίροι, πραγματοποιούνται από τη διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας.

Β. Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

Σύμφωνα με την περίπτωση γ της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ 24Α' /30-01-2013) «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, οι στόχοι του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. περιλαμβάνουν:

- τη δημιουργία και την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την αντιστοίχσή του στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων
- την αντιστοίχιση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της τυπικής και μη-τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- την αντιστοίχιση των διεθνών κλαδικών προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και τη δημιουργία περιγραφικών δεικτών με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίοι αντιστοιχούν στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Το 9μελές Δ.Σ. του ΕΟΠΠΕΠ, εκτός από τον πρόεδρό του, περιλαμβάνει:

- Τον Διευθύνοντα Σύμβουλο
- Δύο εμπειρογνώμονες
- Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας
- Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας
- Έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.)
- Έναν κοινό εκπρόσωπο των εργοδοτών (ΣΕΒ, ΕΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ.)
- Έναν εκπρόσωπο των υπαλλήλων σε φορείς του δημόσιου τομέα (ΑΔΕΔΥ).

Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του νόμου 4115/2013 (ΦΕΚ 24Α' /30-01-2013) «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις», ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι, μεταξύ άλλων, το Εθνικό Σημείο Συντονισμού για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Υποστηρικτικές επιτροπές**Γνωμοδοτική επιτροπή στο πλαίσιο της παραγράφου 9 του άρθρου 11 του νόμου 3879/2010 (ΦΕΚ 163Α)**

Για να υποστηριχθεί ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στην ανάπτυξη και την εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, συστάθηκε με υπουργική απόφαση μια Επιτροπή γνωμοδοτικού χαρακτήρα (*βλ. υποσημείωση 34)³⁴, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των φορέων παροχής υπηρεσιών τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, των φορέων αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων, των κοινωνικών εταίρων, και εμπειρογνώμονες.

Πιο συγκεκριμένα, η 17-μελής Επιτροπή, εκτός από τον πρόεδρό της, περιλαμβάνει:

- Εκπρόσωπο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.
- Εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου Παιδείας
- Εκπρόσωπο του Ε.Σ.Υ.Δ. Α.Ε. (Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης)
- Εκπρόσωπο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)
- Εκπρόσωπο της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων
- Εκπρόσωπο της Συνόδου των Προέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

34. Απόφαση αριθ. 72159 / Η / 28.06.2011 του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, «Ίδρυση και Σύσταση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 11 του Ν. 3879/2010, καθορισμός των αρμοδιοτήτων της Διοικητικής Υποστήριξης και Κανονισμού Λειτουργίας» (ΦΕΚ 1642 Β), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα η απόφαση με αριθ. 17166 / Η / 17.02.2012 του Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ 571 Β).

- Εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.)
- Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.)
- Εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.)
- Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.).
- Εκπρόσωπο της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.)
- Εκπρόσωπο του CEDEFOP
- Δύο εμπειρογνώμονες

Στόχος της Γνωμοδοτικής Επιτροπής είναι η έκφραση άποψης σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα που διαβιβάζεται σε αυτή από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, και ιδιαίτερα:

- α) Τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες για την ένταξη των προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων
- β) Τη δημιουργία κλαδικών περιγραφικών δεικτών υπό τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίοι αντιστοιχούν στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- γ) Ζητήματα διαμόρφωσης αρχών, μηχανισμών και εργαλείων καθοδήγησης τα οποία διασφαλίζουν τη διαφάνεια των διαδικασιών κατά την καθιέρωση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και τον λογικό συσχετισμό τόσο με την ελληνική πραγματικότητα όσο και με τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων
- δ) Ζητήματα δικτύωσης και συνεργασιών μεταξύ φορέων σε εθνικό και κλαδικό επίπεδο, καθώς επίσης και σημαντικών κοινωνικών εταίρων στην καθιέρωση και την επικαιροποίηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- ε) Ζητήματα υιοθέτησης οδηγιών οι οποίες θα διευκολύνουν τις διαδρομές κατάρτισης ανάμεσα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και τη γενική εκπαίδευση, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρύτερα ζητήματα της πιστοποίησης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. Εντούτοις, σε αυτήν την πρώτη φάση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, προτεραιότητα έχει δοθεί στη γενική εκπαίδευση
- στ) Την εφαρμογή, ανά κλάδο, ενός συστήματος εξέτασης, αξιολόγησης και επικύρωσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τα άτομα που πιστοποιούνται, και ενός συστήματος εξέτασης, αξιολόγησης και της επικύρωσης της λειτουργίας φορέων που αδειοδοτούνται
- ζ) Ζητήματα συνέργειας με την πιστοποίηση των εισροών στη Διά Βίου Μάθηση
- η) Οποιαδήποτε άλλα ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, είτε εθελοντικά είτε κατόπιν γραπτού αιτήματος που τίθεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Η Επιτροπή προτείνει στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. τη δημιουργία τομεακών ομάδων εργασίας. Για τα ζητήματα στα οποία η Επιτροπή εκφέρει τη γνώμη της ύστερα από γραπτό αίτημα του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., η άποψή της παρέχεται εντός της περιόδου που καθορίζεται σε αυτό το γραπτό αίτημα του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Εάν το χρονικό όριο της εκφερόμενης άποψης παρέλθει, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μπορεί να εκδώσει μια σχετική απόφαση χωρίς την άποψη της Επιτροπής. Το σκεπτικό των απόψεων της Επιτροπής πρέπει να είναι σαφές, συγκεκριμένο και επαρκές, και πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μπορεί να αποφασίσει σε κάθε περίπτωση διαφορετικά από την άποψη που εκφράζεται από την Επιτροπή.

Ενδεικτικά δηλώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., με αποφάσεις του, έχει ζητήσει από τη συμβουλευτική Επιτροπή να διατυπώσει άποψη σχετικά με ζητήματα όπως:

- Η πρόταση του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης / Ειδική Γραμματεία του Υπουργείου Παιδείας για τα επίπεδα 6, 7 και 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- Η πρόταση του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / Διεύθυνση Μελετών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης / τμήμα Δ του Υπουργείου Παιδείας για τα μαθησιακά αποτελέσματα της Δευτεροβάθμιας Γενικής Εκπαίδευσης
- Το πρώτο επικαιροποιημένο Προσχέδιο ενός «Μεθοδολογικού οδηγού για την αντιστοίχιση των προσόντων της

μη-τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης» (όπως υποβλήθηκε από τον Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.)³⁵

- Το παραδοτέο με τίτλο «Προετοιμάζοντας την εγκαθίδρυση αναπτυξιακών όρων και την εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων – Προσχέδιο Προεδρικού Διατάγματος» στις 30 Απριλίου 2013,
- Την πρόταση σχετικά με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στην Ελλάδα που αναπτύχθηκε από το αρμόδιο τμήμα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. υπό την επίβλεψη του διεθνούς εμπειρογνώμονα κ. Edwin Mernagh.

Επιτροπή Αντιστοίχισης

Το Διοικητικό συμβούλιο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

1. Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για την καθιέρωση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων στη δια βίου μάθηση, σύμφωνα με την οποία συνιστάται στα κράτη-μέλη να συνδέσουν τα εθνικά συστήματα προσόντων τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
2. Τα δέκα (10) Κριτήρια που αναπτύχθηκαν από τη Συμβουλευτική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF Advisory Group) και που θέτουν το πλαίσιο για την εφαρμογή της διαδικασίας αντιστοίχισης των Εθνικών Πλαισίων Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
3. Τους όρους και τις διαδικασίες αντιστοίχισης, όπως ακολουθούνται από τις χώρες της Ε.Ε. οι οποίες έχουν ήδη ολοκληρώσει τη διαδικασία.
4. Την ανάγκη σύστασης Επιτροπής Αντιστοίχισης, η οποία θα καθοδηγήσει και θα βοηθήσει με την δικαιοδοσία και την εμπειρία της στην επιτυχή έκβαση της διαδικασίας αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., μετά από πρόταση του αρμόδιου τμήματος, ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής Αντιστοίχισης στις 27.08.2013, με έργο της την αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η Επιτροπή απαρτίζεται από:

- Εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας
- Εκπρόσωπο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.
- Εκπρόσωπο της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων
- Εκπρόσωπο της Συνόδου των Προέδρων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
- Εκπρόσωπο της Αρχής για την Διασφάλιση Ποιότητας και Πιστοποίησης
- Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.)
- Εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.)
- Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.)
- Δύο διεθνείς εμπειρογνώμονες.

Το έργο της Επιτροπής Αντιστοίχισης αφορά:

- α. τη συμβουλευτική κατά τη σύνταξη της Έκθεσης Αντιστοίχισης
- β. την εξασφάλιση ότι το πλαίσιο εφαρμογής της διαδικασίας αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων ικανοποιεί όλα τα κριτήρια που ορίζονται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

³⁵ Το γεγονός ότι δόθηκε προτεραιότητα στην τυπική εκπαίδευση, σε αυτά τα πρώτα βήματα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, δεν σημαίνει ότι δεν έχουν γίνει ενέργειες σε σχέση με τη μη-τυπική εκπαίδευση και άτυπη μάθηση. Σε αυτό το κείμενο, παρουσιάζονται όλες οι ενέργειες για να είναι σαφές ότι έχει γίνει πρόοδος σε όλους τους τομείς της μάθησης. Συνεχίζουμε, ωστόσο, με τη σταδιακή ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Κριτήριο 2

Υπάρχει μια σαφής και αποδείξιμη σύνδεση μεταξύ των επιπέδων προσόντων στο εθνικό πλαίσιο ή σύστημα προσόντων και στους περιγραφικούς δείκτες επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Η σύνδεση μεταξύ των επιπέδων προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.) και των περιγραφικών δεικτών επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) προκύπτει κατά πρώτο λόγο από τη χρήση των περιγραφικών δεικτών του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων ως οδηγούς για την ανάπτυξη των επιπέδων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Η αρχική λειτουργία του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αφορά του να είναι ένα εργαλείο για την αντιστοίχιση στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, και η διαδικασία ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είχε, εξ αρχής, στόχο την ανάπτυξη μιας δομής οκτώ επιπέδων που αντιστοιχούν στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Οι περιγραφικοί δείκτες του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων τροποποιήθηκαν και διαμορφώθηκαν για να προσαρμοστούν στο ιδιαίτερο πλαίσιο του ελληνικού συστήματος προσόντων, αλλά η γενική αντιστοιχία των επιπέδων στα δύο πλαίσια είναι πολύ κοντινή. Αυτό μπορεί να καταδειχθεί από μια σύγκριση

- των δομών των δύο πλαισίων
- της εννοιολογικής βάσης των δύο πλαισίων
- των περιγραφικών δεικτών του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και των περιγραφικών δεικτών του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Πραγματοποιώντας μια συγκριτική ανάλυση βάσει των ανωτέρω τριών παραγόντων, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι τα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων αντιστοιχούν ως εξής:

Πίνακας: Αλληλογραφία των επιπέδων του ΕΠΕΠ και των επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων

Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων	Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8

Είναι άμεσα εμφανές από τον πίνακα ότι υπάρχει μια πλήρης αντιστοιχία μεταξύ των επιπέδων στα δύο πλαίσια. Στις ακόλουθες σελίδες παρουσιάζουμε τη συγκριτική ανάλυση στην οποία βασίζεται αυτή η αντιστοιχία.

Σύγκριση των δομών του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Μια γενική σύγκριση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων καταδεικνύει ότι υπάρχουν μεταξύ τους σαφείς ομοιότητες, αλλά και ορισμένες διαφορές.

Ομοιότητες

- Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι μια δομή οκτώ επιπέδων που καθορίζεται από περιγραφικούς δείκτες επιπέδων.
- Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι ένα περιεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο, σχεδιασμένο να αφορά προσόντα που απονέμονται:

- σε όλες τις μορφές μάθησης, είτε αποκτώνται μέσω τυπικής, μη-τυπικής ή άτυπης μάθησης
- στη γενική εκπαίδευση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ή στα προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, οι περιγραφές που καθορίζουν τα επίπεδα είναι απολύτως ουδέτερες όσο αφορά τα γνωστικά πεδία.
- Στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων οι περιγραφικοί δείκτες επιπέδων έχουν σχεδιαστεί ώστε να διαβάζονται σε όλα τα σκέλη των μαθησιακών αποτελεσμάτων, και πτυχές κάθε σκέλους μερικές φορές διαμορφώνονται ή διευκρινίζονται σε άλλα σκέλη. Επίσης, τα μαθησιακά αποτελέσματα ενός συγκεκριμένου επιπέδου στηρίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα των προηγούμενων επιπέδων και τα ενσωματώνουν.
- Στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, οι λέξεις-κλειδιά ή οι φράσεις εισάγονται ως «κατώφλι» ή διακριτικοί παράγοντες στην περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε κάθε επίπεδο.

Λαμβάνοντας όλα τα παραπάνω υπόψη, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων μοιράζονται βασικά σχεδιαστικά κριτήρια τεκμηριώνοντας πως μια άμεση σύγκριση των επιπέδων στα δύο πλαίσια είναι εφικτή.

Σύγκριση των περιγραφικών δεικτών επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και των περιγραφικών δεικτών επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Όπως υποδεικνύεται ανωτέρω, τα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων σχεδιάστηκαν για να διευκολύνουν την αντιστοίχιση στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Ορισμένα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αντιστοιχούν στους περιγραφικούς δείκτες του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων σαφώς και ρητά, αλλά σε άλλα οι ελληνικοί περιγραφικοί δείκτες επιπέδων διαμορφώνουν τα αντίστοιχα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, παρέχοντας μια πλουσιότερη πηγή παραγόντων στους οποίους βασίζονται προδιαγραφές πολλαπλών τύπων προσόντων. Οι αντιστοιχίες αναλύονται παρακάτω, επίπεδο-επίπεδο. Για αυτή την ανάλυση, οι περιγραφικοί δείκτες του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων ευθυγραμμίστηκαν σε έναν πίνακα, σε ενότητες γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Αυτό επιτρέπει την αντιστοίχιση των εννοιών στα δύο πλαίσια. Ο πίνακας περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1.

Σύγκριση του επιπέδου 1 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 1 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Οι δύο περιγραφικοί δείκτες αντιστοιχούν σε μεγάλο βαθμό, μοιραζόμενοι τις ίδιες λέξεις κλειδιά για τη γνώση και τις δεξιότητες: «βασική, γενική, απλή». Σχετικά με τις ικανότητες, και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται στη λειτουργία «δομημένων πλαισίων» και κάτω από «άμεση επίβλεψη».

Σύγκριση του επιπέδου 2 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 2 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Οι δύο περιγραφικοί δείκτες παρουσιάζουν αρκετή συνάφεια, αν και οι αναφορές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι κάπως πιο επιμελημένες. Και οι δύο αναφέρονται στον τομέα - σχετική γνώση. Σε σχέση με τις δεξιότητες, ενώ και οι δύο αναφέρονται στη χρήση ή την εφαρμογή γνώσεων / πληροφοριών, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αναφέρει τη χρήση των γνώσεων στην εκτέλεση «σύνθετων εργασιών» και στον προσδιορισμό επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται στην εργασία «υπό επίβλεψη» και με «κάποια αυτονομία».

Σύγκριση του επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 3 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ο περιγραφικός δείκτης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για το επίπεδο 3 είναι πιο επεξηγηματικός από το αντίστοιχο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Αυτό επιτρέπει την ανάπτυξη τριών διαφορετικών τύπων προσόντων σε αυτό το επίπεδο. Η αναφορά του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων για τις γνώσεις αναφέρει «γεγονότα, αρχές, δια-

δικασίες και γενικές έννοιες». Ο περιγραφικός δείκτης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αναφέρεται στη «θεωρητική γνώση και πληροφορία (ενημέρωση)» και χωριστά στις γνώσεις των «συστατικών και των διαδικασιών» σχετικών με σύνθετες εργασίες. Σε σχέση με τις δεξιότητες, και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται σε «εύρος γνωστικής και πρακτικής ικανότητας», σε «επίλυση προβλήματος» και σε «εφαρμογή βασικών μεθοδολογιών και εργαλείων». Εντούτοις, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αναφέρεται στην επέκταση των δεξιοτήτων και στην εξέταση των σύνθετων εργασιών. Σε σχέση με τις ικανότητες, και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται στην αυτόνομη λειτουργία ή τη λειτουργία με υπευθυνότητα, και τη δυνατότητα προσαρμογής προκειμένου για τη λύση προβλημάτων σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα.

Σύγκριση του επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 4 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ο περιγραφικός δείκτης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για το επίπεδο 4 είναι πιο σύνθετος από τον αντίστοιχο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων αλλά υπάρχει, γενικά, μεγάλη συνάφεια. Και οι δύο αναφορές στις γνώσεις προσδιορίζουν το εύρος «των θεωρητικών γνώσεων». Σε σχέση με τις δεξιότητες, και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται στις δεξιότητες που απαιτούνται για να βρεθούν οι «λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα». Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αναφέρεται επίσης στις «δεξιότητες επικοινωνίας σε επίπεδο θεωρητικών και τεχνικών πληροφοριών». Και οι δύο περιγραφικοί δείκτες αναφέρονται στους παράγοντες ικανοτήτων που απαιτούν την αυτόνομη δράση – «άσκηση αυτοδιαχείρισης» - στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, «που αποδίδεται ανεξάρτητα» στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων αναφέρεται σε «εποπτεία της εργασίας άλλων» και σε ανάληψη ευθύνης «αξιολόγησης και βελτίωσης». Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων απαιτεί τη δυνατότητα της «ανεξάρτητης δράσης» και της «επιτήρησης της ποιότητας και ποσότητας της εργασίας άλλων ατόμων». Οι περιγραφικοί δείκτες του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων αναφέρουν ρητά την επίτευξη «σημαντικών ικανοτήτων που χρησιμεύουν ως βάση για σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση».

Ο πιο αναλυτικός περιγραφικός δείκτης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για το επίπεδο 4 αναφέρεται σε μια σειρά τριών τύπων προσόντων, δύο με ισχυρή συσχέτιση με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς και με επαγγελματικές ευκαιρίες, και μία με εκπαιδευτικό προσανατολισμό, κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Συγχρόνως, ο περιγραφικός δείκτης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων παραμένει σύμφωνος με τις σχεδιαστικές οδηγίες για τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, όπως γίνεται εμφανές από τον ισχυρό συσχετισμό μεταξύ των λέξεων-κλειδιών και των εννοιών που χαρακτηρίζουν αυτούς τους δύο περιγραφικούς δείκτες στο επίπεδο 4.

Σύγκριση του επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Οι περιγραφικοί δείκτες του επιπέδου 5 στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων παρουσιάζουν πολύ μεγάλη συνάφεια, με ακριβώς ευθυγραμμισμένες έννοιες για όλους τους παράγοντες και μόνο με δευτερεύουσες αποκλίσεις σε λέξεις που εκφράζουν αυτές τις έννοιες - π.χ. «αντιλαμβάνεται τα όρια της γνώσης» στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και «έχει αντίληψη των ορίων εκείνης της γνώσης» στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Μπορεί να αναφερθεί πολύ ισχυρή αντιστοιχία μεταξύ των δύο πλαισίων σε αυτό το επίπεδο.

Σύγκριση του επιπέδου 6 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 6 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ο περιγραφικός δείκτης στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων για το επίπεδο 6 είναι σχεδόν ίδιος με το αντίστοιχο στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, έτσι ώστε να μπορεί να αναφερθεί πλήρης αντιστοιχία.

Σύγκριση του επιπέδου 7 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 7 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ο περιγραφικός δείκτης Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για το επίπεδο 7 είναι σχεδόν ίδιος με το αντίστοιχο στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, έτσι ώστε να μπορεί να αναφερθεί πλήρης αντιστοιχία.

Σύγκριση του επιπέδου 8 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με το επίπεδο 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων

Ο περιγραφικός δείκτης Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για το επίπεδο 7 είναι σχεδόν ίδιος με το αντίστοιχο στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, έτσι ώστε να μπορεί να αναφερθεί πλήρης αντιστοιχία.

Κριτήριο 3

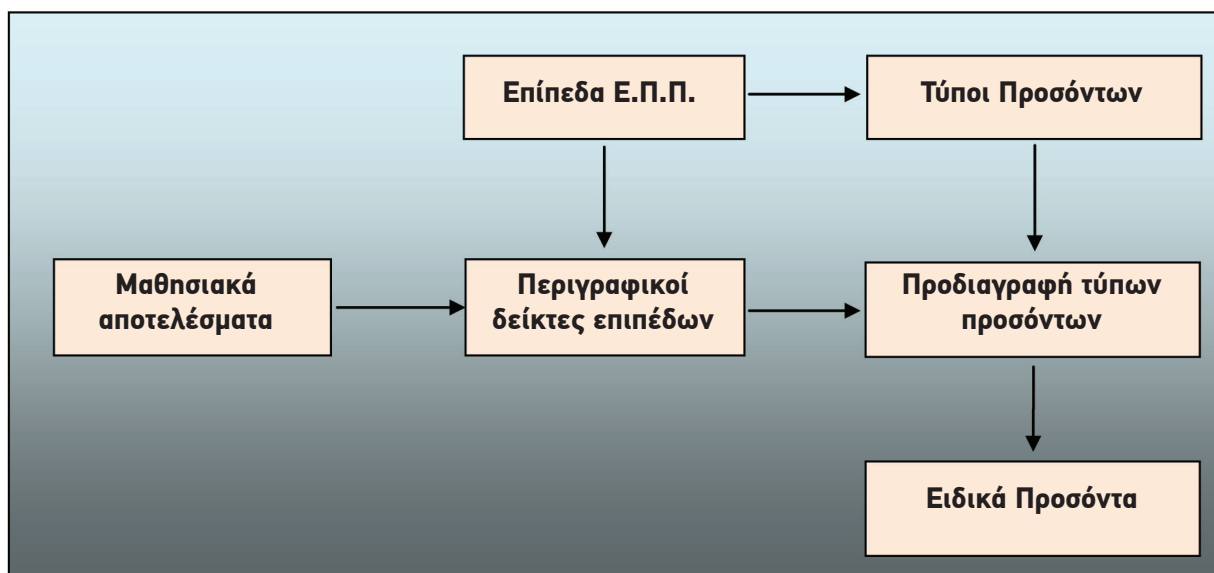
Το εθνικό πλαίσιο προσόντων μαζί με τα προσόντα του βασίζονται στην αρχή και στους στόχους των μαθησιακών αποτελεσμάτων και συνδέονται τόσο με τις διαδικασίες για την επικύρωση της μη-τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης, όπου υπάρχουν, όσο και με τα συστήματα απόδοσης πιστωτικών μονάδων.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τον Ν.3879 (Φ.Ε.Κ. 163Α)/21.9.2010) το οποίο, μέσω μιας γενικής δέσμης πολιτικών και μέτρων, στοχεύει στην ενίσχυση της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η καθιέρωση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στοχεύει στην αναγνώριση και το συσχετισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε όλους τους τύπους τυπικής και μη-τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης, έτσι ώστε να ταξινομούνται σε επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (άρθρο 16).

Γίνεται, έτσι, σαφές ότι ο σχεδιασμός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, βασίστηκε εξαρχής στην παραδοχή ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στηρίζεται στην αρχή των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ο σχεδιασμός ολοκληρώθηκε ακολουθώντας πλήρως το πρότυπο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, αναπτυγμένο και υιοθετημένο ως Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων για την Ελλάδα. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι μια δομή επιπέδων και τύπων προσόντων, και τόσο οι περιγραφικοί δείκτες επιπέδων όσο και οι προδιαγραφές των Τύπων προσόντων – στοιχεία-κλειδιά για ολόκληρη τη δομή – βασίζονται στα μαθησιακά αποτελέσματα, περιγραφόμενα με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων. Η έννοια των μαθησιακών αποτελεσμάτων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Η δομή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.)

Η φύση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στηρίζεται στα μαθησιακά αποτελέσματα, κάτι που σηματοδοτεί μία σημαντική αλλαγή στην τρέχουσα εκπαιδευτική πρακτική στην Ελλάδα, η οποία – όπως συμβαίνει και στα εκπαιδευτικά συστήματα πολλών άλλων χωρών – συνδέει τη χορήγηση προσόντων με τις «εισροές» του εκπαιδευτικού συστήματος

(π.χ. ωρολόγιο πρόγραμμα, πρόγραμμα σπουδών, διδακτικές μέθοδοι, εκπαιδευτικοί) ή/και τον απαραίτητο χρόνο για την ολοκλήρωση μιας διαδικασίας εκμάθησης. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει σχεδιαστεί και εφαρμοστεί κατά πρώτο λόγο ως όργανο ταξινόμησης, ώστε να αντιστοιχιστεί με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Οι τύποι προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι βασισμένοι στα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία καθορίζονται για τη χορήγηση ενός προσόντος του συγκεκριμένου τύπου. Εντούτοις, η ανάγκη να προσδιοριστούν τα μαθησιακά αποτελέσματα καθενός προσόντος αποτελεί μία από τις προκλήσεις στην ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Η ολοκλήρωση αυτού του στόχου θα χρειαστεί κάποιο χρόνο. Ο σχεδιασμός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων επιτρέπει την επέκτασή του στο μέλλον ως ενεργό στοιχείο στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη διαμόρφωση νέων Τύπων προσόντων, βάσει των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Περίληπτικά, μπορούμε να πούμε ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων βασίζεται στην αρχή των μαθησιακών αποτελεσμάτων, σε αντίθεση με το σημερινό σύστημα της χορήγησης προσόντων βάσει εισροών. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι σε θέση να υποστηρίξει μελλοντικά τον σχεδιασμό νέων προσόντων βάσει εκροών.

Σύνδεση της επικύρωσης της μη-τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης

Εξετάζοντας τη σύνδεση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για την επικύρωση της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης, εξετάζεται η νομοθεσία που διέπει το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, το οποίο καθορίζει ότι το εθνικό πλαίσιο πρέπει να στοχεύει στην αναγνώριση και τον συσχετισμό των μαθησιακών αποτελεσμάτων σε όλους τους τύπους της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης. Αυτή η οδηγία έχει πραγματοποιηθεί για την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, το οποίο έχει ως σκοπό να προσαρμόσει όλων των ειδών τα προσόντα, όλων των τύπων μάθησης.

Η πολιτική ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων έχει εστιάσει αρχικά στην ανάλυση και την προσαρμογή της πλήρους σειράς των προσόντων που απονέμονται μέσα στο επίσημο σύστημα. Ήδη, ένας σημαντικός αριθμός ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών έχει δεσμευτεί με τις αρχές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και το εκφρασμένο ενδιαφέρον για το συνυπολογισμό των απονεμόμενων τίτλων τους στο πλαίσιο. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι ο αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την πιστοποίηση της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης καθώς επίσης και για την πιστοποίηση άλλων φορέων πιστοποίησης. Το σύστημα πιστοποίησης της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοιτούντων από τα κέντρα δια βίου μάθησης θα θεσμοθετηθεί το 2017. Μετά τη θεσμοθέτηση, αυτό το σύστημα πιστοποίησης θα ισχύσει για τα επόμενα έτη.

Παράδειγμα πιστοποίησης των Εκπαιδευτών Ενήλικων (συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης)

Μετά από την επιτυχή συμμετοχή σε έναν διαγωνισμό πιστοποίησης που οργανώθηκε και εφαρμόστηκε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., περίπου 11.500 εκπαιδευτές ενηλίκων έχουν πιστοποιηθεί και έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και δικαιούνται να συμμετέχουν ως εκπαιδευτές σε προγράμματα μη-τυπικής εκπαίδευσης.

Παράδειγμα πιστοποίησης δικαιούχων που διαθέτουν μόνο επαγγελματική εμπειρία

28.325 επαγγελματίες ιδιωτικής ασφάλειας (security), που προηγουμένως δεν είχαν στην κατοχή τους οποιοδήποτε αναγνωρισμένο επαγγελματικό τίτλο, έχουν πιστοποιηθεί από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. κατά τη διάρκεια των τελευταίων 5 ετών.

Αποκρινόμενο στο ανωτέρω ζήτημα, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων περιλαμβάνει στοιχεία σχεδιασμένα ώστε να διευκολύνουν το συνυπολογισμό των προσόντων που απονέμονται στη μη-τυπική εκπαίδευση και άτυπη μάθηση.

Αναμένεται ότι τέτοια προσόντα είναι πιθανό να διαφέρουν ως προς τη μορφή και το μέγεθός τους, εξετάζοντας μόνο μερικούς από τους παράγοντες των μαθησιακών αποτελεσμάτων στους περιγραφικούς δείκτες επιπέδων. Συνεπώς, το πρότυπο για τις προδιαγραφές τύπων προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την ακριβή περιγραφή των τύπων προσόντων που είναι σημαντικά διαφορετικοί από εκείνους που απονέμονται στο επίσημο σύστημα. Ένα παράδειγμα είναι η δυνατότητα προσδιορισμού του «σκοπού» ενός τύπου προσόντος που

χρησιμοποιεί ένα εύρος ταξινόμησης, του «βασικού», του «συμπληρωματικού» και του «ειδικού σκοπού». Όλοι οι τύποι προσόντων που περιλαμβάνονται στην αρχική (ήδη δημοσιευμένη) έκδοση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι «βασικοί» τύποι. Προσδοκάται ότι πολλά από τα επαγγελματικά προσόντα που χρησιμοποιούνται στην Ελληνική αγορά εργασίας θα ταξινομηθούν ως «συμπληρωματικά» ή «ειδικού σκοπού» και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων θα είναι σε θέση να οργανώσει την κατάλληλη ένταξη των εν λόγω προσόντων εν ευθέτω χρόνο.

Σύνδεση με συστήματα χορήγησης πιστωτικών μονάδων

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων (ΕΣΠΜ) χρησιμοποιείται ευρέως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα. Η διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης φαίνεται να διευκολύνει τη χρήση του ΕΣΠΜ. Η προώθηση της χρήσης συστημάτων χορήγησης πιστωτικών μονάδων είναι ένα θέμα που αφορά τους φορείς απονομής τίτλων παρά του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Εντούτοις, ο σχεδιασμός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων επιτρέπει το συνυπολογισμό των προσόντων που έχουν αποκτηθεί μέσω διαδικασιών χορήγησης και μεταφοράς πιστωτικών μονάδων.

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων μπορεί να διευκολύνει την εισαγωγή συστηματικών διαδικασιών στη χορήγηση πιστωτικών μονάδων, δεδομένου ότι χρησιμοποιεί την αρχή των πιστωτικών μονάδων εντός του πλαισίου του. Οι προδιαγραφές τύπων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων επιδιώκουν να καθορίσουν το «μέγεθος» ή τον «όγκο» των μαθησιακών αποτελεσμάτων που συνδέονται με κάθε τύπο προσόντων.

Δεδομένου ότι κανένα μέσο ή τεχνική δεν έχει εφευρεθεί για την άμεση μέτρηση του όγκου των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων έχει υιοθετηθεί ένα μετρικό σύστημα υπολογισμού για αυτόν τον σκοπό. Η προτεινόμενη μέτρηση είναι 60 πιστωτικές μονάδες ως αξία ενός «έτους εκμάθησης» 1.500 ωρών.

Η πολιτική εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στοχεύει στην εξασφάλιση της χρήσης του ίδιου μετρικού συστήματος στον υπολογισμό του όγκου κάθε τύπου προσόντων, σε κάθε επίπεδο. Αυτή η διαδικασία θα αναληφθεί από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σε συνεργασία με τους σχετικούς φορείς απονομής τίτλων. Η υιοθέτηση αυτού του μετρικού συστήματος θα συμβάλει στην αντιστοίχιση των ελληνικών προσόντων σε πολλά εθνικά και διεθνή πλαίσια προσόντων, και θα διευκολύνει την πιθανή μελλοντική υιοθέτηση ή την επέκταση στην Ελλάδα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων (ΕΣΠΜ)³⁶.

Κριτήριο 4

Ακολουθούνται διαφανείς διαδικασίες για την ένταξη των προσόντων ή για την περιγραφή της θέσης τους στο εθνικό πλαίσιο.

Προκειμένου να ενταχθεί ένα προσόν στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνδέεται με συγκεκριμένο Τύπο προσόντων, ο οποίος είναι ενταγμένος σε ένα επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Οι Τύποι προσόντων αποτελούν μέρος του μηχανισμού του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Για κάθε Τύπο αναπτύσσεται μια «προδιαγραφή», η οποία καθορίζει μια σειρά χαρακτηριστικών για τα προσόντα αυτού του Τύπου. Ορισμένα από αυτά τα χαρακτηριστικά είναι περιγραφικά. Τα βασικά καθοριστικά χαρακτηριστικά του Τύπου είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα. Η περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων για έναν Τύπο πηγάζει απευθείας από τον αντίστοιχο περιγραφικό δείκτη του επιπέδου, εμπλουτισμένου με τέτοιον τρόπο ώστε να εμπερικλείεται ένα ευρύτερο φάσμα παραμέτρων, στο πλαίσιο της βασικής ταξινόμησης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων. Αυτή η διαδικασία επιτρέπει, επίσης, τη σύνταξη μαθησιακών αποτελεσμάτων για περισσότερους Τύπους που ανήκουν στο ίδιο επίπεδο.

Οι προδιαγραφές των Τύπων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων έχουν αναπτυχθεί σε στενή συνεργασία με εμπειρογνώμονες των φορέων απονομής προσόντων. Διαμορφώθηκε αρχικά μια ομάδα δώδεκα Τύπων για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και αναπτύχθηκαν οι αντίστοιχες προδιαγραφές τους. Επιπλέον, προσδιορίστηκαν 11 επιπλέον

36. Χατζηχρήστου Στελίνα (2013). Ευρωπαϊκή Απογραφή Επικύρωσης της Μπ Τυπικής και Άτυπης Μάθησης. Αναφορά Χώρας –Ελλάδα; 2.ΨΦ ΓΗΚ.(2013). ΕΕ

Τύποι ώστε να ταξινομηθούν τα προσόντα που δεν χορηγούνται πλέον αλλά εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται στην ελληνική κοινωνία. Οι προδιαγραφές για αυτά τα «πρώην» προσόντα θα αναπτυχθούν σε εύθετο χρόνο, καθώς θα τεθεί σε λειτουργία το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.

Αναμένεται ότι στο μέλλον θα οριστούν και άλλοι Τύποι προσόντων, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη προσόντων της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης και η ένταξη νέων προσόντων του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Σύμφωνα με τη διαδικασία επικύρωσης της ένταξης των προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, το Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι το αρμόδιο όργανο για τον καθορισμό των Τύπων που περιλαμβάνονται σε κάθε επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, καθώς και των «προδιαγραφών» καθενός Τύπου, κατόπιν σχετικής εμπειρογνομosύνης από επιτροπές ειδικών. Στους στόχους του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. περιλαμβάνεται η κατάρτιση Εθνικού Μητρώου Προσόντων με τη μορφή Βάσης Δεδομένων. Τα προσόντα καταχωρίζονται στο Μητρώο σύμφωνα με τους Τύπους προσόντων και προσδιορίζονται τα μαθησιακά τους αποτελέσματα.

Κριτήριο 5

Το εθνικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας για την εκπαίδευση και την κατάρτιση λαμβάνει υπόψη το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και συνάδει με τις σχετικές ευρωπαϊκές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές (όπως αναφέρεται στο Παράρτημα 3 της Σύστασης).

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλά σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης συνεκτικών διαδικασιών για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και στη γενική εκπαίδευση στην Ελλάδα. Στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η διασφάλιση της ποιότητας συντονίζεται από εξειδικευμένη Αρχή.

Ήδη από το 2010, με αφορμή την ψήφιση του ν.3879/2010, το Υπουργείο Παιδείας, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και σε συνεργασία με όλους τους κυβερνητικούς φορείς, προέβη στη διαμόρφωση ενός εθνικού πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας στη δια βίου μάθηση, το οποίο είναι σύμφωνο προς τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ε.Ε.Κ. (EQAVET) που απορρέει από τη σχετική σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2009.

Υπάρχουν τέσσερις οργανισμοί, οι οποίοι επιβλέπουν τις ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας των Τύπων προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Αυτοί είναι:

- Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση – Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.
- Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής – Ι.Ε.Π.
- Η Ελληνική Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας και Διαπίστευσης (ΗQA) – Α.ΔΙ.Π.
- Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Επιπλέον, θεσπίστηκε μία διαδικασία για την ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας για τη μη τυπική εκπαίδευση και άτυπη μάθηση, το οποίο είναι γνωστό ως «Το εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη δια βίου μάθηση, π3».

Ακολουθεί μια σύνοψη των λειτουργιών των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας και μια περιγραφή της πρωτοβουλίας π3.

Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.)

Η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. σχετίζεται με τη διασφάλιση της ποιότητας σε έξι Τύπους προσόντων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στα επίπεδα 1,2,3 και 4. (Απολυτήριο Δημοτικού, Απολυτήριο Γυμνασίου, Πτυχίο ΕΠΑ.Σ., Πτυχίο ΕΠΑ.Λ., Απολυτήριο ΓΕ.Λ., Απολυτήριο ΕΠΑ.Λ.).

Πρόκειται για μία ανεξάρτητη διοικητική αρχή που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας. Δημιουργήθηκε πρόσφατα (ν.4110/2013), με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Συγκεκριμένα, έργο της Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. είναι:

- η παρακολούθηση, μελέτη και αξιολόγηση της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής, η οποία σχεδιάστηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π), για τις παραπάνω βαθμίδες.

- η αξιολόγηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων και των φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας. Ως εκπαιδευτικό έργο νοείται το έργο επιστημονικής και παιδαγωγικής καθοδήγησης, καθώς και κάθε είδους οργάνωση και υποστήριξη του έργου των σχολικών μονάδων.
- η εποπτεία των διαδικασιών αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τη συνεργασία φορέων ή εκπροσώπων, προκειμένου να διασφαλιστεί η εγκυρότητα, η αξιοπιστία και η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης.
- η μετα-αξιολόγηση της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Για την επίτευξη των στόχων τους, η Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε.

- οργανώνει, προσδιορίζει και τυποποιεί τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (δείκτες, κριτήρια, προδιαγραφές).
- αναπτύσσει ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης και βάσεις δεδομένων για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.
- υποστηρίζει τις σχολικές μονάδες, τους διευθυντές και τους περιφερειακούς διευθυντές της εκπαίδευσης κατά την εφαρμογή της αξιολόγησης των δράσεων των εκπαιδευτικών μονάδων.

Λεπτομερής περιγραφή των διαδικασιών της Α.ΔΙ.Π.Π.Δ.Ε. περιλαμβάνεται στα Παραρτήματα 7, 9 και 10.

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής – Ι.Ε.Π.

Το συγκεκριμένο επιστημονικό ίδρυμα εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας. Υποστηρίζει την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σκοπός του Ι.Ε.Π. είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων που αναφέρονται κατωτέρω, καθώς και η συνεχής επιστημονική και τεχνική υποστήριξη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή αυτής της πολιτικής. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, το Ι.Ε.Π. παρέχει γνωμοδότηση ή συμβουλές σε θέματα:

- εκσυγχρονισμού της εκπαιδευτικής πολιτικής και προγραμμάτων σπουδών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- εναρμόνισης της επιμόρφωσης και της μετεκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, της επιλογής των εκπαιδευτικών, των προγραμμάτων υποτροφιών
- αξιολόγησης των διοικητικών και εκπαιδευτικών δομών και των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Επίσης, το Ι.Ε.Π. μελετά συστηματικά θέματα όπως:

- η σχολική ζωή και η βελτίωσή της
- η ειδική εκπαίδευση καθώς και ειδικές ομάδες μαθητικού πληθυσμού
- παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τον χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων.

Οι λειτουργίες και οι διαδικασίες του Ι.Ε.Π. αναφέρονται στο Παράρτημα 6.

Η Ελληνική Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας και Διαπίστευσης (ΗQA) – Α.ΔΙ.Π.

Η Α.ΔΙ.Π. σχετίζεται με τη διασφάλιση της ποιότητας σε τρεις Τύπους προσόντων του Ε.Π.Π. στα επίπεδα 6,7 και 8 του Ε.Π.Π.

Πρόκειται για μία ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία ιδρύθηκε με τον ν.3374/2005 και έχει ως έργο:

- την υποστήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην υλοποίηση διαδικασιών που αποσκοπούν στη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας του έργου τους
- τη διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών
- την προώθηση της έρευνας σε σχετικά ζητήματα και
- την ενημέρωση του κράτους και των οργανισμών του σχετικά με τις τρέχουσες διεθνείς εξελίξεις και τάσεις του τομέα της.

Σκοπός της Ελληνικής Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας και Διαπίστευσης (Α.ΔΙ.Π.) είναι η διαμόρφωση και η εφαρμογή ενός συστήματος διασφάλισης ποιότητας, ως ενιαίο σύστημα καταγραφής των αποτελεσμάτων και του έργου των φορέων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, σκοπός της Αρχής είναι η συγκέντρωση και η κωδικοποίηση σημαντικών πληροφοριών, ώστε να βοηθηθεί το κράτος κατά την ενίσχυση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η Ελληνική Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας και Διαπίστευσης (ΗQA) - Α.ΔΙ.Π. έχει αξιολογήσει όλα τα ακαδημαϊκά τμήματα της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (περίπου 400). Για το έργο αυτό, η Α.ΔΙ.Π. αξιολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ENQA). Από τον Ιούνιο του 2015, η Α.ΔΙ.Π. έχει γίνει πλήρες μέλος της ENQA. Μέχρι τον Ιούνιο του 2016, ολοκληρώθηκε από την Α.ΔΙ.Π. η αξιολόγηση όλων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Με το νόμο 2009/2011, θεσπίστηκαν νέες αρμοδιότητες για την Α.ΔΙ.Π.: α) η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών και β) η πιστοποίηση της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) (το εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας κάθε εκπαιδευτικού ιδρύματος).

Η Α.ΔΙ.Π. διοικείται από 15μελές όργανο. Τα 10 από αυτά τα μέλη (6 από Πανεπιστήμια και 4 από Τ.Ε.Ι.) εκλέγονται μετά από δημόσια πρόσκληση. 1 μέλος είναι εκπρόσωπος ελληνικών ερευνητικών ιδρυμάτων, 1 μέλος είναι εκπρόσωπος επαγγελματικών Επιμελητηρίων, 1 μέλος είναι φοιτητής Πανεπιστημίου, 1 μέλος φοιτητής Τ.Ε.Ι., και ο πρόεδρος. Ο πρόεδρος ορίζεται από το Κοινοβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργού Παιδείας.

Ο πλήρης κύκλος των διαδικασιών αξιολόγησης της διασφάλισης ποιότητας περιλαμβάνει: 1. Εσωτερική αξιολόγηση (αυτοαξιολόγηση). 2. Εξωτερική αξιολόγηση από μια 5μελή επιτροπή που αποτελείται από ακαδημαϊκούς εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής και ενδιαφερόμενους φορείς. Η Α.ΔΙ.Π. είναι, επίσης, μέλος του Διεθνούς Δικτύου Φορέων για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (INQAAHE- International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education).

Ο ρόλος του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σε σχέση με τη διασφάλιση της ποιότητας των επαγγελματικών προσόντων

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι ο αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση:

α) των αποφοίτων των Σ.Ε.Κ. και των Ι.Ε.Κ. (Επίπεδο 3 και 5 του Ε.Π.Π. και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων) και

β) των αποφοίτων της Τάξης Μαθητείας του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.) (Επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων).³⁷

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. εφαρμόζει ένα εθνικό σύστημα ποιότητας στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης με βάση την ευρωπαϊκή και διεθνή εμπειρία. Η διαθεσιμότητα επαρκών και αξιόπιστων δεδομένων και δεικτών αποτελεί το κλειδί για την κατανόηση των συνιστωσών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να ενισχυθεί η διάβιου μάθηση και να αξιολογηθεί, από ποιοτική άποψη, η πρόοδος στην ανάπτυξη και προβολή της.

Ο σχεδιασμός του εθνικού πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας στη διάβιου μάθηση (π³) είναι σύμφωνος με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2009 / C 155/01 της 18ης Ιουνίου, που στοχεύει στη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. είναι το **Εθνικό Σημείο Συντονισμού για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ε.Ε.Κ. και εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διασφάλισης Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET).**

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., ανταποκρινόμενος στις ανάγκες και τις προτεραιότητες της αγοράς εργασίας, αναπτύσσει το θεσμικό πλαίσιο για την πιστοποίηση προσόντων, όπως είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης, σε συνδυασμό με την πιστοποίηση των εισροών, όπως είναι οι πάροχοι, οι εκπαιδευτές, τα επαγγελ-

³⁷ Μετά την τριετή φοίτησή τους στο ΕΠΑ.Λ., δίνεται η δυνατότητα στους αποφοίτους να παρακολουθήσουν ένα τέταρτο έτος (τάξη μαθητείας) και μετά το πέρας του να συμμετέχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης.

ματικά προφίλ και τα πρότυπα προγραμμάτων.

Σήμερα, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- πιστοποίηση των προσόντων
- αδειοδότηση φορέων πιστοποίησης προσόντων.

Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη ενός εθνικού συστήματος πιστοποίησης προσόντων αποτελεί την κύρια προτεραιότητα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στον τομέα της διά βίου μάθησης (ΔΒΜ), η οποία περιλαμβάνει τους ακόλουθους κύριους τομείς :

- Ανάπτυξη ενός πρότυπου συστήματος για την πιστοποίηση των εκροών και θεσμοθέτησή του.
- Σχεδιασμός ενός συστήματος αναγνώρισης και πιστοποίησης των προσόντων που αποκτήθηκαν μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης και θέσπιση πλαισίου για την αδειοδότηση των φορέων απονομής τίτλων.
- Έλεγχος, παρακολούθηση και αξιολόγηση των φορέων ανάθεσης.
- Εφαρμογή διαδικασιών πιστοποίησης από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Το Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης Προσόντων αποσκοπεί:

- στην πιστοποίηση αυτών των προσόντων για τα οποία υπάρχει κρατικό ενδιαφέρον και εκείνων που ενισχύουν την απασχόληση,
- στη διασφάλιση ότι τα πιστοποιημένα προσόντα ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που ορίζονται στο αντίστοιχο πιστοποιημένο επαγγελματικό προφίλ και ότι η διαδικασία διαπίστευσης/πιστοποίησης είναι σύμφωνη με καθορισμένα πρότυπα και κριτήρια,
- στην παροχή ίσης και ανοικτής πρόσβασης σε προσόντα, ανεξάρτητα από την πορεία μάθησης και από τον τρόπο απόκτησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Διαδικασίες πιστοποίησης:

- **Πιστοποίηση των αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)**

Η πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης και η πιστοποίηση των αποφοίτων Ι.Ε.Κ. πραγματοποιείται μέσω μιας διαδικασίας εξετάσεων που διεξάγεται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ανά ειδικότητα, βάσει του θεσμικού πλαισίου για τις εξετάσεις επαγγελματικής κατάρτισης.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. διοργανώνει σε εθνικό επίπεδο τις εξετάσεις πιστοποίησης για αποφοίτους Ι.Ε.Κ. όλων των ειδικοτήτων. Μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις, στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. απονέμεται το Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο αναγνωρίζεται τόσο στην Ελλάδα όσο και στα κράτη μέλη της Ε.Ε. (για τους αποφοίτους της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) ή το Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης Επιπέδου Ι (για αποφοίτους της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).

- **Πιστοποίηση της εκπαιδευτικής επάρκειας των εκπαιδευτών ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης**

Οι εκπαιδευτές ενηλίκων πρέπει να διαθέτουν πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια, προκειμένου να διδάξουν σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 19.3 του Ν.3879 (ΦΕΚ 163/Α/21-09-2010) με θέμα «*Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης*».

Η ανάπτυξη και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και καινοτόμου συστήματος πιστοποίησης της εκπαιδευτικής επάρκειας των εκπαιδευτών ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της ενοποίησης των εν ενεργεία μητρώων, ανταποκρίνεται στις νέες κοινωνικές, οικονομικές και εκπαιδευτικές ανάγκες δηλαδή, στη στροφή του εκπαιδευτικού συστήματος προς τα μαθησιακά αποτελέσματα, ώστε να:

- συνδεθεί η εκπαίδευση με την αγορά εργασίας και να ενισχυθεί ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στην ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων,
- να επεκταθεί το πεδίο δραστηριότητας των εκπαιδευτών στην αρχική και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και στη μη τυπική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης ενηλίκων,
- να επικαιροποιηθούν οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες των εκπαιδευτών ενηλίκων.

Επιπρόσθετα, έχει θεσπιστεί το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά την πιστοποίηση επαγγελματιών που δεν διαθέτουν αναγνωρισμένο επαγγελματικό τίτλο (Φ.Ε.Κ. 2160 / 18-07-2012).

• Αδειοδότηση των Φορέων Πιστοποίησης Προσόντων.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. αδειοδοτεί τους Φορείς Πιστοποίησης δεξιοτήτων πληροφορικής, σύμφωνα με θεσμοθετημένα κριτήρια και προδιαγραφές. Οι αδειοδοτημένοι φορείς διεξάγουν τη διαδικασία αξιολόγησης σε εξεταστικά κέντρα μέσω ενός αυτοματοποιημένου συστήματος εξετάσεων και απονέμουν το πιστοποιητικό γνώσης για δεξιότητες πληροφορικής.

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σχεδιάζει να αναπτύξει ένα σύστημα διαπίστευσης των οργανισμών πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων και άλλων τομέων.

Περισσότερες πληροφορίες για τον ρόλο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σχετικά με τη διασφάλιση ποιότητας παρατίθενται στο παράρτημα 8.

Το εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διά βίου μάθηση π3.

Στον τομέα της δια βίου μάθησης αναπτύχθηκε ένα εργαλείο υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης και του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και σε συνεργασία με τους παρόχους υπηρεσιών διά βίου μάθησης, το οποίο παρέχει στους φορείς διοίκησης και στους φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης τη δυνατότητα να ελέγχουν την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό το εργαλείο είναι «το εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη δια βίου μάθηση, π³».

Πρόκειται για ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για τη λειτουργία των φορέων σύμφωνα με ένα ενιαίο πλαίσιο αρχών και δεικτών ποιότητας, συμβατών τόσο με τις εθνικές πολιτικές όσο και με τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διά βίου μάθηση, η οποία αφορά σε όλα τα όργανα διοίκησης και τη δια βίου μάθηση (Άρθρο 3 του Ν. 3879/2010).

Η εποπτεία δημόσιων και ιδιωτικών φορέων μη τυπικής εκπαίδευσης (Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης –Σ.Ε.Κ., Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης –Ι.Ε.Κ., Κέντρα Δια Βίου Μάθησης και Κολλέγια) και η διαμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας. Η πιστοποίηση των «εισροών» εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και του Υπουργείου Παιδείας. Η πιστοποίηση των «εκροών» υπάγεται στις αρμοδιότητες του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Ως «εισροή» νοείται κάθε ανθρώπινος, οικονομικός και φυσικός πόρος που χρησιμοποιείται κατά τη διαδικασία μάθησης, όπως οι υποδομές, τα επαγγελματικά προφίλ, τα προγράμματα σπουδών και οι εκπαιδευτές της μη τυπικής εκπαίδευσης.

Ως «εκροή» νοούνται τα άμεσα αποτελέσματα της μαθησιακής διαδικασίας, όπως οι γνώσεις, οι ικανότητες και οι δεξιότητες που αποκτώνται από το άτομο.

Το παραπάνω εργαλείο παρουσιάζει ενδιαφέρον για τους παραπάνω φορείς καθώς και για τους παρόχους γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών ιδρυμάτων και των δομών παροχής γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) και οι Σχολές Γονέων.

Επίσης, αφορά τους φορείς παροχής συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης (Κ.Π.Α.), στο βαθμό που παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής και προσανατολισμού, τους φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα που παρέχουν μη τυπική εκπαίδευση σε στελέχη του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως το Ε.Κ.Δ.Δ.Α. και φορείς επαγγελματικών ενώσεων και επιμελητηρίων που παρέχουν στα μέλη τους μη τυπική εκπαίδευση.

Ακόμη, το συγκεκριμένο εργαλείο ενδιαφέρει τους παρόχους υπηρεσιών διά βίου μάθησης, οι οποίοι λειτουργούν από τις τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνυπογράφουν την εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Το Εθνικό Δίκτυο για τη Δια Βίου Μάθηση (Ν. 3879/2010) περιλαμβάνει, επίσης, φορείς και δομές του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, στο βαθμό που παρέχουν υπηρεσίες διά βίου μάθησης ή εφαρμόζουν προγράμματα διά βίου μάθησης, όπως είναι τα Ινστιτούτα Ανώτατης Εκπαίδευσης και τα Ινστιτούτα Δια Βίου Μάθησης αυτών των ιδρυμάτων, τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και οι φορείς που οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα κατάρτισης επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο, όσον αφορά τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού τους πλαισίου.

Επιπλέον, στον Ν. 4115/2013 (ΦΕΚ Α 24 / 30-01-2013) «Οργάνωση και λειτουργία του Ιδρύματος Νεολαίας και Δια

Βίου Μάθησης και Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού» ορίζεται μεταξύ των σκοπών και των αρμοδιοτήτων του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. η διασφάλιση της ποιότητας της δια βίου μάθησης και της δια βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, σε συνεργασία με τους λοιπούς αρμόδιους φορείς. Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. αποτελεί το Εθνικό Σημείο Αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας της Ε.Ε.Κ. (EQAVET).

Κριτήριο 6

Στη διαδικασία αντιστοίχισης περιλαμβάνεται η σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων φορέων διασφάλισης της ποιότητας.

Η έκθεση αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη διά βίου μάθηση έχει γίνει δεκτή από τους αρμόδιους φορείς για τη διασφάλιση της ποιότητας των προσόντων που περιλαμβάνονται στο ΗQF. Αυτοί οι φορείς είναι:

- Η Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Α.Δι.Π.Π.Δ.Ε.).
- Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.).
- Η Ελληνική Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας και Διαπίστευσης (Α.Δι.Π.).
- Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης των Επαγγελματικών Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).

Κριτήριο 7

Στη διαδικασία αντιστοίχισης συμμετέχουν διεθνείς εμπειρογνώμονες.

Στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. συστάθηκε επιτροπή με σκοπό την επίβλεψη της διαδικασίας αντιστοίχισης του Ε.Π.Π. στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Ως μέλη της επιτροπής συμμετέχουν δύο διεθνείς εμπειρογνώμονες, με γνώση και εμπειρία στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και σε συστήματα επαγγελματικών προσόντων, γενικότερα.

Η επιλογή των διεθνών εμπειρογνώμωνων βασίστηκε σε δύο κριτήρια: το πρώτο αφορά τη συμμετοχή τους στη Γνωμοδοτική Επιτροπή (Advisory Group) και την εξοικείωσή τους με το ελληνικό Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, ενώ το δεύτερο αφορά την εμπειρία τους στην ανάπτυξη εθνικών πλαισίων προσόντων. Οι δύο διεθνείς εμπειρογνώμονες που επελέγησαν είναι: ο Mile Dzelalija, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Σπλιτ (Κροατία) και η Isabelle le Mouillour από το Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση -BIBB (Γερμανία).

Mile Dzelalija, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Σπλιτ (Κροατία)

Ο Mile Dzelalija είναι καθηγητής στη Σχολή Επιστημών του Πανεπιστημίου του Σπλιτ στην Κροατία. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό του στη Φυσική το 1995. Έχει συνεργαστεί με το GSI στο Ντάρμστατ και με το CERN στη Γενεύη. Τα ενδιαφέροντά του περιλαμβάνουν τη Φυσική, την Εκπαίδευση και τη Φιλοσοφία. Έχει στο ενεργητικό του περισσότερες από 300 δημοσιεύσεις και έχει συμμετάσχει σε πολλά ερευνητικά έργα (FP, Tempus, IPA, Unesco, LLP κ.ά.). Ο κ. Dzelalija είναι μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και εκπρόσωπος της χώρας του για το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (EHEA). Συμμετέχει στην ομάδα διακλαδικής αντιστοίχισης του ESCO. Είναι επίσης μέλος της κροατικής ομάδας εμπειρογνώμωνων της Μπολόνια. Είναι πρόεδρος της Κροατικής Υπηρεσίας για τις Επιστήμες και την Ανώτατη Εκπαίδευση (ASHE) και ηγείται της ανάπτυξης και εφαρμογής του εθνικού πλαισίου προσόντων της Κροατίας. Τέλος, απασχολήθηκε ως εμπειρογνώμων κατά τη διαδικασία αντιστοίχισης των εθνικών πλαισίων προσόντων της Αυστρίας, της Πολωνίας και αρκετών Βαλκανικών χωρών.

Isabelle le Mouillour, Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση- BIBB (Γερμανία)

Η Isabelle Le Mouillour είναι Προϊσταμένη Διεύθυνσης στο Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

και Κατάρτισης (BIBB) της Γερμανίας και πρώην μέλος του CEDEFOP. Κατά τη διάρκεια της απασχόλησής της στο CEDEFOP (2008), επέδειξε σημαντική ερευνητική εργασία στον τομέα των ευρωπαϊκών εργαλείων για τη διαφάνεια (συμπεριλαμβανομένων των εθνικών πλαισίων προσόντων).

Κύριο αντικείμενο των ενδιαφερόντων της είναι η σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, και, ιδίως, οι δυνατότητες μετάβασης και αναγνώρισης (π.χ. εναλλακτικές διαδρομές ανάπτυξης, διαδικασίες πιστοποίησης της άτυπης μάθησης στο πλαίσιο συστημάτων πιστοποίησης, μαθησιακά αποτελέσματα κ.λ.π.). Από το 2003 συμμετέχει στην ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πιστωτικών Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ECVET).

Λόγω της απασχόλησής της στην Ελλάδα, η κ. Le Mouillour έχει βασικές γνώσεις της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Από τη νέα της θέση, είναι επιστημονική υπεύθυνη για τη συνεργασία που αναπτύσσεται μεταξύ της Ελλάδας (Υπουργείο Παιδείας) και της Γερμανίας για την προώθηση του συστήματος μαθητείας στην επαγγελματική εκπαίδευση.

Κριτήριο 8

Ο αρμόδιος εθνικός οργανισμός ή οργανισμοί επικυρώνουν την αντιστοίχιση του εθνικού πλαισίου ή του συστήματος προσόντων με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF). Σε μία ολοκληρωμένη έκθεση περιλαμβάνεται η αντιστοίχιση των προσόντων και όλα τα σχετικά στοιχεία. Η έκθεση δημοσιεύεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Σημείου Συντονισμού, και σε αυτήν αναλύονται ξεχωριστά όλα τα κριτήρια.

Η τελική έκθεση αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη Διά Βίου Μάθηση αναπτύχθηκε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και του Εθνικού Σημείου Συντονισμού για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων με τη στήριξη της επιτροπής για την έκθεση αντιστοίχισης, στην οποία εκπροσωπήθηκε το σύνολο των φορέων απονομής τίτλων που έχουν ενταχθεί στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.

- Στις 24 Ιανουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε στο Cedefop μια Συνάντηση Διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και τους κυριότερους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και την αντιστοίχσή του στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Επίσης, πραγματοποιήθηκε η τέταρτη συνεδρίαση της επιτροπής για την έκθεση αντιστοίχισης.
- Στις 27 Φεβρουαρίου 2014, η έκθεση αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων παρουσιάστηκε στην 23η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στο Birmingham του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Στις 31 Μαρτίου 2014, στην 24η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων στο Leuven του Βελγίου, ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. παρουσίασε τις απαντήσεις στις παρατηρήσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής και την Έκθεση Αντιστοίχισης.
- Με τον Ν. 4283/2014, θεσμοθετήθηκε η ένταξη των παρακάτω προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:
 - Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης -Επίπεδο 3, για τους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)
 - Απολυτήριο Γενικού Λυκείου -Επίπεδο 4, για τους αποφοίτους της Ανώτερης Γενικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΓΕ.Λ.).
 - Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου -Επίπεδο 4, για τους αποφοίτους της Ανώτερης Επαγγελματικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Λ.).
 - Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Επίπεδο 4, για τους αποφοίτους της Ανώτερης Επαγγελματικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Λ.).
 - Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Επίπεδο 5, για τους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ.
 - Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης – Επίπεδο 5, για τους αποφοίτους των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.).

- Κατά την 32η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Οκτώβριο του 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. εξέφρασε τη θέση του Υπουργείου Παιδείας, σχετικά με την πορεία αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- Κατά την 33η συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, τον Δεκέμβριο του 2015, η ελληνική αντιπροσωπεία του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. παρουσίασε τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την πορεία αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η Έκθεση Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων έγινε αποδεκτή.

Η επικαιροποίηση της Έκθεσης Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων

Στις 22 Αυγούστου 2016, κατά τη 222η συνεδρίαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. αποφασίστηκε η ανάθεση στον καθηγητή κ. Γιώργο Σταμέλο της αρχικής εκτίμησης της επικαιροποιημένης Έκθεσης Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η τελική αξιολόγηση της επικαιροποιημένης Έκθεσης Αντιστοίχισης ανατέθηκε σε δύο διεθνείς εμπειρογνώμονες: τον κ. Edwin Mernagh και τον καθηγητή κ. Mile Dželalija.

Η επικαιροποιημένη Έκθεση Αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων θα αναρτηθεί στον ιστότοπο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.: <http://nqf.gov.gr/>

Κριτήριο 9

Στην επίσημη πλατφόρμα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων αναρτάται κατάλογος των κρατών-μελών, τα οποία έχουν δηλώσει ότι έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αντιστοίχισης, καθώς και οι σύνδεσμοι στο διαδίκτυο με τις ολοκληρωμένες Εκθέσεις Αντιστοίχισης.

Η Έκθεση Αντιστοίχισης θα διαβιβαστεί στο Υπουργείο Παιδείας, το οποίο θα ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι η διαδικασία αντιστοίχισης έχει ολοκληρωθεί παρέχοντας και τον σύνδεσμο στο διαδίκτυο όπου θα αναρτηθεί. Η Έκθεση Αντιστοίχισης θα παρουσιαστεί στη Συμβουλευτική Επιτροπή για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και στη συνέχεια θα δημοσιευθεί στην επίσημη πλατφόρμα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων και στον ιστότοπο του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.: www.nqf.gr

Κριτήριο 10

Μετά τη διαδικασία αντιστοίχισης και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που ορίζονται στη Σύσταση, όλα τα νέα πιστοποιητικά προσόντων, τα διπλώματα και τα έγγραφα Europass που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές περιέχουν σαφή αναφορά του επιπέδου του προσόντος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και την αντιστοίχσή του στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Η αντιστοίχιση στα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων των νέων πιστοποιητικών, διπλωμάτων, τίτλων των νέων προσόντων καθώς και των εγγράφων Europass θα καθοριστεί με σχετικό κανονιστικό πλαίσιο.

4. Προγραμματισμός για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Τα σχέδια για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων περιλαμβάνουν το παρακάτω πρόγραμμα δράσης για την περίοδο 2017-2018:

- Το 2017 ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σχεδιάζει να αναπτύξει μεθοδολογία για την ταξινόμηση στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων των προσόντων (γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων) που αποκτήθηκαν μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Το 2017-2018 προβλέπεται ότι οι φορείς απονομής προσόντων θα αποκτήσουν πρόσβαση στο Μητρώο Προσόντων του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., προκειμένου, με την εξουσιοδότηση του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., να ενημερώνουν άμεσα τα στοιχεία των προσόντων που απονέμουν ή να προσθέτουν νέα προσόντα σε αυτό.
- Το 2017 αναμένεται η αξιολόγηση της εφαρμογής του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και η επικαιροποίησή του.
- Το 2017 το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων αναμένεται να θεσμοθετηθεί με Προεδρικό Διάταγμα.
- Το 2018 αναμένεται αναβαθμισμένη έκδοση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

5. Επικύρωση από διεθνείς εμπειρογνώμονες

Επικύρωση της Έκθεσης Αντιστοίχισης της Ελλάδας

Mile Dželalija, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Σπλιτ (Κροατία)

Στόχος της Έκθεσης Αντιστοίχισης της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων της Ελλάδας (Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων) με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων για τη διά βίου μάθηση (EQF) και, εμμέσως, με το πλαίσιο προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (QF-EHEA). Στην Έκθεση παρουσιάζεται το υφιστάμενο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα και η συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων κατά την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Στην Έκθεση δίνεται λεπτομερής ανάλυση σχετικά με τη διαδικασία αντιστοίχισης στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, αποδεικνύοντας ότι το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι συμβατό με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο και, εμμέσως, και με το Πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Η Έκθεση Αντιστοίχισης της Ελλάδας χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, είναι πλήρης και περιλαμβάνει πλήθος πληροφοριών σχετικά με το υφιστάμενο εκπαιδευτικό σύστημα, τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και τις αρμοδιότητες των κυρίων φορέων διαμόρφωσης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Τα σχετικά Παραρτήματα της Έκθεσης προσδίδουν προστιθέμενη αξία και πληροφόρηση σχετικά με τα προσόντα και τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας, ενώ οι πίνακες, τα διαγράμματα και τα παραδείγματα που περιλαμβάνονται στην Έκθεση βοηθούν στην περαιτέρω κατανόηση του περιεχομένου. Οι ορισμοί των κυρίων εννοιών, οι προδιαγραφές των Τύπων και το είδος των προσόντων (βασικό, συμπληρωματικό ή ειδικού σκοπού) συνεισφέρουν στη βαθύτερη κατανόηση του συστήματος των προσόντων. Έχουν περιγραφεί η μεθοδολογία και οι διαδικασίες της διαμόρφωσης των επιπέδων προσόντων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των προδιαγραφών του Τύπου προσόντων.

Στην Έκθεση Αντιστοίχισης παρουσιάζονται σαφώς τρεις φάσεις ανάπτυξης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων: α) σχεδιασμός, δημόσια διαβούλευση και θεσμοθέτηση β) ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και αντιστοίχισή του στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (συμπεριλαμβανομένης της ένταξης των προσόντων της τυπικής εκπαίδευσης σε επίπεδα) και γ) ταξινόμηση των προσόντων της μη τυπικής εκπαίδευσης. Στη διαδικασία αντιστοίχισης έχουν συμμετάσχει όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης – Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.

Αυτό που είναι ενδιαφέρον και διαφορετικό από τις άλλες Εκθέσεις Αντιστοίχισης είναι το γεγονός ότι δεν αναφέρεται ρητώς η συμμόρφωση προς τα κριτήρια και τις διαδικασίες του Πλαισίου Προσόντων για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Όμως, αναφέρεται ρητά και, κατόπιν λεπτομερούς ανάλυσης συμπεραίνεται, ότι πληρούνται όλα τα κριτήρια και οι διαδικασίες του Πλαισίου Προσόντων για την Ανώτατη Εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του συστήματος πιστωτικών μονάδων.

Τα οκτώ επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων καλύπτουν όλο το φάσμα των προσόντων στην Ελλάδα, από την υποχρεωτική έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κάθε επίπεδο ορίζεται από περιγραφικούς δείκτες με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία ταξινομούνται σε τρεις τομείς: γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Πέραν των περιγραφικών δεικτών, πολύ σημαντικό ρόλο για την ταξινόμηση των προσόντων είναι οι προδιαγραφές των Τύπων προσόντων, οι οποίες περιγράφουν όλα τα ουδέτερα βασικά χαρακτηριστικά των προσόντων. Κάθε Τύπος προσόντων ορίζεται από διάφορα χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένου του μοναδικού τίτλου, του επιπέδου και του όγκου (φόρτος εργασίας που ορίζεται από τις μονάδες), τα οποία είναι απολύτως σύμφωνα με τη θεωρητική άποψη των ελάχιστων χαρακτηριστικών τα οποία, όμως, διέπονται από πληρότητα. Ένας Τύπος προσόντων ανήκει σε ένα μόνο επίπεδο και ένα επίπεδο συνήθως περιλαμβάνει περισσότερους Τύπους προσόντων. Κατά την τρέχουσα χρονική στιγμή, το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων είναι ένα πλαίσιο που στοχεύει στην επικοινωνία και τη διαφάνεια, αλλά στο μέλλον σκοπεύει να λειτουργήσει ως παράγοντας μεταρρυθμιστικός –μέσω της εφαρμογής μαθησιακών αποτελεσμάτων, του εκσυγχρονισμού συστημάτων εσωτερικής και εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας, της επικύρωσης μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Στην Έκθεση Αντιστοίχισης παρουσιάζεται ο σκοπός του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στον οποίο περιλαμβάνεται η σταδιακή δημιουργία ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου συστήματος ταξινόμησης όλων των προσόντων (τυπικής εκπαίδευσης, μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης).

Η διαδικασία αντιστοίχισης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων υποβοηθήθηκε από την επιτροπή αντιστοίχισης, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση προς όλα τα κριτήρια αντιστοίχισης. Η επιτροπή αντιστοίχισης συναντήθηκε αρκετές φορές, συζητώντας και επικαιροποιώντας την Έκθεση Αντιστοίχισης.

Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι διεθνείς εμπειρογνώμονες λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση του κειμένου. Καθ' όλη τη διάρκεια και ιδίως κατά την τελική φάση της διαδικασίας, υπήρξε ανοικτή επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και Skype με τα μέλη της Επιτροπής, προσφέροντας στους διεθνείς εμπειρογνώμονες πρόσθετες ευκαιρίες συμμετοχής.

Η διαδικασία Αντιστοίχισης του Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.)

Έκθεση Αξιολόγησης

Isabelle le Mouillour, BIBB (Γερμανία)

Το Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων (Ε.Π.Π.) είναι ζήτημα υψηλής πολιτικής προτεραιότητας για την Ελλάδα. Το Ε.Π.Π. και η Έκθεση Αντιστοίχισής του στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων εκπονήθηκε και οριστικοποιήθηκε σε μία μεταβατική περίοδο για την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα, καθώς ο νέος νόμος για την επαγγελματική κατάρτιση ψηφίστηκε το καλοκαίρι του 2013. Η ανάπτυξη του Ε.Π.Π. και η διαδικασία αντιστοίχισής του απετέλεσε την αφορμή για ουσιαστικό διάλογο μεταξύ των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το Ε.Π.Π., πρωτίστως, σχεδιάστηκε ως εργαλείο διαφάνειας και επικοινωνίας για τους εθνικούς και διεθνείς φορείς. Σχεδιάστηκε, επίσης, ως εργαλείο που θα υποστηρίξει τις μελλοντικές αλλαγές στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και στη διασφάλιση της ποιότητάς του. Μετά την πλήρη ανάπτυξή του, αναμένεται να εξελιχθεί σε ένα μεταρρυθμιστικό εργαλείο. Στην Έκθεση Αντιστοίχισης περιγράφονται οι φάσεις της ανάπτυξης του πλαισίου προσόντων με ικανοποιητικό τρόπο. Το χρονοδιάγραμμα θα μπορούσε να εκτείνεται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (μετά το 2015), δεδομένου ότι το Ε.Π.Π. επιδιώκεται να υποστηρίξει τη σταδιακή ανάπτυξη ενός συστήματος ταξινόμησης γενικών και επαγγελματικών προσόντων. Με αυτόν τον τρόπο θα ανανεώνεται το Μητρώο Προσόντων που τηρείται στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Για τη διαδικασία αντιστοίχισης αξιοποιήθηκε με τον αποτελεσματικότερο τρόπο ο διαθέσιμος χρόνος. Η Επιτροπή Αντιστοίχισης συνεδρίασε τέσσερις φορές. Σε κάθε συνεδρίαση παρουσιαζόταν μια ενημερωμένη έκδοση της Έκθεσης Αντιστοίχισης. Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι διεθνείς εμπειρογνώμονες ελήφθησαν υπόψη από την ομάδα επεξεργασίας του τελικού κειμένου. Αυτές οι ενέργειες συνοδεύονταν από ανοικτή επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα αγγλικά και ελληνικά, ιδίως κατά την τελική φάση, με τέτοιο τρόπο ώστε οι διεθνείς εμπειρογνώμονες είχαν πλήρη συμμετοχή. Αυτό οδήγησε, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της περιγραφής του ελληνικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένου του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και στη συμφωνία για την κατάταξη συγκεκριμένων Τύπων προσόντων. Επίσης, θα ήταν χρήσιμη η αναφορά των προσόντων στα ελληνικά και η κυριολεκτική μετάφραση των όρων που χρησιμοποιούνται, έτσι ώστε να γίνεται κατανοητό το νόημα των διαφόρων εννοιών στο ελληνικό πλαίσιο.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του πλαισίου προσόντων περιλαμβάνουν τους περιγραφικούς δείκτες, την υιοθέτηση της προσέγγισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων (κριτήριο 3) και την θέσπιση των Τύπων προσόντων. Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν σχεδιαστεί ώστε να καλύπτονται τα προσόντα που απονέμονται σύμφωνα με τον νέο νόμο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, τα προσόντα που θα απονέμονται μελλοντικά καθώς και τα προσόντα που απονέμονται από τη μη τυπική εκπαίδευση. Πολύ σημαντική για τη διαδικασία αντιστοίχισης είναι η ισχυρή θέση που διατυπώθηκε ήδη από την αρχή σχετικά με τη δομή του Ε.Π.Π., δηλαδή το γεγονός ότι περιλαμβάνει οκτώ επίπεδα και λειτουργεί βάσει τριών περιγραφικών δεικτών (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες). Μία έλλειψη της Έκθεσης Αντιστοίχισης είναι η απουσία μίας συνοπτικής παρουσίασης του Ε.Π.Π. Μια τέτοια σύνοψη θα μπορούσε να είναι χρήσιμη όσον αφορά τη διαφάνεια του πλαισίου και την προβολή του στους εθνικούς και διεθνείς ενδιαφερόμενους φορείς.

Η δομή των προδιαγραφών των Τύπων προσόντων προσφέρει μία ικανοποιητική επισκόπηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και του μεγέθους των προσόντων και κρίνεται θετικό το ότι περιλαμβάνει την περιγραφή των σχετικών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Διευκολύνει, έτσι, τη σύνδεση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και στο σημερινό πλαίσιο θα μπορούσε να αποτελέσει ισχυρή βάση για την ανάπτυξη περαιτέρω

προσόντων και τη ρύθμιση της κατάρτισης. Επιπλέον, δίνει κάποιες ενδείξεις για το μελλοντικό μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα του Ε.Π.Π. και δημιουργεί μια βάση για την εξασφάλιση της απασχολησιμότητας των κατόχων των προσόντων. Η Έκθεση Αντιστοίχισης παρουσιάζει μερικά φραστικά σφάλματα στην περιγραφή των Τύπων προσόντων, τα οποία πρέπει να διορθωθούν σε εύθετο χρόνο, καθώς δυσχεραίνουν την κατανόηση των διαφοροποιήσεων ανάμεσα στα επίπεδα.

Η Έκθεση θα μπορούσε, ακόμη, να βελτιωθεί όσον αφορά το κριτήριο 5. Η προσέγγιση για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Έκθεση Αντιστοίχισης εξετάζεται από θεσμική προοπτική. Πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με το Παράρτημα 8 «Πλαίσιο για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διά βίου μάθηση» και το Παράρτημα 16 «Η αρχική επαγγελματική κατάρτιση και ανάλυση των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας των προσόντων». Ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω επεξηγήσεις και σύνδεση μεταξύ των κειμένων. Θα ήταν χρήσιμο να δινόταν ένα παράδειγμα (π.χ. μέσω της ανάπτυξης ενός συγκεκριμένου προσόντος) για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι μηχανισμοί διασφάλισης ποιότητας. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και τα μέλη της Επιτροπής Αντιστοίχισης για τις ανοιχτές συζητήσεις, στις οποίες συμμετείχα και για τη δέσμευσή τους στο συγκεκριμένο έργο μέσα στη δύσκολη αυτή περίοδο. Η Έκθεση Αντιστοίχισης αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στη διαδικασία μεταρρύθμισης του ελληνικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Βιβλιογραφία

1. Ευρωπαϊκό ίδρυμα Cedefop (2013). Εκπαιδευόμενοι στην Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση: Αναδυόμενο Προφίλ Ικανοτήτων. Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων
2. Ευρωπαϊκό ίδρυμα Cedefop (2013). Εκπαιδευόμενοι στην Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση: Αναδυόμενο Προφίλ Ικανοτήτων. Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων
3. Ευρωπαϊκό ίδρυμα Cedefop (2014). Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση. Σύντομη περιγραφή
4. Cedefop (2015) Εξελίξεις στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων στην Ευρώπη. Ετήσια έκδοση. Λουξεμβούργο Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015
5. Χατζιχρίστου Στελλίνα. (2013) Ευρωπαϊκό Ευρετήριο για την Κατοχύρωση της Μη-τυπικής και Ανεπίσημης Εκπαίδευσης
6. Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 317/2013, της 8ης Απριλίου 2013, για την τροποποίηση των παραρτημάτων των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1983, (ΕΚ) αριθ. 1738/2005, (ΕΚ) αριθ. 698/2006, (ΕΚ) αριθ. 377/2008 και (ΕΕ) αριθ. 823/2010 όσον αφορά τα Διεθνή Πρότυπα Ταξινόμησης και Εκπαίδευσης. <http://eur-ex.europa.eu>
7. Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 912/2013, της 23ης Σεπτεμβρίου 2013, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 452/2008 Του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την παραγωγή και την ανάπτυξη στην εκπαίδευση και στη διά βίου μάθηση, όσον αφορά στατιστικά στην εκπαίδευση και στα Εκπαιδευτικά συστήματα. <http://eur-lex.europa.eu>
8. Ανακοίνωση της Επιτροπής, Επανεξέταση της εκπαίδευσης: Επένδυση σε δεξιότητες για καλύτερη κοινωνικοοικονομικά Αποτελέσματα, Στρασβούργο, 20.11.2012 SWD (2012) 377 τελικό
file:///C:/Users/dell/Downloads/com669_en.pdf
9. Δ. Γεωργιτζίκης (Επικεφαλής του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην περιοχή Σερρών) <http://www.slideshare.net/angdim/ss-13364828>
10. «Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τη Μαθητεία» Δήλωση του Συμβουλίου http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/139011.pdf
11. Δίκτυο «Ευρυδίκη» Eurypedia <https://webgate.ec.europa.eu>
12. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016b) «Ευρυδίκη» Eurypedia https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page
13. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016). Παρακολούθηση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 2016 Ελλάδα.
14. Ευρώπη 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
15. Εκπαίδευση με μία Ματιά 2013 Δείκτες OECD http://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2013_eag-2013-en
16. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παρακολούθηση Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 2015
17. 3 Μαΐου 2016, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Θεσμικά έγγραφα 25 /2016 http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/countries/greece_en.htm
18. Η Ελλάδα με νούμερα 2013. Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2013 http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/ELLAS_IN_NUMBERS_GR.pdf
19. ICF GHK (2013) Διασφάλιση Ποιότητας (ΕΕ) στην Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση. αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Ποιότητας Αφοράς και Αξιοπιστίας για την Επαγγελματική Κατάρτιση και Εκπαίδευση. Χώρα Αναφοράς – Ελλάδα 159 – 173, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Εκπαίδευση κα Κουλτούρα. Βρυξέλες.
20. ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ (2015). Ετήσια Αναφορά για την Εκπαίδευση 2015. <http://www.kanep-gsee.gr/content/etisia-ekthesi-gia-tin-ekpaideysi-2015>
21. Εθνικό Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην δια βίου μάθηση (π3) <http://www.eoppep.gr/index.php/el/quality-assurance/national-framework-for-quality-assurance-in-lifelong-learning>

- 22.18 Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρωπίνου Δυναμικού, Ο. Καμινιώτη, (2012) Τα στοιχεία της αγοράς εργασίας εν μέσω οικονομικής κρίσης. <http://www.eiead.gr>
23. Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματική Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (2016) Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων <https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/>
24. ΟΟΣΑ (2011). Χρειάζεστε Βοήθεια; Μεγιστοποίηση της πρόκλησης: μελλοντικές δημογραφικές τάσεις <http://www.oecd.org/els/health-systems/47884543.pdf>
25. ΟΟΣΑ (2015), Εκπαίδευση με μία Ματιά <http://www.oecd.org/edu/education-at-a-glance-19991487.htm>
26. ΟΟΣΑ Προοπτικές απασχόλησης, Έκδοση (2015)
27. ΟΟΣΑ (2015), Εκπαίδευση με μία Ματιά <http://www.oecd.org/edu/education-at-a-glance-19991487.htm>
28. ΟΟΣΑ (2016b), Θέματα Δεξιότητων: περαιτέρω αποτελέσματα από την Εύρευνα για τις Δεξιότητες των Ενηλίκων <http://www.oecd.org/edu/skills-matter-9789264258051-en.htm>
29. ΟΟΣΑ Οικονομικές Μελέτες: Ελλάδα 2016 http://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-greece-2016_eco_surveys-grc-2016-en
30. ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ, Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, σημείωση 3. Λουξεμβούργο: Γραφείο Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2011
31. Το Ελληνικό Μητρώο Πιστοποιήσεων στο διαδίκτυο: <http://proson.eoppep.gr>
<http://ec.europa.eu/ploteus/en/search/site>
32. Ελληνική Κυβέρνηση (2016). Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/nrp2016_greece_en.pdf
33. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (2016) η στρατηγική της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το 2016 στην Ελλάδα <http://www.minedu.gov.gr/aei-9/stratigiki-aei/21342-06-06-16-i-anagki-gia-ethniki-stratigiki-sta-ae>
34. Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων προετοιμάστηκε από τους Συμβούλους του Οικονομικού Συμβουλίου, από το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, από το Υπουργείο Ανασυγκρότησης και Υποδομών, από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από το Υπουργείο Οικονομικών, από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Τουρισμού και από το Υπουργείο Εργασίας, Απρίλιος 2016.
35. http://dialogos.minedu.gov.gr/wpcontent/uploads/2016/04/PORISMATA_DIALOGOU_2016.pdf
36. http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR16_16/SR_EDUCATION_EL.pdf
29. <http://www.tradingeconomics.com/greece/gdp-growth-annual>
30. <http://www.adippde.gr/>
31. <http://www.adip.gr/en/index.php>

Νομοθετικό Πλαίσιο

1. Νόμος 1566/1985 (κυβερνητική εφημερίδα 167/A/30-09-1985) «δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων παροχών».
2. Προεδρικό διάταγμα αριθ.. 409/1994 (κυβερνητική εφημερίδα 226/A/22-12-1994) «αξιολόγηση των χαμηλότερων σπουδαστών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» και του προεδρικού διατάγματος αριθ.. 24/2013 (Α 55/06.03.2013) «τροποποιώντας και συμπληρώνοντας το Προεδρικό διάταγμα αριθ.. 48/2012 «τροποποίηση του προεδρικού διατάγματος αριθ.. 60/2006 αξιολόγηση των σπουδαστών του γενικού ανωτέρου σχολείου – δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (Α 65) (Α 97)»
3. Νόμος 3374/2005 (κυβερνητική εφημερίδα 198/A/2-8-2005) «εξασφάλιση ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων – συμπληρωματικά Διπλώματα »

4. Νόμος 3518/2006 (Α 272/21-12-2006) «αναδιάρθρωση των κλάδων του Συνταξιοδοτικού Ταμείου για τους μηχανικούς και τους αναδόχους δημόσιων έργων (ΤΣΕΜΕΔΕ.) και του κανονισμού άλλων θεμάτων κάτω από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας».
5. Νόμος 4009/2011 (κυβερνητική εφημερίδα 195/Α/06-09-2011) «δομή, λειτουργία, εξασφάλιση ποιότητας των μελετών και διεθνοποίηση των οργάνων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης»
6. Διάταγμα Αριθ. 47/2012 (Α 97/27042012) «αξιολόγηση των σπουδαστών των πρώτων, δεύτερων και τρίτων τάξεων της χαμηλότερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την πειραματική εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών»
7. Νόμος 4076/2012 (κυβερνητική εφημερίδα 159/Α/10-08-2012) «κανονισμός των ζητημάτων των οργάνων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων διατάξεων»
8. Νόμος 4115/2013 (κυβερνητική εφημερίδα 24/Α/30-1-2013) «οργάνωση και λειτουργία του οργάνου νεολαίας και δια βίου μάθησης και η εθνική οργάνωση για την πιστοποίηση των προσόντων και του επαγγελματικού προσανατολισμού»
9. Νόμος 4142/2013 (κυβερνητική εφημερίδα Α 83/942013) «αρχή για την εξασφάλιση ποιότητας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ΑΔΙΠΠΔΕ)»
10. Νόμος 4186/2013 (κυβερνητική εφημερίδα 193/Α/17-09-2013) «αναδιάρθρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων παροχών», όπως είναι εφαρμόσιμη.
11. Νόμος 4327/2015 (κυβερνητική εφημερίδα 50/Α/14-05-2015) «μέτρα έκτακτης ανάγκης για την πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και ανώτατη εκπαίδευση και άλλες παροχές»
12. Νόμος 4386/2016 (κυβερνητική εφημερίδα 83/Α/11-5-2016) «ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες παροχές».
13. Υπουργική απόφαση «που διευκρινίζει τους τομείς που προσφέρονται από το Ανώτερο Δευτεροβάθμιο Επαγγελματικό Λύκειο - ΕΠΑΛ του νόμου 4386/2016 (Α 83)» (κυβερνητική εφημερίδα 2079/Β/06-07-2016).
14. Η υπουργική απόφαση «αλλάζει στους τομείς που προσφέρονται στο Ανώτερο Δευτεροβάθμιο Επαγγελματικό Λύκειο - ΕΠΑΛ» (κυβερνητική εφημερίδα 2423/Β/5-8-2016)
15. Νόμος 4415/2016 (κυβερνητική εφημερίδα 199/Α/21-10-2016) «ελληνικό ίδρυμα έρευνας και καινοτομίας και άλλες παροχές».
16. Νόμος 4429/2016 (κυβερνητική εφημερίδα 199/Α/21-10-2016) «ελληνικό ίδρυμα έρευνας και καινοτομίας και άλλες παροχές».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

Σύγκριση των περιγραφικών δεικτών των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και των περιγραφικών δεικτών των επιπέδων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τους περιγραφικούς δείκτες των επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων με τη μορφή γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Αυτό επιτρέπει τη σύγκριση των δύο Πλαισίων Προσόντων.

Περιγραφικοί Δείκτες Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Ο εκπαιδευόμενος που διαθέτει προσόν του συγκεκριμένου επιπέδου.:	Επίπεδο		Περιγραφικοί δείκτες Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με κάθε επίπεδο είναι:
<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που σχετίζονται με το εργασιακό του περιβάλλον και που μπορούν να του χρησιμεύσουν σε διαδρομές διά βίου μάθησης. • Μπορεί να εφαρμόσει βασικές γνώσεις και να εκτελέσει ένα συγκεκριμένο εύρος απλών εργασιών. Διαθέτει βασικές κοινωνικές δεξιότητες. • Μπορεί να επιτελέσει απλές και επαναλαμβανόμενες εργασίες εφαρμόζοντας βασικές γνώσεις και δεξιότητες υπό άμεση επίβλεψη σε δομημένο πλαίσιο. 	1	1	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές γενικές γνώσεις. • Βασικές δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση απλών εργασιών. • Εργασία ή μελέτη υπό άμεση επίβλεψη σε δομημένο πλαίσιο.
<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που σχετίζονται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής που του επιτρέπουν να αντιλαμβάνεται τις διαδικασίες εφαρμογής βασικών καθηκόντων και οδηγιών. • Μπορεί να εφαρμόσει βασικές γνώσεις και να εκτελέσει ένα εύρος σύνθετων εργασιών σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες. • Μπορεί να επιτελέσει εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής υπό περιορισμένη επίβλεψη ή/ και με περιορισμένη αυτονομία σε δομημένο πλαίσιο. 	2	2	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές γενικές γνώσεις που σχετίζονται με ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. • Βασικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη χρήση σχετικών πληροφοριών, για να εκτελέσει εργασίες και να επιλύσει συνηθισμένα προβλήματα χρησιμοποιώντας απλούς κανόνες και εργαλεία. • Εργασία ή μελέτη υπό επίβλεψη με περιορισμένη αυτονομία.
<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτά βασικές γενικές γνώσεις που του επιτρέπουν να κατανοεί τη σχέση της θεωρητικής γνώσης και πληροφορίας σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. Κατανοεί τα στοιχεία και τις διαδικασίες εφαρμογής σύνθετων καθηκόντων και οδηγιών. • Μπορεί να επιδείξει ένα εύρος γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων στην επιτυχή εκτέλεση σύνθετων καθηκόντων τόσο σε οικεία όσο και σε μη οικεία πλαίσια. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες και ικανότητα επίλυσης προβλημάτων μέσω της επιλογής και εφαρμογής βασικών μεθόδων, εργαλείων, υλικών και πληροφοριών. • Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής. Έχει την ικανότητα να προσαρμόζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με τις ανάγκες επίλυσης προβλημάτων. Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες σε καθορισμένα πεδία εργασίας ή σπουδής και δρα υπό εποπτεία σε επείγουσες περιπτώσεις εφαρμογής διαδικασιών ελέγχου ποιότητας. 	3	3	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώση δεδομένων, αρχών, διαδικασιών και γενικών εννοιών, ενός πεδίου εργασίας ή μελέτης. • Το εύρος γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων, που απαιτούνται για την εκτέλεση εργασιών και επίλυση προβλημάτων εφαρμόζοντας βασικές μεθόδους, εργαλεία, υλικά και πληροφορίες. • Ανάληψη ευθύνης για την ολοκλήρωση εργασιών, προσαρμογή της συμπεριφοράς του, για την επίλυση προβλημάτων.

<ul style="list-style-type: none"> • Αποκτά ευρύ φάσμα θεωρητικών γνώσεων και ανάλυσης πληροφοριών που του επιτρέπουν να κατανοεί το πεδίο εργασίας ή σπουδής του και να εφαρμόζει στοιχεία και διαδικασίες σε ένα γενικό πλαίσιο. • Μπορεί να χρησιμοποιήσει με ευχέρεια τις γνώσεις και έχει την ικανότητα να εφαρμόσει ένα φάσμα τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες σε επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής. • Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα, ποιοτικές και ποσοτικές εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης. 	4	4	<ul style="list-style-type: none"> • Πρακτική και θεωρητική γνώση σε ευρύ επίπεδο εντός του πεδίου εργασίας ή σπουδής • Απαιτείται ένα εύρος θεωρητικών και πρακτικών δεξιοτήτων για την εξεύρεση λύσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή μελέτης. • Αυτόνομη εργασία εντός των οδηγιών εργασίας ή των πλαισίων μελέτης που είναι συνήθως προβλέψιμες αλλά υπόκεινται σε αλλαγές. • Επίβλεψη των συνηθισμένων εργασιών τρίτων, αναλαμβάνοντας περιορισμένου βαθμού ευθύνη για την αξιολόγηση και βελτίωση των δραστηριοτήτων εργασίας ή μελέτης.
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει περιεκτικές, εξειδικευμένες, θεωρητικές και επί του αντικειμένου γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και έχει επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών. • Κατέχει ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα. • Μπορεί να διαχειρίζεται και να επιβλέπει συγκεκριμένη εργασία ή διαδικασία μάθησης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. Μπορεί να αναθεωρεί και να εξελίσσει τόσο την προσωπική του απόδοση όσο και άλλων ατόμων. 	5	5	<ul style="list-style-type: none"> • Περιεκτικές, εξειδικευμένες, θεωρητικές και επί του αντικειμένου γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών. • Ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων σε αφηρημένα προβλήματα. • Άσκηση διαχείρισης και επίβλεψης στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. • Αναθεώρηση και εξέλιξη τόσο της προσωπικής απόδοσης όσο και άλλων ατόμων.
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει ανώτερες γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής, οι οποίες περιλαμβάνουν την κριτική κατανόηση θεωριών και αρχών. • Κατέχει ανώτερες δεξιότητες και έχει τη δυνατότητα να επιδείξει την απαιτούμενη δεξιοτεχνία και καινοτομία για την επίλυση σύνθετων και απρόβλεπτων προβλημάτων σε εξειδικευμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής. • Μπορεί να διαχειρίζεται σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες ή έργα και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων. 	6	6	<ul style="list-style-type: none"> • Ανώτερες γνώσεις σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής, οι οποίες περιλαμβάνουν την κριτική κατανόηση θεωριών και αρχών. • Ανώτερες δεξιότητες που επιδεικνύουν δεξιοτεχνία και καινοτομία για την επίλυση σύνθετων και απρόβλεπτων προβλημάτων σε εξειδικευμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής. • Διαχειρίζεται σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες ή έργα και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων σε απρόβλεπτα περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων.

<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες είναι γνώσεις αιχμής σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής και αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη. • Επιδεικνύει κριτική στάση σχετικά με γνώσεις σε ένα πεδίο και τη διασύνδεσή του με διαφορετικά πεδία. • Κατέχει εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες απαιτούνται στην έρευνα ή/ και στην καινοτομία, προκειμένου να αναπτυχθούν νέες διαδικασίες και να ενσωματωθούν γνώσεις από διαφορετικά πεδία. • Μπορεί να διαχειρίζεται και να μετασχηματίζει περιβάλλοντα εργασίας ή σπουδής που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα κι απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις. Αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνεισφορά στις επαγγελματικές γνώσεις και πρακτικές ή/ και για την αξιολόγηση της απόδοσης στρατηγικών ομάδων. 	7	7	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ εξειδικευμένες γνώσεις, μερικές από τις οποίες είναι γνώσεις αιχμής σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής που αποτελούν τη βάση για πρωτότυπη σκέψη. • Κριτική στάση σχετικά με γνώσεις σε ένα πεδίο και στη διασύνδεσή του με διαφορετικά πεδία. • Εξειδικευμένες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, οι οποίες απαιτούνται στην έρευνα ή/ και στην καινοτομία, προκειμένου να αναπτυχθούν νέες διαδικασίες και να ενσωματωθούν γνώσεις από διαφορετικά πεδία. • Διαχείριση και μετασχηματισμός περιβάλλοντος εργασίας ή σπουδής που είναι σύνθετα, απρόβλεπτα κι απαιτούν νέες στρατηγικές προσεγγίσεις. • Ανάλυση ευθύνης για τη συνεισφορά στις επαγγελματικές γνώσεις και πρακτικές ή/ και για την αξιολόγηση της απόδοσης, σε στρατηγικό επίπεδο, ομάδων.
<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει γνώσεις στα πλέον προηγμένα επίπεδα ενός πεδίου εργασίας ή σπουδής και στη διασύνδεσή του με άλλα πεδία. • Κατέχει πλέον εξειδικευμένες δεξιότητες και τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης και της αξιολόγησης, που απαιτούνται για την επίλυση κρίσιμων προβλημάτων στην έρευνα ή/ και την καινοτομία για τη διεύρυνση και τον επαναπροσδιορισμό των υφιστάμενων γνώσεων ή της υφιστάμενης επαγγελματικής πρακτικής. • Επιδεικνύει ουσιαστικό κύρος, καινοτομία, αυτονομία, επιστημονική κι επαγγελματική ακεραιότητα και σταθερή προσήλωση στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας. 	8	8	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώσεις στα πλέον προηγμένα όρια ενός πεδίου εργασίας ή σπουδής και στη διασύνδεσή του με άλλα πεδία. • Οι πλέον προηγμένες και εξειδικευμένες δεξιότητες και τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης και της αξιολόγησης, που απαιτούνται για την επίλυση κρίσιμων προβλημάτων στην έρευνα ή/ και την καινοτομία για τη διεύρυνση και τον επαναπροσδιορισμό των υφιστάμενων γνώσεων ή της υφιστάμενης επαγγελματικής πρακτικής. • Επίδειξη ουσιαστικού κύρους, καινοτομίας, αυτονομίας, επιστημονικής κι επαγγελματικής ακεραιότητας και σταθερή προσήλωση στη διαμόρφωση νέων ιδεών ή διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας.

Παράρτημα 2

Ορισμοί

Σε σχέση με όλες τις πολιτικές και τα κριτήρια που αφορούν στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, η ορολογία που ισχύει είναι η εξής:

«Προσόν»: Το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης (π.χ. Πιστοποιητικό, Απολυτήριο, Πτυχίο), ύστερα από διαπίστωση από τον αρμόδιο φορέα ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές, ανεξαρτήτως του τρόπου που αυτές έχουν επιτευχθεί.

«Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων»: Το πλαίσιο κατάταξης προσόντων με τη μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων σύμφωνα με ένα σύνολο κριτηρίων επίτευξης επιπέδων μάθησης (ν.3879/2010).

«Επίπεδο»: Αναφέρεται σε ένα δομικό στοιχείο του Πλαισίου Προσόντων. Αποτελεί τμήμα μίας σειράς διαδοχικών σταδίων και περιγράφεται με τα μαθησιακά αποτελέσματα που απαιτούνται για την κτήση ενός προσόντος.

«Περιγραφικοί δείκτες»: Οι δείκτες που προσδιορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες) που αντιστοιχούν στα προσόντα ενός συγκεκριμένου επιπέδου (ν.3879/2010). Οι περιγραφικοί δείκτες οριοθετούν τα επίπεδα του Πλαισίου Προσόντων.

«Μαθησιακά αποτελέσματα»: Είναι δηλώσεις/διατυπώσεις σχετικά με το τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανός να εφαρμόσει ένας εκπαιδευόμενος μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Κατηγοριοποιούνται σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

«Γνώσεις»: Είναι το αποτέλεσμα της αφομοίωσης και κριτικής επεξεργασίας πληροφοριών διαμέσου της διαδικασίας μάθησης. Οι γνώσεις είναι το σύνολο των γεγονότων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζονται με ένα πεδίο σπουδών ή εργασίας.

• Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) η γνώση περιγράφεται ως θεωρητική ή/και τεκμηριωμένη (factual).

«Δεξιότητες»: Είναι η ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και τεχνογνωσίας για την επίτευξη ενός καθήκοντος ή/και την επίλυση ενός προβλήματος.

• Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) οι δεξιότητες περιγράφονται ως γνωστικές (αναφερόμενες στη χρήση της λογικής, της διαίσθησης και της δημιουργικής σκέψης) ή ως πρακτικές (αναφερόμενες στην χειρονακτική επιδεξιότητα και την χρήση μεθόδων, υλικών και εργαλείων.)

«Ικανότητες»: Είναι η αποδεδειγμένη ικανότητα αξιοποίησης των γνώσεων, δεξιοτήτων, και των προσωπικών, κοινωνικών ή/και οργανωτικών ικανοτήτων του ατόμου στο πεδίο των σπουδών, της εργασίας, της επαγγελματικής ή/και της προσωπικής ανάπτυξης του.

• Στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) η ικανότητα περιγράφεται με όρους υπευθυνότητας και αυτονομίας.

«Τύπος προσόντων»: Είναι μία κατηγορία προσόντων, τα οποία διαθέτουν κοινά χαρακτηριστικά και κατατάσσονται στο ίδιο επίπεδο.

«Φορείς πιστοποίησης»: Είναι φορείς που λειτουργούν στην Ελλάδα και είναι εξουσιοδοτημένοι με νόμο ή με άλλη διαδικασία να θέτουν προδιαγραφές για προσόντα ή/και να χορηγούν προσόντα, αφού βεβαιωθούν ότι οι προδιαγραφές αυτές έχουν επιτευχθεί. Οι φορείς πιστοποίησης, στο πλαίσιο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι:

- Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.
- Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).
- Τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Ιδρύματα.

Παράρτημα 3

Συγκρότηση ομάδων εργασίας για την ανάλυση των «Τύπων Προσόντων» του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και την ανάπτυξη των Προδιαγραφών των «Τύπων Προσόντων»

Από τις 30 Μαΐου έως τις 24 Σεπτεμβρίου 2013 αναλύθηκαν οι παρακάτω Τύποι Προσόντων από ομάδες εργασίας, τα μέλη των οποίων ορίστηκαν από τους εξής φορείς:

ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ Ε.Π.Π.	ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΝ	ΦΟΡΕΑΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
«ΠΤΥΧΙΟ»** ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 3 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Σ.Ε.Κ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ)	3	Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.	ΓΓΔΒΜΝΓ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 1*	3	Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.	ΓΓΔΒΜΝΓ
«ΠΤΥΧΙΟ»** ΕΠΑ.Σ. (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Β' ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑΣ) (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΓΕ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ----- ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 4 ----- «ΠΤΥΧΙΟ»** ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 4 (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ----- ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ (ΕΠΑ.Λ.) ΕΠΙΠΕΔΟΥ 4 (ΙΣΟΤΙΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ), (ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ.) ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ----- «ΠΤΥΧΙΟ» ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, ΕΠΙΠΕΔΟΥ 5, ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΑ.Λ. ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ.	4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑ / «ΠΤΥΧΙΟ»** ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΣΧΟΛΗΣ	5	Γ.Ε.Α./ Γ.Ε.Ν./ Γ.Ε.Σ./ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ/ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ/ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	Γ.Ε.Α./ Γ.Ε.Ν./ Γ.Ε.Σ./ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ/ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ/ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΠΤΥΧΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ, ΤΕΙ ΦΟΡΕΩΝ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6	Τ.Ε.Ι. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΝΟΔΟΣ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΕΙ

ΠΤΥΧΙΟ	6	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	ΣΥΝΟΔΟΣ ΠΡΥΤΑΝΕΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	7	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ	8	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	

*** Ο τίτλος έχει καταργηθεί και αντιστοιχεί στο «ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 3» που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Σ.Ε.Κ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4186/2013.**

**** Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η λέξη «πτυχίο», όταν χρησιμοποιείται εντός εισαγωγικών, αποδίδεται απευθείας η ορολογία στην ελληνική γλώσσα, όπως αποτυπώνεται στην ελληνική νομοθεσία (πτυχίο). Στην ελληνική γλώσσα, η λέξη Πτυχίο χρησιμοποιείται για τίτλους σπουδών διαφορετικών επιπέδων εκπαίδευσης (τριτοβάθμια, δευτεροβάθμια κλπ). Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να συγχέεται με τη χρήση του όρου «πτυχίο» στην αγγλική γλώσσα, στην οποία η λέξη «πτυχίο» αναφέρεται σε ανώτερο τίτλο σπουδών π.χ. «Bachelor».**

Παράρτημα 4

Προδιαγραφές «Τύπων» του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Στο παρόν Παράρτημα παρουσιάζονται οι προδιαγραφές των «Τύπων Προσόντων» που κατατάχθηκαν στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Αναμένεται ότι θα απαιτηθεί αναθεώρηση του εύρους των «Τύπων Προσόντων», όταν θα εισαχθούν νέοι «Τύποι Προσόντων» ως τμήμα των μεταρρυθμίσεων στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Απολυτήριο ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	1	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Ο κάτοχος απολυτηρίου Δημοτικού αποκτά τις απαραίτητες βασικές γνώσεις και καλλιιεργεί τις νοητικές, συναισθηματικές και ψυχοκοινωνικές ικανότητες και δεξιότητες που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση ενός συγκεκριμένου εύρους απλών εργασιών. Το απολυτήριο Δημοτικού αποτελεί προϋπόθεση για την εγγραφή στην επόμενη βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ	6 έτη	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει βασική γνώση του λεξιλογίου και των λειτουργιών και της δομής της ελληνικής γλώσσας σε κάθε επικοινωνιακή περίπτωση. • Κατανοεί και προσεγγίζει βασικές επιστημονικές έννοιες και μεθόδους (μαθηματικών, φυσικής, ιστορίας) και να τις εφαρμόζει στην καθημερινή του ζωή αποτελεσματικά. • Αποκτά εισαγωγικές γνώσεις για τη χρήση Η/Υ και ξένης γλώσσας. • Κατακτά βασικές έννοιες που αφορούν τις τέχνες (εικαστικά, θέατρο, μουσική).
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιεί ορθά την ελληνική γλώσσα σε επίπεδο κατανόησης, ανάγνωσης αλλά και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου. • Χειρίζεται απλά υλικά και εργαλεία. • Χρησιμοποιεί τη γλώσσα ως κώδικα επικοινωνίας και ως σύστημα σκέψης σε ποικίλες επικοινωνιακές περιστάσεις. • Χρησιμοποιεί απλές λειτουργίες Η/Υ.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτελεί απλές εργασίες με βάση συγκεκριμένες οδηγίες εφαρμόζοντας τις βασικές γνώσεις του. • Εκτελεί εργασίες σε ομαδικό πλαίσιο.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι τίτλων του τύπου «Απολυτήριο Δημοτικού» δύνανται να απασχοληθούν σε απλές εργασίες και, σε κάθε περίπτωση, μετά το 16ο έτος της ηλικίας τους.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση στον τύπο προσόντος έχουν όσοι έχουν τελειώσει το Νηπιαγωγείο ή οποιαδήποτε τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν πρόσβαση στον πρώτο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.	

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ								
1.	ΤΙΤΛΟΣ Απολυτήριο ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ							
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ 2							
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων							
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ Οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου αποκτούν βασική γενική μόρφωση, αισθητική καλλιέργεια, κοινωνικότητα και συνεργατικότητα. Με αυτόν τον Τύπο, ολοκληρώνεται η υποχρεωτική εκπαίδευση.							
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ 3 έτη							
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Βασικός							
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση							
8.	<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</td> <td>ΓΝΩΣΕΙΣ</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Έχουν καλή γνώση του λεξιλογίου και των λειτουργιών της ελληνικής γλώσσας. Κατανοούν το βασικό περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο Γυμνάσιο. Επικοινωνούν σε μέτριο επίπεδο στην αγγλική γλώσσα. Αποκτούν βασικές γνώσεις σχετικά με την προετοιμασία τους ως ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες (πολίτευμα, περιβάλλον, διατροφή, υγιεινή κλπ.) </td> </tr> <tr> <td>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιούν βασικές εφαρμογές Η/Υ σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα (ψηφιακός εγγραμμισμός). Επικοινωνούν προφορικά και γραπτά με απλές προτάσεις σε οικεία περιβάλλοντα. Ακρούνται, διαβάζουν και κατανοούν κείμενα σχετικού βαθμού δυσκολίας. Δραστηριοποιούνται σε προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής, αγωγής υγείας, άθλησης, θεατρικής αγωγής. </td> </tr> <tr> <td>ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> Έχουν τη δυνατότητα να δρουν με μικρή αυτονομία είτε στον χώρο σπουδών τους είτε στην εργασία τους. Κατέχουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σπουδών στο Λύκειο. </td> </tr> </table>	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> Έχουν καλή γνώση του λεξιλογίου και των λειτουργιών της ελληνικής γλώσσας. Κατανοούν το βασικό περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο Γυμνάσιο. Επικοινωνούν σε μέτριο επίπεδο στην αγγλική γλώσσα. Αποκτούν βασικές γνώσεις σχετικά με την προετοιμασία τους ως ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες (πολίτευμα, περιβάλλον, διατροφή, υγιεινή κλπ.) 	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιούν βασικές εφαρμογές Η/Υ σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα (ψηφιακός εγγραμμισμός). Επικοινωνούν προφορικά και γραπτά με απλές προτάσεις σε οικεία περιβάλλοντα. Ακρούνται, διαβάζουν και κατανοούν κείμενα σχετικού βαθμού δυσκολίας. Δραστηριοποιούνται σε προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής, αγωγής υγείας, άθλησης, θεατρικής αγωγής. 	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> Έχουν τη δυνατότητα να δρουν με μικρή αυτονομία είτε στον χώρο σπουδών τους είτε στην εργασία τους. Κατέχουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σπουδών στο Λύκειο.
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ		<ul style="list-style-type: none"> Έχουν καλή γνώση του λεξιλογίου και των λειτουργιών της ελληνικής γλώσσας. Κατανοούν το βασικό περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων που διδάσκονται στο Γυμνάσιο. Επικοινωνούν σε μέτριο επίπεδο στην αγγλική γλώσσα. Αποκτούν βασικές γνώσεις σχετικά με την προετοιμασία τους ως ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες (πολίτευμα, περιβάλλον, διατροφή, υγιεινή κλπ.) 					
	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ		<ul style="list-style-type: none"> Χρησιμοποιούν βασικές εφαρμογές Η/Υ σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα (ψηφιακός εγγραμμισμός). Επικοινωνούν προφορικά και γραπτά με απλές προτάσεις σε οικεία περιβάλλοντα. Ακρούνται, διαβάζουν και κατανοούν κείμενα σχετικού βαθμού δυσκολίας. Δραστηριοποιούνται σε προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής, αγωγής υγείας, άθλησης, θεατρικής αγωγής. 					
	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> Έχουν τη δυνατότητα να δρουν με μικρή αυτονομία είτε στον χώρο σπουδών τους είτε στην εργασία τους. Κατέχουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σπουδών στο Λύκειο. 						
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου δύνανται να απασχοληθούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας (σε περίπτωση φορέων δημοσίου, σε κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης) ή είναι αυτοαπασχολούμενοι σε επαγγελματικά πεδία όπου δεν απαιτούνται ειδικές άδειες ή ειδικές σπουδές.							
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ Πρόσβαση στον τύπο έχουν οι απόφοιτοι Δημοτικού Σχολείου. Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν τη δυνατότητα: <ul style="list-style-type: none"> εγγραφής στο Λύκειο (ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ) (Επίπεδο 4) πρόσβασης σε Ι.Ε.Κ. (μεταγυμνασιακής κατάρτισης) (Επίπεδο 3). 							

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ		
1.	ΤΙΤΛΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 1- Ι.Ε.Κ. <i>Ο τίτλος έχει καταργηθεί.</i>	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ Ο τίτλος ανήκει στη μεταγυμνασιακή αρχική επαγγελματική κατάρτιση. Καλύπτει ένα φάσμα επαγγελματικών ειδικοτήτων. Η κατάρτιση περιλαμβάνει θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα στο πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Προϋπόθεση για την απονομή του τίτλου είναι η επιτυχής συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ. Η πρακτική άσκηση είναι προαιρετική, έχει διάρκεια 6 μηνών, πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν τα αποτελέσματα των εξετάσεων πιστοποίησης και προσμετράται στην απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ Έως 2 εξάμηνα	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Μεταγυμνασιακή αρχική επαγγελματική κατάρτιση.	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	<p>ΓΝΩΣΕΙΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλύουν πληροφορίες που τους επιτρέπουν να κατανοήσουν το πεδίο εργασίας τους. • Κατέχουν το περιεχόμενο, τις ειδικές αρχές και έννοιες της ειδικότητάς τους. • Κατανοούν τις διαδικασίες εφαρμογής στο πεδίο της εργασίας ή/και της σπουδής τους. • Κατέχουν σε ικανοποιητικό επίπεδο τις μεθόδους και τις διαδικασίες των νέων τεχνολογιών. • Γνωρίζουν τις απαιτήσεις υγιεινής και ασφαλείας και τις αντίστοιχες προβλεπόμενες ενέργειες της ειδικότητάς τους. <p>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατέχουν ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων της ειδικότητάς τους. • Εφαρμόζουν εξειδικευμένες τεχνικές στο πεδίο της ειδικότητάς τους. • Επιλύουν συγκεκριμένα προβλήματα που ανακύπτουν στο εργασιακό τους περιβάλλον. • Διαθέτουν επικοινωνιακές δεξιότητες σε εξειδικευμένο επίπεδο σε θέματα της ειδικότητάς τους. • Χειρίζονται επαρκώς τον απαιτούμενο τεχνολογικό εξοπλισμό ανάλογα με την ειδικότητά τους. <p>ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δρουν με αυτονομία σε συγκεκριμένο πεδίο εργασίας. • Λειτουργούν αποτελεσματικά στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών. • Ενεργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ειδικότητάς τους και βάσει των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας.
	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση σε τίτλο/προσόν αυτού του τύπου έχουν οι απόφοιτοι Γυμνασίου. Οι κάτοχοι τίτλων/προσόντων αυτού του τύπου δεν έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών ανώτερου επιπέδου.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ 3 - Σ.Ε.Κ.
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ 3
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ <ul style="list-style-type: none"> • Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων • ΟΑΕΔ – Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας • Υπουργείο Υγείας • Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων • Υπουργείο Τουρισμού

4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Το «Πτυχίο Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» εντάσσεται στην Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (IVET). Οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) παρέχουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε αποφοίτους Γυμνασίου (υποχρεωτική εκπαίδευση), που κατέχουν Απολυτήριο Γυμνασίου. Η κατάρτιση στις Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) αποτελείται από δύο χρόνια κατάρτισης (τάξη Α' και Β') μαζί με μία «Τάξη Μαθητείας», για την οποία προβλέπεται ένα «Πρόγραμμα Κατάρτισης στο Χώρο Εργασίας - Μαθητεία στο Χώρο Εργασίας» διάρκειας ανά σχολικό έτος, είκοσι-οκτώ (28) ωρών ανά εβδομάδα, επιμερισμένων σε πέντε (5) ημέρες/εβδομάδα. Στους προαγόμενους από τη Β' Τάξη των Σ.Ε.Κ. χορηγείται Βεβαίωση Επαγγελματικής Ειδικότητας Επιπέδου 2, που τους αποδίδει το δικαίωμα συμμετοχής στην Τάξη Μαθητείας. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Τάξης Μαθητείας χορηγείται στο μαθητή Βεβαίωση Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 3. Οι απόφοιτοι της τάξης μαθητείας μπορούν να παρακολουθήσουν ένα μη υποχρεωτικό προπαρασκευαστικό μάθημα, συνολικής διάρκειας εβδομήντα (70) ωρών, για μία περισσότερο σχολαστική προετοιμασία τους για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία πιστοποίησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απόλυση του μαθητή που εγγράφεται στην Τάξη Μαθητείας είναι η επιτυχής ολοκλήρωση των εξετάσεων πιστοποίησης, οι οποίες διενεργούνται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των εξετάσεων πιστοποίησης χορηγείται «Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 3» από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΕΥΡΟΣ	3 έτη	
6.	ΣΚΟΠΟΣ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν και κατανοούν τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στα πεδία που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Κατανοούν τις βασικές αρχές, τις έννοιες και τις διαδικασίες που σχετίζονται με κάθε συγκεκριμένο πεδίο μελέτης που σχετίζεται με την ειδικότητά τους. • Κατανοούν τις οδηγίες, τα καθήκοντα και τις διαδικασίες εφαρμογής των καθηκόντων που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Αναλύουν, αξιολογούν και επιχειρηματολογούν με κριτικό τρόπο για τα θέματα που σχετίζονται με το διδακτικό πρόγραμμα σπουδών. • Μπορούν να συσχετίζουν βασικές γνώσεις του πεδίου, οι οποίες προκύπτουν από διαφορετικά μέρη του διδακτικού προγράμματος σπουδών.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Χειρίζονται τα εργαλεία, τον εξοπλισμό και τις συσκευές της ειδικότητάς τους. • Εφαρμόζουν πλήρως τις οδηγίες των σχετικών εγχειριδίων. • Εκτελούν σειρά σύνθετων εργασιών που σχετίζονται με τα καθήκοντά τους. • Επικοινωνούν αποτελεσματικά με το υπόλοιπο προσωπικό του επαγγελματικού τους χώρου και με πελάτες. • Χρησιμοποιούν επαγγελματική ορολογία με κατάλληλο τρόπο. • Επιλύουν και χειρίζονται συγκεκριμένα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση της εργασίας τους. • Ακολουθούν και εφαρμόζουν κατάλληλα κανονισμούς και προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας εργασίας και προστασίας του περιβάλλοντος.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτελούν εργασίες εποπτευόμενοι, με περιορισμένη αυτονομία σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που σχετίζονται με την ειδικότητά του. • Αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ολοκλήρωση των καθηκόντων τους. • Εργάζονται και συνεργάζονται στο πλαίσιο μιας ομάδας. • Επιλύουν, είτε μόνοι τους είτε ζητώντας την κατάλληλη βοήθεια από τρίτους, προβλήματα τα οποία ενδέχεται να παρουσιαστούν κατά την εκτέλεση των εργασιών τους. • Αναζητούν, επιλέγουν και αξιολογούν πληροφορίες και δεδομένα στο πλαίσιο των επαγγελματικών ή/και μαθησιακών δραστηριοτήτων. • Εκτιμούν τις προσωπικές τους ελλείψεις και ανάγκες και ζητούν καθοδήγηση.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Άδεια παροχής υπηρεσιών, σε συμφωνία με τις διατάξεις της κάθε ειδικότητας.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Η πρόσβαση στην Α' Τάξη της Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) επιτρέπεται σε αποφοίτους του Δημοτικού Σχολείου (υποχρεωτική εκπαίδευση), σε κατόχους Απολυτηρίου Γυμνασίου, ή σε κατόχους άλλων, ισότιμων τίτλων. Οι κάτοχοι του Πτυχίου Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης έχουν πρόσβαση στα εξής: Ι.Ε.Κ. (Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση).	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΤΥΧΙΟ ΕΠΑΣ	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	4	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων • ΟΑΕΔ – Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης • Υπουργείο Υγείας • Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	<p>Η ΕΠΑΣ είναι μέρος της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης, διετούς φοίτησης και περιλαμβάνει τις τάξεις Α και Β, οι οποίες οργανώνονται σε τμήματα ειδικότητας.</p> <p>Τα προγράμματα διδασκαλίας περιλαμβάνουν μαθήματα τεχνικά, επαγγελματικά και εργαστηριακές ασκήσεις. Στην Α΄ τάξη των ΕΠΑΣ εγγράφονται οι προαχθέντες μαθητές από την Α΄ τάξη του ΕΠΑΛ ή ΓΕΛ.</p>	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΕΥΡΟΣ	2 έτη σπουδών	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στα πεδία που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Περιγράφουν τις αρχές λειτουργίας συσκευών και υλικών που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Κατανοούν τις οδηγίες, τα καθήκοντα και τις διαδικασίες εφαρμογής των καθηκόντων που σχετίζονται με την ειδικότητά τους.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Χειρίζονται τα εργαλεία, τον εξοπλισμό και τις συσκευές της ειδικότητάς τους. • Εφαρμόζουν τις οδηγίες των σχετικών εγχειριδίων. • Εκτελούν σειρά σύνθετων εργασιών που σχετίζονται με τα καθήκοντά τους. • Επικοινωνούν αποτελεσματικά με το υπόλοιπο προσωπικό του επαγγελματικού τους χώρου και με πελάτες. • Χρησιμοποιούν επαγγελματική ορολογία • Επιλύουν συγκεκριμένα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση της εργασίας τους προσαρμόζοντας τις ενέργειές τους στις εκάστοτε συνθήκες και στο περιβάλλον εργασίας τους. • Ακολουθούν κανονισμούς και προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας εργασίας και προστασίας του περιβάλλοντος.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτελούν εργασίες εποπτευόμενος, με περιορισμένη αυτονομία σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που σχετίζονται με την ειδικότητά του. • Αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ολοκλήρωση των καθηκόντων του. • Εργάζονται στο πλαίσιο μιας ομάδας. • Επιλύουν, είτε μόνοι τους είτε ζητώντας την κατάλληλη βοήθεια από τρίτους, προβλήματα τα οποία ενδέχεται να παρουσιαστούν κατά την εκτέλεση των εργασιών τους. • Αναζητούν, επιλέγουν και αξιολογούν πληροφορίες και δεδομένα στο πλαίσιο των επαγγελματικών ή/και μαθησιακών δραστηριοτήτων. • Εκτιμούν τις προσωπικές τους ελλείψεις και ανάγκες και ζητούν καθοδήγηση.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του Τύπου έχουν δικαίωμα άδειας άσκησης επαγγέλματος και επαγγελματικά δικαιώματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της κάθε ειδικότητας.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	<p>Πρόσβαση σε προγράμματα που οδηγούν σε τίτλους αυτού του Τύπου έχουν οι απόφοιτοι της Α΄ τάξης ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ.</p> <p>Οι κάτοχοι τίτλων αυτού του Τύπου έχουν πρόσβαση :</p> <p>στη Β΄ τάξη ΓΕΛ ή στη Β΄ τάξη ΕΠΑΛ, μη συναφούς ειδικότητας ή στην Γ΄ τάξη ΕΠΑΛ συναφούς ειδικότητας ή σε Ι.Ε.Κ.</p>	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Απολυτήριο ΕΠΑ.Λ.	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	4	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Οι κάτοχοι Απολυτηρίου ΕΠΑΛ διαθέτουν γενική παιδεία ικανοποιητικού επιπέδου καθώς και τις ικανότητες για τη συνέχιση των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ	3 έτη	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατέχουν τις βασικές αρχές και έννοιες, το περιεχόμενο και το επιστημονικό λεξιλόγιο των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. • Αποκτούν βασικές γνώσεις για εκπόνηση ερευνητικών εργασιών. • Διαθέτουν βασικές γνώσεις σύνδεσης των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. • Κατέχουν σε ικανοποιητικό επίπεδο τις βασικές αρχές των νέων τεχνολογιών. • Συντάσσουν κείμενα ανάλογα με τις εκάστοτε επικοινωνιακές απαιτήσεις (βιογραφικό σημείωμα, συνθετικές εργασίες, αιτήσεις, αναφορές κλπ).
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διατυπώνουν τις απόψεις τους προφορικά με σαφήνεια για διάφορα θέματα. • Χειρίζονται, σε προχωρημένο βαθμό, εφαρμογές νέων τεχνολογιών. • Διεξάγουν πειράματα και καταγράφουν τα αποτελέσματά τους. • Συνεργάζονται στο πλαίσιο ομάδας. • Δραστηριοποιούνται σε προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής, αγωγής υγείας, άθλησης, θεατρικής αγωγής.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Έχουν τη δυνατότητα να δρουν με σχετική αυτονομία είτε στον χώρο των σπουδών τους είτε στην εργασία τους. • Έχουν τη δυνατότητα επίβλεψης τρίτων σε καθήκοντα της αρμοδιότητάς τους. • Κατέχουν τις βασικές ικανότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σπουδών σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου δύνανται να απασχοληθούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας (σε περίπτωση φορέων δημοσίου σε κατηγορία ΔΕ) ή είναι αυτοαπασχολούμενοι σε επαγγελματικά πεδία όπου δεν απαιτούνται σχετικές ειδικές άδειες ή ειδικές σπουδές.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση στον τύπο έχουν οι απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή οι απόφοιτοι της α' τάξης ΓΕΛ (εγγράφονται στη β' τάξη ΕΠΑΛ). Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν τη δυνατότητα: <ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβασης σε Ι.Ε.Κ. για απόκτηση επαγγελματικής εξειδίκευσης. • Πρόσβασης στο Μεταλυκειακό έτος-στην Τάξη Μαθητείας εφόσον έχουν και Απολυτήριο ΕΠΑΛ. • Πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Ανώτερες Σχολές, ΤΕΙ, Πανεπιστήμια). 	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Πτυχίο ΕΠΑ.Λ.	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	4	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Φορέας Απονομής Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Γενική Περιγραφή Οι κάτοχοι Πτυχίου ΕΠΑΛ διαθέτουν τεχνικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες. Παράλληλα, έχουν δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ	Μέγεθος/Όγκος 3 έτη	

6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Σκοπός/Κατηγορία Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Εκπαιδευτικός Τομέας Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώσεις κατέχουν τις βασικές θεωρητικές πρακτικές γνώσεις και την επιστημονική ορολογία στα πεδία που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Περιγράφουν τις αρχές λειτουργίας συσκευών και υλικών που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Κατανοούν τις οδηγίες, τα καθήκοντα και τις διαδικασίες εφαρμογής των καθηκόντων που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Κατέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις βασικές εφαρμογές των νέων τεχνολογιών της ειδικότητάς τους • Αποκτούν βασικές γνώσεις για εκπόνηση ερευνητικών εργασιών στο γνωστικό αντικείμενο τους.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Χειρίζονται με επάρκεια και ασφάλεια τα εργαλεία, τον εξοπλισμό και τις συσκευές της ειδικότητάς τους. • Εφαρμόζουν με ευχέρεια τις οδηγίες των σχετικών χειριδίων (ελληνικών και ξενόγλωσσων). • Κατασκευάζουν και παρουσιάζουν ατομικά και ομαδικά έργα της ειδικότητάς τους, στο πλαίσιο των ερευνητικών εργασιών τους. • Εκτελούν σε επαρκή βαθμό σειρά σύνθετων εργασιών που σχετίζονται με τα καθήκοντά τους. • Επικοινωνούν αποτελεσματικά με το υπόλοιπο προσωπικό του επαγγελματικού τους χώρου και με πελάτες. • Χρησιμοποιούν με ευχέρεια την επαγγελματική ορολογία • Επιλύουν αποτελεσματικά συγκεκριμένα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση της εργασίας τους προσαρμόζοντας τις ενέργειές τους στις εκάστοτε συνθήκες και στο περιβάλλον εργασίας τους. • Τηρούν κανονισμούς και προδιαγραφές υγιεινής και ασφάλειας εργασίας και προστασίας του περιβάλλοντος.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Εκτελούν εργασίες με σχετική αυτονομία σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που σχετίζονται με την ειδικότητά τους. • Έχουν τη δυνατότητα επίβλεψης τρίτων σε καθήκοντα της αρμοδιότητάς τους. • Αναλαμβάνουν την ευθύνη για την ολοκλήρωση των καθηκόντων τους. • Εργάζονται στο πλαίσιο μιας ομάδας. • Επιλύουν, είτε μόνοι τους είτε ζητώντας την κατάλληλη βοήθεια από τρίτους, προβλήματα τα οποία ενδέχεται να παρουσιαστούν κατά την εκτέλεση των εργασιών τους. • Αναζητούν, επιλέγουν και αξιολογούν πληροφορίες και δεδομένα στο πλαίσιο των επαγγελματικών ή/και μαθησιακών δραστηριοτήτων. • Εκτιμούν τις προσωπικές τους ελλείψεις και ανάγκες.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Σχέση με την Απασχόληση Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του Τύπου έχουν δικαίωμα άδειας άσκησης επαγγέλματος και επαγγελματικά δικαιώματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της κάθε ειδικότητας.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	<p>Πρόσβαση/Δυνατότητες εξέλιξης Πρόσβαση σε προγράμματα που οδηγούν σε προσόντα αυτού του τύπου έχουν οι απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή οι απόφοιτοι της α΄ τάξης ΓΕΛ (εγγράφονται στη β΄ τάξη ΕΠΑΛ).</p> <p>Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν τη δυνατότητα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απόκτησης, κατόπιν σχετικών εξετάσεων, Απολυτηρίου ΕΠΑΛ • Πρόσβασης στο Μεταλυκειακό έτος-στην Τάξη Μαθητείας (εφόσον κατέχουν και Απολυτήριο ΕΠΑ.Λ.). 	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Απολυτήριο ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	4	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Οι κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου διαθέτουν γενική παιδεία υψηλού επιπέδου καθώς και τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τη συνέχιση των σπουδών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Παράλληλα, έχουν δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΕΥΡΟΣ	3 έτη	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατέχουν σε βάθος τις βασικές αρχές και έννοιες, το περιεχόμενο και το επιστημονικό λεξιλόγιο των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. • Κατανοούν, διατυπώνουν και ερμηνεύουν συμβολικές και αφηρημένες έννοιες. • Αποκτούν βασικές γνώσεις για διεξαγωγή έρευνας. • Διαθέτουν βασικές γνώσεις σύνδεσης των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων (Διεπιστημονικότητα). • Διαβάζουν και κατανοούν σύνθετα κείμενα. • Κατέχουν σε ικανοποιητικό επίπεδο τις βασικές αρχές των νέων τεχνολογιών. • Συντάσσουν κείμενα ανάλογα με τις εκάστοτε επικοινωνιακές απαιτήσεις (βιογραφικό σημείωμα, συνθετικές εργασίες, αποτελέσματα έρευνας, αιτήσεις, αναφορές κλπ).
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διατυπώνουν τις απόψεις τους προφορικά με σαφήνεια για διάφορα θέματα και τις αντιπαραθέτουν με την κατάλληλη επιχειρηματολογία. • Χειρίζονται, σε προχωρημένο βαθμό, εφαρμογές νέων τεχνολογιών. • Διεξάγουν πειράματα και καταγράφουν τα αποτελέσματά τους. • Αναπτύσσουν στρατηγικές επίλυσης προβλημάτων (θεωρητικών ή καθημερινής ζωής). • Συνεργάζονται στο πλαίσιο ομάδας. • Δραστηριοποιούνται σε προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής, αγωγής υγείας, άθλησης, θεατρικής αγωγής.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Έχουν τη δυνατότητα να δρουν με μέτρια αυτονομία είτε στον χώρο των σπουδών τους είτε στην εργασία τους. • Έχουν τη δυνατότητα επίβλεψης τρίτων σε καθήκοντα της αρμοδιότητάς τους. • Κατέχουν τις βασικές ικανότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις σπουδών σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου δύνανται να απασχοληθούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας (σε περίπτωση φορέων δημοσίου σε κατηγορία ΔΕ) ή είναι αυτοαπασχολούμενοι σε επαγγελματικά πεδία όπου δεν απαιτούνται ειδικές άδειες ή ειδικές σπουδές.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση στον τύπο έχουν οι απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν τη δυνατότητα: <ul style="list-style-type: none"> • Εγγραφής στη Β΄ τάξη του ΕΠΑΛ, για απόκτηση μόνο πτυχίου ΕΠΑΛ • Πρόσβασης σε Ι.Ε.Κ. για απόκτηση επαγγελματικής εξειδίκευσης • Πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Ανώτερες Σχολές, ΤΕΙ, Πανεπιστήμια). 	

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ

1.	ΤΙΤΛΟΣ	Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση.	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	5	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	ΕΟΠΠΕΠ	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Ο τίτλος ανήκει στη μεταδευτεροβάθμια αρχική επαγγελματική κατάρτιση. Καλύπτει ένα φάσμα πολλών επαγγελματικών ειδικοτήτων. Κατά κύριο λόγο, περιλαμβάνει μαθήματα επαγγελματικής κατεύθυνσης. Η κατάρτιση περιλαμβάνει θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος. Εντάσσεται στη μη τυπική εκπαίδευση. Προϋπόθεση για την απονομή του τίτλου είναι η επιτυχής συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ. Η πρακτική άσκηση είναι προαιρετική, έχει διάρκεια 6 μηνών και προσμετράται στην απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΕΥΡΟΣ	5 εξάμηνα	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Μεταδευτεροβάθμια Επαγγελματική Κατάρτιση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατέχουν τις ειδικές αρχές και έννοιες, το περιεχόμενο και το επιστημονικό λεξιλόγιο της ειδικότητάς τους. • Αναλύουν πληροφορίες που τους επιτρέπουν να κατανοήσουν το πεδίο εργασίας τους. • Κατέχουν επαρκώς μεθόδους και διαδικασίες νέων τεχνολογιών, ανάλογα με την ειδικότητά τους. • Γνωρίζουν επαρκώς τις απαιτήσεις υγιεινής και ασφαλείας και τις αντίστοιχες προβλεπόμενες ενέργειες, ανάλογα με την ειδικότητά τους.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατέχουν ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων της ειδικότητάς τους. • Εφαρμόζουν εξειδικευμένες τεχνικές στο πεδίο της ειδικότητάς τους. • Επιλύουν με δημιουργικό τρόπο προβλήματα που ανακύπτουν στο εργασιακό τους περιβάλλον. • Διαθέτουν επικοινωνιακές δεξιότητες σε εξειδικευμένο επίπεδο σε θέματα της ειδικότητάς τους. • Χειρίζονται επαρκώς τον απαιτούμενο τεχνολογικό εξοπλισμό ανάλογα με την ειδικότητά τους.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Δρουν με αυτονομία στην εργασία τους και έχουν τη δυνατότητα επίβλεψης τρίτων, ανάλογα με την ειδικότητά τους και στο πλαίσιο των καθηκόντων τους. • Λειτουργούν αποτελεσματικά στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών. • Ενεργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ειδικότητάς τους και βάσει των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας. • Αναπτύσσουν πρωτοβουλίες σε συγκεκριμένα πεδία της ειδικότητάς τους.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο (και σύμφωνα με την παρ. β' Οδηγίας 2005/36ΕΚ) δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε διαγωνισμούς του δημόσιου τομέα, μοριοδοτούνται με 150 μονάδες επιπλέον.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση σε τίτλους/προσόντα αυτού του τύπου έχουν οι κάτοχοι Απολυτηρίου όλων των Λυκείων. Οι κάτοχοι Πτυχίου Λυκείων επαγγελματικού τύπου έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν στο 3ο εξάμηνο σπουδών αντίστοιχης ειδικότητας ή στο 4ο εξάμηνο, εφόσον είναι πτυχιούχοι Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (μη ενεργός τίτλος). Οι κάτοχοι τίτλων/προσόντων αυτού του τύπου δεν έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών ανώτερου επιπέδου.	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, που χορηγείται στους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	5	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ΟΑΕΔ (από κοινού)	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Ο τίτλος ανήκει στη μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Καλύπτει ένα φάσμα πολλών επαγγελματικών ειδικοτήτων. Είναι αποτέλεσμα θεωρητικής εκπαίδευσης και μαθητείας με εκπαίδευση στον χώρο εργασίας.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΕΥΡΟΣ	1 έτος	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Συμπληρωματικός (μετά την τριετή φοίτηση στο ΕΠΑ.Λ.).	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν επιπλέον γνώσεις από εκείνες που απέκτησαν στις 3 τάξεις του ΕΠΑ.Λ. • Διαθέτουν γνώσεις που αποκτήθηκαν σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και είναι προσανατολισμένες στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας και στις τεχνολογικές εξελίξεις. • Διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με την ειδικότητα τους. • Διαθέτουν γνώσεις σχετικά με τα επαγγελματικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργασιακή τους δραστηριότητα. • Διαθέτουν γνώσεις λειτουργίας του εργασιακού περιβάλλοντος της ειδικότητας τους. • Γνωρίζουν τις προϋποθέσεις ένταξης τους στους επαγγελματικούς φορείς της ειδικότητας τους.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν εμπειρία επίλυσης προβλημάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο της εξάσκησης του επαγγέλματος τους. • Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες που απαιτούνται στο εργασιακό τους περιβάλλον. • Έχουν αποκτήσει περιβαλλοντική συνείδηση και εφαρμόζουν κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στον χώρο εργασίας.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν επιχειρηματικό πνεύμα και είναι ικανοί να λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την επαγγελματική τους εξέλιξη. • Είναι ικανοί να ασκούν αυτόνομα το επάγγελμα τους. • Έχουν τη δυνατότητα επίβλεψης και καθοδήγησης τρίτων σε καθήκοντα της αρμοδιότητάς τους.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε με θέση εξαρτημένης εργασίας σε τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβαση στον τίτλο έχουν οι απόφοιτοι της Γ΄ τάξης του ΕΠΑ.Λ. κάτοχοι Απολυτηρίου και Πτυχίου ΕΠΑ.Λ. • Οι κάτοχοι αυτού του τίτλου έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. 	

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ

1.	ΤΙΤΛΟΣ	Δίπλωμα / Πτυχίο Ανωτέρων Σχολών Αυτά τα προσόντα/ τίτλοι ονομάζονται «Δίπλωμα» ή «Πτυχίο»	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	5	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Ως «Ανώτερες Σχολές» χαρακτηρίζονται οι σχολές (δημόσιες και ιδιωτικές) που αναφέρονται παρακάτω και προσφέρουν ανώτερη εκπαίδευση. • Οι σχολές εποπτεύονται από τα αρμόδια Υπουργεία. 	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Αυτά τα προσόντα /τίτλοι είναι στενά συνδεδεμένα με συγκεκριμένα επαγγελματικά πεδία: ένοπλες δυνάμεις, εμπορικό ναυτικό, τουρισμό και καλές τέχνες. Οι κάτοχοι αυτών των προσόντων είναι εξειδικευμένοι στο πεδίο τους και διαθέτουν την ικανότητα εποπτείας τρίτων.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΕΥΡΟΣ	Τα τυπικά προγράμματα που οδηγούν σε αυτού του Τύπου προσόντα έχουν ελάχιστη διάρκεια 2 ακαδημαϊκών ετών.	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Ανώτερη Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτει ευρείες, εξειδικευμένες αντικειμενικές και θεωρητικές γνώσεις του πεδίου του και έχει επίγνωση των ορίων των γνώσεων αυτών • Κατέχει τις κύριες έννοιες, τους βασικούς νόμους (κανονισμούς), τα μεγέθη και τις διαδικασίες που διέπουν τα επαγγελματικά αντικείμενα του τομέα του στο βαθμό που απαιτείται να γνωρίζει, να ερμηνεύει, να υπολογίζει και να αξιολογεί τα διάφορα στοιχεία στο πεδίο των επαγγελματικών εργασιών του. • Γνωρίζει και ερμηνεύει τις προαπαιτούμενες απαιτήσεις ασφαλείας και τις προβλεπόμενες ενέργειες που αναφέρονται στο εργασιακό πεδίο.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Κατέχει ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων και καθηκόντων του. • Διαθέτει εξειδικευμένες επικοινωνιακές δεξιότητες σε ανώτερο επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα στο πεδίο εργασίας.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Είναι σε θέση να συνεργάζεται αρμονικά με τους προϊσταμένους, τους υφισταμένους καθώς και με τους συναδέλφους του λειτουργώντας ως μέλος μίας κοινής ομάδας. • Μπορεί να διαχειρίζεται και να επιβλέπει στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης υπό καθεστώς πίεσης, όπου μπορεί να συμβαίνουν και απρόβλεπτες αλλαγές. • Αναλαμβάνει την ευθύνη της επαγγελματικής ανάπτυξης ατόμων και ομάδων.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι Διπλωμάτων ή Πτυχίων Ανωτέρων Σχολών θεωρούνται ως εξειδικευμένοι επαγγελματίες σε ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό πεδίο. Πολλά από τα προσόντα αυτού του Τύπου σχετίζονται με θέσεις εποπτείας ή διοίκησης.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ / ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Οι κάτοχοι Απολυτηρίου ΓΕΛ ή ΕΠΑΛ έχουν πρόσβαση σε προγράμματα Ανωτέρων Σχολών. Μερικά προγράμματα δέχονται σπουδαστές με βάση το εξαιρετικό τους ταλέντο ή τα επιτεύγματα τους (π.χ. στο καλλιτεχνικό πεδίο). Οι κάτοχοι τίτλου σπουδών πολλών Ανωτέρων Σχολών έχουν πρόσβαση σε προγράμματα ανώτατης εκπαίδευσης που οδηγούν σε προσόντα επιπέδου 6.	

		ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ	
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Πτυχίο Ανωτάτης Εκπαίδευσης	
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	6	
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	Πανεπιστήμια	
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Τα Πανεπιστήμια Τ.Ε.Ι. και φορείς ανώτατης εκπαίδευσης, δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην υψηλή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.	
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΟΓΚΟΣ	240 ECTS (4 έτη).	
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός	
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Ανώτατη Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο σώμα γνώσεων, στο οποίο εμπεριέχονται στοιχεία από τις επιστημονικές ή άλλες εξελίξεις αιχμής και κατανοούν τις έννοιες, μεθόδους και πρακτικές ενός θεωρητικού επιστημονικού, τεχνολογικού ή καλλιτεχνικού πεδίου γνώσεων που εμπεριέχει στοιχεία από τα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία ώστε να εμβαθύνουν, να διευρύνουν και να προσαυξάνουν τις προγενέστερες γνώσεις τους. • Διαθέτουν αντίληψη της εξελικτικής δυναμικής του επιστημονικού γνωστικού πεδίου και των τρεχουσών ή και καινοτόμων εφαρμογών. • Κατέχουν αναλυτική και γνώση του γνωστικού αντικειμένου συμπεριλαμβανομένης της κριτικής κατανόησης των θεωριών, βασικών εννοιών, αρχών και μεθοδολογιών του επιστημονικού ή εφαρμοσμένου γνωστικού πεδίου.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Αναλύουν και προσαρμόζουν τις αποκτηθείσες γνώσεις τους ώστε να τις εφαρμόσουν σε ποικίλα θέματα του επιστημονικού πεδίου σπουδών ή και του επαγγελματικού πεδίου, καθώς και για να αποκτήσουν νέα γνώση. • Εφαρμόζουν ορθά τα κατάλληλα εργαλεία και τις κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης στη διερεύνηση των βασικών θεμάτων του επιστημονικού πεδίου σπουδών τους, • Επιλύουν σύνθετα προβλήματα του επιστημονικού πεδίου σπουδών τους, αναπτύσσοντας ολοκληρωμένες καθώς και δημιουργικές ή καινοτόμες λύσεις και προσεγγίσεις, ενώ υποστηρίζουν τις λύσεις και απόψεις τους με τρόπο μεθοδικό ή και επιστημονικό κατά περίπτωση. • Χρησιμοποιώντας επιστημονικές πηγές ή και πηγές εξειδικευμένες σε θεωρητικά, τεχνικά, και επαγγελματικά θέματα, συγκεντρώνουν, αναλύουν και επιλέγουν με τρόπο κριτικό και υπεύθυνο τις ιδέες, και τις πληροφορίες για τα στοιχεία εκείνα τα οποία τους αφορούν. • Αναπτύσσουν ζητήματα, κυρίως στο πλαίσιο του γνωστικού και του επαγγελματικού τους πεδίου, βάσει επιστημονικής τεκμηρίωσης και διαμορφώνουν έγκυρες κρίσεις οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις κατά περίπτωση συναφείς κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές και ηθικές διαστάσεις του θέματος. • Επικοινωνούν με εξειδικευμένες και μη ομάδες και κοινό, ώστε να μεταφέρουν προφορικά, γραπτά και με άλλα μέσα, πληροφορίες, ιδέες, προβλήματα και λύσεις σε συγκεκριμένα θέματα.

	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιάζουν, διαχειρίζονται και υλοποιούν ερευνητικές εργασίες με επίβλεψη στο πλαίσιο του επιστημονικού πεδίου σπουδών τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. • Μεταφέρουν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν σε επαγγελματικό ή επιχειρηματικό πλαίσιο και τις εφαρμόζουν με αυτονομία και με τρόπο που δείχνει επαγγελματισμό και κοινωνική υπευθυνότητα, έτσι ώστε να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται σύνθετες τεχνικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες ή εργασίες. • Λαμβάνουν αποφάσεις, τις αξιολογούν και αναλαμβάνουν την ευθύνη τους σε σύνθετα επαγγελματικά και επιχειρηματικά πλαίσια τα οποία μεταβάλλονται και εξελίσσονται. • Είναι σε θέση να αναλάβουν εντός καθορισμένων πλαισίων την ευθύνη της ανάπτυξης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ατόμων και ομάδων.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση σε αυτόν τον τύπο προσόντος έχουν όσοι έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (επίπεδο 4). Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών του ίδιου επιπέδου ή επιπέδου 7 ή 8.	

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ		
1.	ΤΙΤΛΟΣ	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
2.	ΕΠΙΠΕΔΟ	7
3.	ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΤΕΙ, ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
4.	ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης που χορηγούνται από "φορείς ανώτατης εκπαίδευσης".
5.	ΜΕΓΕΘΟΣ/ΟΓΚΟΣ	60 ECTS ή 300 ECTS και άνω (συμπεριλαμβανομένων των ECTS του προσόντος Επιπέδου 6).
6.	ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Βασικός
7.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Ανώτατη Εκπαίδευση

8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν αυξημένη εξειδικευμένη γνώση στο συγκεκριμένο γνωστικό πεδίο σε σχέση με το προηγούμενο επίπεδο (επίπεδο 6) που εμπεριέχει επαρκή στοιχεία από τις επιστημονικές εξελίξεις αιχμής και συνιστά τη βάση για πρωτότυπη σκέψη, ερευνητική και επαγγελματική δραστηριότητα. • Επιδεικνύουν κριτική κατανόηση των αρχών, θεωριών, μεθοδολογιών και πρακτικών ενός συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου, καθώς και της διασύνδεσής του με άλλους γνωστικούς τομείς. • Διαθέτουν αυξημένη κριτική αντίληψη της εξελικτικής δυναμικής και των θεμάτων αιχμής του γνωστικού πεδίου.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμόζουν με ευχέρεια τις θεωρίες και μεθοδολογίες του γνωστικού τους πεδίου με κριτικό και δημιουργικό τρόπο στις δικές τους έρευνες, μελέτες και εργασίες. • Εφαρμόζουν με πρωτοτυπία τις αποκτηθείσες γνώσεις στην έρευνα, στην ανάλυση και στην ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε σύνθετα, διεπιστημονικά ή πρωτοποριακά ζητήματα. • Είναι σε θέση να αξιολογούν, να ερμηνεύουν και να προωθούν σύγχρονες επιστημονικές έρευνες και μελέτες συναφείς με το γνωστικό τους πεδίο. • Αρθρώνουν επαγωγικά με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο, λύσεις στα σύνθετα και νέα ζητήματα κα διαμορφώνουν έγκυρες κρίσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συναφείς κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές και ηθικές διαστάσεις. • Τεκμηριώνουν τις θέσεις τους με εξειδικευμένες πληροφορίες και επιχειρήματα, σε εξειδικευμένο ή μη κοινό με σαφήνεια, επάρκεια και ακρίβεια.
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεχίζουν να αναπτύσσουν με αυτονομία τις γνώσεις και τις ικανότητες τους σε υψηλό επίπεδο. • Εφαρμόζουν με επαγγελματισμό τις εξειδικευμένες γνώσεις και ικανότητες που απέκτησαν και αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά νέα, διεπιστημονικά ή απρόβλεπτα ζητήματα. • Επιλύουν προβλήματα και λαμβάνουν στρατηγικές αποφάσεις με αφετηρία την επαγωγική σκέψη. • Συνεισφέρουν στην ανάπτυξη των γνώσεων και των πρακτικών στον επαγγελματικό και επιχειρηματικό χώρο και διαθέτουν επιχειρησιακή ικανότητα στη διαχείριση κρίσεων. • Αναλαμβάνουν αυτόνομα την ευθύνη για την εκπαίδευση/ επιμόρφωση καθώς και για τη διαχείριση μιας ομάδας και αξιολογούν την απόδοσή της.
9.	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα.	
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση σε αυτόν τον τύπο προσόντος έχουν όσοι έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον προσόν επιπέδου 6. Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών του ίδιου επιπέδου ή επιπέδου 8.	

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΥΠΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ		Διδακτορικό Δίπλωμα	
ΕΠΙΠΕΔΟ		8	
ΦΟΡΕΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗΣ		Πανεπιστήμια	
ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ			
ΜΕΓΕΘΟΣ/ ΟΓΚΟΣ		Τουλάχιστον 3 έτη	
ΣΚΟΠΟΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		Βασικός	
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ		Ανώτατη Εκπαίδευση	
8.	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΓΝΩΣΕΙΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν αυξημένη εξειδικευμένη γνώση σε συγκεκριμένο επιμέρους τομέα του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου σε σχέση με το προηγούμενο επίπεδο (επίπεδο 7) που εμπεριέχει επαρκή στοιχεία από τις επιστημονικές εξελίξεις αιχμής και συνιστά τη βάση για πρωτότυπη σκέψη, ερευνητική και επαγγελματική δραστηριότητα. • Επιδεικνύουν κριτική κατανόηση των αρχών, θεωριών, μεθοδολογιών και πρακτικών ενός συγκεκριμένου επί μέρους τομέα του γνωστικού πεδίου τους, καθώς και της διασύνδεσής του με άλλους γνωστικούς τομείς. • Διαθέτουν αυξημένη κριτική αντίληψη της εξελικτικής δυναμικής και των θεμάτων αιχμής του συγκεκριμένου επιμέρους γνωστικού πεδίου, που ασχολήθηκαν στο διδακτορικό τους. • Διαθέτουν νέα γνώση στο αντικείμενο ερευνητικής εξειδίκευσης, η οποία έχει παραχθεί στο πλαίσιο της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.
		ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμόζουν με ευχέρεια τις θεωρίες και μεθοδολογίες εξειδικευμένου αντικείμενου του διδακτορικού τους με κριτικό και δημιουργικό τρόπο στις δικές τους έρευνες, μελέτες και εργασίες. • Εφαρμόζουν με πρωτοτυπία τις αποκτηθείσες με το διδακτορικό τους εξειδικευμένες γνώσεις στην έρευνα, στην ανάλυση και στην ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε σύνθετα, διεπιστημονικά ή πρωτοποριακά ζητήματα. • Είναι σε θέση να αξιολογούν, να ερμηνεύουν και να προωθούν σύγχρονες επιστημονικές έρευνες και μελέτες συναφείς με το εξειδικευμένο πεδίο του διδακτορικού τους. • Αρθρώνουν επαγωγικά με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο, λύσεις στα σύνθετα και νέα ζητήματα του εξειδικευμένου τομέα του διδακτορικού τους και διαμορφώνουν έγκυρες κρίσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συναφείς κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές και ηθικές διαστάσεις. • Τεκμηριώνουν τις θέσεις τους με εξειδικευμένες πληροφορίες και επιχειρήματα, σχετιζόμενο με το αντικείμενο του διδακτορικού προς εξειδικευμένο ή μη κοινό με σαφήνεια, επάρκεια και ακρίβεια.
		ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Έχουν αναπτύξει με αυτονομία τις γνώσεις και τις ικανότητες τους σε υψηλό επίπεδο. • Εφαρμόζουν με επαγγελματισμό τις εξειδικευμένες γνώσεις και ικανότητες που απέκτησαν από την εκπόνηση του διδακτορικού τους και αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά νέα, διεπιστημονικά ή απρόβλεπτα ζητήματα. • Επιλύουν προβλήματα και λαμβάνουν στρατηγικές αποφάσεις με αφετηρία την επαγωγική σκέψη, που απεκτήθη από την ενδελεχή μελέτη του αντικείμενου του διδακτορικού τους. • Συνεισφέρουν ιδιαίτερα στην ανάπτυξη των γνώσεων και των πρακτικών στον επαγγελματικό και επιχειρηματικό χώρο και διαθέτουν επιχειρησιακή ικανότητα στη διαχείριση κρίσεων. Αναλαμβάνουν αυτόνομα την ευθύνη για την εκπαίδευση/ επιμόρφωση/ διδασκαλία καθώς και για τη διαχείριση μιας ομάδας και αξιολογούν την απόδοσή της.

		Οι κάτοχοι των υψηλών προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα.
		Πρόσβαση σε αυτόν τον τύπο προσόντος έχουν όσοι έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον προσόν επιπέδου 7 (εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά). Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών του ίδιου επιπέδου.
	ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	Οι κάτοχοι των υψηλών προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε σε θέσεις ευθύνης σε επιχειρήσεις και οργανισμούς στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα.
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ/ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ	Πρόσβαση σε αυτόν τον τύπο προσόντος έχουν όσοι έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον προσόν επιπέδου 7 (εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά). Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν πρόσβαση σε προγράμματα σπουδών του ίδιου επιπέδου.

Παράρτημα 5

Πίνακας των προσόντων «παλαιού τύπου» με κατάταξη στα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Παρόλο που τα προσόντα αυτά δεν απονέμονται πλέον, χρησιμοποιούνται ακόμη στην ελληνική κοινωνία και αγορά εργασίας. Η κατάταξή τους βασίζεται στην κρίση των εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Αυτή είναι μία πρώτη κατάταξη, και θα επικυρωθεί εν ευθέτω χρόνω με τη σύγκριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων για κάθε τίτλο/ προσόν σε σχέση με τους σχετικούς περιγραφικούς δείκτες επιπέδων.

Επίπεδο	ΕΕΚ	ΕΕΚ/Γενική Εκπαίδευση	Γενική Εκπαίδευση	Ανώτατη Εκπαίδευση
	Υπουργείο /ΕΟΠΠΕΠ	Υπουργείο Παιδείας	Υπουργείο Παιδείας	Πανεπιστήμια / ΤΕΙ
1				
2				
3	Πτυχίο ΤΕΕ Α' Κύκλου Πτυχίο Τ.Ε.Σ.			
4	Πτυχίο ΤΕΕ Β' Κύκλου Πτυχίο ΤΕΛ Πτυχίο ΕΠΛ	Απολυτήριο ΕΠΛ	Απολυτήριο Γυμνασίου (6 έτη) Απολυτήριο ΕΠΛ (ακαδημαϊκό) Απολυτήριο ΤΕΛ	
5	Πτυχίο ΚΑΤΕΕ Πτυχίο ΚΑΤΕ			
6				
7				
8				

Παράρτημα 6

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)

Το **Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)**, είναι Νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου το οποίο λειτουργεί χάρin του δημόσιου συμφέροντος, εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Σκοπός και αρμοδιότητες

1. Το Ι.Ε.Π. είναι επιτελικός επιστημονικός φορέας που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στα θέματα που αφορούν την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2. Σκοπός του Ι.Ε.Π. είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και η διαρκής επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής στα θέματα αυτά.

3. Για την εκπλήρωση του σκοπού του, το Ι.Ε.Π. ασκεί, ιδίως, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί ή εισηγείται, ύστερα από σχετικό ερώτημα του Υπουργού Παιδείας, ή αυτεπαγγέλτως, αντίστοιχα, για:

αα) θέματα σχετικά με τη διαμόρφωση, το διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής σε όλους τους τύπους των σχολικών μονάδων,

ββ) θέματα που αφορούν τα προγράμματα σπουδών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα,

γγ) την εναρμόνιση της κατάρτισης και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, της επιλογής των εκπαιδευτικών μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), του προγράμματος υποτροφιών του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) ως προς τις επιστήμες της εκπαίδευσης (αγωγής) και των εκπαιδευτικών αδειών των εκπαιδευτικών με τους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής,

δδ) θέματα που αφορούν την αξιολόγηση των διοικητικών και των εκπαιδευτικών δομών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών,

εε) θέματα της λειτουργίας των ελληνικών σχολείων του εξωτερικού και

στ) θέματα της παιδείας των ομογενών και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

β) Διερευνά και εντοπίζει αλληλεπικαλύψεις σε ερευνητικές ή πειραματικές δραστηριότητες διαφορετικών φορέων σε θέματα εκπαίδευσης και γνωμοδοτεί ή εισηγείται σχετικά με τρόπους αποφυγής των αλληλεπικαλύψεων αυτών και βέλτιστης αξιοποίησης των πόρων στα θέματα αρμοδιότητας του Ι.Ε.Π.

γ) Μελετά συστηματικά:

αα) τα θέματα που συνδέονται με τη σχολική ζωή και γνωμοδοτεί ή εισηγείται σχετικά με τρόπους βελτίωσής της,

ββ) τα θέματα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, καθώς και των εκπαιδευτικών στόχων και αναγκών συγκεκριμένων ομάδων του μαθητικού πληθυσμού και γνωμοδοτεί ή εισηγείται σχετικά με τρόπους ικανοποίησης και αντιμετώπισής τους και

γγ) τους παράγοντες που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζουν το χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σχολικών μονάδων, όπως η δομή της εκπαίδευσης, το οργανωτικό – διοικητικό σύστημα και οι υλικοτεχνικές υποδομές, και γνωμοδοτεί ή εισηγείται για τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις.

δ) Υλοποιεί υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων εκπαιδευτικών πολιτικών. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανατίθεται η υλοποίηση των δράσεων αυτών στο Ι.Ε.Π. και ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα.

4. Για την εκπλήρωση του σκοπού του, το Ι.Ε.Π. συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (Ε.ΣΥ.Π.), τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και ιδίως τα παιδαγωγικά τμήματά τους, τα γνωμοδοτικά συμβούλια της εκπαίδευσης, ιδρύματα και οργανισμούς μελετών και ερευνών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και λοιπούς φορείς με συναφή αποστολή.

Πηγή: <http://www.iep.edu.gr/el/dioikisi/ti-einai-to-iep/genika>

Παράρτημα 7

Θεσμικό πλαίσιο και διαδικασίες αξιολόγησης εκπαιδευομένων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Για την πληρέστερη παρουσίαση αυτή θα γίνει ανά θεσμό εκπαίδευσης.

Δημοτικό

Η αξιολόγηση του μαθητή της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφέρεται σε μία σειρά χαρακτηριστικών όπως α) η επίδοση του, αλλά και η προσπάθεια που καταβάλλει κατά τη διάρκεια της φοίτησής του, β) η ανάληψη πρωτοβουλίας, γ) η συνεργασία του με άλλους και δ) ο σεβασμός των κανόνων λειτουργίας του σχολείου. Η αξιολόγηση γίνεται από τους δασκάλους των μαθητών.

Στις πρώτες τάξεις η αξιολόγηση είναι περιγραφική ενώ, σταδιακά, χρησιμοποιείται βαθμολογική κλίμακα (λεκτική και αριθμητική).

Γυμνάσιο

Οι μαθητές αξιολογούνται α) με την προφορική βαθμολογία των τριών τριμήνων και β) γραπτώς στο τέλος του διδακτικού έτους και με βάση αυτά τα δύο στοιχεία εξαγεται ο μέσος όρος της βαθμολογίας τους. Οι μαθητές που δεν καταφέρουν να πάρουν τον απαιτούμενο βαθμό παραπέμπονται σε επαναληπτικές εξετάσεις την περίοδο του Σεπτεμβρίου. Στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ) καθορίζονται:

A) Στόχοι της Αξιολόγησης

Βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των μαθησιακών ελλείψεων, με σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης σχολικής εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο του μαθητή. Ειδικότερα η αξιολόγηση του μαθητή αποσκοπεί:

- i. στη διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης,
- ii. στο σχεδιασμό των επόμενων σταδίων της μάθησης,
- iii. στη διερεύνηση και αποτύπωση της ατομικής και συλλογικής πορείας των μαθητών, των ικανοτήτων, των ενδιαφερόντων και των ιδιοτεροτήτων τους σε όλα τα επίπεδα και στάδια κατάκτησης της γνώσης,
- iv. στην ποιοτική αναβάθμιση συνολικά της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία στοχεύει στην ενίσχυση και ενθάρρυνση των μαθητών αλλά και στη δημιουργία κινήτρων μάθησης,
- v. στον εντοπισμό των μαθησιακών δυσκολιών και των ελλείψεων των μαθητών με στόχο τον σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων για τη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας,
- vi. στην καλλιέργεια ερευνητικού πνεύματος, στην ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων και στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από διαθεματικές προσεγγίσεις,
- vii. στην απόκτηση υπευθυνότητας από τους μαθητές μέσα από διαδικασίες συλλογικής εργασίας και αυτοαξιολόγησης,
- viii. στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης των μαθητών και συνολικά στη συγκρότηση της προσωπικότητάς τους,
- ix. στην απόκτηση μεταγνώστικων ικανοτήτων εκ μέρους των μαθητών μέσα από τον έλεγχο και τη διαχείριση της μάθησής τους.

B) Μορφές Αξιολόγησης

- i. **Αρχική ή Διαγνωστική Αξιολόγηση:** Εφαρμόζεται κυρίως στην αρχή της μαθησιακής διαδικασίας, αλλά και κατά τη διάρκειά της, και αποσκοπεί στον προσδιορισμό του επιπέδου των γνώσεων και των εμπειριών, των ενδιαφερόντων και τον εντοπισμό των πιθανών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές. Στόχος της είναι

αφενός να αποτυπώνεται το προϋπάρχον γνωστικό επίπεδο και αφετέρου να προσδιορίζονται τα αίτια που επιδρούν ανασταλτικά στη μάθηση, ώστε να σχηματοποιηθούν τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των μαθησιακών προβλημάτων. Με την έννοια αυτή, ο εκπαιδευτικός προσπαθεί να προσαρμόσει τις μαθησιακές διαδικασίες στο επίπεδο, τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή, με σκοπό να οδηγήσει όλους τους μαθητές στην επίτευξη των επιδιωκόμενων διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων.

- ii. **Διαμορφωτική ή Σταδιακή Αξιολόγηση:** Εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, έχει κυρίως πληροφοριακό χαρακτήρα και αποσκοπεί στον έλεγχο της πορείας κάθε μαθητή προς την κατάκτηση των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών στόχων. Οι τελικές διαπιστώσεις προκύπτουν από τον παιδαγωγικό, δημιουργικό, μαθησιακό διάλογο μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών, με βασικό σκοπό να εξαχθούν οι πληροφορίες που απαιτούνται για την πιθανή τροποποίηση του σχεδιασμού ή της διδακτικής μεθόδου, προκειμένου οι μαθητές να επιτύχουν τους επιδιωκόμενους στόχους.
- iii. **Τελική ή συνολική αξιολόγηση:** Πρόκειται για ανακεφαλαιωτική αλλά και ανατροφοδοτική διαδικασία, προκειμένου να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων, σε σχέση με τους προκαθορισμένους ως τελικούς στόχους. Ουσιαστικά συγκρίνεται το μαθησιακό επίπεδο κάθε μαθητή με αυτό που διέθετε πριν και η ομαδική επίδοση της τάξης σε σχέση με την προσδοκώμενη και επιδιωκόμενη.

Γ) Βασικές αρχές της αξιολόγησης:

- i. Η αξιολόγηση της προόδου των μαθητών είναι διαρκής και σκόπιμη λειτουργία, η οποία ενσωματώνεται στη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης.
- ii. Η αξιολόγηση των μαθητών βασίζεται κυρίως στη εκτίμηση της επίδοσής τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία προκύπτουν από τους στόχους μάθησης, και όχι στη σύγκριση με τους συμμαθητές τους.
- iii. Η αξιολόγηση των μαθητών αφορά όχι μόνο τις αποκτηθείσες γνώσεις αλλά και την απόκτηση δεξιοτήτων, καθώς και τη διαμόρφωση στάσεων, αξιών και συμπεριφορών.
- iv. Η αξιολογική διαδικασία πρέπει να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, αξιοπιστία, αντικειμενικότητα και εγκυρότητα. Οι στόχοι και τα κριτήρια αξιολόγησης πρέπει να είναι σαφή και να γνωστοποιούνται έγκαιρα στους μαθητές. Γίνονται γνωστά επίσης και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, τα οποία χρησιμοποιούνται προς όφελος των μαθητών.
- v. Η αξιολόγηση των μαθητών αφορά τόσο την επίδοσή τους όσο και την πρόοδο που επιτυγχάνουν σε σχέση με τις πρότερες επιδόσεις τους.
- vi. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης χρησιμοποιούνται ποικίλες μέθοδοι ανάλογα με τους στόχους, το περιεχόμενο και τη διδακτική προσέγγιση του γνωστικού αντικείμενου. Οι μέθοδοι αξιολόγησης πρέπει να είναι κατάλληλες για την ηλικία, τις μαθησιακές ανάγκες και τις εμπειρίες των μαθητών.
- vii. Κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών και ο ατομικός τρόπος και ρυθμός μάθησης. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη παράγοντες, όπως το στάδιο της γλωσσικής ανάπτυξης των μαθητών, καθώς και οι ευκαιρίες που έχει κάθε παιδί για μάθηση στο κοινωνικό και οικογενειακό του περιβάλλον.
- viii. Οι μαθητές με αναπηρίες (Α.Μ.Ε.Α.) αξιολογούνται με βάση τις γενικές αρχές της αξιολόγησης. Όσον αφορά τους σκοπούς της αξιολόγησης των ατόμων αυτών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις δυνατότητες που ανέπτυξε και αξιοποιεί ο μαθητής σε σχέση με την καθημερινή ζωή. Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται: α) στην αρχή της ολόπλευρης εκτίμησης της παρουσίας του μαθητή, ώστε η αξιολόγηση να μην εστιάζεται μόνο στις αδυναμίες του, β) στην παρωθητική αρχή της αξιολόγησης (ενθάρρυνση της προσπάθειας) και γ) στη συσχέτιση των δεδομένων της αξιολόγησης με το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του κάθε μαθητή. Θα πρέπει επίσης να συνεκτιμάται η επιτυχής παρακολούθηση της τάξης από το μαθητή, δηλαδή ο βαθμός της ένταξής του, καθώς σκοπός της αξιολόγησης είναι και η συγκέντρωση πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με τις ειδικές εκπαιδευτικές παροχές που πιθανόν χρειάζεται ο μαθητής.
- ix. Σε όλες τις μορφές αξιολόγησης πρέπει, ανάλογα με την ηλικία και την πνευματική του ωρίμανση, να εμπλέκεται και ο μαθητής αξιολογώντας την προσπάθειά του και, βοηθούμενος από τους εκπαιδευτικούς, να αποκτά όλο και αποτελεσματικότερες δεξιότητες αυτοαξιολόγησης.

Δ) Τεχνικές της αξιολόγησης

Οι τεχνικές της αξιολόγησης συναρτώνται άμεσα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τους στόχους και το περιεχόμενο του γνωστικού αντικειμένου. Συνδέονται με βασικές οργανωτικές – επικοινωνιακές περιστάσεις που διασφαλίζουν το παιδαγωγικό περιεχόμενο της αξιολόγησης. Στοχεύουν στη διερεύνηση του γνωστικού αποτελέσματος, αλλά ταυτόχρονα δίνουν έμφαση στην ικανότητα απόκτησης και διαχείρισης της γνώσης και στην πολλαπλή εφαρμογή και χρησιμοποίησή της, ενώ επίσης μπορεί να αναδεικνύουν τις επικοινωνιακές δεξιότητες και τη μαθησιακή «ταυτότητα» κάθε μαθητή. Στις τεχνικές αξιολόγησης περιλαμβάνονται οι γραπτές ή προφορικές εξετάσεις με ερωτήσεις κλειστού ή ανοικτού τύπου, ο ημιδομημένος δυναμικός διάλογος μεταξύ των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία, οι συνθετικές δημιουργικές-διερευνητικές εργασίες (σχέδια εργασίας), η συστηματική παρατήρηση, ο φάκελος εργασιών/δελτίο του μαθητή, η αυτοαξιολόγηση του μαθητή ή η αξιολόγηση από τους συμμαθητές του, ο συνδυασμός διαφορετικών τεχνικών (π.χ. τεστ και προφορική εξέταση) κ.λπ.

Γενικό Λύκειο

Οι μαθητές αξιολογούνται α) με την προφορική βαθμολογία των δύο τετραμήνων και β) γραπτώς στο τέλος του διδακτικού έτους και με βάση αυτά τα δύο στοιχεία εξαγεται ο μέσος όρος της βαθμολογίας τους. Οι μαθητές που δεν επιτύχουν να αποκτήσουν τον απαιτούμενο βαθμό παραπέμπονται σε επαναληπτικές εξετάσεις την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Στο άρθρο 3 του κεφαλαίου Α' του ν. 4186/13 (Α' 193) καθορίζονται τα σχετικά με την αξιολόγηση, προαγωγή και απόλυση των μαθητών Γενικού Λυκείου ως εξής:

1. Η αξιολόγηση στα μαθήματα και των τριών τάξεων επικεντρώνεται στην ουσιώδη κατανόηση των κεντρικών θεμάτων και θεμελιωδών εννοιών κάθε γνωστικού αντικειμένου και ταυτόχρονα στην κατάκτηση ανώτερων γνωστικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όπως η κριτική και συνθετική σκέψη, η αυτοαξιολόγηση, η αξιοποίηση δεδομένων για την παραγωγή τεκμηριωμένων επιχειρημάτων, η επινοτικότητα και η πρωτοτυπία κατά την επίλυση προβλημάτων.

Η αξιολόγηση πρωτίστως αποσκοπεί στην παροχή χρήσιμων πληροφοριών για τη βελτίωση της παρεχόμενης παιδείας, είτε σε εθνικό επίπεδο (με τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, των σχολικών βιβλίων κ.ά.) είτε στο επίπεδο της καθημερινής διδακτικής πράξης, προκειμένου ο εκπαιδευτικός να αναπροσαρμόσει διδακτικές μεθόδους και προσεγγίσεις προς όφελος των μαθητών του.

2. Η αξιολόγηση βασίζεται ιδίως:

α) στον προσδιορισμό της ανά μάθημα εξεταστέας ύλης με βάση τις θεματικές ενότητες,

β) στην ικανότητα διασύνδεσης ουσιαστών γνώσεων που προέρχονται από ευρύτερα τμήματα της ύλης του μαθήματος,

γ) στην κατανόηση των βασικών εννοιών ή, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο, γεγονότων, διαδικασιών ή διεργασιών του κάθε γνωστικού πεδίου και

δ) στη δυνατότητα κριτικής αξιολόγησης και ανάπτυξης λογικών επιχειρημάτων και τεκμηρίωσης για θέματα συναφή με την ύλη.

3. Οι γραπτές προαγωγικές εξετάσεις στην Α' τάξη του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου και Α' και Β' Εσπερινού Λυκείου διεξάγονται ενδοσχολικά και περιλαμβάνουν όλα τα διδασκόμενα μαθήματα εκτός των μαθημάτων της Ερευνητικής Εργασίας και της Φυσικής Αγωγής, με κοινά θέματα για όλα τα τμήματα του ίδιου σχολείου, που ορίζονται ως εξής: α) κατά ποσοστό 50%, με κλήρωση, από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και β) κατά ποσοστό 50%, από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες. Τα γραπτά διορθώνονται από τον οικείο διδάσκοντα.

Ο Μ.Ο. της προφορικής βαθμολογίας των τετραμήνων και της γραπτής εξαγεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Γενικό βαθμό προαγωγής από την Α' Τάξη Ημερησίου και Α' και Β' Τάξη Εσπερινού Γενικού Λυκείου αποτελεί το ηλικό της διαιρέσεως δια του συνόλου των διδασκομένων μαθημάτων του αθροίσματος του μέσου όρου προφορικής ή και γραπτής, εφόσον αυτά εξετάζονται γραπτώς, επίδοσης του μαθητή σε κάθε μάθημα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την προαγωγή του μαθητή αποτελεί: α) η επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή

ανώτερου του δέκα (10) και β) Μ.Ο. προφορικής και γραπτής βαθμολογίας κατά διακριτό γνωστικό αντικείμενο των μαθημάτων: Ελληνικής γλώσσας, Μαθηματικών τουλάχιστον δέκα (10) και τουλάχιστον οκτώ (8) σε καθένα από τα υπόλοιπα μαθήματα. Όταν μαθητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις α' και β' του προηγούμενου εδαφίου επαναλαμβάνει τη φοίτηση, ενώ όταν δεν πληροί την προϋπόθεση β' του προηγούμενου εδαφίου, κατά διακριτό ή διακριτά γνωστικά αντικείμενα μαθημάτων ή στα υπόλοιπα μαθήματα, παραπέμπεται σε επανεξέταση σε αυτό ή σε αυτά και προάγεται ή επαναλαμβάνει τη φοίτηση κατά τα οριζόμενα ως άνω.

4. Οι γραπτές προαγωγικές εξετάσεις στη Β' τάξη του Ημερήσιου και Γ' Τάξη Εσπερινού Γενικού Λυκείου διεξάγονται ενδοσχολικά και περιλαμβάνουν όλα τα διδασκόμενα μαθήματα εκτός της Ερευνητικής Εργασίας και της Φυσικής Αγωγής με κοινά θέματα για όλα τα τμήματα του ίδιου σχολείου, που ορίζονται ως εξής: α) κατά ποσοστό 50% με ηλεκτρονική κλήρωση ανά σχολείο, από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και β) κατά ποσοστό 50%, από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες. Τα γραπτά διορθώνονται από τον οικείο διδάσκοντα.

Ο Μ.Ο. της προφορικής βαθμολογίας των τετραμήνων και της γραπτής εξάγεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Γενικό βαθμό προαγωγής από την Β' Τάξη Ημερησίου και Γ' Τάξη Εσπερινού Γενικού Λυκείου αποτελεί το ηλικό της διαιρέσεως δια του συνόλου των διδασκομένων μαθημάτων του αθροίσματος του μέσου όρου προφορικής ή και γραπτής, εφόσον αυτά εξετάζονται γραπτώς, επίδοσης του μαθητή σε κάθε μάθημα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προαγωγή του μαθητή αποτελεί: α) η επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή ανώτερου του δέκα (10) και β) Μ.Ο. προφορικής και γραπτής βαθμολογίας κατά διακριτό γνωστικό αντικείμενο των μαθημάτων: Ελληνικής γλώσσας, Μαθηματικών και των μαθημάτων ομάδας προσανατολισμού τουλάχιστον δέκα (10) και τουλάχιστον οκτώ (8) σε καθένα από τα υπόλοιπα μαθήματα. Όταν μαθητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις α' και β' του προηγούμενου εδαφίου επαναλαμβάνει τη φοίτηση, ενώ όταν δεν πληροί την προϋπόθεση β' του προηγούμενου εδαφίου κατά διακριτό ή διακριτά γνωστικά αντικείμενα μαθημάτων ή μαθήματα προσανατολισμού ή υπόλοιπα μαθήματα παραπέμπεται σε επανεξέταση σε αυτό ή αυτά και προάγεται ή επαναλαμβάνει τη φοίτηση κατά τα οριζόμενα ως άνω.

5. Οι γραπτές απολυτήριες εξετάσεις στη Γ' Τάξη του Γενικού Λυκείου και Δ' Τάξη του Εσπερινού Λυκείου διεξάγονται ενδοσχολικά και περιλαμβάνουν τα μαθήματα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, της εισαγωγής στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ, των Θρησκευτικών, της Ιστορίας, της Ξένης Γλώσσας (για τα Εσπερινά Γενικά Λύκεια περιλαμβάνουν μόνο το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας) και τρία (3) από τα μαθήματα της επιλεγείσας Ομάδας Προσανατολισμού, σε θέματα που είναι κοινά για όλα τα τμήματα του ίδιου σχολείου και ορίζονται ως εξής: α) κατά ποσοστό 50%, με κλήρωση από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και β) κατά ποσοστό 50%, από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες.

Τα γραπτά διορθώνονται από τον οικείο διδάσκοντα.

Το μάθημα της Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας με διακριτά διδακτέα αντικείμενα – κλάδους τη Νέα Ελληνική Γλώσσα και τη Λογοτεχνία εξετάζεται ως ενιαίο γνωστικό αντικείμενο με αναλογία θεμάτων 60% Ελληνικής Γλώσσας και 40% Λογοτεχνίας.

Ο Μ.Ο. της προφορικής βαθμολογίας των τετραμήνων και της γραπτής εξάγεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις Γενικό βαθμό απόλυσης από τη Γ' Τάξη Γενικού Λυκείου αποτελεί το ηλικό της διαιρέσεως, δια του συνόλου των διδασκομένων στην τάξη μαθημάτων, του αθροίσματος του μέσου όρου προφορικής ή και γραπτής, εφόσον αυτά εξετάζονται γραπτώς, επίδοσης του μαθητή σε κάθε μάθημα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προαγωγή του μαθητή αποτελεί: α) η επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή ανώτερου του δέκα (10) και β) Μ.Ο. προφορικής και γραπτής βαθμολογίας των μαθημάτων: Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας και καθενός από τα μαθήματα της επιλεγείσας Ομάδας Προσανατολισμού τουλάχιστον δέκα (10) και τουλάχιστον οκτώ (8) σε καθένα από τα υπόλοιπα μαθήματα. Όταν μαθητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις α' και β' του προηγούμενου εδαφίου επαναλαμβάνει τη φοίτηση, ενώ όταν δεν πληροί την προϋπόθεση β' του προηγούμενου εδαφίου, κατά μάθημα, παραπέμπεται σε επανεξέταση σε αυτό ή αυτά και απολύεται ή επαναλαμβάνει τη φοίτηση κατά τα οριζόμενα ως άνω».

Επαγγελματικό Λύκειο

Η αξιολόγηση στα μαθήματα και των τριών τάξεων επικεντρώνεται στην ουσιώδη κατανόηση των κεντρικών θεμάτων και θεμελιωδών εννοιών, καθώς και στην κατάκτηση ανώτερων γνωστικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όπως η

κριτική και συνθετική σκέψη, η αξιολόγηση, η επιχειρηματολογία, η επίλυση προβλημάτων και η πρωτοτυπία.

Η αξιολόγηση βασίζεται ιδίως:

- α) στον προσδιορισμό της ανά μάθημα εξεταστέας ύλης με βάση τις θεματικές ενότητες,
- β) στην ικανότητα διασύνδεσης ουσιωδών γνώσεων, που προέρχονται από ευρύτερα τμήματα της ύλης του μαθήματος,
- γ) στην κατανόηση των βασικών εννοιών ή, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο, γεγονότων, διαδικασιών ή διεργασιών του κάθε γνωστικού πεδίου και
- δ) στη δυνατότητα κριτικής αξιολόγησης και ανάπτυξης λογικών επιχειρημάτων και τεκμηρίωσης για θέματα συναφή με την ύλη.

Οι γραπτές προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις σε όλες τις Τάξεις του ΕΠΑ.Λ. διεξάγονται ενδοσχολικά και περιλαμβάνουν όλα τα διδασκόμενα μαθήματα, γενικής παιδείας και τα μαθήματα των Ομάδων Προσανατολισμού, εκτός των μαθημάτων της Ερευνητικής Εργασίας, της Φυσικής Αγωγής και του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή σε θέματα που είναι κοινά για όλα τα τμήματα του ίδιου σχολείου.

Στα μαθήματα Γενικής Παιδείας τα θέματα ορίζονται ως εξής:

- α) κατά ποσοστό 50%, με κλήρωση από τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και
- β) κατά ποσοστό 50%, από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες. Στα υπόλοιπα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα τα θέματα τίθενται από τον διδάσκοντα ή τους διδάσκοντες. Σε κάθε περίπτωση τα γραπτά διορθώνονται από τον οικείο διδάσκοντα.

Γενικό βαθμό προαγωγής σε όλες τις τάξεις του ΕΠΑ.Λ. αποτελεί το ηπλίκον της διαιρέσεως διά του συνόλου των διδασκόμενων μαθημάτων του αθροίσματος του μέσου όρου προφορικής ή και γραπτής, εφόσον αυτά εξετάζονται γραπτώς, επίδοσης του μαθητή σε κάθε μάθημα. Ο Μ.Ο. της προφορικής βαθμολογίας των τετραμήνων και της γραπτής εξάγεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

Όταν ο μαθητής δεν επιτυγχάνει το βασικό μέσο όρο και έχει βαθμολογία μέχρι και σε δύο

μαθήματα κάτω του δέκα παραπέμπεται σε εξέταση το Σεπτέμβριο οπότε και αναλόγως με τα αποτελέσματα προάγεται ή απολύεται. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προαγωγή του μαθητή αποτελεί η επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή ανώτερου του δέκα (10). Όταν μαθητής δεν πληροί την προϋπόθεση του ανωτέρου εδαφίου επαναλαμβάνει τη φοίτηση. Ο βαθμός του απολυτηρίου και πτυχίου Επαγγελματικού Λυκείου προκύπτει από το μέσο όρο της γενικής βαθμολογίας των γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων γενικής παιδείας και ειδικότητας, καθώς και της προφορικής βαθμολογίας της Φυσικής Αγωγής του μαθητή.

Παράρτημα 8

Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μέσω της Γενικής Γραμματείας Δ.Β.Μ. και του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και σε συνεργασία με φορείς παροχής υπηρεσιών Δ.Β.Μ., ολοκλήρωσε την δεύτερη αναθεωρημένη έκδοση του **εθνικού πλαισίου για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διά βίου μάθηση, π³**.

Πρόκειται για ένα **εργαλείο αυτοαξιολόγησης** της απόδοσης των οργανισμών βάσει ενός ενιαίου πλαισίου αρχών και δεικτών ποιότητας, συμβατού τόσο με τις εθνικές πολιτικές όσο και με τις ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για τη διασφάλιση ποιότητας στη διά βίου μάθηση, το οποίο απευθύνεται σε όλους τους φορείς διοίκησης και σε όλους τους φορείς παροχής υπηρεσιών Διά Βίου Μάθησης.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Για την ανάπτυξη της **αρχικής έκδοσης του Εθνικού Πλαισίου για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση, π³**, συγκροτήθηκε το 2011 ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από στελέχη του Υπουργείου Παιδείας, της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων, του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης, του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού και του Ινστιτούτου Διαρκούς Επιμόρφωσης Ενηλίκων. Η ομάδα υποστηρίχθηκε από τον Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης ΕΣΣΕΕΚΑ, με βάση σχετική ανάθεση (ανάθεση του ΓΓΔΒΜ υπ' αριθμ. 234/29.03.2011, με τίτλο «Σχέδιο τελικής πρότασης ποιοτικής αναβάθμισης για τη διά βίου μάθηση»).

Στη συνέχεια, το πλαίσιο π³ τέθηκε σε **πρώτη πιλοτική εφαρμογή** από όλους τους φορείς διοίκησης ΔΒΜ, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Παιδείας και από φορείς παροχής υπηρεσιών ΔΒΜ, σε εθελοντική βάση. Για την υλοποίηση της ενέργειας αυτής συγκροτήθηκε νέα ομάδα εργασίας, αποτελούμενη από στελέχη του Υπουργείου Παιδείας, της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) και του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης. Η ομάδα υποστηρίχθηκε από τον Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης ΕΣΣΕΕΚΑ, με βάση σχετική ανάθεση (ανάθεση ΓΓΔΒΜ υπ' αριθμ. 1126/20.10.2011, με τίτλο «Υποστήριξη στην πιλοτική εφαρμογή του π³»).

Τέλος, μετά από μία ολοκληρωμένη εφαρμογή του πλαισίου σε ένα διευρυμένο και αντιπροσωπευτικό δείγμα φορέων παροχής υπηρεσιών Δ.Β.Μ., σε **δεύτερη πιλοτική εφαρμογή** το 2013, προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα και προστιθέμενη αξία του, οριστικοποιήθηκε η **δεύτερη αναθεωρημένη έκδοση του π³ και τα ακόλουθα παραδοτέα** που κατατέθηκαν στις 2/7/2013 από την Γ.Γ.Δ.Β.Μ. στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

2. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ

A) Πλαίσιο π³

- 2^η αναθεωρημένη έκδοση του π³
- Τελική έκδοση του **οδηγού εφαρμογής** του π³
- Τελική έκδοση του **μηχανισμού απόδοσης σήματος π³** στους φορείς που αποδεικνύουν ότι το εφαρμόζουν

B) Αξιολογητές της εφαρμογής του π³

- Εκπαιδευτικό σεμινάριο για την εκπαίδευση αξιολογητών π³
- Κώδικας δεοντολογίας αξιολογητών
- Διαδικασίες διαχείρισης μητρώου αξιολογητών

Γ) Μηχανισμός απόδοσης σήματος π³

- Διαδικασία απόδοσης σήματος π³
- Αίτηση και λοιπά έντυπα για την απόδοση του σήματος π³

Δ) Καλή πρακτική εφαρμογής του π³

- Ερωτηματολόγιο εφαρμογής του π³

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η δημιουργία ενός πλαισίου αρχών για τη διασφάλιση της ποιότητας στη διά βίου μάθηση και, ως εκ τούτου, η θέσπιση ενός ενιαίου και συνεκτικού συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησής της, ήταν το αποτέλεσμα του αυξανόμενου ενδιαφέροντος όλων των εμπλεκόμενων φορέων, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας της και για τη σωστή και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων, οικονομικών και άλλων, που επενδύονται σε αυτή. **Παράγοντες που κατέστησαν αναγκαία την ύπαρξη ενός πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας στη διά βίου μάθηση ήταν κυρίως:**

- Η επέκταση της παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης σε νέους χώρους, μη ελεγχόμενους μέχρι πρόσφατα από κάποια εθνική αρχή,
- η ανάγκη των φορέων παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης να αναπτύξουν και διατηρήσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα σε μία ταχύτατα μεταβαλλόμενη και ανταγωνιστική αγορά,
- η συνειδητοποίηση από πλευράς εκπαιδευομένων της σπουδαιότητας του ρόλου τους στη διαμόρφωση των όρων και στη διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών διά βίου μάθησης,
- η ανάγκη των φορέων διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικής για θέσπιση όρων και προδιαγραφών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διά βίου μάθησης.

Στο πλαίσιο αυτό, **το πλαίσιο ποιότητας π³** ήρθε να εξειδικεύσει τον ορισμό της ποιότητας στον τομέα αυτό αξιοποιώντας και υφιστάμενες σχετικές μελέτες, και να θέσει ποιοτικούς όρους αξιολόγησης των φορέων διοίκησης και των φορέων παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης, μέσα από μια διαδικασία διαβούλευσης και συναίνεσης με τους εμπλεκόμενους φορείς, με στόχο τη δημιουργία ενός ανοιχτού και ανατροφοδοτούμενου συστήματος, που βασική επιδίωξη έχει τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών διά βίου μάθησης προς όφελος των αποδεκτών της, των εργοδοτών και της ίδιας της χώρας.

Είναι δε απαραίτητο να επισημανθεί ότι το **πλαίσιο ποιότητας π³** δεν επιδιώκει ούτε μπορεί να υποκαταστήσει άλλα μοντέλα / εργαλεία ολικής ποιότητας (π.χ. EFQM, CAF), συστήματα διαχείρισης (π.χ. ISO9001) και συστήματα στρατηγικής διοίκησης (π.χ. διοίκηση μέσω στόχων), τα οποία για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση έχουν θεσμοθετηθεί με το Ν.3230/2004, αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά προς αυτά. Πιο συγκεκριμένα, το **το πλαίσιο ποιότητας π³** αποτελεί ένα συμπληρωματικό εργαλείο αξιολόγησης με πεδίο αναφοράς στην παροχή της εκπαίδευσης, κατάρτισης και συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΥ.Ε.Π.), που αξιοποιεί την τεκμηρίωση που απορρέει από την εφαρμογή εργαλείων ολικής ποιότητας, συστημάτων διαχείρισης και συστημάτων στρατηγικής διοίκησης ως πηγή πληροφοριών αξιολόγησης (π.χ. ερωτηματολόγια ικανοποίησης των αποδεκτών των υπηρεσιών, επίδοση δεικτών, κλπ). Η διά βίου μάθηση αποτελεί κυρίαρχη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία συνθέτει μία ευρεία και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ενεργή συμμετοχή των πολιτών, την κοινωνική συνοχή, την απασχόληση και την προσωπική ανάπτυξη [*European Report on Quality Indicators of Lifelong Learning, European Commission, June 2002*].

Οι βασικές αρχές διά βίου μάθησης, που έχουν τεθεί, αφορούν:

- στη δημιουργία μιας κοινωνίας ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην ποιοτική μάθηση, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου, η παροχή της οποίας βασίζεται πρωτίστως στις ατομικές του ανάγκες,
- στην προσαρμογή του τρόπου παροχής της εκπαίδευσης και κατάρτισης και των προσόντων, που αποκτώνται μέσα από αυτή, στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των επαγγελματιών, του εργασιακού περιβάλλοντος και των εργασιών μεθόδων και
- στην ενθάρρυνση της συμμετοχής του ατόμου σε όλες τις πτυχές της σύγχρονης ζωής, ειδικά δε της κοινωνικοπολιτικής, συμπεριλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής διάστασης.

Σε επίπεδο εφαρμοσμένης πολιτικής, η επίτευξη των **στόχων της ευρωπαϊκής στρατηγικής, όσον αφορά στην εκπαίδευση και κατάρτιση** προϋποθέτει το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων ως προς την εφαρμογή βασικών κοινών αρχών ποιότητας στο σχεδιασμό, στην παροχή και στην πιστοποίηση των αποτελεσμάτων, καθώς και προδιαγεγραμμένες διαδικασίες και μηχανισμούς διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας.

Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η **Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη δημιουργία ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) [Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2009/C 155/01 της 18ης Ιουνίου 2009]**, η οποία συνιστά στα κράτη μέλη μεταξύ άλλων:

- τη χρήση και περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην EEK,
- τη βελτίωση και περαιτέρω ανάπτυξη των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- τη στήριξη των στρατηγικών διά βίου μάθησης,
- την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων και του ευρωπαϊκού χάρτη ποιότητας για την κινητικότητα,
- την καλλιέργεια πνεύματος βελτίωσης της ποιότητας και καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα, και
- την απόδοση ιδιαίτερης έμφασης στη μετάβαση από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) στην ανώτατη εκπαίδευση.

Στον τομέα της Διά βίου Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει καλέσει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν το ρόλο της διά βίου συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού στο πλαίσιο των εθνικών τους πολιτικών για τη διά βίου Μάθηση [*Council Resolution on better integrating lifelong guidance into lifelong learning strategies, Council of the European Union, 2905 Education, Youth and Culture Council Meeting, 21 November 2008*], και να θέσουν τις ακόλουθες τέσσερις προτεραιότητες με στόχο να βοηθήσουν τις διά βίου επαγγελματικές μεταβάσεις των πολιτών:

- Να ενθαρρύνουν την διά βίου απόκτηση από τους πολίτες δεξιοτήτων διαχείρισης της σταδιοδρομίας
- Να διευκολύνουν την πρόσβαση όλων των πολιτών σε υπηρεσίες ΣΥ.Ε.Π.
- Να αναπτύξουν συστήματα διασφάλισης ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών ΣΥ.Ε.Π.
- Να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη διά βίου ΣΥΕΠ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Εκτός από τα ευρωπαϊκά κείμενα αναφοράς, που προσδιορίζουν τις απαιτήσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και στη Διά Βίου Συμβουλευτική και η εναρμόνιση με τα οποία αποτέλεσε το βασικό μέλημα κατά τη δημιουργία του παρόντος πλαισίου, η διαμόρφωση του Πλαισίου για τη Διασφάλιση Ποιότητας στη ΔΒΜ έλαβε υπόψη δύο σημαντικά μοντέλα / εργαλεία ολικής ποιότητας, το ευρωπαϊκό μοντέλο αριστείας EFQM και το εργαλείο διοίκησης ολικής ποιότητας στη δημόσια διοίκηση CAF, ειδικά δε το, εστιασμένο στην εκπαίδευση, CAF and Education.

Και τα δύο αυτά μοντέλα / εργαλεία, καθώς και το εξειδικευμένο για την εκπαίδευση, που αποτελούν υπερσύνολα του πλαισίου π³, προσδιορίζουν την αριστεία και διαρκή βελτίωση ενός οργανισμού ως το αποτέλεσμα μιας ολοκληρωμένης και ευρείας αυτοαξιολόγησης ποικίλων παραμέτρων της επιχειρησιακής λειτουργίας, που ξεκινούν από την ίδια την ηγεσία των οργανισμών και καταλήγουν στα κύρια επιχειρησιακά αποτελέσματά τους, που επιτυγχάνονται από την ευθυγράμμιση και στρατηγική διοίκηση προσωπικού, συνεργατών, υλικοτεχνικής υποδομής και διαδικασιών.

Σε εθνικό επίπεδο ο ν. 3879/2010 (άρθρο 18, παρ. 1ε) θεσπίζει, επίσης, κίνητρα για την ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και την επικαιροποίηση των γνώσεων δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, στα οποία περιλαμβάνεται η σύνδεση της αξιολόγησης των φορέων διά βίου μάθησης με τη χρηματοδότησή τους. Πιο συγκεκριμένα, οι φορείς παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης, που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους, αξιολογούνται σύμφωνα με την υλοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί στο αντίστοιχο πρόγραμμα διά βίου μάθησης και χρηματοδοτούνται με βάση την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους.

Σε ό,τι αφορά στη διασφάλιση ποιότητας, στο άρθρο 6, παρ. 2κε, του ν.3879/2010 ορίζεται η αυτοαξιολόγηση ως μέθοδος αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου, η οποία εντάσσεται στο πεδίο αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Διά Βίου Μάθησης.

Επιπλέον, στο άρθρο 19 του ν. 3879/2010 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η συγκρότηση συστήματος συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και αξιολόγησης των εκπαιδευτών και των στελεχών της μη τυπικής εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών των Σ.Δ.Ε., καθώς και συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων και της αποτελεσματικότητας του Εθνικού Δικτύου Διά Βίου Μάθησης.

Επιπλέον, στο Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις δράσεις εφαρμογής της δημόσιας πολιτικής διά βίου μάθησης, γίνεται αναφορά στους εξής στρατηγικούς στόχους:

- Καθολική συμμετοχή
- Ποιότητα παντού
- Αλλαγή στις παιδαγωγικές μεθόδους
- Αξία και διαφάνεια στην απόκτηση προσόντων
- Εξυπηρέτηση του νέου αναπτυξιακού μοντέλου
- Απελευθέρωση από εκπαιδευτικά στεγανά
- Ορθολογική κατανομή, συντονισμός και αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων

Επιπλέον του παραπάνω θεσμικού πλαισίου, που σχετίζεται άμεσα με την ποιότητα στη διά βίου μάθηση, η διαμόρφωση του πλαισίου π³ έλαβε υπόψη και το νόμο 3230/2004 (κεφάλαια Α και Β), με τον οποίο καθιερώθηκε στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση ένα σύστημα διοίκησης με στόχους και τέθηκε ο γενικός στόχος του προσδιορισμού της ποιότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών μέσα από τη μέτρηση σχετικών δεικτών.

Το Υπουργείο Παιδείας, όπως προβλέπεται από το ν.3879/2010 (άρθρο 6, παρ. ε και στ), έχει αναλάβει την αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου όλων των μονάδων της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, της Αρχικής και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης, καθώς και των λοιπών μονάδων, δημόσιων ή ιδιωτικών, που δεν ανήκουν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Επιπροσθέτως, έχει την αρμοδιότητα για εισήγηση, σχεδιασμό και πιστοποίηση των εκπαιδευτικών προδιαγραφών και ειδικότερα του περιεχομένου, των εκπαιδευτικών μεθόδων, των εκπαιδευτών και των υποδομών των προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων (άρθρο 4, παρ. 2, περ. γ).

Το Υπουργείο, ασκώντας τον επιτελικό του ρόλο στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου, και λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία για την ποιότητα, την αποδοτικότητα και τη στρατηγική διοίκηση, ανέπτυξε ένα πλαίσιο ποιοτικής αναβάθμισης της διά βίου μάθησης, το π³. Στόχο έχει τον αποτελεσματικό συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων και την ενίσχυση του έργου τους προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας στη διά βίου μάθηση σε ευθυγράμμιση αφενός με την εθνική πολιτική και αφετέρου με την ευρωπαϊκή στρατηγική «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020».

Το π³ συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας θέτοντας ένα πλαίσιο αρχών για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση, παρέχοντας στους εμπλεκόμενους φορείς ένα συμπληρωματικό εργαλείο για το σχεδιασμό, την παροχή και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της διά βίου μάθησης, καθώς:

- ορίζει την ποιότητα, αξιοποιώντας υφιστάμενες και θέτοντας νέες εξειδικευμένες αρχές ποιότητας, στις τρεις συνιστώσες της διά βίου μάθησης, δηλαδή στις εισροές, στις διαδικασίες και στις εκροές και
- παρέχει μετρήσιμους ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για την αξιολόγηση της εφαρμογής των αρχών ποιότητας από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Στο άρθρο 2, παρ. 17, του ν. 3879/2010 ορίζεται ότι το σύνολο των φορέων διοίκησης και παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης συνιστούν το Εθνικό Δίκτυο Διά Βίου Μάθησης. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου, οι φορείς του Εθνικού Δικτύου Διά Βίου Μάθησης αναπτύσσουν συστημικές σχέσεις και αξιοποιούν μεταξύ άλλων προτύπων και μέσων για τη λειτουργία και ανάπτυξη του Εθνικού Δικτύου, τα μέσα διασφάλισης της ποιότητας.

Με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του ν. 3879/2010 και στην υποπαράγραφο θ.3 του άρθρου 1 του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016» και με βάση τις ισχύουσες συγχωνεύσεις φορέων και οργανισμών αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η Διά Βίου Μάθηση

διοικείται και παρέχεται από τους ακόλουθους φορείς:

A) Φορείς Διοίκησης της διά βίου μάθησης

- Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης
- Υπηρεσιακές μονάδες των Περιφερειών, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα διά βίου μάθησης
- Υπηρεσιακές μονάδες των Δήμων, που ασκούν αρμοδιότητες σε θέματα διά βίου μάθησης
- Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)

B) Φορείς παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης

- Τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)
- Τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης επιπέδου 2
- Τα Κολλέγια και τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης επιπέδου 1
- Οι λοιπές δημόσιες και ιδιωτικές σχολές επαγγελματικής κατάρτισης,
- Το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) κατά το μέρος που παρέχει υπηρεσίες διά βίου μάθησης

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών γενικής (τυπικής και μη τυπικής) εκπαίδευσης ενηλίκων, στους οποίους περιλαμβάνονται:

- Κοινωνικοί, θρησκευτικοί και πολιτιστικοί φορείς, καθώς και δομές παροχής υπηρεσιών γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.) και οι Σχολές Γονέων
- Οι φορείς παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού
- Τα Κέντρα Προώθησης στην Απασχόληση (Κ.Π.Α.) κατά το μέρος που παρέχουν υπηρεσίες διά βίου συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού
- Οι φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που παρέχουν μη τυπική εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως είναι το Ε.Κ.Δ.Δ.Α., καθώς και οι φορείς που συνιστώνται από τις επαγγελματικές ενώσεις και τα επιμελητήρια και παρέχουν μη τυπική εκπαίδευση στα μέλη τους
- Οι φορείς παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης, τους οποίους συνιστούν οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, που συνυπογράφουν την εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας
- Οι φορείς άτυπης μάθησης, δηλαδή οι φορείς κάθε μορφής που λειτουργούν σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο και παρέχουν υπηρεσίες διά βίου μάθησης, εφόσον αναγνωρίζονται ως φορείς άτυπης μάθησης των πολιτών και εγγράφονται στο σχετικό μητρώο που τηρεί η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης.

Στο Εθνικό Δίκτυο Διά Βίου Μάθησης (ν. 3879/2010) ανήκουν, επίσης, οι φορείς και οι δομές του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος κατά το μέρος που παρέχουν υπηρεσίες ή εφαρμόζουν προγράμματα διά βίου μάθησης, όπως είναι τα Ιδρύματα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και τα Ινστιτούτα Διά Βίου Εκπαίδευσης των ιδρυμάτων αυτών, τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, καθώς και οι φορείς που οργανώνουν και υλοποιούν προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, τα οποία χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους, ως προς τη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου των προγραμμάτων αυτών.

Επιπλέον, ο πρόσφατος νόμος 4115/2013 (φεκ 24/30.1.2013) « Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού» στο άρθρο 14 αναφέρει στους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του ΕΟΠΠΕΠ (σημείο στ.) την διασφάλιση ποιότητας της δια βίου μάθησης και της δια βίου συμβουλευτικής και επαγγ. Προσανατολισμού σε συνεργασία με τους λοιπούς αρμόδιους φορείς.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ π³

Για τους σκοπούς του παρόντος πλαισίου, το σύστημα διά βίου μάθησης περιλαμβάνει, ως υποσυστήματα, τη μη τυπική εκπαίδευση (όπως ορίζεται από το άρθρο 2, παρ. 4, του ν.3879/2010), δηλαδή:

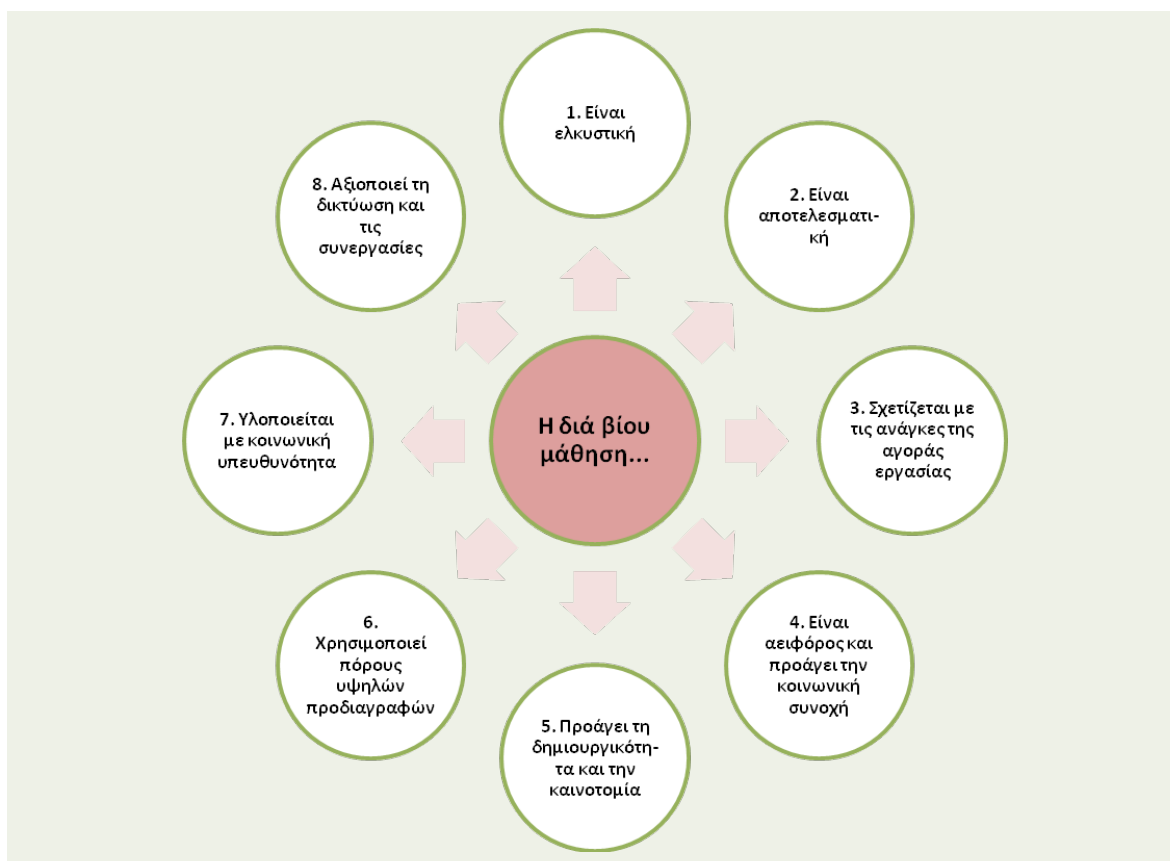
- τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων,
- την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και
- τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση

καθώς και τη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

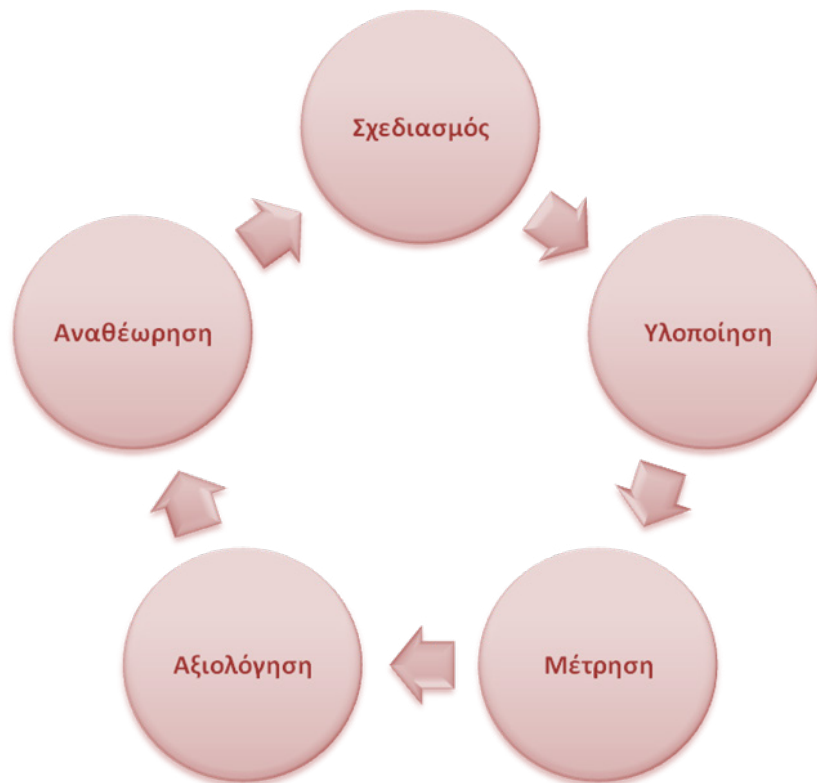
Στο πλαίσιο των υποσυστημάτων αυτών, κάθε εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία και η παροχή συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, βασίζονται σε τρεις συνιστώσες: στις εισροές, στις διαδικασίες και στις εκροές. Θεμελιώδεις για την αποτελεσματική συλλειτουργία των συνιστωσών αυτών είναι η ανατροφοδότηση και η διαρκής βελτίωση, η οποία εξασφαλίζει την αιεφορία του συστήματος και διαμορφώνεται βάσει του πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας στη διά βίου μάθηση – του πλαισίου π³.

Η Διά Βίου Μάθηση, ως θεσμός, θεωρείται ότι ικανοποιεί προδιαγραφές υψηλής ποιότητας, όταν καταφέρνει σε επίπεδο σχεδιασμού, παροχής και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της, να επιτύχει τέτοια αποτελέσματα που να ικανοποιούν ή και να ξεπερνούν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ανάγκες των συμμετεχόντων σε αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό, το π³ θέτει τις παρακάτω αρχές ποιότητας στη διά βίου μάθηση, που εφαρμόζονται από όλους τους φορείς του Εθνικού Δικτύου διά Βίου Μάθησης, βάσει του ρόλου, των αρμοδιοτήτων και του πεδίου δραστηριοποίησής τους:

Η διαρκής βελτίωση της διά βίου μάθησης προϋποθέτει την ολοκληρωμένη και συνεχή τήρηση, υλοποίηση και μέτρηση των θεμελιωδών αρχών ποιότητας, καθώς και την αξιολόγηση, την ανατροφοδότηση και τον επανασχεδιασμό των συστημάτων και διαδικασιών της, μέσω μίας κυκλικής πορείας, η οποία περιλαμβάνει μια επαναλαμβανόμενη αλληλουχία πέντε (5) ενδιάμεσων «σταθμών», όπως φαίνεται και στο επόμενο σχήμα:

Ως εφαρμογή του p^3 νοείται η **αυτοαξιολόγηση** ενός οργανισμού ως προς το βαθμό τήρησης των θεμελιωδών αρχών ποιότητας, η οποία οδηγεί στη διαμόρφωση πλάνων βελτίωσης, για την καλύτερη ευθυγράμμιση του συστήματος σχεδιασμού και παροχής των υπηρεσιών διά βίου μάθησης με τις αρχές αυτές.

Η αυτοαξιολόγηση αποτελεί μια διαδικασία ενδελεχούς ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης του οργανισμού, αναφορικά με την τήρηση των οκτώ (8) αρχών ποιότητας. Κάθε μία από τις αρχές αυτές αναλύεται σε επιμέρους διαστάσεις, οι οποίες συνθέτουν το περιεχόμενό τους και συνιστούν κατευθύνσεις για την εναρμόνιση της λειτουργίας φορέων διοίκησης και παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης με το πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας στη διά βίου μάθηση. Αποτέλεσμα της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης, είναι η σε βάθος κατανόηση των δυνατών σημείων του φορέα και των σημείων προς βελτίωσή του, σε σχέση με τις αρχές ποιότητας.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής του πλαισίου p^3 είναι μία επαναλαμβανόμενη διαδικασία, η οποία έχει ως επίκεντρο τον ίδιο το φορέα. Αυτό σημαίνει, ότι κάθε φορέας διά βίου μάθησης διενεργεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αυτοαξιολόγηση ως προς τον βαθμό, που το πλαίσιο λειτουργίας του εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις του πλαισίου p^3 , χρησιμοποιώντας ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης τον κύκλο ποιότητας, (με τα 5 διακριτά στάδια- σταθμούς) και εντοπίζει ανά αρχή τα δυνατά του σημεία και τα σημεία που χρήζουν βελτιώσεων.

Η αποτελεσματική τήρηση των θεμελιωδών αρχών ποιότητας προϋποθέτει την αξιολόγηση του βαθμού ενσωμάτωσής τους στο σύστημα και τις λειτουργίες των φορέων, μέσω μετρήσιμων ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών ποιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, διαμορφώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας κατάλογος υποχρεωτικών **κύριων δεικτών ποιότητας** της διά βίου μάθησης, ανά αρχή ποιότητας.

Οι δείκτες αυτοί πρέπει απαραίτητα να παρακολουθούνται από τους φορείς διά βίου μάθησης, ανάλογα με τον ρόλο τους ως φορέων διοίκησης ή φορέων παροχής υπηρεσιών και με το υποσύστημα, στο οποίο δραστηριοποιούνται.

Επιπλέον των δεικτών αυτών και για τις αρχές που οι υποχρεωτικοί κύριοι δείκτες ποιότητας είναι λιγότεροι από τέσσερις, οι φορείς διά βίου μάθησης θα πρέπει να υιοθετήσουν πρόσθετους δείκτες ποιότητας, ώστε να εξασφαλίζουν ότι για κάθε μία από τις αρχές αυτές τηρούν **τουλάχιστον τέσσερις δείκτες**. Η αναζήτηση πρόσθετων δεικτών δεν απαιτείται για τις περιπτώσεις αρχών για τις οποίες έχουν ορισθεί ήδη τέσσερις, πέντε ή έξι κύριοι δείκτες ποιότητας.

Προς υποστήριξή τους σε αυτό, το Υπουργείο Παιδείας ανέπτυξε **εργαλειοθήκη πρόσθετων δεικτών ποιότητας**, που παρουσιάζεται σε παράρτημα του Οδηγού Εφαρμογής του π³.

Στους δείκτες - κύριους και πρόσθετους - περιλαμβάνονται αρκετοί που σχετίζονται με τη διαδικασία πιστοποίησης προσόντων και την απορρόφηση από την αγορά εργασίας, τόσο για τους φορείς διοίκησης όσο και για τους φορείς παροχής.

Οι ανωτέρω κύριοι δείκτες **συνδέθηκαν με 6 από τους 10 δείκτες του Ευρωπαϊκού πλαισίου διασφάλισης ποιότητας στην Ε.Ε.Κ. -EQAVET**, συνδέθηκαν δηλαδή με τους δείκτες αυτούς που στη χώρα μας διαμορφώνονται και διαχειρίζονται από τους σχετικούς με τη ΔΒΜ φορείς. Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι οι δείκτες του π³ αναφέρονται στην ΔΒΜ γενικά ενώ οι δείκτες του EQAVET αναφέρονται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Ένας **ελάχιστος αριθμός τεσσάρων (4) δεικτών ποιότητας** ανά αρχή ποιότητας (για όσες από τις αρχές ποιότητας αντιστοιχίζονται με λιγότερους από τέσσερις (4) κύριους δείκτες) έχει τεθεί ως απαίτηση από το πλαίσιο π³, καθώς το εύρος των διαστάσεων κάθε αρχής επιβάλλει και την πολυδιάστατη μέτρηση της εφαρμογής της.

Έτσι, ο φορέας, που επιθυμεί να εφαρμόσει το πλαίσιο π³, καλείται να διαμορφώσει ένα **κατάλογο δεικτών ποιότητας**, χρησιμοποιώντας **απαραίτητα** τους κύριους δείκτες ποιότητας του πλαισίου, και συμπληρώνοντάς τους με κάθε άλλο δείκτη που εκτιμά και μπορεί να τεκμηριώσει ότι είναι κατάλληλος για τη μέτρηση της εφαρμογής κάθε αρχής (λαμβάνοντας υποστηρικτικά υπόψη και την εργαλειοθήκη των δεικτών ποιότητας του παραρτήματος).

Τέλος, προκειμένου να είναι σε θέση ένας φορέας να ιεραρχήσει τις βελτιώσεις, που εντόπισε κατά το στάδιο της εφαρμογής του κύκλου ποιότητας, το πλαίσιο π³ παρέχει **ένα εργαλείο βαθμολόγησης**, το οποίο ευθυγραμμίζεται με τους σταθμούς του κύκλου ποιότητας και με τα επιμέρους ερωτήματα, που τίθενται ανά σταθμό.

Η συνολική βαθμολογία ενός φορέα ως προς την εφαρμογή κάθε θεμελιώδους αρχής του πλαισίου π³ προκύπτει από το μέσο όρο των βαθμολογιών της αρχής σε κάθε έναν από τους σταθμούς του κύκλου ποιότητας.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΗΜΑΤΟΣ

Στη **διαδικασία απόδοσης σήματος π³** έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν όλοι οι οργανισμοί, δημόσιοι ή ιδιωτικοί, οι οποίοι έχουν ως κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών διά βίου μάθησης (γενική εκπαίδευση ενηλίκων, αρχική επαγγελματική κατάρτιση, συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση) και συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού. Επίσης, στη διαδικασία απόδοσης σήματος π³ μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι φορείς διοίκησης της δια βίου μάθησης, που ορίζονται στον ν.3879/2010, όπως εκάστοτε ισχύει.

Για την απόδοση του σήματος π³ ο υποψήφιος οργανισμός δια βίου μάθησης (διοίκησης ή παροχής) πρέπει να αποδείξει ότι ισχύουν ταυτόχρονα τα παρακάτω:

- i. εφαρμόζει την αυτοαξιολόγηση, εντοπίζει δυνατά σημεία και περιοχές βελτίωσης και ιεραρχεί τις περιοχές βελτίωσης
- ii. σχεδιάζει και υλοποιεί αποτελεσματικά δράσεις βελτίωσης με βάση τις εντοπισθείσες περιοχές βελτίωσης και σύμφωνα με τον κύκλο ποιότητας.

Το σήμα π³ προβλέπεται να έχει διάρκεια δύο (2) ετών, με την παρέλευση των οποίων αίρεται η άδεια χρήσης του, εκτός εάν ο κάθε οργανισμός επανυποβάλλει αίτηση και ολοκληρώσει εκ νέου επιτυχώς τη διαδικασία αξιολόγησης, όπως αυτή προβλέπεται.

Σε κάθε περίπτωση το Τμήμα Εθνικού Συστήματος Ποιότητας του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. προβλέπεται να τηρεί αρχεία των σημμάτων που έχουν αποδοθεί και ενημερώνει έγκαιρα τους οργανισμούς για την επικείμενη λήξη ισχύος του σήματός τους.

Παράρτημα 9

Θεσμικό πλαίσιο και μέθοδοι – διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου

Πριν από τη δημιουργία του Ι.Ε.Π. και της Α.Δ.Ι.Π.Π.Δ.Ε. το έργο της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου είχε ανατεθεί στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Ν.2986/2002).

Πιο συγκεκριμένα, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας είχε αναλάβει την ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπων δεικτών και κριτηρίων για τη δυναμική αποτύπωση της κατάστασης, καθώς και τον έλεγχο της αξιοπιστίας του συστήματος αποτύπωσης και παρακολούθησης του εκπαιδευτικού έργου τόσο στο επίπεδο της σχολικής μονάδας και της περιφέρειας όσο και σε εθνικό επίπεδο. Επίσης συγκέντρωνε και επεξεργαζόταν τις εκθέσεις των Περιφερειακών Κέντρων Στήριξης και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, καθώς και τις εκθέσεις αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων που συντάσσονταν από το σύλλογο διδασκόντων και συνέτασσε ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, την οποία υπέβαλλε στον Υπουργό Παιδείας.

Από την άλλη, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αναλάμβανε την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών με σκοπό να συμβάλλει στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης κατά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Με τη δημιουργία του Ι.Ε.Π., το νεοϊδρυθέν Ινστιτούτο κράτησε το δικαίωμα εισήγησης για θέματα που αφορούν την αξιολόγηση των διοικητικών και των εκπαιδευτικών δομών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών (άρθρο 2.3.δδ), ενώ το βασικό έργο της αξιολόγησης μεταβιβάστηκε στην Α.Δ.Ι.Π.Π.Δ.Ε που ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2013.

Πράγματι, με τον Ν.4142/2013 τα θέματα διασφάλισης της ποιότητας μεταβιβάζονται στη νέα Αρχή, μεταξύ των οποίων και οι διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Έτσι, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης, κρίθηκε σκόπιμη τόσο η αυτο-αξιολόγηση όσο και η εξωτερική αξιολόγηση των δραστηριοτήτων των σχολείων, ο βαθμός επικαιροποίησης των κριτηρίων απόδοσης, καθώς και η αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Α. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας – διαδικασία αυτοαξιολόγησης

Σκοπός της αξιολόγησης

Η σχολική μονάδα αποτελεί το βασικό φορέα προγραμματισμού και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού της έργου.

Σκοπός της Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου (ΑΕΕ) είναι η βελτίωση και η ποιοτική αναβάθμιση όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου επιδιώκεται η διαμόρφωση φιλοσοφίας (κουλτούρας) αξιολόγησης στα σχολεία, η ενίσχυση της συνεργασίας και της συμμετοχής μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας, η ενίσχυση της αυτογνωσίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, η απόκτηση εμπειριών από στελέχη και εκπαιδευτικούς στο πεδίο της αξιολόγησης, η ανάδειξη θετικών σημείων και αδυναμιών και η ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο χώρο του σχολείου.

Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου αναμένεται να συμβάλλει στην αρτιότερη διοίκηση και λειτουργία των σχολικών μονάδων, στην αποτελεσματική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, στην ενίσχυση των σχέσεων και των συνεργασιών στο σχολείο, στην αναβάθμιση των διδακτικών και παιδαγωγικών πρακτικών, στην προώθηση της καινοτομίας, και στην ανάπτυξη υποστηρικτικών πρακτικών. Επίσης, αναμένεται να συμβάλλει στην ανάδειξη των επιτευγμάτων των σχολείων, στην διάχυση των καλών πρακτικών, στην επισήμανση των αδυναμιών του εκπαιδευτικού συστήματος και στην ανατροφοδότηση για το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής και τον καθορισμό επιμορφωτικών και άλλων παρεμβάσεων.

Η αξιολόγηση αποτελεί μια διαδικασία κινητοποίησης όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας για την ανάπτυξη δράσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας και της μάθησης, την ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών, την ενίσχυση της ισότητας και την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και του αποκλεισμού και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Πεδίο εφαρμογής

Οι σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων της γενικής εκπαίδευσης της χώρας (πεδίο εφαρμογής: άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του ν. 2986/2002 και άρθρο 32, παρ. 2 του ν. 3848/2010) αξιολογούν κάθε έτος το εκπαιδευτικό τους έργο ως προς την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων.

Κάθε σχολική μονάδα μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, θέτει τους εκπαιδευτικούς στόχους, προγραμματίζει τις δραστηριότητες του σχολικού έτους και καταρτίζει ειδικά προγράμματα δράσης με σκοπό την αντιμετώπιση προβλημάτων και αδυναμιών και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού της έργου.

Το Πλαίσιο της ΑΕΕ

Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου (ΑΕΕ) στη σχολική μονάδα πραγματοποιείται με βάση το πλαίσιο της ΑΕΕ. Στη διαδικασία της αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, τα οποία αντιστοιχούν στις ακόλουθες αναλυτικές/ερμηνευτικές κατηγορίες του εκπαιδευτικού έργου:

- Δεδομένα του σχολείου
- Εκπαιδευτικές Διαδικασίες
- Εκπαιδευτικά Αποτελέσματα

Το εκπαιδευτικό έργο αποτιμάται με δείκτες ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, οι οποίοι έχουν τα δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αποκτούν διαφορετική σημασία κατά την υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου, η αξία τους επηρεάζεται από τις διαφορές μεταξύ των σχολικών μονάδων και συμβάλλουν με διαφορετικό τρόπο στη διαδικασία και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης.

Η αναλυτική παρουσίαση του πλαισίου εφαρμογής της ΑΕΕ γίνεται με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας μετά από σχετική εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.).

Μέθοδος/Διαδικασία Αξιολόγησης

Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου (ΑΕΕ) στη σχολική μονάδα γίνεται με τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης. Την ευθύνη εφαρμογής της διαδικασίας αξιολόγησης έχουν ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων του σχολείου. Η διαδικασία της αξιολόγησης πραγματοποιείται σε ετήσια βάση και συνδέεται με τον γενικότερο εκπαιδευτικό σχεδιασμό του σχολείου και την ανάπτυξη ειδικών σχεδίων δράσης με σκοπό τη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στους τομείς που επιλέγει κάθε σχολείο ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του.

Η διαδικασία της ΑΕΕ περιλαμβάνει:

- Την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου
- Τον προγραμματισμό δράσεων βελτίωσης
- Την υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων
- Την αξιολόγηση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δράσεων.

Στο τέλος κάθε διδακτικού έτους η σχολική μονάδα καταρτίζει έκθεση αξιολόγησης με ευθύνη του Διευθυντή της σχολικής μονάδας σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων και τους Σχολικούς Συμβούλους, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του σχολείου και υποβάλλεται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης μέσω του Δικτύου Πληροφόρησης της ΑΕΕ.

Η αναλυτική παρουσίαση της διαδικασίας αξιολόγησης γίνεται με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας μετά από σχετική εισήγηση του Ι.Ε.Π.

Το εκπαιδευτικό υλικό της ΑΕΕ

Το εκπαιδευτικό υλικό της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου (ΑΕΕ) περιλαμβάνει:

- Το θεωρητικό πλαίσιο της ΑΕΕ

- Εργαλεία και Διαδικασίες εφαρμογής
- Σχέδια εκθέσεων αξιολόγησης
- Το πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και παραδείγματα σχεδίων δράσης.

Το εκπαιδευτικό υλικό της ΑΕΕ εγκρίνεται με εγκύκλιο του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ μετά από σχετική εισήγηση του Ι.Ε.Π. και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ι.Ε.Π. ώστε να είναι προσβάσιμη από όλα τα σχολεία της χώρας.

Το Παρατηρητήριο της ΑΕΕ

Δημιουργήθηκε Παρατηρητήριο Αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε εθνικό επίπεδο, το οποίο έχει ως σκοπό (<http://aee.iep.edu.gr/about/intro>) :

- Την υποστήριξη της βιωσιμότητας και της καλής λειτουργίας της ΑΕΕ.
- Τη συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων σε ζητήματα αξιολόγησης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και την επεξεργασία σχετικών στοιχείων και μελετών.
- Την επιστημονική υποστήριξη των Σχολικών Συμβούλων, των Διευθυντών των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών στα θέματα της ΑΕΕ.
- Τις ανταλλαγές τεχνογνωσίας, εμπειρίας και τη διάχυση καλών πρακτικών σε εξειδικευμένα ζητήματα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες της χώρας.

Το Παρατηρητήριο Αξιολόγησης εποπτεύεται λειτουργικά και διαχειριστικά από το Ι.Ε.Π.

Το Δίκτυο Πληροφόρησης της ΑΕΕ

Επίσης, δημιουργήθηκε Δίκτυο Πληροφόρησης της ΑΕΕ σε εθνικό επίπεδο, το οποίο έχει ως σκοπό:

- Την επεξεργασία των δεδομένων των εκθέσεων των σχολικών μονάδων και την πληροφόρηση των εκπαιδευτικών αρχών σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο.
- Την υποστήριξη του έργου των Σχολικών Συμβούλων στην αξιοποίηση των εκθέσεων των σχολικών μονάδων και την υποβολή προτάσεων προς το Υπουργείο Παιδείας.
- Τη διαρκή ενημέρωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας σε κεντρικό επίπεδο για τα δεδομένα των σχολικών μονάδων για την υποστήριξη του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και των πολιτικών του Υπουργείου Παιδείας.

Το Δίκτυο Πληροφόρησης εποπτεύεται λειτουργικά και διαχειριστικά από το Ι.Ε.Π.

Εποπτεία και αξιολόγηση της ΑΕΕ

Την ευθύνη της εποπτείας, του συντονισμού και της αξιολόγησης της ΑΕΕ έχουν:

Σε κεντρικό επίπεδο οι Διευθύνσεις Σπουδών Π.Ε., Δ.Ε. και Ε.Α.Ε του Υπουργείου Παιδείας.

- Σε περιφερειακό επίπεδο οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Χώρας και οι Διευθύνσεις Π.Ε. και Δ.Ε.

Η διαδικασία της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων πραγματοποιείται σε ετήσια βάση. Τον Ιούνιο κάθε έτους οι σχολικές μονάδες Π.Ε., Δ.Ε. και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) υποβάλλουν την ετήσια έκθεση αξιολόγησης στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

Ακολούθως, οι Διευθύνσεις Π.Ε., Δ.Ε. και Ε.Α.Ε με βάση τα στοιχεία των εκθέσεων των σχολικών μονάδων συντάσσουν και υποβάλλουν συγκεντρωτική έκθεση προς την οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης συντάσσουν και υποβάλλουν συγκεντρωτική έκθεση ΑΕΕ της περιφέρειας προς το Υπουργείο Παιδείας, την οποία κοινοποιούν προς το Ι.Ε.Π. Τα στοιχεία των εκθέσεων αξιοποιούνται για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό σε κεντρικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων της ΑΕΕ πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια. Σε περιφερειακό επίπεδο συγκροτείται Περιφερειακή Ομάδα Αξιολόγησης (ΠΟΑ) στην οποία μετέχουν Σχολικοί Σύμβουλοι και Διευθυντές Εκπαίδευσης. Το έργο της ΠΟΑ αφορά στην αξιολόγηση των διαδικασιών που αναπτύσσουν τα σχολεία

και στα αποτελέσματα που παράγουν, στη λειτουργία του δικτύου πληροφόρησης μεταξύ σχολικών μονάδων και Σχολικών Συμβούλων, στην αξιοποίηση των στοιχείων των εκθέσεων στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΠΟΑ υποβάλλει έκθεση με τα αποτελέσματα καθώς και προτάσεις βελτίωσης της ΑΕΕ προς το Υπουργείο Παιδείας. Η συγκρότηση της ΠΟΑ καθορίζεται με υπουργική απόφαση.

Στο ΙΕΠ συγκροτείται Ομάδα Αξιολόγησης στην οποία μετέχουν στελέχη του ΙΕΠ και του Υπουργείου Παιδείας και μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η Ομάδα Αξιολόγησης υποστηρίζει το έργο

της ΑΕΕ στις σχολικές μονάδες, μελετά τα στοιχεία των εκθέσεων αξιολόγησης των περιφερειών και υποβάλλει έκθεση με τα αποτελέσματα καθώς και προτάσεις βελτίωσης της ΑΕΕ προς το Υπουργείο Παιδείας.

Μετά από σχετική εισήγηση του Ι.Ε.Π, μπορεί να επικαιροποιείται και τροποποιείται το πλαίσιο, το εκπαιδευτικό υλικό και οι διαδικασίες εφαρμογής της ΑΕΕ από το Υπουργείο Παιδείας, ανάλογα με τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στο χώρο της εκπαίδευσης.

Εξωτερικός Έλεγχος

Ο εξωτερικός έλεγχος όλων των διαδικασιών των σχολείων της τυπικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται περιοδικά, σύμφωνα με την περιγραφή των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου ποιότητας στα σχολεία γενικής εκπαίδευσης.

Ο εξωτερικός έλεγχος της ποιότητας των δραστηριοτήτων των σχολείων γενικής παιδείας οργανώνεται και διεξάγεται στις παρακάτω φάσεις:

- Προπαρασκευαστικό έργο
- Αρχικές σχολικές επισκέψεις από επικεφαλείς ελεγκτές
- Έλεγχος σχολείου
- Σύνοψη ελέγχου
- Προετοιμασία και εναρμόνιση της έκθεσης
- Δράσεις από τη διοίκηση του σχολείου, από τη διεύθυνση εκπαίδευσης της Περιφέρειας, και από την ομάδα εξωτερικού ελέγχου, μετά την παρουσίαση της έκθεσης εξωτερικού ελέγχου.

Οι εσωτερικοί ελεγκτές δαπανούν τουλάχιστον το 75 τοις εκατό του χρόνου εργασίας τους στα σχολεία: στην παρατήρηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στις συναντήσεις με τους καθηγητές του σχολείου και το λοιπό διοικητικό προσωπικό, με τους γονείς και μαθητές, με εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας και με άλλα ενδιαφερόμενα άτομα.

Ο υπολειπόμενος χρόνος χρησιμοποιείται για την ανάλυση και την περίληψη: της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων του εσωτερικού ελέγχου, των σχολικών εγγράφων και άλλων πληροφοριών που έχουν συλλεχθεί.

Παράρτημα 10

Θεσμικό πλαίσιο και μέθοδοι – διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών

Με την ίδρυσή της η Α.Δι.Π.Π.Δ.Ε. ανέλαβε εκτός των άλλων τις αρμοδιότητες για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της αποστολής της η Αρχή θα ασκεί και τις αρμοδιότητες που αφορούν:

- Τις διαδικασίες αξιολόγησης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει με όργανα ή εκπροσώπους της κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις, με σκοπό τη διασφάλιση της εγκυρότητας, της αξιοπιστίας και της αντικειμενικότητας της αξιολόγησης.
- Την μετα-αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών και εντοπίζει αδυναμίες και τρόπους αντιμετώπισής τους (Ν.4242/2012, άρθρο 1.3α, γγ και δδ).

Επιπλέον η Αρχή για την επίτευξη της αποστολής της και την άσκηση των αρμοδιοτήτων της θα υποστηρίζει τις σχολικές μονάδες, τους διευθυντές εκπαίδευσης και τους περιφερειακούς διευθυντές εκπαίδευσης στην εφαρμογή της αξιολόγησης της δράσης των εκπαιδευτικών μονάδων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 3848/2010 (Α' 71), καθώς και γενικότερα τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού σε κάθε θέμα που αφορά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών (3.1.β, γγ).

Στις 5/11/2013 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης Προεδρικό Διάταγμα για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΠΔ.152).

Σύμφωνα με αυτό, ο σκοπός της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού και του διοικητικού τους έργου μέσω της άμεσης σύνδεσής της με την επιμόρφωση, προς όφελος των ιδίων, των μαθητών και της κοινωνίας (άρθρο 2.1.). Η συγκεκριμένη αξιολόγηση ολοκληρώνει την αποτύπωση των δεδομένων που προκύπτουν από την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολό του με στόχο τη βελτίωσή του (άρθρο 2.2.α).

Η αξιολόγηση διακρίνεται, ανάλογα με τη φύση του έργου που αξιολογείται, σε διοικητική και εκπαιδευτική. Ως διοικητική ορίζεται η αξιολόγηση των ενεργειών και αποτελεσμάτων που συνθέτουν το υπηρεσιακό έργο διοίκησης, οργάνωσης και αξιολόγησης προσωπικού και δομών με τις εκπαιδευτικές του προεκτάσεις και ως εκπαιδευτική ορίζεται η αξιολόγηση των ενεργειών και αποτελεσμάτων που σχετίζονται με την άσκηση του παιδαγωγικού, διδακτικού, επιμορφωτικού έργου και την επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη. Εκπαιδευτική αξιολόγηση συνιστά η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών τάξης (άρθρο 1.2.).

Η αξιολόγηση αφορά στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και όλα τα στελέχη εκπαίδευσης (άρθρο 1). Ανάλογα όμως με τη θέση ευθύνης η βαρύτητα των κριτηρίων είναι μεταβλητή. Για παράδειγμα οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στις σχολικές μονάδες αξιολογούνται με τα ακόλουθα, ανά κατηγορία αναφερόμενα, κριτήρια (άρθρο 3):

α) Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια: (Συντελεστής βαρύτητας 0,75):

- αα) Διαπροσωπικές σχέσεις και προσδοκίες.
- ββ) Παιδαγωγικό κλίμα στη σχολική τάξη.
- γγ) Οργάνωση της σχολικής τάξης.

β) Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 0,50):

- αα) Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας.
- ββ) Στόχοι και περιεχόμενο.
- γγ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα.

γ) Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1,25):

- αα) Προετοιμασία μαθητών για τη διδασκαλία.
- ββ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα.
- γγ) Ενέργειες μαθητών κατά τη διαδικασία μάθησης.
- δδ) Εμπέδωση της νέας γνώσης και αξιολόγηση των μαθητών.

δ) Κατηγορία IV – Υψηλειακή συνέπεια και επάρκεια, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1,50):

- αα) Τυπικές υπαλληλικές υποχρεώσεις.
- ββ) Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας και στην αυτο – αξιολόγησή της.
- γγ) Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και φορείς.

ε) Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια: (Συντελεστής βαρύτητας 1):

- αα) Τυπικά προσόντα και επιστημονική ανάπτυξη.
- ββ) Επαγγελματική ανάπτυξη.

Οι αξιολογούμενοι ανάλογα με τη θέση τους αξιολογούνται διαφορετικά. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί της τάξης αξιολογούνται ως εξής: στα κριτήρια της διοικητικής αξιολόγησης από τους διευθυντές των οικείων σχολικών μονάδων και των Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων (ΣΕΚ), αντίστοιχα, και στα κριτήρια της εκπαιδευτικής αξιολόγησης οι εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης από τους οικείους σχολικούς συμβούλους, οι εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από τους σχολικούς συμβούλους ειδικότητας και οι υπεύθυνοι τομέων εργαστηρίων και οι υπεύθυνοι Σ.Ε. από σχολικούς συμβούλους παιδαγωγικής ευθύνης των ΣΕΚ, που ορίζονται από τον περιφερειακό διευθυντή (άρθρο 4ιβ).

Το έργο των εκπαιδευτικών αξιολογείται στο σύνολό του, καθώς και ξεχωριστά για κάθε κατηγορία κριτηρίων και κάθε επιμέρους κριτήριο που αναφέρεται στο προηγούμενο άρθρο. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιείται τετράβαθμη περιγραφική κλίμακα. Η ένταξη του αξιολογούμενου σε βαθμίδα της περιγραφικής κλίμακας συνεπάγεται τον ποιοτικό του χαρακτηρισμό ως ακολούθως: «ελλιπής», «επαρκής», «πολύ καλός» ή «εξαιρετικός» (άρθρο 5.1.).

Η διαδικασία της διοικητικής αξιολόγησης διενεργείται ως εξής:

Οι αξιολογητές πριν από την έναρξη της αξιολόγησης προσκαλούν εγγράφως τους αξιολογούμενους σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα σε συνάντηση συζήτησης αναφορικά με την επικείμενη αξιολόγηση (άρθρο 17.1α). Οι αξιολογητές μετά το πέρας της διαδικασίας συντάσσουν εκθέσεις αξιολόγησης. Οι εκθέσεις γνωστοποιούνται αποδεδειγμένα, το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία σύνταξής τους, στους αξιολογούμενους (άρθρο 17.1β).

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση αρχίζει με την κοινοποίηση σχετικής πρόσκλησης του αξιολογητή προς τον αξιολογούμενο. Μπορεί όμως να συμβεί και το αντίθετο (17.2α). Η εκπαιδευτική αξιολόγηση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια (17.2β):

αα) Προγραμματισμού και προετοιμασίας της παρακολούθησης διδασκαλιών. Στο στάδιο αυτό ο αξιολογητής παρέχει διευκρινίσεις στον αξιολογούμενο σχετικά με τα κριτήρια και την διαδικασία της αξιολόγησης και ο αξιολογούμενος εκπαιδευτικός ενημερώνει τον αξιολογητή για τα κοινωνικοπολιτισμικά και μαθησιακά δεδομένα της τάξης του. Στη συνέχεια ο αξιολογητής και ο αξιολογούμενος προγραμματίζουν την παρακολούθηση διδασκαλιών του αξιολογούμενου σε χρόνο που ορίζει ο αξιολογητής. Ο αξιολογητής μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις προτιμήσεις του αξιολογούμενου ως προς τα μαθήματα και τις τάξεις στα οποία επιθυμεί να γίνει η παρακολούθηση.

ββ) Παρακολούθησης δύο (2), τουλάχιστον, διδασκαλιών.

γγ) Μετα-αξιολογικής συζήτησης και αναστοχασμού. Στο στάδιο αυτό, πραγματοποιείται προφορική συζήτηση μεταξύ του αξιολογητή και του αξιολογούμενου, στην οποία παρέχεται και ανατροφοδότηση από τον αξιολογητή σχετικά με την παρακολούθηση των διδασκαλιών. Μέσα σε μία εβδομάδα από την πραγματοποίηση της συζήτησης, ο αξιολογούμενος υποβάλλει στον αξιολογητή την έκθεση εκπαιδευτικής αυτοαξιολόγησής

του και τον τυχόν συνοδευτικό ατομικό φάκελο.

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της οικείας έκθεσης. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αξιολογηθείς εκπαιδευτικός έχει κριθεί ως «ελλιπής» σε κάποιο κριτήριο, ο αξιολογητής οφείλει να προτείνει κατάλληλες μορφές επιμόρφωσης, ενδοσχολικής κυρίως φύσης. Η αξιολόγηση στο συγκεκριμένο κριτήριο επαναλαμβάνεται σε εύλογο χρονικό διάστημα και όχι σε διάστημα μεγαλύτερο του έτους. Οι εκθέσεις αυτοαξιολόγησης συνοδεύονται, προαιρετικά, από ατομικό φάκελο στον οποίο κάθε αξιολογούμενος μπορεί να περιλαμβάνει τα κάθε είδους δικαιολογητικά και παραστατικά που τεκμηριώνουν την αυτοαξιολόγησή του (άρθρο 17.3.).

Η έκθεση αυτοαξιολόγησης και ο ατομικός φάκελος αποσκοπούν στην πληρέστερη ενημέρωση του αξιολογητή και δεν τον δεσμεύουν στην αξιολογική του κρίση (άρθρο 17.4.).

Παράρτημα 11

Τομείς και Ειδικότητες του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4386/2016 (Α' 83) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι Τομείς και οι Ειδικότητες του Επαγγελματικού Λυκείου είναι οι εξής:

1. Τομέας Γεωπονίας, Τροφίμων και Περιβάλλοντος αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής
- (β) Τεχνικός Ζωικής Παραγωγής
- (γ) Τεχνικός Τεχνολογίας Τροφίμων και Ποτών
- (δ) Τεχνικός Ανθοκομίας και Αρχιτεκτονικής Τοπίου

2. Τομέας Διοίκησης και Οικονομίας αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών
- (β) Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων
- (γ) Υπάλληλος Εμπορίας και Διαφήμισης
- (δ) Υπάλληλος Αποθήκης και Συστημάτων Εφοδιασμού

3. Τομέας Δομικών Έργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού αντιστοιχεί προς την ειδικότητα: (α) Τεχνικός Δομικών Έργων και Γεωπληροφορικής.

4. Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Γραφικών Τεχνών
- (β) Αργυροχρυσοχοΐας
- (γ) Συντήρησης Έργων Τέχνης - Αποκατάστασης
- (δ) Σχεδίασης και Παραγωγής Ενδύματος
- (ε) Σχεδιασμού-Διακόσμησης Εσωτερικών Χώρων
- (στ) Επιπλοποιίας - Ξυλογλυπτικής

5. Τομέας Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Τεχνικός Ηλεκτρονικών και Υπολογιστικών Συστημάτων, Εγκαταστάσεων, Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών
- (β) Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων, Εγκαταστάσεων και Δικτύων
- (γ) Τεχνικός Αυτοματισμού

6. Τομέας Μηχανολογίας αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών
- (β) Τεχνικός Θερμικών και Υδραυλικών Εγκαταστάσεων και Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου
- (γ) Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ψύξης Αερισμού και Κλιματισμού
- (δ) Τεχνικός Οχημάτων
- (ε) Τεχνικός Μηχανοσυνθέτης Αεροσκαφών

7. Τομέας Ναυτιλιακών Επαγγελματιών αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

- (α) Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού

(β) Μηχανικός Εμπορικού Ναυτικού

8. Τομέας Πληροφορικής αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

(α) Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής

(β) Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ

9. Τομέας Υγείας - Πρόνοιας – Ευεξίας αντιστοιχεί προς τις ειδικότητες:

(α) Βοηθός Νοσηλεύτη

(β) Βοηθός Ιατρικών –Βιολογικών Εργαστηρίων

(γ) Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων

(δ) Βοηθός Φυσικοθεραπευτή

(ε) Βοηθός Οδοντοτεχνίτη

(στ) Βοηθός Ακτινολογικών Εργαστηρίων

(ζ) Βοηθός Φαρμακείου

(η) Αισθητικής Τέχνης

(θ) Κομμωτικής Τέχνης

Παράρτημα 12

ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Α. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΣΕΚ)

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Ειδικότητες	Θεσμικό Πλαίσιο που εγκρίνονται οι Ειδικότητες
ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	<p>1. Οι Ομάδες Προσανατολισμού με τις αντίστοιχες Ειδικότητες της Σχολής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης είναι οι εξής:</p> <p>α) Ομάδα Προσανατολισμού Γεωπονίας, Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνίτης Ζωϊκής Παραγωγής. 2. Τεχνίτης Φυτικής Παραγωγής 3. Τεχνίτης Αλιείας και Ιχθυοκαλλιέργειας. 4. Τεχνίτης Πτηνοτροφίας. 5. Τεχνίτης Αμπελουργίας – Οινοτεχνίας – Ποτοποιίας. 6. Τεχνίτης Αρδεύσεων. 7. Τεχνίτης Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Κατασκευών. 8. Τεχνίτης Ανθοκομίας – Φυτοτεχνίας. 9. Τεχνίτης Μελισσοκομίας. 10. Τεχνίτης Γαλακτοκομίας–Τυροκομίας. 11. Τεχνίτης Μηχανικός Γεωργικών Μηχανημάτων. 	ν.4186/13 (Α' 193)
	<p>β) Ομάδα Προσανατολισμού Τεχνολογικών Εφαρμογών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνίτης Οικοδομικών Εργασιών (Κτίστης πλινθοδομών –γύψου– επιχρίσματος – μονώσεων – σκυροδέματος). 2. Τεχνίτης Ελαιοχρωματιστής. 3. Τεχνίτης Λιθοξόος – Μαρμαράς και Λιθοχαράκτης. 4. Τεχνίτης Μεταλλικών Κατασκευών – Υαλοπινάκων και Κουφωμάτων. 5. Τεχνίτης Μωσαϊκών – Πλακοστρώσεων. 6. Τεχνίτης Επιμεταλλώσεων. 7. Τεχνίτης Κοπτικής – Ραπτικής. 8. Τεχνίτης Δερμάτινης ένδυσης και Γουνοποιίας. 9. Τεχνίτης Υποδηματοποιίας. 10. Τεχνίτης Ηλεκτρολόγος Αυτοκινήτων Οχημάτων. 11. Τεχνίτης Φανοποιός και Βαφής οχημάτων. 12. Τεχνίτης Ναυπηγείου. 13. Τεχνίτης Ηλεκτρονικών συσκευών. 14. Τεχνίτης Μηχανικός αυτοκινήτων μοτοσυκλετών και μηχανών θαλάσσης. 15. Τεχνίτης Μηχανικός Μηχανημάτων Έργων (γερανών, περνοφόρων, κλαρκ και γεωτρήπανων). 16. Τεχνίτης εργαλειομηχανών, φρεζαδόρων, τριναδόρων. 17. Τεχνίτης Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων. 18. Τεχνίτης Υδραυλικών και Θερμοϋδραυλικών Εγκαταστάσεων. 19. Τεχνίτης Δομής και Συστημάτων Ισχύος Αεροσκαφών. 20. Τεχνίτης Εργαλειομηχανών CNC. 	

	<p>γ) Ομάδα προσανατολισμού εφαρμοσμένων τεχνών και καλλιτεχνικών σπουδών:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνίτης Ωρολογοποιίας. 2. Τεχνίτης Αργυροχρυσοχοΐας. 3. Τεχνίτης Κοσμήματος και Μεταλλοτεχνίας. 4. Τεχνίτης Ξυλουργικής και Επιπλοποιίας. 5. Τεχνίτης Εργαστηρίου Φωτογραφίας. 6. Τεχνίτης Κεραμικής –Αγγειοπλαστικής τέχνης. 7. Τεχνίτης Αγιογράφος Εικόνων και Τοιχογραφιών. 8. Τεχνίτης Ψηφιδωτών. 9. Τεχνίτης Ξυλογλυπτικής. 10. Τεχνίτης Υαλουργίας – Ψηφιδογραφίας – Υαλογραφίας (βιτρό). 11. Τεχνίτης Κατασκευής Εγχόρδων μουσικών οργάνων. 12. Τεχνίτης Γραφικών Τεχνών. 13. Τεχνίτης Διακοσμητικών Εφαρμογών. 14. Τεχνίτης Χαρακτικής. 15. Τεχνίτης Συντήρησης Μουσικών Οργάνων. 16. Τεχνίτης Συντήρησης Έργων τέχνης και Βιβλιακού και Αρχαιακού υλικού. 	
	<p>δ) Ομάδα προσανατολισμού επαγγελματών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνίτης Τουριστικών μονάδων και Επιχειρήσεων φιλοξενίας (Υπηρεσία υποδοχής– Υπηρεσία ορόφων –Εμπορευματογνωσία). 2. Τεχνίτης Ποτών και Οινολογίας (Μπαρίστας). 3. Τεχνίτης Εστιατορίου – Επισιτισμού (Σερβιτόρος). 4. Τεχνίτης Ζαχαροπλαστικής και Αρτοποιίας. 5. Τεχνίτης Μαγειρικής τέχνης. <p>ε) Επιμέρους τομείς και επαγγέλματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνίτης Αισθητικής τέχνης και Μακιγιάζ. 2. Τεχνίτης Κομμωτικής τέχνης. 3. Τεχνίτης Αισθητικός Ποδολογίας – Καλλωπισμού νυχιών και Ονυχοπλαστικής. 4. Τεχνίτης χειριστής Η/Υ και τηλεφωνικών κέντρων, παροχής πληροφοριών και εξυπηρέτησης πελατών αποκλειστικά για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης. 	

Παράρτημα 13

ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Β. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Ειδικότητες	Θεσμικό Πλαίσιο που εγκρίνονται οι Ειδικότητες
ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	<p><i>α) Ομάδα Προσανατολισμού Τεχνολογικών Εφαρμογών:</i></p> <p>Τομέας Πληροφορικής</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνικός Δικτύων και Τηλεπικοινωνιών 2. Τεχνικός Η/Υ 3. Τεχνικός Λογισμικού Η/Υ 4. Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής (Πολυμέσα/ Web designer – eveloper/ Video games). <p>Τομέας Χημικών Εφαρμογών</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνικός Χημικών Εργαστηρίων και Ποιοτικού Ελέγχου Υλικών 2. Τεχνικός Φαρμάκων, Καλλυντικών και Παρεμφερών Προϊόντων. <p>Τομέας Ένδυσης και Υπόδησης</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνικός Τεχνολογίας Ενδύματος και Υποδήματος – Σχεδιαστής Μόδας. <p>Τομέας Δομικών Έργων</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σχεδιαστής Δομικών Έργων και Γεωπληροφορικής <p>Τομέας Μηχανολογίας</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνικός Μηχανικός Θερμικών Εγκαταστάσεων και Μηχανικός Τεχνολογίας Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου 2. Τεχνικός Εγκαταστάσεων ψύξης αερισμού και κλιματισμού 3. Τεχνικός Μηχανοτρονικής 4. Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας <p>Τομέας Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεχνικός Ιατρικών Οργάνων 2. Τεχνικός Αυτοματισμών <p><i>β) Ομάδα Προσανατολισμού Διοίκησης και Οικονομίας: Τομέας Διοίκησης και Οικονομίας:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας 2. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Αθλητισμού 3. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα της Ναυτιλίας 4. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Τουρισμού 5. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Πολιτισμού 6. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα της Υγείας 7. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα των Μεταφορών 8. Στέλεχος Εμπορίας, Διαφήμισης και Προώθησης Προϊόντων (Marketing) 9. Στέλεχος Υπηρεσιών Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics) 10. Στέλεχος Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου – Φοροτεχνικού Γραφείου 11. Στέλεχος Στατιστικών Ερευνών και Δημοσκοπήσεων 12. Στέλεχος Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας 13. Στέλεχος Χρηματοοικονομικών και Ασφαλιστικών Εργασιών 	v.4186/13 (Α' 193)

<p>ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>	<p>14. Στέλεχος Κοστολόγησης 15. Γραμματέας Ανώτερων και Ανώτατων Στελεχών. <i>γ) Ομάδα Προσανατολισμού Γεωπονίας, Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής: Τομέας Γεωπονίας</i> 1. Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα της Αγροτικής Οικονομίας. 2. Τεχνικός Αγροτουρισμού 3. Τεχνικός Τεχνολογικών Εφαρμογών και εγκαταστάσεων σε έργα τοπίου και περιβάλλοντος Τομέας Διατροφής και Διαιτολογίας 1. Στέλεχος Διατροφής και Διαιτολογίας. Τομέας Τεχνολογίας Τροφίμων και Ποτών 1. Στέλεχος Τεχνολογίας και Ελέγχου Τροφίμων και Ποτών. <i>δ) Ομάδα Προσανατολισμού Εφαρμοσμένων Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών:</i> Τομέας Καλλιτεχνικών Σπουδών και Εφαρμοσμένων Τεχνών 1. Τέχνη φωτογραφίας 2. Ζωγραφική τέχνη 3. Μεταλλοτεχνία 4. Χαρακτική τέχνη 5. Τέχνη τοιχογραφίας 6. Κεραμική τέχνη 7. Τέχνη ψηφιδωτού 8. Εσωτερική αρχιτεκτονική διακόσμηση και Σχεδιασμός αντικειμένων 9. Μουσική τεχνολογία 10. Εικονοληψία 11. Ηχοληψία 12. Χειριστής ηλεκτρονικής συνάρμωσης εικόνας (monter) 13. Λογοτεχνική μετάφραση κειμένων και Διόρθωση, Επιμέλεια κειμένων 14. Τέχνη δημιουργικής γραφής 15. Τέχνη σκίτσου – Εικονογραφίας – Γραφικών 16. Τεχνικός κινούμενης εικόνας – Ηλεκτρονικής Σχεδίασης Γραφήματος 17. Υποκριτική τέχνη θεάτρου – κινηματογράφου 18. Τέχνη σεναριογραφίας 19. Τέχνη σκηνοθεσίας 20. Τέχνη σκηνογραφίας – ενδυματολογίας 21. Εφαρμοσμένες τέχνες χορού 22. Μουσική –Τραγούδι 23. Γραφιστική Εντύπου και Ηλεκτρονικών Μέσων 24. Συντηρητές Έργων Τέχνης και Αρχαιοτήτων</p>	<p>v.4186/13 (Α΄193)</p>
--	--	--------------------------

**ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ε) Ομάδα επαγγελματιών Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

1. Δημοσιογραφίας, Συντακτών και Ρεπόρτερ
2. Αθλητική δημοσιογραφία
3. Ραδιοφωνικός παραγωγός
4. Οργανωτικός συντονιστής παραγωγής
5. Τηλεοπτικός παραγωγός.

στ) Ομάδα Προσανατολισμού Επαγγελματιών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας:

1. Τεχνικός Τουριστικών Μονάδων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας (Υπηρεσία υποδοχής – Υπηρεσία ορόφων – Εμπορευματογνωσία)
2. Τεχνικός Αρτοποιός – Ζαχαροπλαστικής
3. Τεχνικός Μαγειρικής τέχνης – Αρχιμάγειρας (chef)

ζ) Ομάδα προσανατολισμού Υγείας και Πρόνοιας:

- Βοηθός Φυσικοθεραπείας
- Βοηθός Φαρμακείου
- Βοηθός Νοσηλευτικής Μαιευτικής
- Βοηθός Εργοθεραπείας
- Βοηθός Ραδιολογίας και Ακτινολογίας
- Βοηθός Ιατρικών Εργαστηρίων
- Βοηθός Οδοντικής Τεχνολογίας
- Βοηθός Οπτικής και Οπτικομετρίας
- Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων
- Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας
- Βοηθός Νοσηλευτικής Τραυματολογίας
- Βοηθός Νοσηλευτικής Χειρουργείου
- Βοηθός Νοσηλευτικής Ογκολογικών παθήσεων
- Βοηθός Νοσηλευτικής Μονάδων Εντατικής Θεραπείας
- Βοηθός Νοσηλευτικής Ατόμων με Ειδικές παθήσεις Διασώστης – Πλήρωμα ασθενοφόρου.

η) Επιμέρους τομείς και επαγγέλματα:

1. Τεχνικός Αισθητικής τέχνης και Μακιγιάζ
2. Τεχνικός Κομμωτικής τέχνης
3. Τεχνικός Αισθητικός Ποδολογίας – Καλλωπισμού Νυχιών και Ονυχοπλαστικής
4. Στέλεχος Ασφαλείας Προσώπων και Υποδομών
5. Εκπαιδευτής Υποψηφίων Οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών
6. Επιμελητής Πτήσεων
7. Στέλεχος Υπηρεσιών Αερομεταφοράς
8. Στέλεχος Θαλασσοθεραπείας /Λουτροθεραπείας – spa
9. Προπονητής Αθλημάτων

v.4186/13 (Α' 193)

Παράρτημα 14

Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (Α.ΔΙ.Π.)

Πληροφορίες για τη διοίκηση και λειτουργία της ΑΔΙΠ:

Συμβούλιο της Αρχής

1. Το ανώτατο διοικητικό όργανο της Αρχής είναι το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο της Αρχής συγκροτείται από δεκαπέντε μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τα μέλη του Συμβουλίου απολαμβάνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.
2. Το Συμβούλιο της Αρχής αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:
 - α) Τον πρόεδρο, ο οποίος είναι επιστήμονας με υψηλού επιπέδου, διεθνώς αναγνωρισμένο επιστημονικό έργο και αποδεδειγμένη διεθνή ακαδημαϊκή εμπειρία, κατά προτίμηση και με εμπειρία σε θέματα διοίκησης και διασφάλισης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση, και ορίζεται από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας κατά τον κανονισμό της Βουλής επιτροπής.
 - β) Έξι εν ενεργεία καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Πανεπιστημίων με αντίστοιχη εξειδίκευση στους επιστημονικούς κλάδους:
 - των ανθρωπιστικών επιστημών ή καλών τεχνών,
 - των νομικών, πολιτικών ή κοινωνικών επιστημών,
 - των επιστημών υγείας ή βιολογίας,
 - των οικονομικών επιστημών ή διοίκησης επιχειρήσεων,
 - των μηχανικών ή γεωτεχνικών επιστημών και
 - των θετικών επιστημών ή της πληροφορικής.
 - γ) Τέσσερις εν ενεργεία καθηγητές πρώτης βαθμίδας των Τ.Ε.Ι. με αντίστοιχη εξειδίκευση στους κλάδους:
 - της διοίκησης ή οικονομίας,
 - των επαγγελματιών υγείας ή πρόνοιας,
 - των τεχνολογικών επιστημών μηχανικών και
 - των τεχνολογικών ή γεωτεχνικών επιστημών ή τροφίμων.
 - δ) Έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών φοιτητών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Φοιτητική Ένωση Ελλάδας (Ε.Φ.Ε.Ε.) (λόγω εσωτερικών προβλημάτων της ΕΦΕΕ δεν έχει προς το παρόν οριστεί εκπρόσωπος).
 - ε) Έναν εκπρόσωπο των προπτυχιακών σπουδαστών που έχει συμμετάσχει σε συλλογικό όργανο διασφάλισης της ποιότητας του ιδρύματός του, ο οποίος προτείνεται από την Εθνική Σπουδαστική Ένωση Ελλάδας (Ε.Σ.Ε.Ε.) (λόγω εσωτερικών προβλημάτων της ΕΣΕΕ δεν έχει προς το παρόν οριστεί εκπρόσωπος).
 - στ) Έναν εν ενεργεία ερευνητή πρώτης βαθμίδας μη ακαδημαϊκών ερευνητικών ιδρυμάτων που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.
 - ζ) Έναν κοινό εκπρόσωπο του Τεχνικού, του Γεωτεχνικού και του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, που προτείνεται από κοινού από τα επιμελητήρια αυτά (δεν έχει προς το παρόν οριστεί εκπρόσωπος).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Α.ΔΙ.Π.

1. Η Α.ΔΙ.Π. (εφεξής Αρχή) διοικείται από το 15μελές Συμβούλιο.
2. Η οργάνωση και λειτουργία της Αρχής θα ρυθμιστεί με Οργανισμό ο οποίος εκδίδεται από την Αρχή, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Έως την έκδοση Οργανισμού της Αρχής εφαρμόζονται οι κανονισμοί που αποφασίζει το Συμβούλιο της Αρχής, εφόσον δεν είναι αντίθετοι με τις κείμενες διατάξεις.

3. Η προκήρυξη της θέσης μέλους του Συμβουλίου της Αρχής, εκδίδεται τρεις μήνες πριν τη λήξη της θητείας του μέλους, με απόφαση του Προέδρου της, δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Αρχής, κοινοποιείται στα Α.Ε.Ι. και τα Ερευνητικά Κέντρα που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, και δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο.
4. Η κατάταξη των υποψηφίων μελών του Συμβουλίου της Αρχής από τις τριμελείς επιτροπές αξιολόγησης συνοδεύεται από ειδική αιτιολογημένη έκθεση. Τα μέλη των επιτροπών δύνανται να καλέσουν τους υποψήφιους σε συνέντευξη. Οι πίνακες κατάταξης κατατίθενται στην Αρχή από τις τριμελείς επιτροπές, εντός μηνός από την παραλαβή των φακέλων των υποψηφίων από τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης. Εάν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η Αρχή ορίζει νέα επιτροπή. Σε περίπτωση διαφορετικής γνώμης μεταξύ των μελών της επιτροπής, ο πίνακας συντάσσεται με βάση την γνώμη της πλειοψηφίας των μελών, ενώ καταγράφεται και η μειοψηφούσα άποψη.
5. Τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης, οι πίνακες κατάταξης με τις αιτιολογημένες εκθέσεις και η γνώμη που διατύπωσαν οι πρυτάνεις, πρόεδροι ΤΕΙ και οι διευθυντές ερευνητικών κέντρων –σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα της Αρχής, αμέσως μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία ορισμού κάθε μέλους του Συμβουλίου.
6. Οι πρυτάνεις, οι πρόεδροι ΤΕΙ και οι διευθυντές ερευνητικών κέντρων διατυπώνουν την αιτιολογημένη γνώμη σε διάστημα δύο (2) εβδομάδων από την παραλαβή των πινάκων κατάταξης με τις εκθέσεις αξιολόγησης. Σε περίπτωση που η προθεσμία παρέλθει χωρίς να διατυπωθεί γνώμη, τότε αυτή θεωρείται σύμφωνη.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Αρμοδιότητες του Προέδρου και του Συμβουλίου

Ο πρόεδρος της Αρχής έχει τη γενική ευθύνη για την επίτευξη των στόχων και της αποστολής της Αρχής και ασκεί ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες

- εκπροσωπεί την Αρχή δικαστικώς και εξωδίκως
- συγκαλεί το Συμβούλιο και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του
- καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, ύστερα από εισήγηση του γενικού διευθυντή
- παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσης των αποφάσεων του Συμβουλίου και του συνολικού έργου της Αρχής,
- έχει την ευθύνη των διαδικασιών για την ανάδειξη των μελών του Συμβουλίου και
- διορίζει το γενικό διευθυντή και το λοιπό προσωπικό της Αρχής.

Αν ο Πρόεδρος απουσιάζει ελλείπει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο που ορίζεται με το απόφασή του. Σε περίπτωση έλλειψης, ή αναπλήρωση διαρκεί έως τον ορισμό νέου προέδρου.

Το Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για το συντονισμό των δράσεων της Αρχής που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων της αποστολής της. Ορίζει το πλαίσιο, τους στόχους, τα κριτήρια, τις διαδικασίες και τις μεθόδους διεκπεραίωσης των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών διοικητικής και επιστημονικής υποστήριξης της Αρχής.

Τα μέλη της ΑΔΙΠ μπορεί να αναλαμβάνουν και συγκεκριμένες αρμοδιότητες που τους ανατίθενται με απόφαση του Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση του προέδρου της Αρχής και ιδίως την υποστήριξη των διαδικασιών συγκρότησης του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων και τη συγκρότηση των επιτροπών πιστοποίησης με επιστήμονες διεθνώς αναγνωρισμένους για το επιστημονικό τους έργο.

Η Αρχή συνεργάζεται ή συμμετέχει ως μέλος σε διεθνή δίκτυα, φορείς ή οργανισμούς που αναπτύσσουν δραστηριότητες συναφείς με την αποστολή της.

Για τη λειτουργία της η Αρχή υποστηρίζεται από διοικητική και επιστημονική υπηρεσία σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο, της οποίας προϊστάμενος είναι ο γενικός διευθυντής της Αρχής.

Παράρτημα 15

Η διαδικασία της εξωτερικής αξιολόγησης από την ΑΔΙΠ γίνεται **ως ακολούθως**:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης

Εισαγωγή

I. Η διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης

- Σύντομη περιγραφή των εξεταζόμενων εγγράφων, της επιτόπιας επίσκεψης, των συνεδριάσεων και των επισκεπτόμενων εγκαταστάσεων.

II. Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης

- Σχόλια σχετικά με την ποιότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται όσο και για τη συνολική αποδοχή αυτών και συμμετοχή στις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας από το Τμήμα.

A. Πρόγραμμα Σπουδών

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Σκοποί και στόχοι του Προγράμματος Σπουδών, δομή και περιεχόμενο, αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Ορθολογισμός, λειτουργικότητα, αποτελεσματικότητα του Προγράμματος Σπουδών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Μεγιστοποίηση επιτυχίας και αντιμετώπιση ενδεχόμενων ανασταλτικών παραγόντων.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Προγραμματισμένες βελτιώσεις.

B. Διδασκαλία

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:

- Παιδαγωγική πολιτική και μεθοδολογία, μέσα και πόροι.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Ποιότητα και αξιολόγηση της διδακτικής διαδικασίας, εκπαιδευτικό υλικό και πόροι, κινητικότητα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας, κατανόηση των θετικών ή αρνητικών αποτελεσμάτων.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Προτεινόμενες μέθοδοι βελτίωσης.

Γ. Έρευνα

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Πολιτική έρευνας και κύριοι στόχοι.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Προώθηση και αξιολόγηση της έρευνας, ποιότητα υποστήριξης και υποδομών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Ερευνητικά προγράμματα και συνεργασίες, επιστημονικές δημοσιεύσεις και εφαρμογή αποτελεσμάτων.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Προτεινόμενες πρωτοβουλίες με στόχο τη βελτίωση.

Δ. Λοιπές Υπηρεσίες

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Ποιότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από το Τμήμα.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Οργάνωση και υποδομή της διοίκησης του Τμήματος (π.χ. Γραμματεία του Τμήματος).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Επάρκεια και λειτουργικότητα των διοικητικών και άλλων υπηρεσιών.

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

- Προτεινόμενες πρωτοβουλίες με στόχο τη βελτίωση.

Συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς

Ε. Στρατηγικός Σχεδιασμός, Προοπτικές Βελτίωσης και Αντιμετώπισης ενδεχόμενων ανασταλτικών παραγόντων

- Βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι και σχέδια δράσης που προτείνονται από το Τμήμα.

ΣΤ. Τελικά Συμπεράσματα και συστάσεις της ΕΕΑ σχετικά με:

- Την ανάπτυξη και την τρέχουσα κατάσταση του Τμήματος, τις ορθές πρακτικές και αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί μέσω της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης, τις προτάσεις για βελτίωση.

Σημείωση: Η δομή του «προτύπου» που προτείνεται για την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης αντανακλά τις απαιτήσεις του νόμου 3374/2005 και αντιστοιχεί συνολικά στη δομή της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης που υποβάλλεται από το Τμήμα.

Το μήκος του κειμένου σε κάθε πλαίσιο είναι ελεύθερο. Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονται σε κάθε πλαίσιο δεν είναι αποκλειστικά ούτε πρέπει πάντα να απαντώνται ξεχωριστά. Έχουν ως στόχο να παρέχουν μια γενική περιγραφή των θεμάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν από το Επιτροπή κατά τη διατύπωση των σχολίων της.

Εισαγωγή

I. Η διαδικασία εξωτερικής αξιολόγησης

- Ημερομηνίες και σύντομη παρουσίαση της επιτόπιας επίσκεψης.
- Ποιον συνάντησε η Επιτροπή;
- Κατάλογος των εκθέσεων, εγγράφων, και λοιπών στοιχείων που εξέτασε η επιτροπή.
- Ομάδες διδακτικού και διοικητικού προσωπικού και φοιτητές που ερωτήθηκαν
- Εγκαταστάσεις επισκέφθηκε η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης.

II. Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης

Παρακαλούμε σχολιάστε:

- Καταλληλότητα των πηγών και των εγγράφων που χρησιμοποιούνται
- Ποιότητα και πληρότητα των αποδεικτικών στοιχείων που εξετάζονται και παρέχονται
- Σε ποιο βαθμό οι στόχοι της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης έχουν τηρηθεί από το Τμήμα;

A. Πρόγραμμα Σπουδών

Να συμπληρωθεί ξεχωριστά για κάθε προπτυχιακό, πτυχιακό και διδακτορικό πρόγραμμα.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Ποιοι είναι οι σκοποί και οι στόχοι του προγράμματος σπουδών; Ποιο είναι το σχέδιο για την επίτευξή τους;
- Με ποιο τρόπο αποφασίστηκαν οι στόχοι; Ποιοι παράγοντες ελήφθησαν υπόψη; Καθορίστηκαν έναντι των κατάλληλων προτύπων; Η μονάδα συμβουλευτήκε και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη;
- Είναι το πρόγραμμα σπουδών σύμφωνο με τους στόχους του προγράμματος σπουδών και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;
- Με ποιο τρόπο αποφασίστηκε το πρόγραμμα σπουδών; Πραγματοποιήθηκε διαβούλευση μεταξύ των συντελεστών του Τμήματος, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών και άλλων ενδιαφερομένων μερών;
- Έχει η μονάδα θεσπίσει διαδικασία για την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών;

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Πόσο αποτελεσματικά υλοποιείται ο στόχος του Τμήματος από το πρόγραμμα σπουδών;
- Πώς το πρόγραμμα σπουδών συγκρίνεται με τα κατάλληλα, διεθνώς αποδεκτά πρότυπα για το συγκεκριμένο τομέα σπουδών;
- Είναι η δομή του προγράμματος σπουδών ορθολογική και σαφώς διατυπωμένη;
- Είναι το πρόγραμμα σπουδών συνεκτικό και λειτουργικό;
- Είναι το υλικό για κάθε μάθημα κατάλληλο και ο χρόνος που προσφέρεται επαρκής;
- Το Τμήμα διαθέτει τους αναγκαίους πόρους και το κατάλληλο εξειδικευμένο και εκπαιδευμένο προσωπικό για την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών;

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Κατά πόσο βαθμό η εφαρμογή επιτυγχάνει τους προκαθορισμένους σκοπούς και στόχους του Τμήματος;
- Αν όχι, γιατί; Πώς αντιμετωπίζεται το πρόβλημα αυτό;
- Κατανοεί το Τμήμα το λόγο και τον τρόπο επίτευξης ή την αδυναμίας επίτευξης αυτών των αποτελεσμάτων;

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Γνωρίζει το Τμήμα πώς μπορεί να βελτιωθεί το πρόγραμμα σπουδών;
- Ποιες βελτιώσεις προτίθεται να εισαγάγει το Τμήμα;

B. Διδασκαλία**ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ:**

Διαθέτει το Τμήμα μια καθορισμένη παιδαγωγική πολιτική όσον αφορά την διδακτική προσέγγιση και μεθοδολογία; Παρακαλώ σχολιάστε:

- Μέθοδοι διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται
- Αναλογία διδακτικού προσωπικού / σπουδαστών
- Συνεργασία καθηγητών / σπουδαστών
- Επάρκεια μέσων και πόρων
- Χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών
- Σύστημα Εξετάσεων

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Παρακαλώ σχολιάστε:

- Ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας
- Ποιότητα και επάρκεια του εκπαιδευτικού υλικού και των πόρων.
- Ποιότητα του υλικού των μαθημάτων. Είναι ενημερωμένο;
- Σύνδεση της έρευνας με τη διδασκαλία
- Κινητικότητα του ακαδημαϊκού προσωπικού και των φοιτητών
- Αξιολόγηση από τους φοιτητές (α) τη διδασκαλίας και (β) του περιεχομένου μαθημάτων και του υλικού μελέτης / πόρων

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Παρακαλώ σχολιάστε:

- Αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας.
- Διαφορές στο ποσοστό επιτυχίας / αποτυχίας μεταξύ μαθημάτων και πώς δικαιολογούνται.
- Οι διαφορές μεταξύ των φοιτητών σχετικά με (α) το χρόνο μέχρι την αποφοίτηση, και (β) τους τελικούς βαθμούς πτυχίου.

- Το Τμήμα κατανοεί τους λόγους αυτών των θετικών ή αρνητικών αποτελεσμάτων;

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Προτείνει το Τμήμα μεθόδους και τρόπους βελτίωσης;
- Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει προς αυτή την κατεύθυνση;

Γ. Έρευνα

Για κάθε συγκεκριμένο θέμα, παρακαλούμε να γίνεται διάκριση μεταξύ προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, εφόσον απαιτείται.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Ποια είναι η πολιτική του Τμήματος και ο κύριος στόχος στην έρευνα;
- Το Τμήμα έχει ορίσει εσωτερικά πρότυπα για την αξιολόγηση της έρευνας;

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Με ποιο τρόπο το Τμήμα προωθεί και υποστηρίζει την έρευνα;
- Ποιότητα και επάρκεια της ερευνητικής υποδομής και υποστήριξης.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις.
- Ερευνητικά προγράμματα.
- Ερευνητικές συνεργασίες.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Σε ποιο βαθμό επιτυχίας υλοποιήθηκαν οι ερευνητικοί στόχοι του Τμήματος;
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις.
- Ερευνητικά προγράμματα.
- Ερευνητικές συνεργασίες.
- Η αποτελεσματικότητα των ερευνητικών εργασιών. Εφαρμοσμένα αποτελέσματα. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας κλπ.
- Αναγνωρίζεται και προβάλλεται εκτός του Τμήματος η έρευνα του Τμήματος; Απονομές και βραβεία.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- Βελτιώσεις στην έρευνα που προτείνεται από το Τμήμα, εφόσον είναι απαραίτητο.
- Πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί από το Τμήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Δ. Λοιπές Υπηρεσίες

Για κάθε συγκεκριμένο θέμα, παρακαλούμε να γίνεται διάκριση μεταξύ προπτυχιακού-και μεταπτυχιακού επιπέδου, εφόσον είναι απαραίτητο.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Με ποιο τρόπο το Τμήμα εκλαμβάνει τις διάφορες υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας (διδασκτικό προσωπικό, φοιτητές);
- Το Τμήμα έχει πολιτική για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών; Οι περισσότερες διαδικασίες διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά;
- Το Τμήμα έχει πολιτική για να αυξήσει την παρουσία των φοιτητών στην πανεπιστημιούπολη;

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Οργάνωση και υποδομή της διοίκησης του Τμήματος (π.χ. Γραμματεία του Τμήματος).
- Μορφή και λειτουργία των ακαδημαϊκών υπηρεσιών και υποδομών για τους φοιτητές (π.χ. βιβλιοθήκη, υπολογιστές και δωρεάν πρόσβαση στο internet, συμβουλευτική των φοιτητών, αθλητικές - πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λπ.).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Οι διοικητικές και άλλες υπηρεσίες είναι επαρκείς και λειτουργικές;
- Πώς εκλαμβάνει τα συγκεκριμένα αποτελέσματα το Τμήμα;

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

- Έχει το Τμήμα προσδιορίσει τους τρόπους και τις μεθόδους για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών;
- Πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται προς την κατεύθυνση αυτή.

Συνεργασία με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς

Παρακαλούμε, σχολιάστε σχετικά με την ποιότητα, την πρωτοτυπία και τη σημασία των πρωτοβουλιών του Τμήματος.

Ε. Στρατηγικός Σχεδιασμός, Προοπτικές Βελτίωσης και Αντιμετώπιση ενδεχόμενων ανασταλτικών παραγόντων

Για κάθε συγκεκριμένο θέμα, παρακαλούμε να γίνεται διάκριση μεταξύ προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, εφόσον είναι απαραίτητο.

Παρακαλούμε, σχολιάστε τα παρακάτω που αφορούν το Τμήμα:

- Πιθανοί ανασταλτικοί παράγοντες σε επίπεδο κράτους, ιδρύματος και Τμήματος, καθώς και προτάσεις σχετικά με τους τρόπους για την αντιμετώπισή τους.
- Βραχυπρόθεσμοι, μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι.
- Σχέδιο και δράσεις για τη βελτίωση εκ μέρους του Τμήματος/Πανεπιστημιακής Μονάδας
- Μακροπρόθεσμες δράσεις που προτείνονται από το Τμήμα.

ΣΤ. Τελικά Συμπεράσματα και Συστάσεις της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Για κάθε συγκεκριμένο θέμα, παρακαλούμε να γίνεται διάκριση μεταξύ προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, εφόσον είναι απαραίτητο.

Συμπεράσματα και συστάσεις της ΕΕΑ σχετικά με:

- την ανάπτυξη του Τμήματος μέχρι σήμερα και την τρέχουσα κατάσταση του, περιλαμβανομένων ρητών παρατηρήσεων σχετικά με τις ορθές πρακτικές και αδυναμίες που εντοπίστηκαν, μέσω της διαδικασίας Εξωτερικής Αξιολόγησης και συστάσεις για βελτίωση
- την ετοιμότητα και την ικανότητα του Τμήματος για αλλαγές/βελτιώσεις
- τη διασφάλιση της ποιότητας του Τμήματος.

Παράρτημα 16

Το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και η ανάλυση των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας των παρεχόμενων τίτλων

Εισαγωγή

Το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (Α.Ε.Κ.) στην Ελλάδα εμπίπτει στο πεδίο της μη τυπικής εκπαίδευσης (non formal education) και αποσκοπεί στην παροχή υπηρεσιών κατάρτισης. Στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης, δηλαδή της εκπαίδευσης που παρέχεται σε ένα οργανωμένο πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, τα παραγόμενα εκπαιδευτικά αποτελέσματα μπορούν να οδηγήσουν στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων από την Ελληνική Πολιτεία. Ειδικότερα στο χώρο της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης εντάσσονται δραστηριότητες που προσφέρουν βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη στην αγορά εργασίας, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και ευκαιρίες για

μακροπρόθεσμη επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη. Επιπροσθέτως, το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής Κατάρτισης εντάσσεται στη μετα-δευτεροβάθμια, μη υποχρεωτική Εκπαίδευση παρέχοντας θεσμικά αναγνωρισμένη κατάρτιση η οποία συγκροτεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της μη τυπικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Ειδικότερα, οι κύριοι στόχοι των φορέων αρχικής κατάρτισης στην Ελλάδα είναι:

1. Η παροχή, στους καταρτιζόμενους, αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.
 2. Η διασφάλιση των κατάλληλων προσόντων (ανάλογα με την επιλεγόμενη ειδικότητα) μέσω της παροχής επιστημονικών, τεχνικών, επαγγελματικών και πρακτικών γνώσεων.
 3. Η παροχή της δυνατότητας να αναπτύσσουν τις αντίστοιχες με την ειδικότητα τους δεξιότητες.
 4. Η διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξής τους στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.
 5. Η διασφάλιση της προσαρμογής των καταρτιζομένων στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της παραγωγικής διαδικασίας.
- Κύριο έργο του τομέα της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποτελεί η παροχή υψηλού επιπέδου προσόντων, με απώτερο σκοπό την απορρόφηση των καταρτιζομένων από την αγορά εργασίας. Επιδίωξη αποτελεί η ανταπόκριση των παρεχόμενων ειδικοτήτων στις πραγματικές και τρέχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Αυτό επιτυγχάνεται με τις παρακάτω παραμέτρους:

1. Την επιλογή και τη διαμόρφωση πιστοποιημένων προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα, στο πλαίσιο των ειδικοτήτων που έχουν ζήτηση στην αγορά εργασίας.
2. Την επιλογή εκπαιδευτών με ανάλογες γνώσεις ή και εμπειρία, προκειμένου να παρέχουν υψηλής ποιότητας κατάρτιση.
3. Την υλοποίηση των προγραμμάτων σε πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια των δομών της τυπικής εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας το κατάλληλο περιβάλλον για μία ολοκληρωμένη κατάρτιση των σπουδαστών.

Η πιστοποίηση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης

Η πιστοποίηση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοίτων Ι.Ε.Κ. αποτελεί αρμοδιότητα του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.). Για τη διενέργεια των Εξετάσεων Πιστοποίησης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοίτων Ι.Ε.Κ. συνιστάται Κεντρική Εξεταστική Επιτροπή Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ.).

Η Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ. συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και έργο της είναι η ομαλή, αντικειμενική και αδιάβλητη διεξαγωγή των εξετάσεων πιστοποίησης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, διαδικασία η οποία βασίζεται σε τελικές εξετάσεις **θεωρητικού** και **πρακτικού** μέρους, που διεξάγονται σε **εθνικό επίπεδο**, με βάση τους Κανονισμούς Πιστοποίησης επαγγελματικής κατάρτισης κάθε ειδικότητας.

Ειδικότερα στην Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ. μετέχουν:

- Εκπρόσωποι του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με τους αναπληρωτές τους, ένας εκ των οποίων ορίζεται ως Πρόεδρος με την απόφαση συγκρότησης.
- Εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας με τον αναπληρωτή του.
- Εμπειρογνώμων του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Παιδείας.
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος με τον αναπληρωτή του.
- Εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. με τον αναπληρωτή του.
- Ένας κοινός εκπρόσωπος των φορέων των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Ε.Σ.Ε.Ε., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) με τον αναπληρωτή του.

Διαδικασία Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Η πιστοποίηση της επαγγελματικής κατάρτισης των αποφοίτων Σ.Ε.Κ. και Ι.Ε.Κ. βασίζεται σε εξετάσεις Θεωρητικού και Πρακτικού Μέρους, που διεξάγονται σε εθνικό επίπεδο με βάση τα εκάστοτε ισχύοντα θέματα Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κατάλογος Ερωτήσεων) κάθε ειδικότητας, τα οποία βασίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα Οδηγό Σπουδών κάθε ειδικότητας και καλύπτουν όλα τα γνωστικά αντικείμενά της.

Τα ισχύοντα θέματα Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κατάλογος Ερωτήσεων) αναρτώνται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. στην ιστοσελίδα του, προκειμένου να προετοιμαστούν οι υποψήφιοι των εξετάσεων.

Θεωρητικό Μέρος

Κατά τη δοκιμασία του Θεωρητικού μέρους ο εξεταζόμενος αξιολογείται εάν κατέχει και είναι ικανός να χρησιμοποιεί, σε συγκεκριμένες επαγγελματικές εφαρμογές, τις θεωρητικές γνώσεις που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος.

Πρακτικό Μέρος

Κατά τη δοκιμασία του Πρακτικού μέρους αξιολογούνται οι επαγγελματικές ικανότητες και δεξιότητες του εξεταζόμενου.

Διαδικασία Εξέτασης του Θεωρητικού Μέρους των Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Για την εξέταση του Θεωρητικού μέρους των Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης οι εξεταζόμενοι καλούνται να απαντήσουν σε αριθμό ερωτήσεων που αναφέρονται στο Θεωρητικό Μέρος του γνωστικού αντικείμενου κάθε ειδικότητας και αποτελούν μέρος του συνόλου των ερωτήσεων, που υπάρχουν στον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Πιστοποίησης κάθε ειδικότητας και γνωστοποιούνται στους υποψήφιους είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν τη διεξαγωγή των εξετάσεων με ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Τα θέματα προς εξέταση του Θεωρητικού μέρους επιλέγονται από την Κ.Ε.Ε.Π.Ε.Κ., με ηλεκτρονική κλήρωση που διεξάγεται την ημέρα των εξετάσεων και σε αριθμό τέτοιο, ώστε να καλύπτουν το γνωστικό αντικείμενο της εξεταζόμενης ειδικότητας.

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τη βαθμολογική κλίμακα από ένα έως είκοσι (1-20) και κάθε γραπτό δοκίμιο αξιολογείται από δύο (2) βαθμολογτές. Ως «Επιτυχών» στο Θεωρητικό Μέρος των Εξετάσεων Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης θεωρείται αυτός που βαθμολογήθηκε με βαθμό δέκα (10) έως είκοσι (20). Η βαθμολόγηση γίνεται με ακέραιο αριθμό.

Διαδικασία Εξέτασης του Πρακτικού Μέρους των Εξετάσεων Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Για την εξέταση του Πρακτικού μέρους των Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ι.Ε.Κ. και Σ.Ε.Κ. οι υποψήφιοι εξετάζονται σε θέματα που επιλέγονται από τους εξεταστές από κατάλογο στοχοθεσίας

πρακτικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων τον οποίο καταθέτουν πριν από την έναρξη της εξέτασης στον Συντονιστή Εξέτασης Πρακτικού Μέρους (στοχοθεσία εξεταστέας ύλης Πρακτικού μέρους), που περιλαμβάνονται στα εκάστοτε ισχύοντα θέματα Εξετάσεων Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης της εξεταζόμενης ειδικότητας.

Η εξέταση των υποψηφίων γίνεται σε εργαστηριακούς ή εργασιακούς χώρους που έχουν επιλεγεί από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Κάθε εξεταζόμενος του Πρακτικού μέρους εξετάζεται από τρεις Εξεταστές της εξεταζόμενης ειδικότητας. Επιτυχών στο Πρακτικό Μέρος θεωρείται ο εξετασθείς που χαρακτηρίστηκε από δύο τουλάχιστον Εξεταστές ως «ΕΠΙΤΥΧΩΝ».

Διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας αναφορικά προς την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών και τους παρεχόμενους τίτλους σπουδών της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Η εποπτεία των δημόσιων και ιδιωτικών Ι.Ε.Κ. και η αρμοδιότητα διαμόρφωσης του εκπαιδευτικού πλαισίου ανήκει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενώ η πιστοποίηση των «εισροών» τους στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. και στις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και των «εκροών» τους στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο καθορίζεται η λειτουργία των ΣΕΚ και των ΙΕΚ ο Κανονισμός Λειτουργίας των ανωτέρω φορέων, δημόσιων και ιδιωτικών, καταρτίζεται από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και ρυθμίζει θέματα όπως:

- την οργάνωση της σπουδαστικής ζωής, τον καθορισμό των διακοπών και αργιών, καθώς και κάθε θέμα που αφορά στη φοίτηση και στην πρακτική άσκηση ή μαθητεία τους, στα πειθαρχικά παραπτώματα και στις ποινές που επιβάλλονται στους σπουδαστές, καθώς και στα αρμόδια όργανα και στη διαδικασία για την επιβολή τους,
- τα αρμόδια όργανα, τις διαδικασίες και τα κριτήρια για τη διασφάλιση της ποιότητας στη Δια Βίου Μάθηση,
- τη διαφάνεια όλων των διοικητικών και διδακτικών διαδικασιών και αποφάσεων, που ακολουθούνται,
- τις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης, επαναξιολόγησης των δομών και αξιολόγησης των σπουδαστών, καθώς και τη διαμορφωτική αξιολόγηση – έρευνες αλλά και την εξωτερική αξιολόγηση
- τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των εκπαιδευτών ιδιωτικών φορέων, καθώς και τη διαδικασία αξιολόγησής τους,
- τα θέματα υπηρεσιακής και πειθαρχικής κατάστασης του προσωπικού των ιδιωτικών φορέων, τη διαδικασία έκδοσης των τίτλων κατάρτισης των ιδιωτικών φορέων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που έχει σχέση με την οργάνωση και λειτουργία,
- θέματα γραφειοκρατικού και διοικητικού χαρακτήρα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων φορέων όπως υπηρεσιακά έντυπα που οφείλουν να τηρούν οι ιδιωτικοί φορείς κ.λ.π

Αν και στην Ελλάδα, στο πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και γενικότερα στο πεδίο της μη τυπικής εκπαίδευσης δεν διαθέτουμε μέχρι σήμερα ένα διακριτό ανώτατο θεσμικό όργανο, εξειδικευμένο σε θέματα διασφάλισης ποιότητας, ο **Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.** αποτελεί το **Εθνικό Σημείο Αναφοράς** για τη διασφάλιση ποιότητας και εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET). Ωστόσο **διακριτός είναι και ο ρόλος της Γ.Γ.Δ.Β.Μ.Ν.Γ.** η οποία εποπτεύει και προωθεί διαδικασίες και πρακτικές διασφάλισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα.

Για τη διαμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών κάθε ειδικότητας λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά επαγγελματικά περιγράμματα που πιστοποιούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.), εφόσον υπάρχουν, ή με βάση τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα. Αξιολογούνται δε και επανεκτιμώνται και, εάν κριθεί σκόπιμο, ανανεώνονται κάθε έξι, τουλάχιστον, έτη.

Προγράμματα σπουδών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης

Τα προγράμματα σπουδών της αρχικής κατάρτισης αποτυπώνονται στους αντίστοιχους ανά ομάδα προσανατολισμού επαγγελματών, τομέα ή ειδικότητα οδηγούς σπουδών. Ο οδηγός σπουδών κάθε ειδικότητας περιλαμβάνει δομικά μέρη όπως:

- επαγγελματικό προφίλ,
- μαθησιακά αποτελέσματα, (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατά μάθημα και ειδικότητα)
- πιστωτικές μονάδες,
- αντιστοιχίσεις ειδικότητας και κατάταξης υποψηφίων,
- ωρολόγιο πρόγραμμα με διδακτέα ύλη, θεωρητικής ή εργαστηριακής ενότητας, διαμορφωμένη σύμφωνα με τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα κάθε μαθήματος,
- προσόντα εκπαιδευτών,
- μεθόδους διδασκαλίας
- εξοπλισμό,
- μέσα διδασκαλίας.

Τα **προγράμματα σπουδών** ανά ειδικότητα της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης διαμορφώνονται **και εποπτεύονται ως προς την εφαρμογή τους από τη Γ.Γ.Δ.Β.Μ. Ν.Γ.Η πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών γίνεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.** Τα προγράμματα σπουδών της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης δύνανται να συνδέουν τα μαθησιακά αποτελέσματα με Πιστωτικές Μονάδες, σε εφαρμογή του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του European Credit System for Vocational and Education and Training– ECVET που περιγράφεται στη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009 (Ε.Ε. C 155/02 της 8.7.2009), η απόδοση των οποίων επιτρέπει τόσο την αντιστοίχιση των αποκτηθέντων προσόντων και την ισοτιμία των τίτλων σπουδών όσο και την κινητικότητα μεταξύ διαφόρων εκπαιδευτικών συστημάτων και των διαφόρων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πάροχοι αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)

Σκοπός της Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι η παροχή υπηρεσιών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, διάρκειας τριών ετών, σε αποφοίτους της υποχρεωτικής τυπικής εκπαίδευσης. Μαθητές άνω των είκοσι (20) ετών εγγράφονται στις Εσπερινές Σ.Ε.Κ.. Η φοίτηση στις Σ.Ε.Κ. είναι δωρεάν.

Συγκεκριμένα, υπό το νέο θεσμικό πλαίσιο, δημόσιο και ιδιωτικό, επιτρέπεται η ίδρυση Πειραματικών Σχολών και Ειδικής Αγωγής Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης που είναι αποκλειστικά δημόσιες. Η ιδρυτική απόφαση καθορίζει κάθε λεπτομέρεια που απαιτείται για τη λειτουργία αυτών των Σ.Ε.Κ. Οι Εσπερινές Σ.Ε.Κ. μπορεί να είναι δημόσιες ή ιδιωτικές.

Η διάρκεια φοίτησης σε αυτές είναι τετραετής, συνολικά όχι λιγότερο από 1.618 διδακτικές ώρες ειδικότητας, επιμερισμένες σε τέσσερα (4) διδακτικά έτη, φοιτούν δε σε αυτές είτε εργαζόμενοι είτε άλλες κατηγορίες μαθητών. Στους σπουδαστές των Εσπερινών Σ.Ε.Κ. που αποφοιτούν από τη Β΄ Τάξη απονέμεται η Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης. Εφόσον έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 600 ημερομίσθια στην ειδικότητα που αποφοιτούν από τη Β΄ Τάξη της Σ.Ε.Κ. δεν έχουν την υποχρέωση να φοιτήσουν στην Τάξη Μαθητείας προκειμένου να λάβουν μέρος στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων.

Για την αδειοδότηση μίας ιδιωτικής Σ.Ε.Κ. ισχύουν οι διατάξεις της παράγραφου Ι του Νόμου 4093/2012, όπως ισχύει, αναφορικά με την αδειοδότηση ιδιωτικών Ι.Ε.Κ.

Πρόγραμμα σπουδών Σ.Ε.Κ.

Στη Σ.Ε.Κ. λειτουργούν οι **Α΄, Β΄ και η Τάξη Μαθητείας.**

- Στην **Α΄ τάξη** εγγράφονται χωρίς εξετάσεις, οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου.
- Στην **Β΄ τάξη** εγγράφονται οι προαγόμενοι από την Α΄ τάξη.
- Στην Τάξη Μαθητείας εγγράφονται οι προαγόμενοι από τη Β΄ τάξη της Σ.Ε.Κ..
- Στην **Α΄ και Β΄** τάξη της Σ.Ε.Κ. εφαρμόζεται πρόγραμμα σπουδών διάρκειας τριάντα (30) ωρών ανά εβδομάδα συνολικά. Τα μαθήματα ειδικότητας αποτελούνται περίπου κατά 50% από θεωρητικά μαθήματα και κατά 50% από εργαστηριακά.
- Το πρόγραμμα σπουδών της «**Τάξης Μαθητείας**» αποτελείται από το εργαστηριακό μάθημα «Ενίσχυση της Ερ-

γαστρηριακής Κατάρτισης της Μαθητείας», διάρκειας επτά (7) ωρών συνολικά, το οποίο κατανέμεται σε δύο (2) ημέρες ανά εβδομάδα. Η «Τάξη Μαθητείας» εφαρμόζει ένα «Πρόγραμμα Κατάρτισης στο Χώρο Εργασίας - Μαθητεία στο Χώρο Εργασίας» διάρκειας είκοσι-οκτώ (28) ωρών ανά εβδομάδα, κατανεμημένων σε πέντε (5) ημέρες ανά σχολικό έτος. Οι απόφοιτοι της Τάξης Μαθητείας, αν το επιθυμούν, μπορούν να παρακολουθήσουν Προπαρασκευαστικά Μαθήματα Πιστοποίησης, συνολικής διάρκειας εβδομήντα (70) ωρών, για μία περισσότερο ενδελεχή προετοιμασία για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες για την πιστοποίηση των προσόντων και την απόκτηση του Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Επιπέδου 3.

Διαδικασίες για την Αξιολόγηση, την Προαγωγή και την Αποφοίτηση των Μαθητών

Η αξιολόγηση των μαθημάτων και στις τρεις τάξεις εστιάζει στη βασική κατανόηση των βασικών θεμάτων και θεμελιωδών εννοιών του κάθε αντικειμένου και επίσης στην απόκτηση υψηλότερων γνωστικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όπως η κριτική και συνθετική σκέψη, η αξιολόγηση, η επιχειρηματολογία, η επίλυση προβλημάτων και η πρωτοτυπία.

Η αξιολόγηση βασίζεται κυρίως στα εξής:

- στον καθορισμό της διδακτέας ύλης ανά μάθημα, ανάλογα με τα θέματα,
- στην ικανότητα λήψης απαραίτητων γνώσεων από την ευρύτερη διδακτέα ύλη,
- στην κατανόηση των βασικών εννοιών, ή ανάλογα με το θέμα, των γεγονότων, των διαδικασιών ή των διεργασιών οποιουδήποτε πεδίου γνώσης, και
- στην ικανότητα κριτικής αξιολόγησης και ανάπτυξης λογικών επιχειρημάτων και τεκμηρίωσης για θέματα που σχετίζονται με το πρόγραμμα.

Οι γραπτές εξετάσεις για την προαγωγή στην Α' ή στη Β' τάξη της Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης διεξάγονται ενδοσχολικά, συμπεριλαμβάνοντας όλα τα διδακτέα μαθήματα γενικής εκπαίδευσης και ειδικότητας, με κοινά θέματα για όλες τις ενότητες της ίδιας σχολής, όπως αυτά καθορίζονται από τον εκπαιδευτικό ή τους εκπαιδευτικούς. Τα γραπτά διορθώνονται από τον αντίστοιχο εκπαιδευτή. Η γενική βαθμολογία της Α' και Β' τάξης προκύπτει από το μέσο όρο της προφορικής και/ή γραπτής (αν εφαρμόζεται) απόδοσης του μαθητή σε έκαστο μάθημα. Για την προαγωγή του μαθητή απαιτείται η επίτευξη βαθμού όχι μικρότερου από το δέκα (10).

Οι τίτλοι που παρέχονται από τις Σ.Ε.Κ.

Στους προαγόμενους από τη **Β' Τάξη** των Σ.Ε.Κ. χορηγείται Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης Επιπέδου 2, που τους αποδίδει αυτοδίκαια το δικαίωμα συμμετοχής στην Τάξη Μαθητείας.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Τάξης Μαθητείας χορηγείται στο μαθητή Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης επιπέδου 3. Απαραίτητη προϋπόθεση για την απόλυση του μαθητή που εγγράφεται στην Τάξη Μαθητείας είναι η επιτυχής ολοκλήρωση των εξετάσεων πιστοποίησης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των εξετάσεων πιστοποίησης χορηγείται **Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Επιπέδου 3**. Οι απόφοιτοι της Σ.Ε.Κ. δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)

Παρέχει αρχική επαγγελματική κατάρτιση στους απόφοιτους της τυπικής μη υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Γ.Ε.Λ. και ΕΠΑ.Λ., καθώς και των Σ.Ε.Κ. Η φοίτηση στα δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης παρέχεται δωρεάν.

Οι σπουδαστές των Ι.Ε.Κ. που έχουν συμπληρώσει **τουλάχιστον 150 ημερομίσθια** στην ειδικότητα που εγγράφονται, **απαλλάσσονται**, εφόσον το επιθυμούν, από την **υποχρέωση φοίτησης του εξαμήνου Πρακτικής Άσκησης** και τους απονέμεται η Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης με την ολοκλήρωση των τεσσάρων εξαμήνων της θεωρητικής και της εργαστηριακής κατάρτισης.

Η επίβλεψη, ο συντονισμός, η **διασφάλιση ποιότητας** και η **αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης** πραγματοποιείται υπό την ευθύνη του Διευθυντή του Ι.Ε.Κ. ή οποιουδήποτε άλλου ατόμου που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτόν ως ο Συντονιστής Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με το να παρακολουθεί την παρουσία των εκπαιδευόμενων, να διασφαλίζει την ποιότητα του περιβάλλοντος εργασίας του εκπαιδευόμενου, να ελέγχει την

επιχείρηση με επιτόπιες επισκέψεις και να τηρεί προσωπικά αρχεία για την πρακτική άσκηση μαζί με τις σχετικές μηνιαίες αναφορές προόδου. Η φοίτηση στα Ι.Ε.Κ. διαρκεί για πέντε (5) εξάμηνα.

Παρεχόμενοι τίτλοι επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικά δικαιώματα¹⁸

- Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 3, που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση.
- Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 που χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση.

Για τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των κατόχων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης¹⁹ επιπέδου 3, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Παιδείας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, καταρτίζεται **εθνικός κατάλογος αναγνωρισμένων επαγγελμαμάτων και καθορίζονται τα επίπεδα επαγγελματικής κατάρτισης, που προβλέπονται για κάθε επάγγελμα.**

Ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. κατά μόνος ή και σε συνεργασία με τα Επαγγελματικά Επιμελητήρια ή και τις Επιστημονικές Ενώσεις αποτελεί τον φορέα, που εφαρμόζει τις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων, για τη χορήγηση **Πτυχίου Ειδικότητας**. Κατά περίπτωση, στην οργάνωση και διεξαγωγή των εξετάσεων πιστοποίησης, συμμετέχουν και Υπουργεία που χορηγούν αντίστοιχες άδειες ασκήσεως επαγγέλματος, για όσες ειδικότητες υπάρχει τέτοιου είδους απαίτηση. Οι επιτυχόντες στις εξετάσεις πιστοποίησης, παράλληλα με το προβλεπόμενο πτυχίο ειδικότητας, αποκτούν και την αντίστοιχη άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, που προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία για το συγκεκριμένο επίπεδο προσόντων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. καθορίζεται το σύστημα πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης όλων των ειδικοτήτων των αποφοίτων Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) και Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.).

Θεωρώντας απαραίτητη για την Ελλάδα την ύπαρξη ενός καλά οργανωμένου αποτελεσματικού και ευέλικτου συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στρατηγικός στόχος αποτελεί η εφαρμογή ενός **Εθνικού Συστήματος Ποιότητας στο χώρο της μη τυπικής εκπαίδευσης**, αξιοποιώντας την ευρωπαϊκή και διεθνή εμπειρία. Ειδικότερα η ύπαρξη επαρκών και ομοιογενών δεδομένων και δεικτών είναι το κλειδί για να κατανοηθούν οι συνιστώσες της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να ενισχυθεί η διά βίου μάθηση και να αξιολογηθεί με ποιοτικούς όρους η πρόοδος στην ανάπτυξή της. Ο σχεδιασμός του Εθνικού Πλαισίου για τη διασφάλιση της ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση (**π3**) είναι σε ευθυγράμμιση με τη Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2009/С 155/01 της 18ης Ιουνίου για τη δημιουργία ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης κατάρτισης, εισάγονται σημαντικές ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες τα δημόσια Ι.Ε.Κ. εφαρμόζουν, σε ετήσια βάση, την πρακτική της αυτοαξιολόγησης.

Η αυτοαξιολόγηση περιλαμβάνει την αξιολόγηση τόσο των εφαρμοζόμενων πολιτικών και διαδικασιών, όσο και την αξιολόγηση μετρήσιμων αποτελεσμάτων επίδοσης. Τα μετρήσιμα αποτελέσματα σχετίζονται με τους δείκτες ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των κύριων δεικτών ποιότητας του πλαισίου, τους οποίους οι Διοικήσεις των δημοσίων Ι.Ε.Κ. πρέπει να στοχοθετούν και παρακολουθούν συστηματικά, με την εποπτεία της Γ.Γ.Δ.Β.Μ. και την υποστήριξη εφαρμογής από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Τα μετρήσιμα αποτελέσματα των δεικτών ποιότητας θα καταχωρίζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδική βάση δεδομένων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί, ώστε να δημιουργείται το απαραίτητο υπόβαθρο για τη συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ Ι.Ε.Κ. και επομένως για την κινητοποίηση της διαρκούς βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η ετήσια αυτοαξιολόγηση των δημοσίων Ι.Ε.Κ., βασίζεται μεταξύ άλλων, και στα αποτελέσματα διαμορφωτικών (on going) αξιολογήσεων και ερευνών, που ενδεικτικά περιλαμβάνουν:

- Έρευνα καταρτιζομένων
- Έρευνα εκπαιδευτών
- Έρευνα αποφοίτων

- Έρευνα εργοδοτών
- Αξιολογήσεις διαχειριστικών αρχών
- Αξιολογήσεις από τη Γ.Γ.Δ.Β.Μ.

Τα εργαλεία για τη διενέργεια των ερευνών (ερωτηματολόγια) παρέχονται από τη Γ.Γ.Δ.Β.Μ., ώστε να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια των συλλεχθέντων στοιχείων, ενώ έρευνες είναι δυνατό να διεξάγονται και σε κεντρικό επίπεδο, τα αποτελέσματα των οποίων προωθούνται στα κατά τόπους Ι.Ε.Κ. για λήψη μέτρων βελτίωσης. Τα αποτελέσματα της ετήσιας αυτοαξιολόγησης, καθώς και το υλικό, που τεκμηριώνει τα πορίσματά της, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών και αξιολογήσεων της προηγούμενης παραγράφου, αξιολογούνται από ομάδα ειδικά εκπαιδευμένων προς τούτο αξιολογητών, που συστήνεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Επιπλέον, η τήρηση των κανόνων και διατάξεων που σχετίζονται με τις δομές, τα προγράμματα σπουδών, την παροχή του εκπαιδευτικού έργου και εν γένει τη λειτουργία των δημοσίων Ι.Ε.Κ. αποτελεί ευθύνη της Γ.Γ.Δ.Β.Μ. και του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π., με βάση τις αρμοδιότητές τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι φορείς αυτοί δύνανται να διενεργούν ελέγχους καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, τα αποτελέσματα των οποίων κοινοποιούν και στα Περιφερειακά Συμβούλια. Τα αποτελέσματα των αυτοαξιολογήσεων και των κάθε είδους εξωτερικών αξιολογήσεων κοινοποιούνται στη Γ.Γ.Δ.Β.Μ., η οποία συντάσσει συνολική ετήσια έκθεση για τη διά βίου μάθηση στην Ελλάδα.

Ο ρόλος των εκπαιδευτών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη διασφάλιση ποιότητας του παρεχόμενου έργου. Οι εκπαιδευτές της αρχικής κατάρτισης διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διασφάλιση ποιότητας του παρεχόμενου έργου στις δομές και τους φορείς κατάρτισης. Για το λόγο αυτό εντάσσονται στο γενικό μπρώο των εκπαιδευτών ενηλίκων όπου σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο ως Εκπαιδευτής Ενηλίκων ορίζεται ο επαγγελματίας, ο οποίος διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την άσκηση του επαγγέλματός του και την απαιτούμενη πιστοποιημένη Εκπαιδευτική Επάρκεια για τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο της Διά Βίου μάθησης, όπως προσδιορίζεται σχετικά στο εκάστοτε ισχύον πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα Εκπαιδευτή Ενηλίκων.

Η επάρκεια και διαρκής ανανέωση και επικαιροποίηση των προσόντων των εκπαιδευτών και η χρήση των κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εκπαίδευσης ενηλίκων, αποτελούν βασικές **προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας** της παρεχόμενης κατάρτισης. Για το λόγο αυτό τα προγράμματα σπουδών περιλαμβάνουν σαφείς κατευθύνσεις αναφορικά με τα προσόντα των εκπαιδευτών ανά Θ.Ε. και με τα απαιτούμενα εκπαιδευτικά μέσα, μεθοδολογίες και εργαλεία. Ήδη από τις 23 Οκτωβρίου 2012 έχει δημοσιευτεί το νέο θεσμικό πλαίσιο (ΦΕΚ Β' 2844) βάσει της Υπουργικής Απόφασης με αριθμ. ΓΠ/20082 με θέμα «Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτικής Επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων της μη-τυπικής εκπαίδευσης» το οποίο προσδιορίζει τις διαδικασίες πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, 142 34 Νέα Ιωνία

www.eoppep.gr

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

The Hellenic Qualifications Framework

European
Qualifications
Framework

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union